sinema

SAYI: 2010-03 5.5 TL
KKTC Fiyatı: 7 TL

TURKUVAZ

ISSN 1 304-5695
79
9 771304 569005

OSCAR'I ÇOKTAN HAKETTİ
JEFF BRIDGES

BENZERSİZ BİR SİNEMACI
ERIC ROHMER

YAKIN PLANDAKİLER
ZİNDAN ADASI
ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ
AY

ALİS HARİKALAR DİYARINDA

BİR TIM BURTON UYARLAMASI

KÖPRÜDEKİLER ASLI ÖZGE SES ÜMİT ÜNAL-UYGAR ŞİRİN

Panasonic
ideas for life

YENİ 600HZ VIERA TV İLE HAREKETİ YAKALA, BULANIK GÖRÜNTÜYÜ GERİDE BIRAK.

Yeni 600Hz teknolojisine sahip VIERA NeoPDP TV ile, hareket bulanıklığı artık geçmi kalıyor. Spor karşılaşmaları, bol aksiyonlu filmler ve en hızlı oyunlardaki kristal netliğinde hareketleri keşfedin.

* Alt Alan

FULL HD 1080p
NeoPDP
VIERA

EVERYTHING MATTERS.
www.panasonic.com.tr

İÇİNDEKİLER

sinema

TURKUVAZ MEDYA GRUBU

İmtiyaz Sahibi
Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş adına
Ahmet Çalık

Tüzel Kişi Temsilcisi ve Genel Müdür
Levent Tayla

Yayın Direktörü
Aslıhan Sarp İşman

Genel Yayın Yönetmeni
Senem İşmen

Yazı İşleri Müdürü
Engin Ertan

Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu

Görsel Yönetmen
Selda İbiş Şanlı

Editörler
Müjde Işıl
Ebru Çeliktuğ

Fotoğraf Editörü: Muzaffer Sağlam
Genel Müdür Yardımcıları: Yonca Ertürk, Tuncel Sunar
İş Geliştirme ve Abone Müdürü: M. Cem Kırmızı
Pazarlama Müdürü: Gözde Güleryüz Türkel
Üretim Planlama Yönetmeni: Nuray Kavuncubaşı
Üretim Planlama Sorumlusu: Ufuk Can

TURKUVAZ GRUBU HİZMETLERİ
Marka ve Pazarlama Grup Başkanı: Sinan Köksal
Kurumsal İletişim Grup Başkanı: Fecir Alptekin
Mali İşler Müdürü: Özgür Sarışık

REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Turkuvaz Reklam Grup Başkanı: Ümit Önal
Genel Müdür: Rana Karlıdağ
Genel Müdür Yard.(Pazarlama): Aynur Atalık
Genel Müdür Yard. (Satış): Hakan Yonsul
Reklam Müdürü: Rahşan Kürkçü
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65 **Fax:** (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü: Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53 **Fax:** (0312) 292 51 43

SİNEMA Dergisi'nin imtiyaz ve yayın hakkı Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.'ye aittir.
Turkuvaz Dergi Tel: (0212) 326 33 34
Fax: (0212) 354 47 85
Yazışma: Turkuvaz Dergi Grubu
Toprak Center, Ihlamur Yıldız Cad. No:10
34353 Beşiktaş İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Beşiktaş İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: ŞUBAT 2010
Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım Pazarlama A.Ş. (0216) 585 91 00 (PBX)
Yayımcı: Turkuvaz Gazete Dergi Basım A.Ş.
Basımcı: Turkuvaz Matbaacılık Yay. A.Ş.
Basıldığı Yer: Akpınar Mah. Hasan Basri Cad. No:4 Samandıra/KARTAL/İSTANBUL
İşletme Müdürü: Kemal Erginsoy

Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

TURKUVAZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@turkuvazdergi.com.tr
(Hafta içi 09.00-18.00saatleri arası hizmet verilmektedir)
www.turkuvazabone.com

66

80

58
70

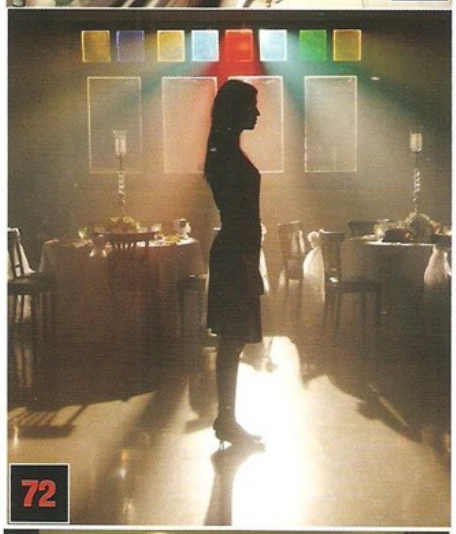
72

4 AYIN FİLMLERİ

Çılgın Kalp, Vampir İmparatorluğu, Eşrefpaşalılar, Anadolu'nun Kayıp Şarkıları, Ay Lav Yu, Yüreğine Sor, Özel Kuvvetler, Sevgili John, Büşra, Kutu, Serseri Mayınlar, Uzaklara Gidelim, Dersimiz: Atatürk, Aşka Yolculuk, Bulanık Sular, Son İstasyon, Alis Harikalar Diyarında, Zindan Adası, Ses, Acı Bir Hayat Öyküsü, Kara Köpekler Havlarken, Köprüdekiler, Ay.

GÜNDEM

58 AYNANIN ÖTESİNDE, BİR ŞİİRİN İÇİNDE!
Lewis Carroll'ın unutulmaz eseri "Alis Harikalar Diyarında", dünyaya gotik gözlüklerle bakan Tim Burton'ın yorumuyla ve üç boyutlu olarak perdede. Ayrıntılar dosyamızda.

66 KENDİNİ ARARKEN KAYBOLMAK
Martin Scorsese, merakla beklenen yeni filmi "Zindan Adası" ile "Korku Burnu"ndan yıllar sonra ilk kez kara filmlere selam gönderiyor.

70 HER ŞEYE RAĞMEN YAŞAMAK
Senaryosu, oyunculuk performansları, duygu sömürüsüne kaçmayan anlatımıyla "Acı Bir Hayat Öyküsü" yılın en kayda değer filmlerinden.

72 İÇİMDEN BİR SES DİYOR Kİ...
Ümit Ünal'ın yeni filmi "Ses"i yönetmeniyle ve senaryo yazarı Uygar Şirin'le konuştuk.

76 "FİLDİŞİ KULELERDEN YAPILMAMIŞ BİR FİLM"
Ödüllü kısa filmleriyle tanınan Mehmet Bahadır Er ve eşi Maryna Gorbach, birlikte çektikleri ilk uzun metrajlı filmleri "Kara Köpekler Havlarken"le ilgili sorularımızı yanıtladılar.

78 UZAYDA GARİP BİR MACERA
Geçtiğimiz yılın en beğenilen filmlerinden olan, genç İngiliz yönetmen Duncan Jones'un ilk uzun metrajı "Ay", bir hayli orijinal bir bilimkurgu örneği.

80 KORKULARIN KESİŞME NOKTASINDA
Aslı Özge'nin İstanbul ve Adana film festivallerinde ödül kazanan filmi "Köprüdekiler", büyüyen milliyetçilik korkusu ve gençlerin gelecek endişesini, hayatları Boğaz Köprüsü'nde kesişen üç karakter üzerinden anlatıyor.

DOSYA

86 SÖZLERİN ÖTESİNE AÇILAN PENCERE
Geçtiğimiz ay kaybettiğimiz usta sinemacı Eric Rohmer'in sinemasına yakından bakıyoruz.

90 DÜNYA SİNEMA TARİHİ 9 (1975-1985)
Popüler sinemaya geri dönüş.

HER AY

20 BOX OFFICE VE YILDIZ TABLOSU
22 SEYİR DEFTERİ
24 ELEŞTİRİLER
"Tanrının Kitabı", "Yenilmez", "Aşk Dersi", "Nine".
30 SİNEMADAN ÇIKMIŞ İNSAN
32 ÖZEL SEANS
Sinema gündeminden haberler, yeni projeler, festivaller...
54 IŞIK VE GÖLGE Atilla Dorsay
50 AYIN OYUNCUSU Jeff Bridges
98 KÜLT FİLMLER "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy"
100 YEŞİLÇAM KLASİKLERİ "Neşeli Günler"
102 GÖMÜLÜ HAZİNELER "Zevk Komplocuları"
104 TV DİZİLERİ True Blood
106 SOUNDTRACK "Keşke 30 Olsam"
107 DVD REHBER
122 SİNEMA ÇIKIŞI Selma Ergeç

ARMAĞANLAR

KOLEKSİYON KARTI: "La notte/Gece"
AFİŞETLER: "Cennetimden Bakarken", "Kurt Adam", "Yenilmez", "Percy Jackson ve Olimposlular: Şimşek Hırsızı".

AYIN FİLMLERİ

ÇILGIN KALP
CRAZY HEART

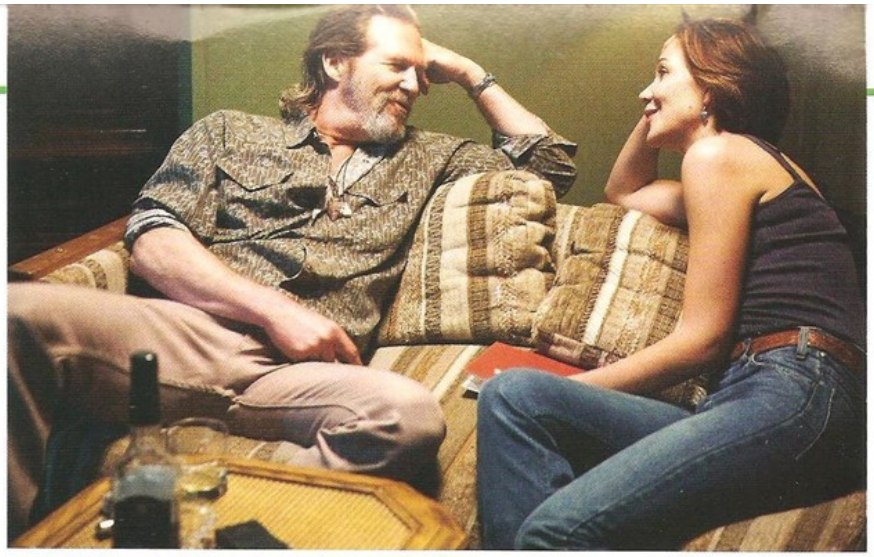

Yönetmen: Scott Cooper. **Oyuncular:** Jeff Bridges, Maggie Gyllenhaal, James Keane, Anna Felix, Paul Herman, Tom Bower, Ryan Bingham, Beth Grant, Rick Dial, Debrianna Mansini. **Senaryo:** Scott Cooper (Thomas Cobb'ın aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Barry Markowitz. **Kurgu:** John Axelrad. **Müzik:** Stephen Bruton, T-Bone Burnett. **Yapım Tasarımcısı:** Waldemar Kalinowski. **Yapımcı:** T-Bone Burnett, Judy Cairo, Rob Carliner, Scott Cooper, Robert Duvall. **Süre:** 112 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 5 Mart 2010

Bir zamanların country yıldızı Bad Blake (Jeff Bridges) 60'ına merdiven dayamış ve artık bir alkoliğe dönüşmüştür. Kötü bitmiş evlilikleri ve birçok kadınla ilişkisi olmuştur. Ancak şimdi yalnızdır. Amerika'nın güneybatısında küçük kasaba barlarını turlayıp gitar eşliğinde şarkı söyleyerek geçinmektedir. Barlarda çalmadığı zaman ya yollarda, ya da ucuz motellerde geceler. Bir gün gazeteci Jean Craddock (Maggie Gyllenhaal) ile tanışır. İyi bir haber peşindeki genç gazeteci boşanmıştır ve 4 yaşındaki oğlunu tek başına büyütmektedir. Jean'ın da desteğiyle Bad, hayatının kontrolünü ele almaya karar verir.

NOTLAR: Kariyeri boyunca 4 kez Oscar'a aday olan ama kazanamayan Jeff Bridges, "Crazy Heart"taki performansıyla layık görüldüğü 5. adaylıkta ödüle hayli yakın duruyor. Rol arkadaşı Maggie Gyllenhaal da En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında aday... Eskiden bir star iken, ilerleyen yaşıyla birlikte kaybedene dönüşmüş şarkıcı rolünde Bridges öylesine başarılı bulundu ki filmi "The Wrestler/Şampiyon"la, oyunculuğu da Mickey Rourke ile karşılaştırıldı. Rourke'un sporcu geçmişine benzer şekilde Bridges da müzisyen kimliğiyle tanınmakta. Dolayısıyla "Crazy Heart"taki şarkıları kendisi söylemiş. Usta aktör, Bad Blake karakterini Kris Kristofferson (özellikle dış görünümüyle) başta olmak üzere Waylon Jennings, Willie Nelson ve Johnny Cash gibi efsane isimleri örnek alarak canlandırmış. Filmin yönetmeni ve senaristi, oyunculuk kökenli Scott Cooper ve "Crazy Heart", 39 yaşındaki Cooper'ın ilk yönetmenlik denemesi. Cooper başlangıçta, 'büyücü' lakaplı country şarkıcısı Merle Haggard'ın hayat hikayesini filme çekmeyi düşünmüş ancak film haklarını almak konusunda sıkıntı yaşayınca Thomas Cobb'ın ilk kez 1987'de yayımlanmış aynı adlı romanını sinemaya uyarlamaya karar vermiş.

DAYBREAKERS

VAMPİR İMPARATORLUĞU

Yönetmen: Michael Spierig, Peter Spierig. **Oyuncular:** Ethan Hawke, Willem Dafoe, Claudia Karvan, Michael Dorman, Vince Colosimo, Isabel Lucas, Sam Neill, Harriet Minto-Day, Jay Laga'aia, Paul Sonkkila. **Senaryo:** Michael Spierig, Peter Spierig. **Görüntü Yönetmeni:** Ben Nott. **Kurgu:** Matt Villa. **Müzik:** Christopher Gordon. **Yapım Tasarımcısı:** George Liddle. **Yapımcı:** Chris Brown, Bryan Furst, Sean Furst. **Süre:** 98 dk. **Yapım:** ABD, Avustralya (2009). **İthalatçı:** Fida Film. **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi: 5 Mart 2010

Sene 2019... Gizemli bir salgın yeryüzünü kasıp kavurmuş, dünya nüfusunun çoğunluğunu vampire dönüştürmüştür. İnsan ırkı, tükenme tehlikesiyle karşı karşıya olan ikinci sınıf bir türdür artık. Vampirler tarafından soyları tükenene dek avlandıkları için gizlenmek zorundadırlar. İnsan kanıyla beslenmeyi reddeden vampir Edward Dalton (Ethan Hawke) ise türdeşlerinin açlığını gidererek, kalan az sayıda insanın hayatını kurtaracak, kana alternatif bir madde üzerinde çalışmaktadır. Hayatta kalmayı başarmış bir insan olan Audrey (Claudia Karvan) ile karşılaşmasının ardından, kendi ırkına karşı verdiği mücadele daha da zorlaşacaktır.

NOTLAR: Almanya doğumlu ve Avustralya uyruklu ikizler Michael ve Peter Spierig, sinema dünyasında yıldızı parlayan kardeş yönetmenlerden... İlk uzun metrajları olan zombi filmi "Undead" ile olumlu eleştiriler almışlardı. İlk filmlerinin gösterime girdiği sene yani 2003'te "Daybreakers"ın senaryosunu yazmaya başlayan ikizler, çekimleri ise ancak 2007'de tamamlayabilmişler. Test gösteriminin ardından değişiklikler yapılması ve başka bir vampir filmiyle çakışmaması için vizyon tarihinin sürekli ertelenmesi nedeniyle "Daybreakers" hazırda bekletilmiş bu süre zarfında. İkinci filmlerinde, korku türünün bir başka dalına, vampir kültürüne el atan Spierig Kardeşler, klasik vampir kurallarını evirip çeviren bir senaryo hazırlamışlar. Kıyamet sonrası bir atmosferde geçen filmde uygarlığın tamamen yok olduğu bir ortam görmüyoruz örneğin. Tam tersine, vampirler mağaralarda ya da yeraltında saklanmak yerine insanken olduğu gibi normal yaşam standartlarını devam ettiriyorlar; çalışıyorlar, teknolojinin nimetlerinde faydalanıyorlar. Sayıları giderek azalan insanlar ise 'öteki'leşmiş. 20 milyon dolar gibi düşük bir bütçeyle geçekleştirilen filmdeki vampir efektleri, Peter Jackson'ın Weta Workshop'unda hazırlandı.

Hazırlayan: MÜJDE IŞIL mujde.isil@turkuvazdergi.com.tr

EŞREFPAŞALILAR

Yönetmen: Hüdaverdi Yavuz. **Oyuncular:** Sinan Taymin Albayrak, Turgay Tanülkü, Burak Tarık, Hüseyin Soyaslan, Sermin Hürmeriç, Deniz Özpınar, Savaş Bayındır, Ali Yaylı, Serkan Öztürk, Ömer Pekin. **Senaryo:** Burak Tarık. **Görüntü Yönetmeni:** Rico. **Kurgu:** Engin Öztürk. **Müzik:** Yücel Arzen. **Sanat Yönetmeni:** Ege Dora. **Yapımcı:** M. Yusuf Kulaksız. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** ANSE - Türkiye (2010). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 5 Mart 2010

İzmir Eşrefpaşa'dan gelip İstanbul'a yerleşmiş iki dosttan biri olan Tayyar (Hüseyin Soysalan) güç ve iktidar tutkusu ile büyük bir mafya lideri olurken Davut (Turgay Tanülkü), küçük mahallesinde namusuyla kahvesini işletmektedir. İkisi de aynı kadını sevmiştir fakat Madam Eleni (Sermin Hürmeriç) Davut'u sevmesine rağmen Tayyar ile evlenmek zorunda kalmıştır. Bir de kızı Duygu (Deniz Özpınar) dünyaya gelir. Fakat Tayyar, Madam'ın gönlünün Davut'ta olduğunu bildiğinden bunu sindiremeyip kızı ile birlikte Madam'ı ortada bırakır. Tayyar bir şekilde intikam alacaktır ve bunu Davut'un evlatlığı Nusret'i (Burak Tarık) kendi yoluna çekerek yapacaktır. Mahalle kabadayısı Nusret ise bir tarafta sevdiği kız, sevdiği insanlar; diğer tarafta ise para ve saltanat arasında kalır. Bu iki dünya arasında bocalarken mahallenin metruk camisine bir hoca (Sinan Taymin Albayrak) tayin olur ve olayların seyri değişmeye başlar.

■ **NOTLAR:** Tiyatro ANSE'nin ünlü oyunu beyazperdede... 3 yıldır Türkiye'nin birçok yerinde yaklaşık 400 kez sahnelenen, 400 binden fazla kişinin izlediği "Eşrefpaşalılar", İzmir'in Eşrefpaşa semtinde yaşayan 'bitirim' delikanlıların öyküsünü ve insanların silahı nasıl aldıklarını değil, nasıl bıraktıklarını anlatıyor. Burak Tarık'ın yazıp yönettiği oyun, yine Tarık'ın kaleminden ama Hüdaverdi Yavuz'un yönetiminde sinemaya aktarıldı. Şehnaz Tango, Hayat Apartmanı gibi televizyon dizileriyle tanınan Yavuz'un bu ilk sinema filmi. Oyun, beyazperdeye aktarılırken Burak Tarık ve Savaş Bayındır dışında neredeyse tüm oyuncu kadrosu değiştirildi. Şener Şen'in eski eşi Sermin Hürmeriç'i de uzun bir aradan sonra bir sinema filminde izleyeceğiz. İsmini İzmir'in ünlü semtinden alan yapımın çekimleri memleketinde değil; Balat ve Eyüp başta olmak üzere İstanbul'da gerçekleştirildi. Komediyi racon kesen karakterler üzerine kuran "Eşrefpaşalılar"ın iddiası, küfür ve argodan uzak mizah anlayışı.

ANADOLU'NUN KAYIP ŞARKILARI

Yönetmen: Nezih Ünen. **Oyuncular:** Cemile Yıldırım, Çetin İçten, Osman Turan, Osman Efendioğlu, Cevahir Şerbetçi, Mustafa Metin, Cevdet Öztopal, Halil Er, Mehmet Bedel, Mehmet Çeler. **Görüntü Yönetmeni:** Aras Demiray, Behiç Gülsaçan. **Kurgu:** Nezih Ünen. **Müzik:** Nezih Ünen. **Yapımcı:** Nezih Ünen. **Süre:** 97 dk. **Yapım:** Nezih Ünen Productions - Türkiye (2008). **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi: 12 Mart 2010

Belgeselde; antik kültürleri, imparatorlukları, mitolojileri ve yaşanmış görkemiyle dünyada eşi benzeri olmayan Anadolu'nun 10 bin yılı aşan bir geçmişten kalma egzotik mekanları, insanları ve müzikleri anlatılıyor. Yapımda, müzik ve kültürün nasıl olup da hayat, coğrafya ve çalışma ortamından türediği gözler önüne serilirken, Anadolu'nun zengin kültürleri de müzik, dans ve ritüeller temelinde keşfediliyor. Bu insanları saran ve yaşam biçimlerini etkileyen büyüleyici çevre de filmin şiirsel anlatımına katkıda bulunuyor.

■ **NOTLAR:** Besteci, yapımcı, aranjör ve yorumcu Nezih Ünen'in uzun zamana yayılan başarılı müzik geçmişi malum... "Berlin in Berlin"in müziğine imza atan, tanınmış pek çok reklam ve dizi müziğinin yaratıcısı, ünlü isimlerin albüm yönetmeni Ünen, konusu yine müzik olan ilk sinema filmi ile beyazperdeye geliyor bu sefer. "Anadolu kültürlerinin yeni müzik tarzları yaratmak için büyük bir potansiyel taşıdığını düşünmüşümdür hep. O yüzden amacım, Anadolu insanlarının otantik icralarından yola çıkarak türünün ilk örneği bir sinema filmi yapmaktı" diyor. 5 yıllık araştırmaların sonucunda hazırladığı "Anadolu'nun Kayıp Şarkıları"nı 'müzikal-belgesel' olarak tanımlayan Ünen, filmin yapımcılığını da üstlendi. İlk gösterimi 2008 yılında İstanbul Film Festivali'nde yapılan belgesel, yaklaşık 2 sene aradan sonra vizyona giriyor. Yönetmenin 5 yılda Anadolu'yu iki defa dolaşarak 350 saatlik çekim yaptığı belgeselde 20 civarında şarkı yer alıyor. Anadolu halkının kendi mekanında ve provasız kaydedilen otantik performansların bazıları yeniden düzenlenirken bazıları ise orijinal halinde bırakıldı. Filmde Çerkes oyunlarından Horon'a, Semah'tan Kartal Dansı'na, kılıç kalkandan Barak Havası'na, Bektaşi ve Süryani kültürüne kadar, Anadolu'da tükenmeye yüz tutmuş, yönetmenin deyimiyle '10.000 yıllık bir tarihten gelen, popüler kültürün bilmediği son büyük uygarlık' tüm zenginliğiyle sinema perdesine yansıyor.

AY LAV YU

Tinne Köyü'nün muhtarı Yusuf Ağa (Meray Ülgen) 100 yılı aşkın süredir üzerinde yaşadıkları, fakat resmî olarak devlette kaydı bulunmayan köyünün bir kimliğe sahip olması için devamlı devlet büyüklerine mektuplar yazmaktadır. Papaz Hana (Muhammed Cangören) ise Yusuf Ağa'nın oğlu İbrahim'i (Sermiyan Midyat) nüfusuna geçirmiş ve böylece kimlik sahibi olmasını sağlamıştır. İbrahim artık 30 yaşına gelmiş, askerliğini yapmış ve köyüne geri dönmüştür. Köyün tek resmi kimlik sahibi ve tek umudu olan İbrahim, köyüne dönmüştür dönmesine de beraberinde büyük bir sürpriz de getirmiştir; Colaradolu Jessica (Kathie Gill)... Türk Devleti'nin resmî olarak tanımadığı Tinne Köyü'nde Kürt genci İbrahim ve Amerikalı Jessica, büyük aşklarına bir vatan bulabilecek midir?

NOTLAR: 'Açıldı', 'kapandı' tartışmalarıyla gündemin ilk sırasında oturan Kürt Açılımı, beyazperdenin de markajında. "İki Dil Bir Bavul" ve "Min Dit"in ardından izleyeceğimiz "Ay Lav Yu", Kürt sorununa komedi penceresinden bakıyor. Aslında bu filmin senaryosu 2004 yılında yazıldı. İlk defa yönetmen koltuğuna oturan Sermiyan Midyat, filmin hem senaryosunu kaleme aldı hem de başrolünü üstlendi. Komedi çatısı altında politik eleştiriler getirmeyi amaçlayan (hikâyenin geçtiği köyün adı Tinne, 'yok' anlamına geliyor) "Ay Lav Yu"nun çekimleri, yönetmenin memleketi Mardin-Midyat'ta kavurucu sıcaklarda yapıldı. Fadik Sevin Atasoy ve Ayça Damgacı'nın da rol aldığı filmde uluslararası bir oyuncu kadrosuyla çalışıldı. Popüler dizi oyuncusu Kathie Gill, "Polis Akademisi" serisinin Mahoney'si Steve Guttenberg ve Kurtuluş Savaşı sırasında muhabir olarak Türkiye'ye gelmiş ünlü yazar Ernest Hemingway'in oyuncu torunu Mariel Hemingway, "Ay Lav Yu"nun öne çıkan yıldız isimleri.

Yönetmen: Sermiyan Midyat. **Oyuncular:** Sermiyan Midyat, Kathie Gill, Steve Guttenberg, Mariel Hemingway, Meray Ülgen, Aysenil Şamlıoğlu, Fadik Sevin Atasoy, Josh Folan, Ayça Damgacı, Erdoğan Tuncel. **Senaryo:** Sermiyan Midyat. **Görüntü Yönetmeni:** Ercan Özkan, Kamil Çetin. **Kurgu:** Ergun Könüman. **Müzik:** Cem Yıldız. **Yapımcı:** Sermiyan Midyat, Ebru Yalçın. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** Oyunbozan Productions-Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 12 Mart 2010

YÜREĞİNE SOR

Doğu Karadeniz, 19. yüzyıl sonları... Esma (Tuba Büyüküstün) ile Mustafa (Kenan Ece) birbirini sevmiştir ama bu aşkın döneme ve yöreye özgü büyük bir engeli bulunmaktadır: Mustafa gizli Hıristiyan'dır. Esma dahil herkes onu Müslüman sanmaktadır. Mustafa kilise ile aşkı arasında kalmıştır. Çünkü Hıristiyan olduğu bilinirse hayatında Esma olmayacaktır. Müslüman bir kızın bir Hıristiyan erkekle evlenmesi ne toplumsal, ne de yasal olarak mümkündür. Mustafa, Esma'yı alıp götürecek ve açıklayacaktır durumunu. Esma'nın bunu mesele etmeyeceğinden emindir. Ancak toplumsal koşullar, Esma ile Mustafa'nın aşkından daha güçlüdür. İki sevgili kaçmaya hazırlanmaktadır ki, ani bir gelişmeyle her şey değişir.

NOTLAR: Sinemaya uzun aralıklarla devam eden Yusuf Kurçenli, "Gönderilmemiş Mektuplar"dan 8 sene sonra yeniden seyirciyle buluşmaya hazırlanıyor. "Yüreğine Sor"u hem 'en kişisel' hem de 'ilk film' olarak nitelendiriyor yönetmen. Bunun nedeni ise Kurçenli'nin Rize-Çayeli doğumlu olması, filmin senaryosunu çocukluğunda dinlediği hikayelerden esinlenip Karadeniz kültüründen beslenerek yazması ve çekimleri memleketinde yapması. Senaryosu 5 yılda tamamlanan ve ilk adı "Sevdaya Durmak" olan "Yüreğine Sor", Kültür Bakanlığı'ndan 225.000 TL destek aldı; geçtigimiz Eylül'de Rize'ye bağlı Çamlıhemşin'de ve Ayder Yaylası'nda çekildi. Esma karakteri, televizyon dizileriyle ünlenen Tuba Büyüküstün'ün sinemadaki ilk başrolü. Farklı dinlere mensup iki gencin aşkını anlatan yapım, 'İnanç farklılığı, sevdaya engel olabilir mi?' sorusuna cevap arıyor.

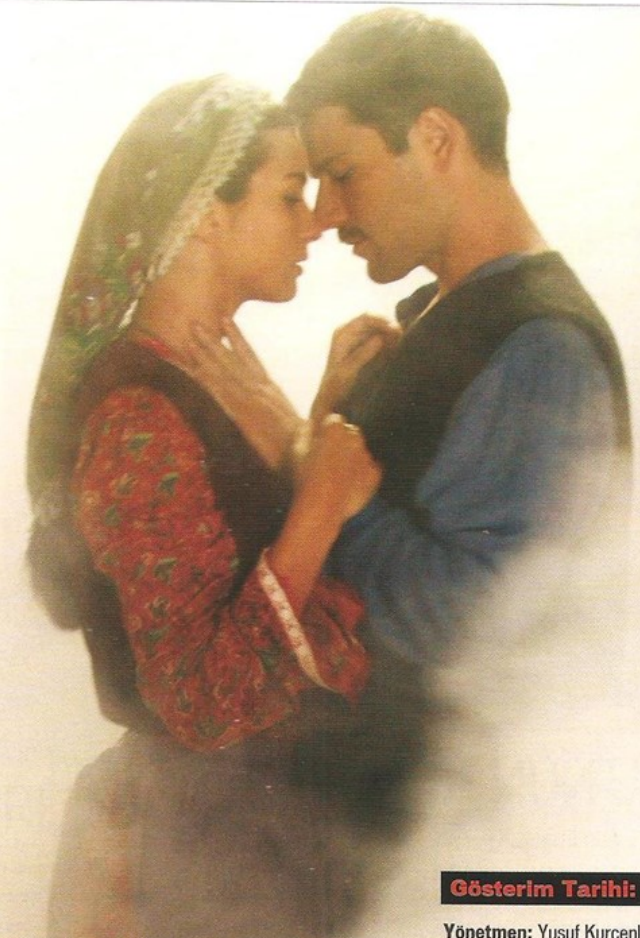

Karadeniz'in muhteşem coğrafyasını fon alan filmde, uzun araştırmalar sonucunda hazırlanan yöre müziği de önplanda. Karadeniz türküleri ve ezgileriyle bezeli filmde, şive ve horon için özel ders almış ünlü simaların danslarını da izleyeceğiz. "Yüreğine Sor", Yusuf Kurçenli'nin Karadeniz üzerine yapacağı üçlemenin ilk filmi.

Gösterim Tarihi: 12 Mart 2010

Yönetmen: Yusuf Kurçenli. **Oyuncular:** Tuba Büyüküstün, Kenan Ece, Hakan Eratik, Aliye Esra Salebci, Alp Öyken, Ayla Algan, Ayşe Tunaboylu, Ayşegül Uyguner, Civan Canova, Doruk Şengezer. **Senaryo:** Yusuf Kurçenli. **Görüntü Yönetmeni:** Colin Mounier. **Müzik:** Ayşenur Kolivar, Ayşe Önder. **Sanat Yönetmeni:** Meral Özen. **Yapımcı:** Nesteren Davutoğlu. **Yapım:** Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Özen Film.

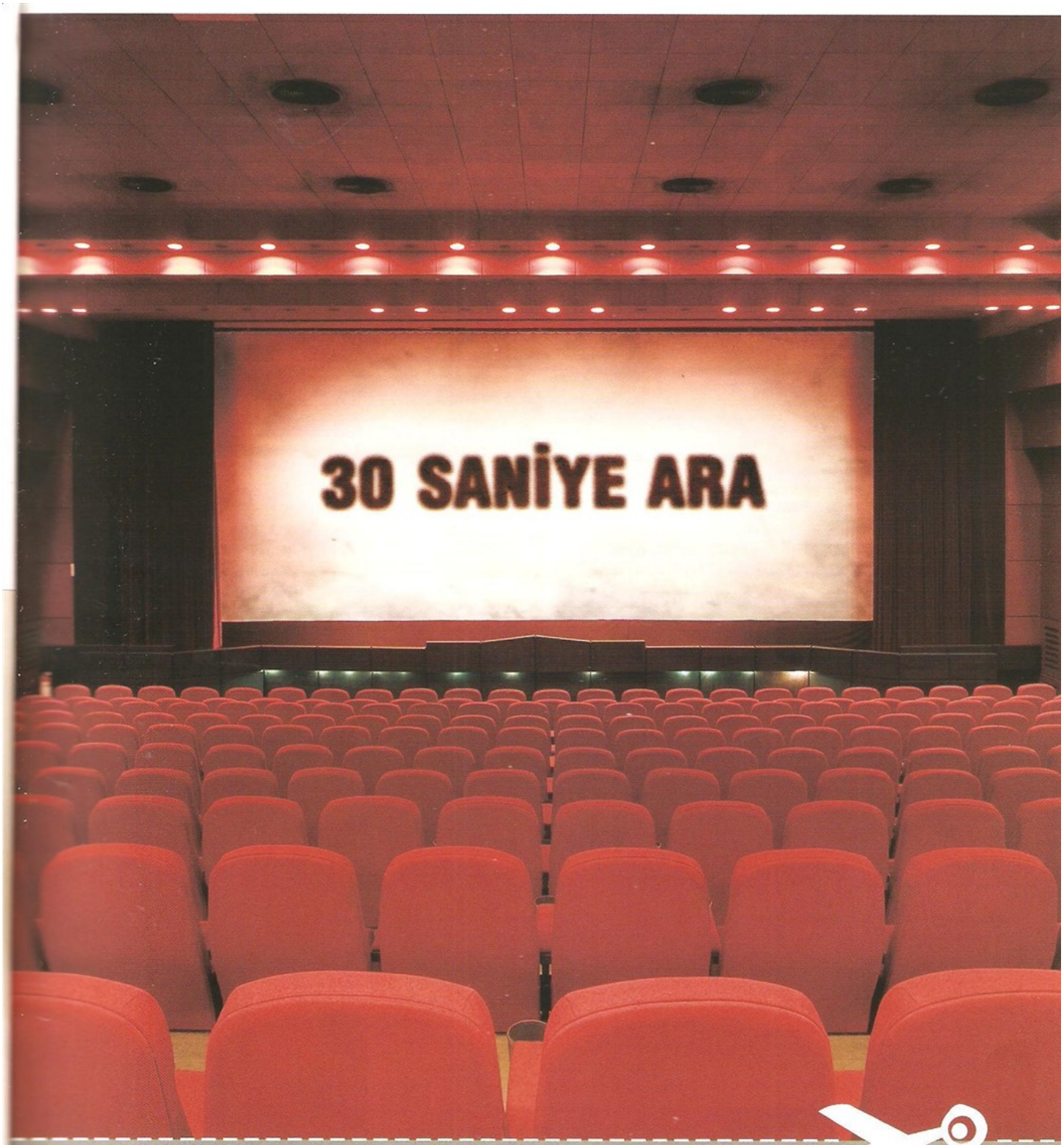

Akbank
6. KısaFilm
Festivali
1>11 Mart 2010

film

Bilgi için
> 0212 252 35 00 - 01
> www.akbanksanat.com
> www.akbankkisafilm.com

AKBANK
SANAT
BEYOĞLU

ÖZEL KUVVETLER
THE MEN WHO STARE AT GOATS

Yönetmen: Grant Heslov. **Oyuncular:** George Clooney, Ewan McGregor, Jeff Bridges, Kevin Spacey, Stephen Lang, Robert Patrick, Waleed Zuaiter, Stephen Root, Glenn Morshower, Nick Offerman. **Senaryo:** Peter Straughan (Jon Ronson'ın aynı adlı kitabından). **Görüntü Yönetmeni:** Robert Elswit. **Kurgu:** Tatiana S. Riegel. **Müzik:** Rolfe Kent. **Yapım Tasarımcısı:** Sharon Seymour. **Yapımcı:** George Clooney, Grant Heslov, Paul Lister. **Süre:** 94 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere (2009). **İthalatçı:** Fida Film. **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 19 Mart 2010

Muhabir Bob Wilton (Ewan McGregor) büyük bir haberin peşindedir. Kaynağı ise Lyn Cassady (George Clooney) adında tuhaf bir adamdır. Cassady, Amerikan ordusunun çok özel birliğinde yer aldığını iddia etmektedir. Yeni Dünya Ordusu, eşi benzeri olmayan psişik güçlere sahiptir. Onlar düşmanlarının aklını okuyabilir, duvarlardan geçebilir hatta gözünü diktiği bir keçiyi bakışlarıyla öldürebilmektedir. Bu programın kurucusu Bill Django (Jeff Bridges) kayıplara karışınca Cassady onu bulmak için harekete geçer. Bob, haberin peşini bırakmaz ve Cassady ile birlikte yola koyulur. Genç muhabir kendini, Django'nun Yeni Dünya Ordusu ile oradan ayrılarak süper askerlerden müteşekkil kendi özel ordusunu kuran Larry Hooper (Kevin Spacey) arasındaki çekişmenin ortasında bulacaktır.

NOTLAR: "Filmde anlatılanların büyük bölümü gerçek... Yeni Dünya Ordusu gerçekten vardı ve asıl adı Birinci Dünya Taburu'ydu. Bir grup asker paranormal güçleri öğrenmeye çalışıyordu. Liderleri ise, yani filmde Jeff Bridges'ın canlandırdığı karakterin gerçek adı, Jim Channon'dı. Onlar umutsuzca, görünmez olmayı ve duvarların içinden geçmeyi denediler." Bu sözler, "The Men Who Stare at Goats"ın uyarlandığı aynı adlı kitabın yazarı Jon Ronson'a ait. Jim Channon 1979'da paranormal güçlere sahip bir ordu hakkında 125 sayfalık gizli bir rapor hazırlamıştı. İngiliz gazeteci Jon Ronson 2004'de yayımlanan kitabında, uzun yıllar sonra keşfettiği bu tuhaf macerayı anlattı. Filmde Ewan McGregor'un canlandırdığı muhabir de Ronson'ı simgelemekte. Ronson film hakkında "Gerçekten çok beğendim. Kitabımın ikinci yarısı hayli karanlıktır. Yönetmen Grant Heslov ve George Clooney bunu yumuşatıp 'kendini iyi hisset' filmi yapmışlar. 'Little Miss Sunshine savaşa gidiyor' gibi bir şey olmuş" demiş. Yönetmen Heslov, Clooney'nin yönettiği Oscar adayı "Good Night, and Good Luck"ın senaryosunu onunla birlikte yazmış ve filmin yapımcılığını üstlenmişti.

SEVGİLİ JOHN DEAR JOHN

Yönetmen: Lasse Hallström. **Oyuncular:** Channing Tatum, Amanda Seyfried, Richard Jenkins, Henry Thomas, D.J. Cotrona, Cullen Moss, Gavin McCulley, Jose Lucena Jr., Keith Robinson, Scott Porter. **Senaryo:** Jamie Linden (Nicholas Sparks'ın aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Terry Stacey. **Kurgu:** Kristina Boden. **Müzik:** Deborah Lurie. **Yapım Tasarımcısı:** Kara Lindstrom. **Yapımcı:** Marty Bowen, Wyck Godfrey, Ryan Kavanaugh. **Süre:** 105 dk. **Yapım:** ABD (2010). **Dağıtımcı:** Pinema.

Gösterim Tarihi: 19 Mart 2010

John Tyree (Channing Tatum) ve Savannah Curtis (Amanda Seyfried) tatilde tanışır. Savannah, idealist bir üniversite öğrencisi, John ise askerdir. Birbirlerine aşık oldukları o tatilin sonunda John orduya döner. Aşkına kavuşmak için sivil hayata dönme hayalleri kuran genç adamın planları,11 Eylül saldırıları nedeniyle sekteye uğrar. John Irak Savaşı'nda tehlikeli görevlere gönderilirken Savannah ile ilişkisi yıllara yayılan aşk mektupları ile devam eder. John orduda zor günler yaşarken sevgilisinin hayatı da farklı bir noktaya doğru ilerlemektedir.

NOTLAR: Çok satan aşk romanlarının yazarı Nicholas Sparks'ın bir eseri daha beyazperdede... Yazarın 2006 sonunda yayımlanan Dear John adlı romanı, öncülü The Notebook'a hayli benzer. Kader, birbirleri için yaratılmış kadın ile erkeği biraraya getirirken aynı zamanda başlarından sorunları da eksik etmez. İki aşık birbirinden ayrı düşer, araya yıllar girer ama aşkları her türlü engele rağmen hiç tükenmez. The Notebook sinemaya uyarlandığında ortaya çıkan yapım, seyirciyi gözyaşına boğmuş ve 'yeni neslin Love Story'si' olarak nitelendirilmişti. Sparks'ın sinema uyarlamaları içinde en başarılısı da The Notebook oldu. Zira filmi Nick Cassavetes yönetmişti. "Dear John" da "The Notebook"tan sonra 'yetkin' bir yönetmenin imzasını taşıyan ikinci Sparks filmi. Bu sefer yönetmen koltuğunda Lasse Hallström oturuyor. Sparks "Dear John"u 'şimdiye kadar yapılmış en iyi aşk filmi olan Casablanca'nın kendi öğeleriyle güncellediği modern bir versiyonu' ve 'mutlu ya da trajik değil, acı-tatlı bir aşk öyküsü' olarak tanımlıyor. "Dear John" Amerika'da vizyona girdiği hafta, "Avatar"ın tam 7 haftalık liderliğine son vererek box office'in ilk sırasına yerleşti. 25 milyon dolar bütçeli filmin sadece ülkesindeki hasılatı da 70 milyon dolara yaklaştı.

SONY
make.believe

VAIO

Windows®. Sınırsız Yaşam. VAIO, Windows 7 ürününü önerir.

Yaratıcılığına güven.

Yarat. Keyfini çıkar. Paylaş. Hepsi yeni Full HD VAIO F Serisinde.

Sanatçılar içinde
profesyonel videolar

Yarat.

VAIO Full HD ekranda, inanılmaz
derecede canlı görüntülerin

Keyfini çıkar.

Blu-ray Disc™ sayesinde,
fotoğraf ve videolarını

Paylaş.

Yeni 2010 Intel® Core™ i7 işlemci:
Akıllı performansta son nokta.

YENİ
intel CORE i7 inside
Daha Hızlı.
Daha Akıllı.

Sony Avrupa'da yüzde yüz Sony Corporation Japan kuruluşudur. Sony, VAIO, make.believe ve make.believe logosu Sony Corporation Japan'ın ticari markaları veya tescilli markalarıdır. Intel ve Intel logosu,Intel Inside, Intel Core ve Core Inside Intel Corporation US'in ABD'de ve diğer ülkelerdeki ticari markaları veya tescilli markalarıdır. Tüm diğer ticari markalar, ilgili hak sahiplerine aittir. Sony işbu belgede olabilecek hatalardan sorumlu değildir.

YETKİLİ SATIŞ NOKTALARI:
SONY CENTER'lar için detaylı iletişim bilgilerine www.sony.com.tr'den ulaşabilirsiniz.
MERCELİK 444 0 888 / **BEKO** 444 1 404 / **TEKNOSA** 0212 444 55 99 / **VATAN** 0212 444 56 56 / **BİMEKS** 0216 444 22 11 / **GOLD** 0216 444 91 11 / **ELECTROWORLD** 0212 318 09 99 / **DARTY** 0212 248 88 00 /
MEDİA MARKT 0212 410 75 01 / **BEST BUY** 0212 444 4 229 / **TEKNOLOJİX** 0224 444 03 60 / **INDEX BİLGİSAYAR (YETKİLİ DİSTRİBÜTÖR)** 0212 331 21 21 / **ARENA BİLGİSAYAR** 0212 364 64 64 /
DENGE BİLGİSAYAR 0212 274 88 88 / **ÇÖZÜM BİLGİSAYAR** 0312 218 18 18 / **MYRO BİLGİSAYAR** 0322 458 48 22 / **PENTA BİLGİSAYAR** 0216 528 00 00

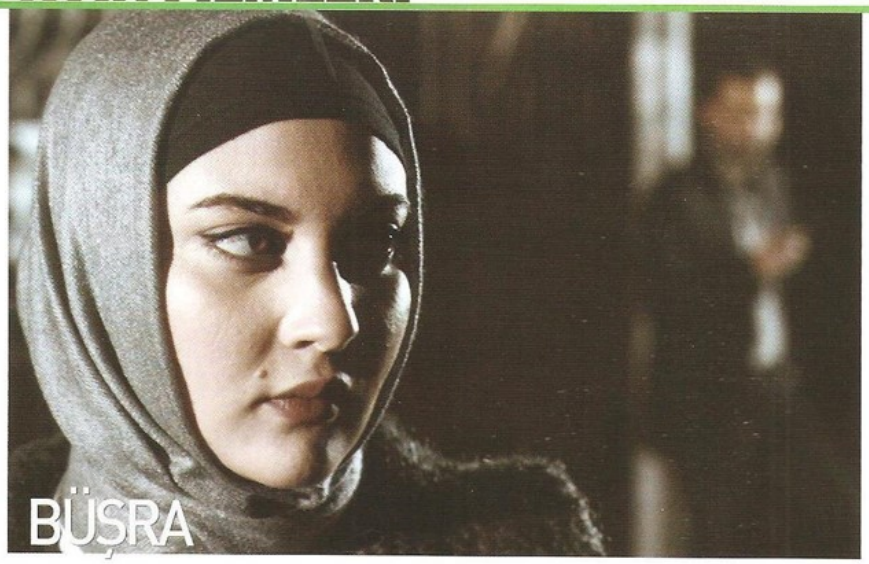

BÜŞRA

Yönetmen: Alper Çağlar. **Oyuncular:** Mine Kılıç, Tayanç Ayaydın, Ayşe Çiğdem Batur, Coşku Cem Akkaya, Enise Ütük, Alpay Özdoğancı, Gülay Deniz, Mutlu Güney, Nesime Alış, Hüseyin Özay. **Senaryo:** Bahadır Boysal, Alper Çağlar (Bahadır Boysal'ın aynı adlı çizgi eserinden). **Görüntü Yönetmeni:** Ulaş Zeybek. **Kurgu:** Alper Çağlar. **Müzik:** Taxim Edition, Ufuk Evcimen, Yağmur Sarıgül. **Sanat Yönetmeni:** Duygu Kabaçam. **Yapımcı:** Alper Akman. **Süre:** 114 dk. **Yapım:** AkareFilm - Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 19 Mart 2010

Muhafazakâr ve zengin bir ailenin iyi eğitimli kızı Büşra (Mine Kılıç) ile liberal gazeteci-yazar Yaman Göktuğ'un (Tayanç Ayaydın) yolu, cumhuriyetçi çizgideki bir gazetenin editörüyle yapılan bir iş görüşmesinin can sıkıcı finalinde ilk kez karşılaşmalarının ardından Yaman'ın olay çıkardığı bir televizyon programının sonrasında yeniden kesişir. Tam da Büşra için ailesinin söz keseceği bir zamana denk gelen bu karşılaşma, Büşra ile Yaman arasında yakınlaşmaya yol açar. İki gencin ilişkisinde, önyargılar, çevre baskısı, Yaman'ın yoga hocası olan sevgilisi Alara (Ayşe Çiğdem Batur) ve Büşra'nın tutucu sözlüsü Ferit'in (Coşku Cem Akkaya) etkisi de önemli bir rol oynayacaktır.

NOTLAR: Bahadır Boysal'ın birkaç yıl önce Leman'da çizmeye başladığı, metropolde yaşayan çağdaş türbanlı Büşra karakteri hayli popüler olmuştu. Muhafazakâr ortamda yetişmiş bir karakteri modern hayatın merkezine yerleştiren bu ilginç çizgi eser sonunda sinemaya uyarlandı. Kısa film yönetmeni Alper Çağlar, ilk uzun metrajı olan "Büşra"nın senaryosunu Bahadır Boysal ile birlikte kaleme aldı. Başrolleri ise ilk defa bir sinema filminde rol alan Mine Kılıç ile Altın Portakal ödüllü genç aktör Tayanç Ayaydın (söz konusu rol için Mert Fırat ve Timuçin Esen'in adı geçmişti) paylaştı. Hem popülist hem de elitist öğeler barındırdığı ifade edilen filmde, türban konusunda mesaj verme kaygısından, türban sorununa odaklanmak ya da buna yönelik çözümler önermekten uzak durulduğu; temelde herkesin yalnız olduğunun vurgulandığı belirtiliyor. İnançları ile arzuları arasında sıkışıp kalan bir kişilik olan Büşra, çizgi karakter olarak hayatın içinden biri iken filmde hayli marjinal bir kahramana dönüştürülmüş. Filmde Bahadır Boysal'ı da yankesici rolünde izleyeceğiz. Karakterleri ve konusuyla tartışma yaratacak gibi görünen "Büşra"nın müziklerinde ise Cahit Berkay ve Teoman'ın imzası var.

KUTU THE BOX

Yönetmen: Richard Kelly. **Oyuncular:** Cameron Diaz, James Marsden, Frank Langella, James Rebhorn, Holmes Osborne, Sam Oz Stone, Gillian Jacobs, Celia Weston, Deborah Rush, Lisa K. Wyatt. **Senaryo:** Richard Kelly (Richard Matheson'ın Button, Button adlı kısa hikâyesinden). **Görüntü Yönetmeni:** Steven Poster. **Kurgu:** Sam Bauer. **Müzik:** Win Butler, Régine Chassagne, Owen Pallett. **Yapım Tasarımcısı:** Alec Hammond. **Yapımcı:** Richard Kelly, Dan Lin, Kelly McKittrick, Sean McKittrick. Süre: 115 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 26 Mart 2010

Yıl 1976... Norma Lewis (Cameron Diaz) lisede öğretmenlik yapmakta, kocası Arthur (James Marsden) da NASA'da mühendis olarak çalışmaktadır. Bir oğulları olan çiftin banliyöde ortalama bir yaşamı vardır. Ta ki korkutucu bir yüze sahip bir adamın kapıda belirmesinde dek... O adam yani Arlington Steward (Frank Langella) Norma ve Arthur'a başka bir yaşam önerisiyle gelir. Onların hayatını değiştirecek olan bir 'kutu'dur. 24 saat içinde Norma ve Arthur'un bir seçim yapması gerekmektedir. Kutudaki kırmızı düğmeye basıp milyon doların sahibi olacaklar ancak bunun sonucunda tanımadıkları birinin ölümüne neden olacaklardır. Bu zorlu seçim onları ahlaki açıdan ikilemde bırakır.

NOTLAR: Ünlü Amerikalı yazar Richard Burton Matheson'ın eserleri sinemacılar için her daim revaçta. Yazarın What Dreams May Come, Somewhere In Time ve I Am Legend adlı romanları sinemaya uyarlanmıştı. Richard Kelly de yazarın 1970'de yayımlanmış Button, Button adlı kısa hikâyesine el attı. Richard Matheson'ın ahlaki ikilem üzerine kurduğu hikâye, 1986'da The Twilight Zone adlı televizyon dizisinde kullanılmıştı daha önce. "Donnie Darko" ile kendine kallavi bir hayran kitlesi edinen Kelly, uzunca bir aradan sonra yönettiği "Southland Tales/Kıyamet Öyküleri"nde beklentileri karşılayamamıştı. "The Box" hem kaynağı olan eser hem de yıldız oyuncuları ile dikkat çekiyor. Richard Kelly, neden bir uyarlamaya soyunduğunu şöyle açıklıyor: "Matheson'ın hem tedirgin edici hem de eğlendirici hikâyeler yaratma yeteneğine hep hayran olmuşumdur. Button, Button'ın bir şeyleri gösterip aslında birçok şeyi gizleyen, heyecanı sonuna kadar muhafaza eden hikâyesi, hayal gücümü harekete geçirdi ve kafamda türlü türlü sorular dolaşmaya başladı. 'The Box'la amaçladığım şey, izleyicinin kendisini Norma ve Arthur'un yerine koymasını ve 'Ben olsam ne yapardım?' sorusunu sormasını sağlamaktı."

A STAR ALLIANCE MEMBER

Dünyada pek çok takımı destekliyoruz, ama bazılarının taraftarıyız.

Dört büyüklerimizi başarıdan başarıya biz uçuruyoruz.
Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor'un
ana ulaşım sponsoru olmaktan gurur duyuyoruz.

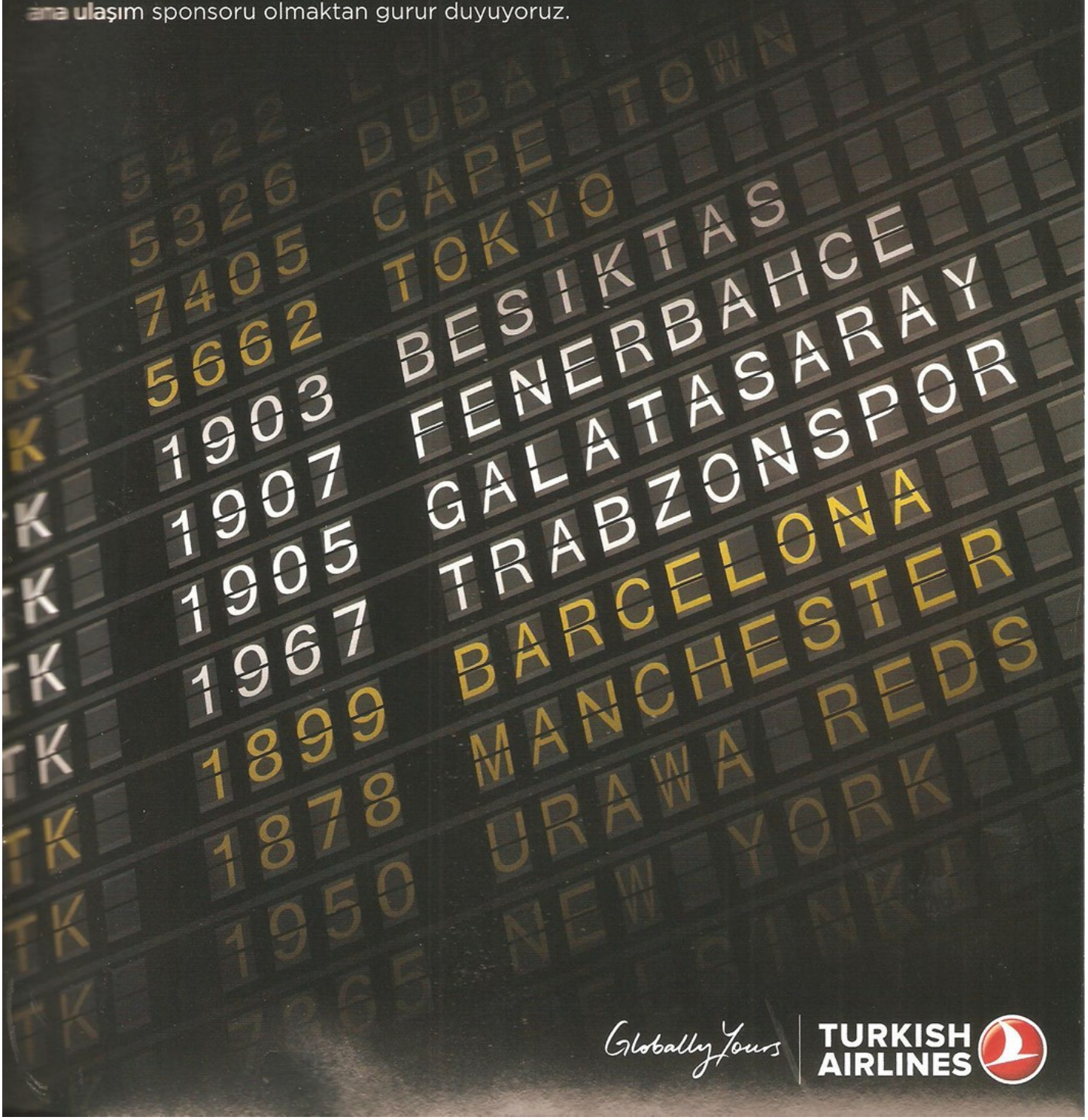

Globally Yours | TURKISH AIRLINES

SERSERİ MAYINLAR MINE VAGANTI

Yönetmen: Ferzan Özpetek. **Oyuncular:** Riccardo Scamarcio, Alessandro Preziosi, Nicole Grimaudo, Carolina Crescentini, Elena Sofia Ricci, Ennio Fantastichini, Daniele Pecci, Ilaria Occhini, Lunetta Savino, Carmine Recano. **Senaryo:** Ferzan Özpetek, Ivan Cotroneo. **Görüntü Yönetmeni:** Maurizio Calvesi. **Kurgu:** Patrizio Marone. **Müzik:** Pasquale Catalano. **Yapım Tasarımcısı:** Andrea Crisanti. **Yapımcı:** Domenico Procacci. **Süre:** 110 dk. **Yapım:** İtalya (2009). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 26 Mart 2010

Tommaso (Riccardo Scamarcio) makarna imalatı yapan zengin ve geniş bir ailenin en genç üyesidir. Cantone Ailesi o akşam fabrikanın yönetiminin Antonio'ya (Alessandro Preziosi) geçişini kutlamak için biraraya gelmiştir. Tommaso ise yemeğin sonunda ailesine gay olduğunu açıklamak niyetindedir. Tam da atmosfer uygunken ve Tommaso konuşacakken ağabeyi Antonio lafı ağzından alır; kendisinin gay olduğunu söyler. Aile üyeleri için bu açıklama büyük bir şaşkınlığa ve öfkeye neden olur. Asabi baba Vincenzo (Ennio Fantastichini), varisi olarak gördüğü Antonio'yu evden kovar, ardından da yere yığılır. Fabrikanın yönetimi Tommaso'ya kalmıştır. Partnerini ve Roma'daki yaşantısını özleyen Tommaso, babasının sağlığı tehlikedeyken ailesine kendisinin de gay olduğunu nasıl söyleyeceğini bilemez.

NOTLAR: Ferzan Özpetek hazır bir senaryodan yola çıkarak çektiği "Un Giorno Perfetto/Mükemmel Bir Gün" ile ilk defa bir roman uyarlamasına soyunmuştu. Yönetmen bu filmle tarzının dışına çıkmıştı kısmen. "Mine vaganti"de ise yeniden kendi hikayelerine daha doğrusu kendi yaşamına dönüyor; hayli kişisel bir yapıma imza atıyor. Özel yaşamından pek çok anıyı senaryoya döktüğü filmini beş yıl önce vefat eden babasına adamış yönetmen. Hikayenin temeli ise Özpetek'in yakın bir arkadaşının kardeşiyle arasında geçmiş gerçek bir olaya dayanıyor. Çekimleri de sekiz yıldır tatilini geçirdiği; yemeklerine, mimarisine ve manzarasına hayran olduğu Lecce'de yapmış. "Mine vaganti"de ünlü İtalyan pop şarkıcısı Patty Pravo'nun bir şarkısı ve Pasquale Catalano'nun müziği kullanılmış. Ferzan Özpetek filmlerinin olmazsa olması Sezen Aksu da Kutlama adlı şarkısıyla yer almakta. Filmin başrolünde, Costa-Gavras imzalı "Eden à l'Ouest / Cennet Batıda"da büyük beğeni toplayan Riccardo Scamarcio var.

UZAKLARA GİDELİM AWAY WE GO

Yönetmen: Sam Mendes. **Oyuncular:** John Krasinski, Maya Rudolph, Carmen Ejogo, Catherine O'Hara, Jeff Daniels, Allison Janney, Jim Gaffigan, Samantha Pryor, Conor Carroll, Maggie Gyllenhaal. **Senaryo:** Dave Eggers, Vendela Vida. **Görüntü Yönetmeni:** Ellen Kuras. **Kurgu:** Sarah Flack. **Müzik:** Alexi Murdoch. **Yapım Tasarımcısı:** Jess Gonchor. **Yapımcı:** Peter Saraf, Edward Saxon, Marc Turtletaub. **Süre:** 98 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere (2009). **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 26 Mart 2010

Verona De Tessant (Maya Rudolph) ile Burt Farlander (John Krasinski) 30'larında ve evli olmayan bir çifttir. Verona hamiledir. Burt de çocuğuna iyi bir baba olmak konusunda kendi kendine çalışmalar içindedir. Çift, doğum öncesi Burt'ün anne-babasını ziyarete gider. Gloria (Catherine O'Hara) ve Jerry (Jeff Daniels) Belçika'ya taşınmaya karar vermiştir. Torunlarının doğumuna çok az bir zaman kala onların bu bencilce davranışı genç çifti yeni bir kararın eşiğine getirir. Çift, çocuklarını yetiştirecek, bir aile olarak kök salacakları bir yer aramak ve sevdikleriyle aile olma deneyimini paylaşmak için yola koyulur. Yolculukları süresince ziyaret ettikleri ilginç akrabaları ve eski arkadaşlarıyla birlikte bambaşka deneyimler yaşarlar.

NOTLAR: Sam Mendes'in kısa ama öz filmografisinden biliyoruz ki, kendisi iki film arasına mutlaka biraz zaman koyar. Son olarak "Revolutionary Road/Hayallerin Peşinde"yi yöneten Mendes, sinemaseverleri şaşırtarak hemen akabinde "Away We Go" adlı yol komedisine imza attı. Yönetmenin asıl niyeti "Revolutionary Road"dan sonra tiyatro yapmaktı. Ancak Dave Eggers-Vendela Vida çiftinin senaryosunu okuyunca fikrini değiştirip sinemaya yöneldi yeniden. Oldukça depresif bir roman uyarlaması olan "Revolutionary Road"a nazaran "Away We Go"nun romandan bağımsız bir metne sahip olması, komedi ağırlıklı yapısı ve ilişkilere getirdiği farklı bakış açısı Mendes'i cezbetmiş. Filmde John Krasinski'yi oynatmak yönetmenin özel tercihi olmuş. The Office diziyle ünlenen genç oyuncuya, bu diziden önce "Jarhead"de de rol vermişti Mendes. Maya Rudolph ise senarist karı koca Dave Eggers ve Vendela Vida'nın önerisiyle dahil olmuş kadroya. Rudolph, Saturday Night Live'daki komedi performansıyla tanınıyor ve "Away We Go" daha önce yan rollerde izlediğimiz oyuncunun beyazperdedeki ilk başrol deneyimi...

vodafone

TEK TUŞLA İNTERNETE GİREN SONY ERICSSON SADECE VODAFONE'DA!

+100 ŞARKI
+STEREO SPEAKER HEDİYE!

3000 kontör ve
1 GB internet paketi hediyeli
Sony Ericsson W595'i
74,83 TL'ye 6 taksitle al.
Müziğe de doy,
internete de!

www.cepozgur.com

...heli bireysel aboneler faydalanabilir. Aboneler, ön ödemeli tarifeler içerisinde (Hesabını Bilen Tarife hariç) istedikleri tarifeyi seçebilirler. Kampanya dahilinde, ilk 3 ay boyunca (90 gün) ...zleri kontör yüklemelerde Vodafone içi 1000 kontör hediye kazanılır. En fazla 3000 Vodafone şebeke içi hediye kontör kazanılabilir. Hediye kontörler 30 gün boyunca geçerlidir. Bu süre ...ullanılmayan hediye kontörler iptal edilir. 1000 hediye kontörün ücretlendirilmesi Cep Öğrenci tarifesi için dakikası 3 kontör, diğer tarifeler için dakikası 4 kontör üzerindendir. Aboneler, ...si görüşmelerinde ve hediye verilen süreyi aşmaları durumunda, görüşmeleri seçtikleri Vodafone tarifesi üzerinden ücretlendirileceklerdir. Hediye kontörler ile üçüncü şahıslara kontör ...kılamaz. Kontör transferi veya promosyon olarak kazanılan kontörler hediye 1000 kontör kazanımı için geçerli sayılmayacaktır. Hediye kontörler özel servis numaralarına doğru aramalarda ...maz ve sadece yurtiçindeki şebeke içi görüşmeler için geçerlidir. Aboneler kutudan çıkacak şifreyi 1001 kısa mesaj numarasına göndermelerini takiben 90 gün vadeli ve 1 kere hediye ...fone Üye'den şarkı kazanacaklardır ve bir şifre, sadece 1 kere kısa mesaj ile gönderimde kullanılabilir. Hediye 100 şarkı haricindeki içerik hizmetleri ayrıca ücretlendirilecektir. Kampanyaya ...n aboneler herhangi bir kontör yüklemesi yapmadan bir kereye mahsus olarak 90 gün boyunca geçerli olacak 1 GB data kullanımına sahip olurlar. Kullanım limiti dahilinde aboneler yurtiçi ...da diğer internet sitelerine bağlantı kurduklarında ekstra ücretlendirilmeyecektir ve içerik hizmetleri için ayrıca ücretlendirilecektir. Kampanya kapsamındaki abonelerin SMS gönderimi ve ...anımları (ilk 90 gün içerisinde verilen data kullanım süresinin dolması/bitmesi durumunda) seçilen tarifeden ücretlendirilecektir. Hattın iptal olması, numara taşımayla başka operatöre ...veya abonenin ön ödemeli bir hattan faturalı hatta geçiş yapması halinde hediye kontör/data kullanımı iptal edilecektir. Kazanılan hediyeler değiştirilemez. Abonelerin 3G destekli cihazlar ...metinden yararlanabilmeleri için 3G yazıp 3636'ya göndererek 3G aboneliğini başlatması ve Vodafone 3G kapsaması içerisinde bulunması gerekmektedir. 3G bağlantısı kapsama alanına, ...oşullara göre değişiklik gösterebilir. 3G hızı şebeke yoğunluğuna, kullanılan cihaza ve bağlanılan siteye göre değişebilir. 3G kapsamasının sağlanamaması durumunda süper hızlı mobil ...den yararlanılamaz; ancak cihaz/servis uygunluğu doğrultusunda EDGE/GPRS bağlantısına geçiş yapılarak mobil internet hizmetinin devamlılığı sağlanır. Vodafone kampanya şartlarında ...yapma hakkını saklı tutar. Fiyatlara tüm vergiler dahildir ve kampanya stoklarla sınırlıdır. Ayrıntılı bilgi için Vodafone Cep Merkezleri, vodafone.com.tr ve cepozgur.com

...izin önceki yayınlarında ürünümüzün taksit fiyatı hatalı yazılmıştır. Özür diler, düzeltiriz.

Sony Ericsson

WORLD'e özel
6 taksit

DERSİMİZ: ATATÜRK

Yönetmen: Hamdi Alkan. **Oyuncular:** Halit Ergenç, Çetin Tekindor, Batuhan Karacakaya, Canan Hoşgör, Tolga Savacı, Doğa Rutkay, Nilgün Kasapbaşoğlu, Mehmet Auf, Şahin Sekman, Münire Apaydın. **Senaryo:** Turgut Özakman. **Görüntü Yönetmeni:** Ferhat Öçmen. **Kurgu:** Eray İlhan. **Müzik:** Aydın Sarman. **Sanat Yönetmeni:** Dilek Pınarcı Başak. **Yapımcı:** Serkan Balbal, Birol Güven. **Yapım:** Örümcek Yapım, Mint Prodüksiyon - Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Cine Film.

Gösterim Tarihi: 19 Mart 2010

İlkokul 5. sınıfta okuyan bir grup çocuğa, Atatürk'ü daha iyi anlamaları için bir ödev verilmiştir. Bu ödev onlar için Atatürk'ün (Halit Ergenç) yaşamına ve ülkemizin Kurtuluş öyküsüne yapılacak uzun ve öğretici bir yolculuk olacaktır. Bu yolculukta onlara önderlik edecek kişi, çocuklardan birinin ödüllü tarihçi dedesidir (Çetin Tekindor). Ama bu "Dede" diğer tarihçilere hiç benzememektedir. O, tarihi sıkıcı bir geçmiş olarak anlatmaktan çok uzakta, sanki fantastik bir dünyanın tarihçisidir. Çocuklara Mustafa Kemal'in çocukluğunu, okul hayatını, askerlik kariyerini anlatır. Onları Kurtuluş Savaşı'nın en önemli cephelerine götürür, dünyada eşi görülmemiş bir direniş gösteren Türk halkının büyük kahramanlarıyla tanıştırır.

NOTLAR: Can Dündar'ın "Mustafa"sı ve Zülfü Livaneli'nin "Veda"sının ardından bir Atatürk filmi daha karşımızda... "Dersimiz: Atatürk"ün yönetmeni, "Bayrampaşa: Ben Fazla Kalmayacağım"dan sonra ikinci sinema filmine soyunan Hamdi Alkan. Filmde Atatürk'ün hayatı ve Kurtuluş Savaşı canlandırmalar, fotoğraf ve arşiv görüntülerle anlatılıyor. Filmin senaryosu, Kurtuluş Savaşı'nı anlattığı Şu Çılgın Türkler ve Çanakkale Savaşı'nı konu alan Diriliş ile en çok satanlar listesinin müdavimi olan tarihçi-yazar Turgut Özakman'a ait. "Dersimiz: Atatürk"de Atatürk'ü Halit Ergenç canlandırıyor; Tarihçi Dede'yi Çetin Tekindor...

AŞKA YOLCULUK
LEAP YEAR

Yönetmen: Anand Tucker. **Oyuncular:** Amy Adams, Matthew Goode, Adam Scott, John Lithgow, Noel O'Donovan, Tony Rohr, Pat Laffan, Alan Devlin, Ian McElhinney, Dominique McElligott. **Senaryo:** Deborah Kaplan, Harry Elfont. **Görüntü Yönetmeni:** Newton Thomas Sigel. **Kurgu:** Nick Moore. **Müzik:** Randy Edelman. **Yapım Tasarımcısı:** Mark Geraghty. **Yapımcı:** Gary Barber, Chris Bender, Roger Birnbaum, Jonathan Glickman, Jake Weiner. **Süre:** 100 dk. **Yapım:** ABD, İrlanda (2010). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 26 Mart 2010

İlişkisinde evlilik teklifi almadan dördüncü yılını dolduran Amerikalı Anna Brady (Amy Adams) artık bu işi çözmeye kesin kararlıdır. Kadınların erkeklere 29 Şubat tarihinde evlilik teklifi yapmasına izin veren eski bir İrlanda geleneğini keşfeden Anna, Boston'dan Dublin'e giden erkek arkadaşı Jeremy'nin (Adam Scott) izini sürmeye karar verir. Ancak kötü hava koşulları ve şanssızlık İrlanda'da da yakasını bırakmaz. Hiç beklemediği bir anda kendisini İrlanda'nın öbür ucunda bulan Anna, başkent Dublin'e ulaşabilmek için istemeye istemeye, geçimsiz bir aşçı olan Declan'ın (Matthew Goode) yardımına başvurmak zorunda kalır.

NOTLAR: Gerçek bir yaşam öyküsünden uyarlanan "Hilary and Jackie" ile olumlu eleştiriler alan yönetmen Anand Tucker'dan, sevgililer günü sonrasına denk düşen bir romantik komedi... "Leap Year", uzun süredir Harry Elfont ile birlikte çalışan ve son olarak "Made of Honor / Gelin Benim Olacak" adlı romantik komediye imza atan Deborah Kaplan'ın girişimiyle hayata geçen bir yapım. Bir 29 Şubat'ta internette 'İrlandalı kadınlar 29 Şubat'ta evlilik teklifi yapar' şeklinde bir haber gören Kaplan, Harry Elfont ile birlikte bu fikri senaryolaştırdı. Bazı ülkelerde Dünya Bekarlar Günü olarak kutlanan 29 Şubat, İrlanda'da ise iki azizin başlattığı, kadınların erkeklere evlenme teklif etmesi geleneğini simgeliyor.

Şubat sürprizi

BULANIK SULAR
DEUSYNLIGE

Yönetmen: Erik Poppe. **Oyuncular:** Pal Sverre Valheim Hagen, Trine Dyrholm, Ellen Dorrit Petersen, Fredrik Grondahl, Trond Espen Seim, Angelou Garcia, Henriette Garcia, Terje Stromdahl, Anneke von der Lippe, Frank Kjosas. **Senaryo:** Harald Rosenlow-Eeg. **Görüntü Yönetmeni:** Ingeborg Klyve, John Christian Rosenlund. **Kurgu:** Einar Egeland. **Müzik:** Johan Söderqvist. **Yapımcı:** Finn Gjerdrum, Stein B. Kvae. **Süre:** 115 dk. **Yapım:** Norveç (2008). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 12 Şubat 2010

İşlemediğini iddia ettiği cinayetten yıllarca hapis yatan Jan Thomas (Pal Sverre Valheim Hagen) özgürlüğüne kavuşmuştur. Artık dışarıdadır ve her şeye yeniden başlamak için ikinci bir şansa sahiptir. Org çalma yeteneği sayesinde bir kilisede iş bulur. Rahibe Anna'ya (Ellen Dorrit Petersen) geçmişi hakkında hiçbir şey anlatmaz. Bir gün kiliseye öğretmen Agnes (Trine Dyrholm) gelir. Jan Thomas'ı yıllar sonra da olsa tanımıştır. Karşısındaki, oğlunu öldürmekten hüküm giyen gençtir.

NOTLAR: Kariyerine fotoğrafçı olarak başlayan Erik Poppe, birçok reklam filminde ve Ben Hamer'ın ilk uzun metrajı "Eggs/Yumurtalar"da görüntü yönetmeni olarak çalıştı. Çektiği klipler ve reklamlar ile ülkesinde hâlâ çok popüler... 90'ların sonunda sinemaya adım atan Poppe, bol ödüllü iki yapımı, "Schpaaa" ve "Hawaii, Oslo"yu yönetti. 3. filminde yine insan doğası, suç, kefaret, bağışlama temasına odaklanan Poppe, olayları iki farklı bakış açısıyla anlattığı "Bulanık Sular" ile 'Oslo Üçlemesi'ni tamamlıyor.

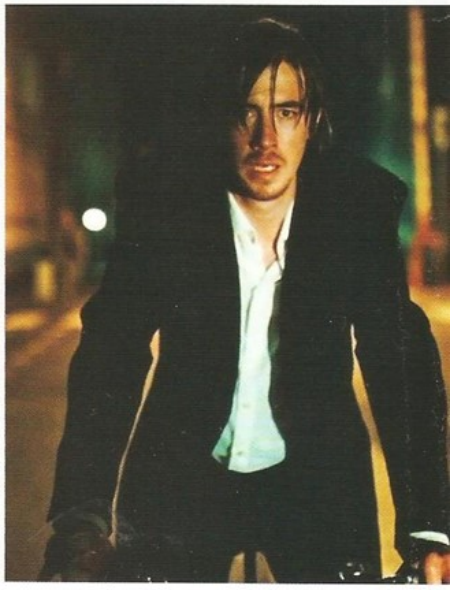

www.tnttv.com.tr

2 yıldır izlemeye değer ne varsa bu ekranda.

Turner
A Time Warner Company

Ulusal olarak tüm Türkiye'de yayın yapan TNT'yi normal antenden, kablolu yayında S31. kanaldan, DIGITURK 54. kanaldan, D-Smart 21. kanaldan ve uyduda Türksat 2A - 42° doğu, 11.804 MHz, vertical (dikey), 24.444 Msym/s 5/6'dan izleyebilirsiniz.

Şubat sürprizi

SON İSTASYON

Yönetmen: Oğulcan Kırca. **Oyuncular:** Levent Kırca, Başak Daşma, Korel Cezayirli, Suna Selen, Hikmet Karagöz, Meral Küçükerol, Ziver Açıl, Gökçer Genç, Arda Öziri, Özgün Aydın. **Senaryo:** Tekin Duman, Oğulcan Kırca. **Görüntü Yönetmeni:** Tolga Çetin. **Kurgu:** Oğulcan Kırca, Serdar Börcan. **Müzik:** Cenk Çelebioğlu. **Sanat Yönetmeni:** Fulya Cerit. **Yapımcı:** Oğulcan Kırca. **Süre:** 110 dk. **Yapım:** Kırca Yapım - Türkiye (2010). **Dağıtımcı:** Pinema.

Gösterim Tarihi: 26 Şubat 2010

Ruhi (Levent Kırca) taşrada küçük bir tren istasyonunda emekliliğine gün sayan bir memurdur. Emekli ikramiyesiyle çatısı akmayan bir ev alıp hayatının son demlerini huzurlu bir şekilde geçirmek ise en büyük hayalidir. Fakat kızı Esra (Başak Daşma) ve küçük oğlu Önder'in (Korel Cezayirli) daha iyi yaşamak gibi anlaşılır ve masum dilekleri vardır. Onların bu hayalleri bütün aileyi bir anda İstanbul'a sürükler. Ruhi'nin eşi ve annesiyle birlikte İstanbul'a gelmesiyle gelişen olaylar artık kimsenin kontrolünde değildir.

NOTLAR: 2000'in başlarında "Son" ve "Şeytan Bunun Neresinde?"yi yöneten Levent Kırca, bu sefer oğlunun yazıp yönettiği bir sinema filminde rol alıyor. "Son" ve "Olacak O Kadar"da yönetmen yardımcılığı yapan 33 yaşındaki Oğulcan Kırca'nın bu ilk sinema filmi. Hikâyesini Levent Kırca'nın 4 sene önce tasarladığı "Son İstasyon", İstanbul ve Uşak'ta çekildi. Usta komedyeni bu aile trajedisinde, dram ağırlıklı performansıyla izleyeceğiz.

ALİS HARİKALAR DİYARINDA

ALICE IN WONDERLAND

Yönetmen: Tim Burton. **Oyuncular:** Mia Wasikowska, Johnny Depp, Helena Bonham Carter, Crispin Glover, Anne Hathaway, Stephen Fry, Christopher Lee, Michael Sheen, Alan Rickman, Matt Lucas. **Senaryo:** Linda Woolverton (Lewis Carroll'ın Alice's Adventures in Wonderland ve Through the Looking Glass adlı kitaplarından). **Görüntü Yönetmeni:** Dariusz Wolski. **Kurgu:** Chris Lebenzon. **Müzik:** Danny Elfman. **Yapım Tasarımcısı:** Robert Stromberg. **Yapımcı:** Tim Burton, Joe Roth, Jennifer Todd, Suzanne Todd, Richard D. Zanuck. **Yapım:** ABD (2010). **Dağıtımcı:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 5 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 58. sayfada

ZİNDAN ADASI

SHUTTER ISLAND

Yönetmen: Martin Scorsese. **Oyuncular:** Leonardo DiCaprio, Mark Ruffalo, Ben Kingsley, Emily Mortimer, Michelle Williams, Max von Sydow, Patricia Clarkson, Jackie Earle Haley, Ruby Jerins, Drew Beasley. **Senaryo:** Laeta Kalogridis (Dennis Lehane'in aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Robert Richardson. **Kurgu:** Thelma Schoonmaker. **Müzik:** Robbie Robertson. **Yapım Tasarımcısı:** Dante Ferretti. **Yapımcı:** Martin Scorsese, Brad Fischer, Mike Medavoy, Arnold Messer. **Süre:** 138 dk. **Yapım:** ABD (2010). **Dağıtımcı:** UIP. **Gösterim Tarihi:** 12 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 66. sayfada

SES

Yönetmen: Ümit Ünal. **Oyuncular:** Selma Ergeç, Mehmet Günsür, Işık Yenersu, Eylem Yıldız, Hakan Karahan, Emre Akay, Levent Yılmaz, Selen Uçer, Serra Yılmaz. **Senaryo:** Uygar Şirin. **Görüntü Yönetmeni:** Türksoy Gölebeyi. **Kurgu:** Çiçek Kahraman, Natalin Solakoğlu. **Müzik:** Mehmet Cem Ünal, Safa Hendem. **Sanat Yönetmeni:** Elif Taşçıoğlu. **Yapımcı:** Ersan Çongar. **Yapım:** Bir Film- Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Tiglon Film. **Gösterim Tarihi:** 5 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 72. sayfada

ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ

PRECIOUS

Yönetmen: Lee Daniels. **Oyuncular:** Gabourey Sidibe, Mo'Nique, Paula Patton, Mariah Carey, Sherri Shepherd, Lenny Kravitz, Stephanie Andujar, Chyna Layne, Amina Robinson, Xosha Roquemore. **Senaryo:** Geoffrey Fletcher (Sapphire'in Push adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Andrew Dunn. **Kurgu:** Joe Klotz. **Müzik:** Mario Grigorov. **Yapım Tasarımcısı:** Roshelle Berliner. **Yapımcı:** Lee Daniels, Gary Magness, Sarah Siegel-Magness. **Süre:** 110 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** r Film. **Gösterim Tarihi:** 12 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 70. sayfada

KARA KÖPEKLER HAVLARKEN

Yönetmen: Mehmet Bahadır Er, Maryna Gorbach. **Oyuncular:** Cemal Toktaş, Volga Sorgu, Erkan Can, Taylan Ertuğrul, Ayfer Dönmez, Murat Daltaban, Ergun Kuyucu, Mehmet Usta, Onur Dikmen, Muhammed Cangören. **Senaryo:** Mehmet Bahadır Er. **Görüntü Yönetmeni:** Sviatoslav Bulakovskyi. **Kurgu:** Maryna Gorbach. **Müzik:** Alp Erkin Çakmak, Barış Diri. **Yapımcı:** Mehmet Bahadır Er. **Süre:** 90 dk. **Yapım:** Karakırmızı Film-Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Pinema. **Gösterim Tarihi:** 19 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 76. sayfada

KÖPRÜDEKİLER

Yönetmen: Aslı Özge. **Oyuncular:** Fikret Portakal, Murat Tokgöz, Umut İlker, Cemile İlker. **Senaryo:** Aslı Özge. **Görüntü Yönetmeni:** Emre Erkmen. **Kurgu:** Aylin Zoi Tinel, Vessela Martschewski, Christof Schertenleib. **Yapımcı:** Fabian Massah, Aslı Özge. **Süre:** 87 dk. **Yapım:** Türkiye (2009). **Dağıtımcı:** Özen Film. **Gösterim Tarihi:** 19 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 80. sayfada

AY

MOON

Yönetmen: Duncan Jones. **Oyuncular:** Sam Rockwell, Dominique McElligott, Rosie Shaw, Adrienne Shaw, Kaya Scodelario, Benedict Wong, Matt Berry, Malcolm Stewart, Robin Chalk. **Senaryo:** Nathan Parker. **Görüntü Yönetmeni:** Gary Shaw. **Kurgu:** Nicolas Gaster. **Müzik:** Clint Mansell. **Yapım Tasarımcısı:** Tony Noble. **Yapımcı:** Stuart Fenegan, Trudie Styler. **Süre:** 97 dk. **Yapım:** İngiltere (2009). **İthalatçı:** Mars Production. **Dağıtımcı:** Tiglon Film. **Gösterim Tarihi:** 26 Mart 2010

Filmle ilgili yazı 78. sayfada

Dünyanın en iyi mesleklerine sahip olun

Yazılım ve Veritabanı Uzmanı olmanın tam zamanı!

CNNMoney.com'un yaptığı "Dünyanın En İyi Meslekleri" araştırmasında bilgisayar teknolojileri alanındaki meslekler listenin en üst sıralarında yer aldı. Siz de Yazılım ve Veritabanı Teknolojileri alanındaki eğitimlerde Microsoft, Oracle ve Sun (Java) gibi üç dünya liderinin teknolojilerini içeren tek eğitim programına sahip olan Bilge Adam'a gelin, dünyanın en iyi mesleklerinden birine sahip olun.

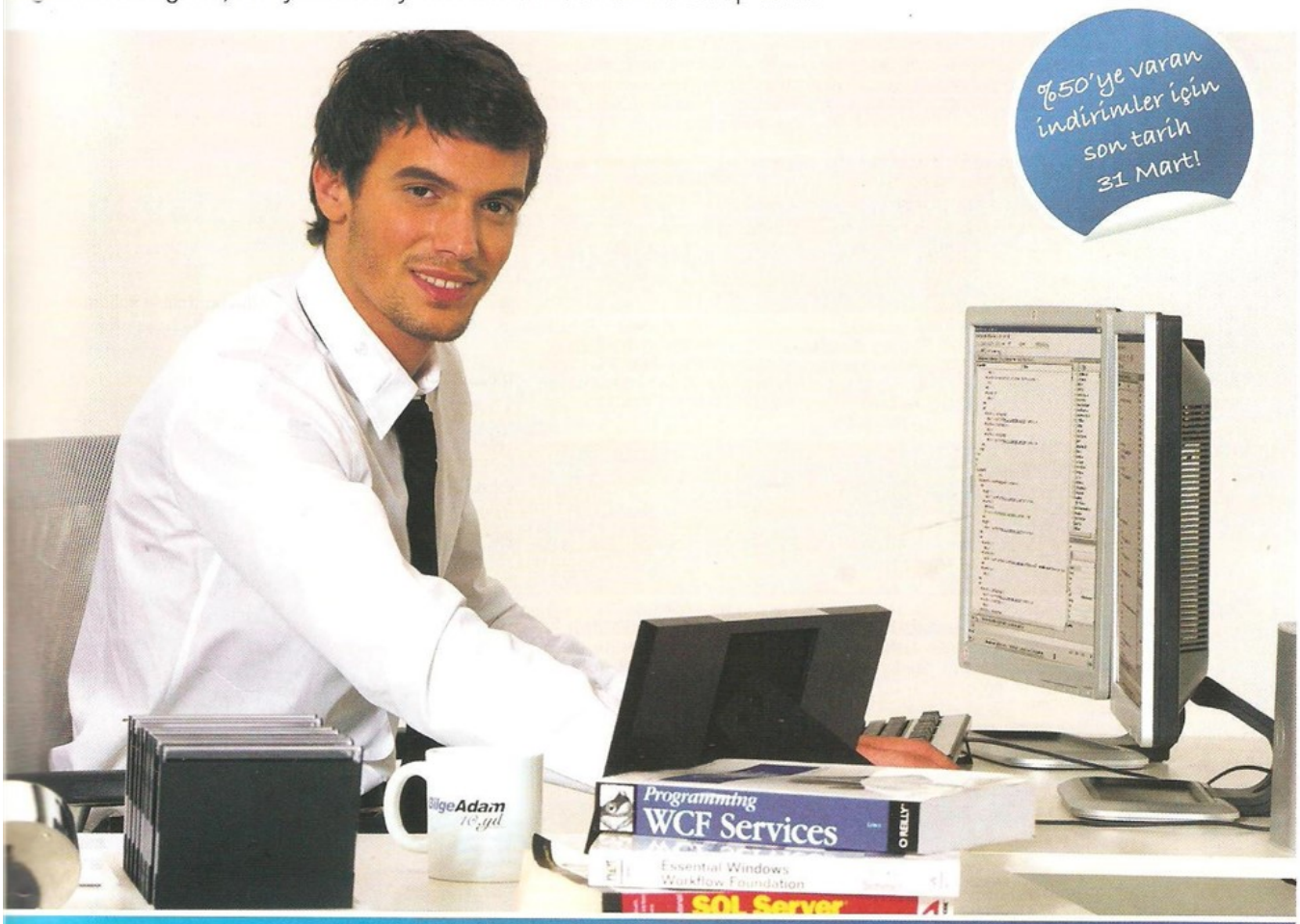

EĞİTİM PROGRAMI | 300 Saat

- Programlamanın Temelleri (50 Saat)
- Veritabanı Yönetimi ve Programlama (40 Saat)
- Web Programlama (90 Saat)
- İleri .NET Uygulamaları (60 Saat)
- Oracle ve Java Teknolojileri (40 Saat)
- Proje Analizi, Tasarımı ve Yönetimi (20 Saat)

DİĞER EĞİTİMLERİMİZ

- Bilgisayar Teknolojileri Uzmanlığı
- Yazılım ve Veritabanı Uzmanlığı
- Sistem ve Ağ Uzmanlığı
- Web ve Grafik Tasarımcılığı
- AutoCAD ve 3D Uzmanlığı
- Bilgisayarlı Muhasebe ve SAP Finans Uzmanlığı
- Microsoft Office
- İngilizce

444 33 30
www.bilgeadam.com

BilgeAdam
BİLGİSAYAR TEKNOLOJİLERİ AKADEMİSİ

İSTANBUL
Bakırköy Ebuzziya | Bakırköy Town Center | Beşiktaş | Fatih | Fulya | Kadıköy | Kozyatağı | Taksim

ANKARA
Bilkent Plaza | Kızılay

İZMİR
Çankaya

DIGITURK'lü aileler bu mart he

Mart

Melrose Place
18.30 MyMax
Los Angeles'ta havuzlu, rüya gibi bir sitede hayat nasıldır?

Bulutların Ülkesi
20.00 İz TV
Cemal Gülaş'la bu toprakların öykülerini keşfedin.

Her Şey Tadında
11.00 TürkMax
Tadına doyulmaz bir bölüme hazır mısınız?

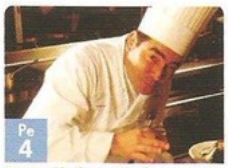

Emeril'dan Nefis Tarifler
11.30, 17.30 Home TV
Ünlü şef yepyeni tariflerle karşınızda!

The 2010 Academy Awards Özel 21.00
E! Entertainment
Oscar ödülleri kimlerin olacak?

Tara Sokağı
20.15 GoldMax
Evlerini birkaç aylığına değiş tokuş eden iki kadının başına neler gelecek?

1 Kadın 1 Erkek
22.00 TürkMax
Ekranların en komik ikilisini kaçırmayın!

Modern Family
22.30 ComedyMax
Dünyanın en komik aileleri bu dizide!

Benjamin Button'ın Tuhaf Hikâyesi
20.00 MovieMax
David Fincher ve Brad Pitt'ten dünyanın en tuhaf hikâyesi!

Kar Melekleri
20.15 GoldMax
Arthur'un çelişkilerle dolu dünyasını keşfedin.

Michael
20.15 GoldMax
Dünyaya gönderilen bir melek insanlarla ne kadar anlaşabilir?

Tutkunun Dansı
22.00 İz TV
Tangonun sırlarını keşfedin.

Trabzonspor-Galatasaray 19-21
Hafta Sonu Lig TV
Ateşli mücadelede 3 puan kimin olacak?

Manchester United-Liverpool
15.30 SporMax Premier Lig'te heyecan zirvede!

Chatic M'arrillian İstilası 13.00 Jojo
Muhteşem bir macera sizi bekliyor!

Konuşmazsak Çatlarız
23.15 TürkMax
Billur Kalkavan cesur ve kışkırtıcı sorularıyla karşınızda!

Yukarı Bak Salon1 ve 2
Yılın en iyi animasyonunu kaçırmayın!

Galatasaray-Fenerbahçe
27-28 Hafta Sonu Lig TV
Derbilerin derbisinde gülen taraf kim olacak?

Bizim Rock Grubu
08.30, 10.30, 16.00
Disney XD
Müzik, eğlence ve macera bir arada!

Dünyanın Sonundaki Ev 20.00 MovieMax
İki yakın arkadaştan kızgınlıklar, yargılamalar ve acılarla dolu bir hikâye!

Sizin için seçtik

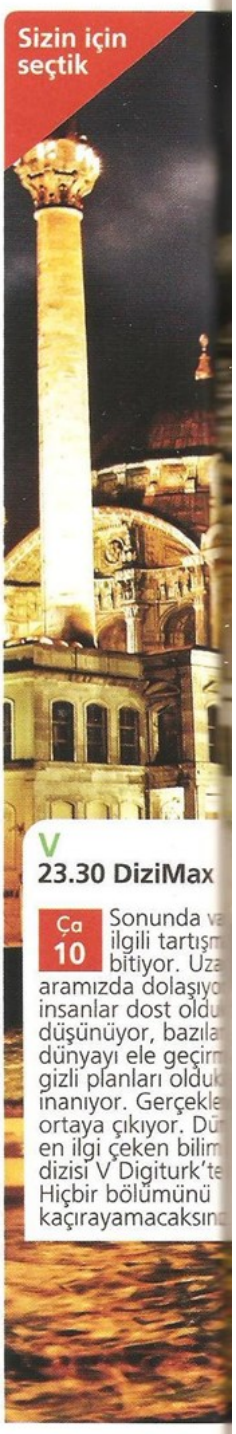

V
23.30 DiziMax

Ça 10 Sonunda v
ilgili tartışm
bitiyor. Uza
aramızda dolaşıyo
insanlar dost oldu
düşünüyor, bazıla
dünyayı ele geçirm
gizli planları oldu
inanıyor. Gerçekle
ortaya çıkıyor. Dü
en ilgi çeken bilim
dizisi V Digiturk'te
Hiçbir bölümünü
kaçırayamacaksın

TİVİ BİTTİ ŞİMDİ DİGİ!

Ayrıntılı bilgi:
(0212) 473 73 73
www.digiturk.com.tr
DIGITURK kanal numaraları ve yayın akışlarında değişiklik yapma hakkını saklı tutar.

...günü dolu dolu yaşayacak!

DIGITURK

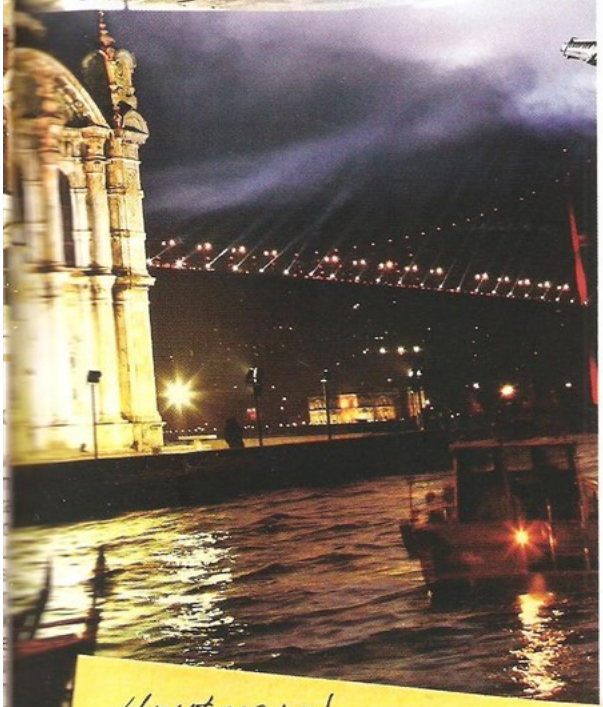

Felekten Bir Gece
Salon 1 ve 2 Bekârlığa veda ertesinde bir kaplan ve bir bebekle uyanmaları için ne yapmış olabilirler?

Galatasaray Cafe Crown -Efes Pilsen 5-7 Hafta Sonu SporMax
Heyecan dolu mücadelede kazanan kim olacak?

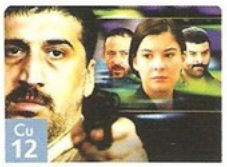

Melekler ve Kumarbazlar
20.00 TürkMax
Depremde kaybettikleri sadece kardeşleri değildi!

7 Günde Değişim 6. Sezon 09.00 , 15.00, 21.00 Home TV
7 günde kendinizi baştan yaratmanın ipuçlarını öğrenin!

Haberci
23.00 İz TV
Dünyadan habersiz kalmayın!

Lost
21.00 DiziMax
Sürprizlerle dolu yeni bölüme hazır mısınız?

Flashforward
20.00 DiziMax
Geleceği görmek başınıza iş açabilir!

Nurse Jakie
23.30 ComedyMax
Hemşire Jackie azize mi günâhkar mı?

Kahve Bahane
22.45 TürkMax
Kahve makinesinden bir ofisi gözetleyin!

Californication 3. Sezon
23.30 ComedyMax
Yeni oyuncularla 3. sezon bomba gibi!

Unutmayın!

Artık programları istediğiniz an durdurabilir, geri sarabilir, tekrar oynatabilirsiniz. Kaçırmak istemediğiniz programları ister ev dışından, ister başka bir programı seyrederken kaydedebilir, dilediğiniz zaman izleyebilirsiniz. Üstelik 5 kat daha net HD görüntü ve mükemmel ses kalitesiyle!

- UZAKTAN KAYDET
- KAYDET
- DONDUR
- GERİ SAR
- AYNI ANDA KAYDET
- HD KALİTESİNDE İZLE

Hazırlayan: TOLGA AKINCI tolgaakinci@boxofficeturkiye.com

TÜRKİYE box office 12 - 14 Şubat 2010

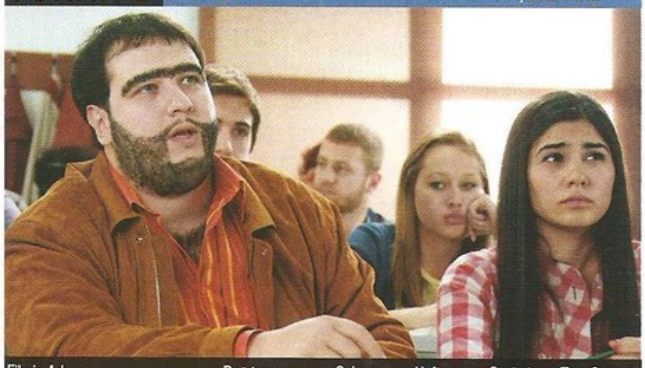

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Recep İvedik 3	Özen Film	708	1	1.153.071	1.153.071
2. Romantik Komedi	Pinema	146	2	101.520	343.538
3. Avatar	Tiglon	122	9	46.083	2.272.497
4. Sevgililer Günü	Warner Bros.	85	1	38.590	38.590
5. Ejder Kapanı	UIP	215	4	38.504	689.793
6. Tanrının Kitabı	Warner Bros.	72	2	21.855	89.120
7. Kutsal Damacana 2: İtmen	Özen Film	165	4	18.983	761.308
8. Garfield 3 Boyutlu Süper K.	Medyavizyon	47	3	14.777	141.672
9. Herkesin Keyfi Yerinde	UIP	33	2	7.293	25.010
10. İlişki Durumu: Karmaşık	UIP	42	3	5.997	64.079

1 YIL ÖNCE
2009
13 - 15 Şubat
1. Recep İvedik 2
2. Benjamin Button'ın Tuhaf H.
3. Güz Sancısı
4. Sevgililer Günü Katliamı 3D
5. Gerçek Masallar

2 YIL ÖNCE
2008
15 - 17 Şubat
1. 120
2. Semum
3. Canavar
4. Ulak
5. Not: Seni Seviyorum

3 YIL ÖNCE
2007
09 - 15 Şubat
1. Çılgın Dershane
2. Son Osmanlı: Yandım Ali
3. Kanlı Elmas
4. Maskeli Beşler: Irak
5. Neşeli Ayaklar

Yabancı filmlerde son durum

2009'da vizyona giren yabancı yapımlardan dört tanesi, ülkemizde en çok izlenen yabancı filmler sıralamasında ilk 12'ye girmeyi başardı. ABD'de ve nerdeyse tüm dünyada birinci sıraya oturan "Avatar"ın, "Titanik"i tahtından indirmesi için bir ivmeye ihtiyacı var. Bu da, Oscar'da göstereceği başarıyla ve 5 Mart'ta ikinci kez vizyona girişiyle gerçekleşebilir. Aşağıdaki tabloda ülkemizde en çok izlenen 30 yabancı filmi bulabilirsiniz.

Son 5 yılın aylık seyirci sayıları

Film Adı	Dağıtım	Vizyon Tarihi	Kopya	Hafta	Kişi
1. Titanik	Özen Film	20.02.98	31	181	2.844.022
2. Avatar	Tiglon	18.12.09	138	9	2.272.497
3. Yüzüklerin Efendisi: Yüzük Kardeş.	Warner Bros.	21.12.01	75	54	1.759.705
4. Truva	Warner Bros.	14.05.04	162	28	1.692.458
5. 2012	Warner Bros.	13.11.09	177	14	1.490.991
6. Matrix Reloaded	Warner Bros.	16.05.03	136	21	1.470.316
7. Yüzüklerin Efendisi: İki Kule	Warner Bros.	20.12.02	108	42	1.459.205
8. Altıncı His	UIP	04.02.00	63	39	1.428.659
9. Buz Devri 3: Dinozorların Şafağı	Tiglon	01.07.09	181	32	1.413.514
10. Matrix	Warner Bros.	03.09.99	70	59	1.354.812
11. Yüzüklerin Efendisi: Kral'ın Dön.	Warner Bros.	05.03.04	156	38	1.252.640
12. Alacakaranlık Efsanesi: Yeni Ay	Tiglon	20.11.09	146	12	1.225.550
13. Harry Potter ve Felsefe Taşı	Warner Bros.	01.02.02	104	30	1.173.068
14. Mumya	UIP	18.06.99	44	61	1.113.193
15. Harry Potter ve Sırlar Odası	Warner Bros.	29.11.02	110	32	1.111.378
16. Cesur Yürek	Özen Film	22.09.95	20	189	1.111.249
17. Da Vinci Şifresi	Warner Bros.	19.05.06	195	23	1.028.928
18. Karayip Korsanları: Ölü Adamın S.	UIP	14.07.06	162	18	1.005.052
19. Akıl Oyunları	UIP	08.03.02	55	39	979.820
20. Karayip Korsanları: Dünyanın So.	UIP	25.05.07	216	21	970.114
21. Buz Devri 2	Özen Film	14.04.06	118	41	949.380
22. Çakal	UIP	16.01.98	36	53	938.470
23. Matrix Revolutions	WB	05.11.03	155	24	912.440
24. Gladyatör	UIP	19.05.00	59	58	911.550
25. Şeytanın Avukatı	Warner Bros.	30.01.98	30	54	911.260
26. Ah Mary Vah Mary	Özen Film	27.11.98	46	78	885.354
27. Bodyguard	Warner Bros.	15.01.93	11	32	846.795
28. Son Samuray	Warner Bros.	06.02.04	125	30	828.794
29. Dikey Limit	Warner Bros.	26.01.01	85	37	813.027
30. En İyi Arkadaşım Evleniyor	Warner Bros.	21.11.97	31	43	807.459

*Not: Liste 1990'dan günümüze kadar vizyona giren filmleri içermektedir. **Kaynak:** www.boxofficeturkiye.com*

ABD box office 12 - 14 Şubat 2010

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Sevgililer Günü	Warner Bros.	3.665	1	56.260.707	56.260.707
2. Kurt Adam	Universal	3.222	1	31.479.235	31.479.235
3. Percy Jackson & Olimposlular Ş.H.	Fox	3.356	1	31.236.067	31.236.067
4. Avatar	Fox	2.685	9	23.611.625	661.217.278
5. Dear John	Sony	2.975	2	16.071.526	53.949.098
6. Tooth Fairy	Fox	2.748	4	6.054.257	41.982.992
7. From Paris with Love	Lions Gate	2.722	2	5.495.113	16.607.903
8. İntikam Peşinde	Warner Bros.	2.615	3	4.841.295	36.324.976
9. Crazy Heart	Fox	1.005	9	4.265.989	16.792.964
10. When in Rome	Buena Vista	2.125	3	3.682.881	26.280.610

Rakamlar Amerikan Doları.

İNGİLTERE box office 12 - 14 Şubat 2010

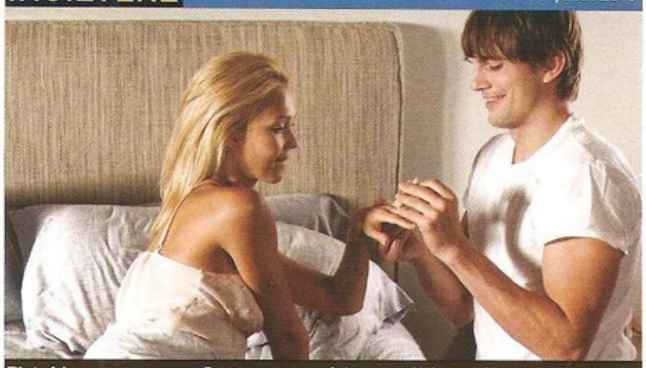

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Sevgililer Günü	Warner Bros.	432	1	3.732.393	3.732.393
2. Avatar	Fox	402	9	3.316.855	77.072.663
3. Kurt Adam	Universal	404	1	2.367.849	2.367.849
4. Prenses ve Kurbağa	Walt Disney	501	3	1.504.908	4.197.395
5. Percy Jackson & Olimposlular Ş.H.	Fox	454	1	1.502.663	1.502.663
6. My Name is Khan	Fox	91	1	936.454	936.454
7. Invictus	Warner Bros.	279	2	778.146	2.462.568
8. A Single Man	Icon	79	1	502.009	502.009
9. Alvin ve Sincaplar 2	Fox	428	8	424.622	21.337.049
10. Astro Boy	E1 Films	424	2	422.382	1.625.987

Rakamlar İngiliz Sterlini.

Leonardo DiCaprio
Zindan Adası

2009	Hayallerin Peşinde	83.452
2008	Yalanlar Üstüne	207.759
2007	Kanlı Elmas	376.623
2006	Köstebek	303.652
2005	Göklerin Hakimi	206.034

Amy Adams
Aşka Yolculuk

2009	Günışığı Temizleme Şirketi	12.446
2009	Müzede Bir Gece 2	141.930
2009	Şüphe	39.684
2008	Charlie Wilson'ın Savaşı	107.363
2007	Manhattan'da Sihir	82.547

ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Tunca Arslan	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Selin Gürel	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Senem İşmen	Esin Küçüktepepınar	Nil Küral	Ege Görgün	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Kerem Akça	Alin Tasciyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin S. Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Acı Bir Hayat Öyküsü			3.5	4	1.5	4		3						3						2					2.5	2.93
Ada: Zombilerin Düğünü	3	2.5	1.5	2.5	2.5		1.5	1		3		2	2.5		2.5		2	2.5	3	2.5			2	2.5	2.5	2.30
Arthur: Maltazar'ın İntikamı												1.5						1		2		3				1.87
Aşk Dersi	3.5		3.5			3			3		3.5		2		4		3	3	2	3		4	3	2.5		3.07
Avatar	4	3.5	5	3.5	2	4	3	5	4	3	4	3	3.5	3	4.5	4	2	4		4	5	5	3	5	3.5	3.77
Bulanık Sular		3		3		4			3.5			3			2.5			3.5		2						3.06
Garfield 3 Boyutlu Süper Kahraman						3	0.5																			1.75
İntikam Peşinde	3					2		3.5	3		3.5						1.5	2.5		1.5		3.5		2.5		2.65
Kan Arzusu	4		2.5	3	2.5		3	4	4	3		4		3	3.5	4.5	2.5	2.5		3		3.5				3.28
Kara Köpekler Havlarken	2.5	2.5	2		2.5		2	3	1.5		3	2.5	2.5			3	2.5	2		1.5	2	1	2	2	3	2.26
Köprüdekiler		3.5	3			3	4	3					3		2.5	4	2.5			2	4	2	3	2	3.5	3.00
Kurt Adam		1.5	2.5			3	3.5		3		3	2	2					3		2		3.5	2.5	2		2.57
Kutsal Damacana 2: İt Men		1				1.5					2.5									1						1.50
Nine						2.5	2		3.5		3.5	4	3					4				4				3.31
Ölümcül Tuzak	3.5	3.5	4	3		3.5	3	4.5	3.5	3	5	4	3.5	2.5	3	4	2.5	3.5	4	1.5	2	5	3	3.5	3.5	3.41
Parlak Yıldız	4		3	4	4	4	4	3.5	4	4			5	3	4						3	4	3.5		5	3.87
Percy Jackson ve Olimposlular	2.5					3.5			3		3.5							2		3	4	3	3			3.05
Recep İvedik 3	2.5	1	2			1	1.5	1	1		3	1	1			1.5	1.5	1		2		2	2.5	2	2.5	1.66
Romantik Komedi	2.5	1	1.5			2.5		2.5			3.5	2			1.5					3						2.22
Sevgililer Günü	2.5					2		3	2		3.5	2	1			2.5	1.5	2.5		1.5		2.5	2.5	2.5		2.25
Son İstasyon		2				1			0.5		2					2	1.5	1.5		1.5		1.5	1.5	2		1.54
Tanrının Kitabı	2.5	2	3	2.5		2	2.5		2.5		1.5	3	2.5		2	2.5	2	2.5	2.5	2	2	3.5	3	3.5		2.47
Yenilmez	3		3.5	3.5		3	2	3.5	3			3.5	3.5				3.5	3				3.5	4	2.5		3.21

Sarı renkte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

SEYİR DEFTERİ

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@yahoo.com

* If Bağımsız Filmler Festivali'nden notlar... "An Education": Bütün karakterleri başka filmlerden tanıyoruz. Hepsinin ne zaman ne yapacağını ve ne söyleyeceğini önceden biliyoruz... "Kış Ülkesi": Norveç'te yaşayan bir Kürt'ün, memleketi Irak'tan bir kadınla görücü usulü evlenmesinin hikayesini anlatırken Doğu ile Batı'nın birbirlerine dair hayalkırıklıklarını anlatıyor aslında. Batı'nın zenginliğinin altından içi boş bir dünya, Doğu'nun güzelliğinin altından ise baskı ve yalan çıkıyor... "Polis, s.": Ana karakteri konusunda kafası karışık ama sineması net ve güçlü. Bürokrasinin devletle halk arasında bir işbirliğinin ürünü olduğunu söylemesi de cabası... "Yaman Tilki": Roald Dahl'ın kitabından da uyarlansa, animasyon da olsa, bir Wes Anderson filmi.

* 42. Siyad Ödülleri törenini sunan Cem Yılmaz iki şey birden kanıtladı. 1) Bir ödül törenindeki bölük pörçük, toplasan yarım saati bulmayan bir performansın (aynı kişinin yazdığı) 2 saatlik bir filmden daha eğlenceli olabileceğini. 2) Kendinle ve başkalarıyla dalga geçmek arasında çok ince bir denge kurulabileceğini. Ödül törenlerinin bazen böyle bir faydası oluyor. Kim olgun ve cömert, kim çiğ ve hazımsız, anlıyorsun.

* SİYAD ödüllerine gelen en garip eleştiri: "Neden ödüller çeşitli filmlere dağıtılmıyor da bir iki filmde toplanıyor? Neden filancanın geçen yıl da kazandığı göz önünde tutulmuyor?" Cevap vereyim: Çünkü SİYAD Ödülleri'nde adalet kisvesi giydirilmiş adaletsizlik yok. (Zira belli bir kişinin hak ettiğini düşünürken ödülü herhangi bir nedenle başkasına vermek adaletsizliğin daniskasıdır.) "Hayat Var" sevdiğim bir film değil, "en iyi yönetmen" kategorisinde ise listemde ilk sırada Semih Kaplanoğlu, ikinci sırada Taylan Biraderler vardı. Buna rağmen SİYAD üyelerinin çoğunluğunun, "Reha Erdem daha önce aldı mı, seneye alır mı" diye düşünmeden oy vermiş olmalarını ancak takdir edebilirim.

* "Ejder Kapanı"nda iki kadın karakter var. Biri bir pavyon şarkıcısı; sevgilisi işi bırakıp evinin kadını olmasını istiyor. Diğeri stajyer polis; sevgilisi işi bırakıp evinin kadını olmasını istiyor. Bu filmin Amerikan özentisi olduğuna emin misiniz?

* "Ada: Zombilerin Düğünü"nün başarısı Amerikan sinemasında başlı başına bir tür olan, Türk sinemasında ise hem nadiren hem de yapay karakter ve diyaloglarla perdeye gelen "gençlik geyiği"ne sahici ve inandırıcı bir ruh katması. Üstelik bu gençleri "mahşer günü"nün ortasına atarak ne mal olduklarını da sergiliyor. Başta hikayesini yeterince ısıtsa ve sonda da o kadar hızlı toparlamasa tadı daha da çıkacakmış.

* "Tanrının Kitabı"nı seyrederken fark ettim ki Gary Oldman'ın "kötü adam"ı oynamasını hiç özlememişim. ("Leon"u tenzih ederim.)

* "Up In The Air"in yönetmeni Jason Reitman'a bir söyleşide "The Hurt Locker"la ilgili fikri soruluyor. Reitman filmi çok beğendiğini söyleyip ekliyor: "The Hurt Locker"da sergilenen yönetmenlik kontrolünün eşi benzeri yok. Kathryn Bigelow Oscar'ı kazanacak, kazanmayı da hak ediyor zaten." Hatırlayalım: "The Hurt Locker" ve yönetmeni, Oscar'da Reitman'ın rakibi! Darısı Türkiye'nin başına.

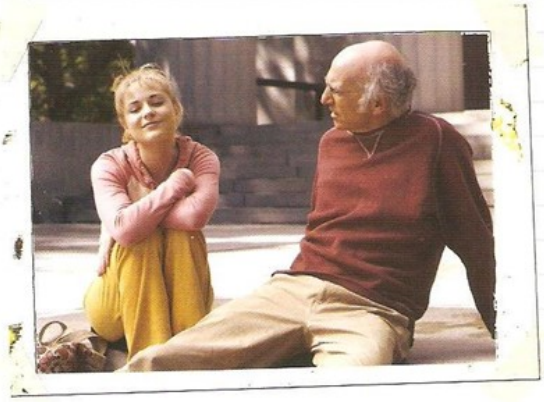

* "Suçlar ve Kabahatler"den bu yana, Tanrı'yı seven bir ateist olduğunu düşündüğüm Woody Allen (bu kadarcık çelişkiyi ona çok görmeyin), "Match Point"ten beri "Tanrı yoktur şans vardır" diyor. Son yılların en iyi Allen filmlerinden, hem umutsuz hem hayalperest "Whatever Works" de aynı havada. Bu filmlerde gözümüz "Jung buna 'eşzamanlılık' der" diyecek bir New Yorklu entellektüel arıyor ama malumunuz, Woody üstadımız ölümüne Freudcudur.

* Geçen yıl 5 yıllığına Altın Portakal'ın başına getirilen Vecdi Sayar görevden alınmış. Bir Antalya klasiği. Artık şu Altın Portakal'ı pamuklara sarmaktan vazgeçebilir miyiz? Bir yanda İstanbul Film Festivali, Gezici Festival, If Bağımsız Filmler Festivali, Uçan Süpürge gibi kurumsallaşmış vakıflar velveya olağanüstü bir azimle çalışan sinemaseverler velveya festival denen şeyin ne olduğunu evrensel anlamda çözmüş insanlar sayesinde yıllardır zorluklarla da olsa tıkır tıkır işleyen festivaller var. Diğer yanda ise değişen belediyelerin veya aynı belediyenin değişen fikirlerinin elinde oyuncak olmuş Altın Portakal. Nedense canımız, gözbebeğimiz diye iltifatlara boğulan da bu bir türlü dersini çalışmayan, yaramaz çocuk. Doğrusu, gündelik hesapları istikrar ve saygınlığa tercih etmekte direnecekse Altın Portakal olmasa da olur. Bugünün Türk sineması bu yüzden hiçbir şey kaybetmez.

KUTLUKHAN KUTLU kutlukhan@gmail.com

Tanrının Kitabı

Görsel dizaynı ve renkli oyuncu kadrosuyla dikkat çeken bir "tür çalışması".

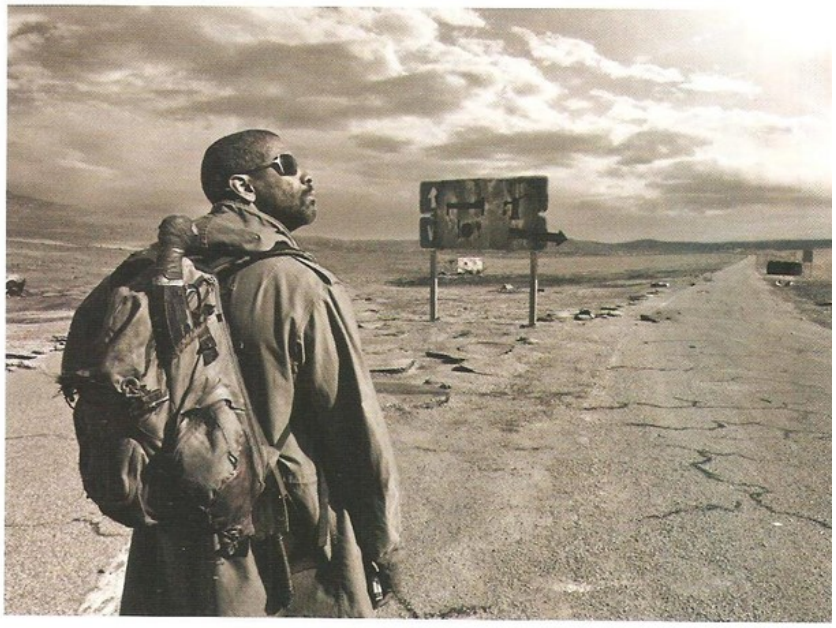

Hughes kardeşlerin sineması ta en başından, "Menace II Society"den bu yana kişilerden ziyade dünyalarla ilgileniyor. Bu sinemada öyküsü anlatılan insanlar dünyayı biçimlendirmiyor; aksine, perdede resmedilen dünyalar o insanları biçimlendiriyorlar. "Menace II Society"den "Dead Presidents"a ve "From Hell"e karakterlerin içinde yaşadıkları mahallenin, toplumun, sistemin ve nihayetinde dünyanın ürünü ve kurbanı olduğu filmler onların filmleri. İç yolculukların büyük ölçüde karanlıkta kaldığı, dış dünyanın görünür etkilerinin ise alabildiğine çarpıcı ve barok suretler aldığı, iç bunaltıcı "şartlar"ın eksik olmadığı filmler. Karakterlerinin öyküsünü onlarla birlikte yaşamak yerine, peşlerine takılıp yaşadıkları dünyanın içinde dolaştığımız sarsıcı birer gezinti.

Bu durumda "Tanrının Kitabı" gibi yol boyunca kahramanı hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmediğimiz bir post-apokaliptik yolculuk, Allen ve Albert Hughes için doğal bir malzemeymiş gibi görünüyor. Ancak yaman dövüşçü, hayatta kalma üstadı ve yolundan döndürülemeyen adam Eli'ın bu kavruk dünyadaki seyahati, bir "sonuç" olmanın ötesine geçip muhtemel bir "sebep", bir ilham kaynağı olma ümidiyle besleniyor aslında: Sırt çantasındaki nadide kitabı bir yere götürecek ve yürüyerek yaptığı bu tuhaf, uzun mu uzun kutsal yolculuk, vahşetin salgın halini aldığı bir dünyada ümidini yitirmiş insanlar için kurtuluşun kıvılcımını çakacak.

Yukarıdaki mini özette hemen kendini belli eden birtakım dini semboller görüyorsanız, şunu peşin peşin söylemeli: Evet, bu post-apokaliptik öykü envai çeşit güçlü dinsel sembolle dolu, ama semboller göz açıp kapayıncaya kadar kelime anlamına da dönüşebiliyor. Örneğin bir kitabın "insanlık" için ümit kaynağı olması medeniyet için etkili (ve şüphesiz benim gibi kitapseverler için göz yaşartıcı) bir simgeselliğe sahip... Ama sonra birdenbire, hani neredeyse Eli'ın bıçak çekme hızına taş çıkartırcasına, simge olmayı bırakıp basbayağı "kendi müstakbel varlığı için bir ümit kaynağı"na dönüşüyor. "İnanç"ın önemi de gayet dolaysız bir şekilde yerini "Tanrı inancı"nın önemine bırakıyor.

Tabii adından başlayarak İncil'le, İncil'de tarif edilen mefhumlar ve imgelerle bu kadar derinden bağlantılı bir türde Hristiyanlık'ın bunca baskın bir yere sahip olması aslında çok da şaşırtıcı değil (nihayetinde bu janrda kullanıldığı anlamıyla "apokalips" terimi varlığını İncil'in sonundaki "Vahiy" bölümündeki dünyanın sonu tasvirine borçlu). Ancak meselenin her tür motifin, sembolün, "öz"ün ötesine geçip düpedüz dini inancın (özelde de Hristiyan inancının) bekasına dair endişelere demir atması doğrusu filme fazlasıyla "güncel mesaj derdinde", hatta belki biraz güdümlü bir hava veriyor - belki en büyük sorun da söz konusu mesajın herhangi bir derinlikten yoksun bir "varoluş mesajı" niteliği taşıması.

"Tanrının Kitabı"nın biçimsel ilham kaynağı ise tıpkı birçok diğer post-apokaliptik öykü gibi, westernler. Özellikle de Clint Eastwood'un oynadığı ve çektiği türden, "isimsiz silahşör" westernleri. Karakterlerin iç dünyalarına nüfuz edemediğimiz, herkesin satıhlardan oluştuğu bir dünyada geziniyoruz ve bu durum hem insanları pek tanıyamamadan ileri gelen bir tür tekinsizlik, hem de tamamen popüler film gramerinden gelen dolaylı bir mitik hava yaratıyor. Yani bazı açılardan filmin lehine işliyor. Gerek Denzel Washington'ın salt poz ve koreografinin sınırlarında gezinen "karakter malzemesi"yle gösterdiği başarı, gerekse Hughes kardeşlerin seneler önce bilgisayar oyunları diyarına kaçmış bir estetiği geri alıp iyice kesifleştirerek oluşturduğu neredeyse monokrom kavruk dünya da en azından "ilk izlenim" açısından epey etkileyici sonuçlar ortaya çıkarıyor.

Bu bakımdan "Tanrının Kitabı"nın dünyası, görmeye değer, hatta kim bilir, türün meraklıları arasında kalıcılığa bile sahip olabilecek bir dünya. "Shane" ve Clint Eastwood'un "Pale Rider"ı gibi western'lerden Mad Max filmleri ve "A Boy and His Dog" gibi post-apokaliptik sinema klasiklerine ve Garth Ennis çizgi romanlarına (özellikle Atlantik okyanusunun kurumuş olduğu kavruk bir dünyada geçen "Just A Pilgrim" ile ilginç bazı benzerlikleri var), hatta "Fahrenheit 451" gibi pek de aynı türden olmayan öykülere kadar uzanan geniş bir esinlenme yelpazesi var ortada ve iki yönetmen bu yelpazeyi estetik açıdan epey maharetle kullanıyorlar.

Ancak filmin "döneminin endişeleriyle beslenme"nin ötesine geçip "dönemine dair apaçık mesajlar verme" sevdasına kapılması ve bunu akla gelebilecek en basit yolla yapması, kendini "kutsal kitabın bekası"na dair tasanın ötesinde bir fikirle donatıp zenginleştirmemesi, epik bir anlatıyla dertli ama lafı kıt bir alegori arasında bir yerde sıkışıp kalmasına sebep oluyor. Bunun sonucunda ortaya çıkan şey de ne Mad Max türü evrensel destanın unsurlarına yeterince hakim bir film, ne de "Fahrenheit 451" gibi güçlü ve incelikli bir alegori. Daha ziyade, görsel dizaynı ve renkli oyuncu kadrosuyla dikkat çeken bir "tür çalışması". ■

THE BOOK OF ELI ★★★

Yönetmen: Albert Hughes, Allen Hughes. Oyuncular: Denzel Washington, Gary Oldman, Mila Kunis, Michael Gambon, Malcolm McDowell, Jennifer Beals, Ray Stevenson, Tom Waits, Frances de la Tour, Evan Jones. Senaryo: Gary Whitta.

Yapım: ABD (2010). **Süre:** 118 dk.

Gösterim Tarihi: 5 Şubat 2010

Alışveriş kurdu gençleri indirime çağırıyor!

Bu dolunay ve her dolunay günü, gece yarısına dek,
gençlere özel ürünlerde % 50'ye varan indirimler Beğendik'te.
Sen de izleri takip et, 30 Mart'ta, dolunay gününe özel bu fırsatı kaçırma!

izleritakipet.com

beğendik®
keyifli ve güvenilir alışveriş

*Kampanya; 30 Mart 2010 tarihinde 09.30 – 00.30 saatleri arasında geçerlidir.
*Kampanya; Ankara Kocatepe, Kayseri Melikgazi, Kırşehir ve Nevşehir Beğendik mağazalarında geçerlidir.

BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com

Yenilmez

Clint bildiğimiz Clint, Morgan bildiğimiz Morgan... Ya ötesi?

Clint Eastwood'un "Mystic River/Gizemli Nehir"den başlayarak son yedi filmine baktığımızda bir nokta kesinkes dikkat çekiyor: Usta yönetmen uzun süre filmografisinin lokomotifini teşkil eden maço, sert, intikamcı, 'kısasa kısas' temaları vagonlarından atıp son dönemdeki filmleriyle fedakarlık, barış, ahde vefa, fazilet, maneviyat gibi kavramları yüklüyor parça parça onların yerine. Kaldı ki her filmiyle bunların dozajı biraz daha artıyor: "Gran Torino"nun finalinde, filmin kahramanı Walt Kowalski'nin fedakarca kendini kurşunların önüne atmasını başka hangi Eastwood filminde bulabilirsiniz ki! "Dirty Harry"de Harry Callahan'ın stadyumda fellik fellik keskin nişancı Scorpio'yu aradığı yıllar artık çok uzakta. Şimdi "Yenilmez"de aynı stadyumda bu kez Nelson Mandela'nın korumaları liderlerinin suikasta kurban gitmemesi için telaştalar.

Bu kez pek bayıldığı temalarını alıp Güney Afrika'ya taşıyor. Düşünün, Nelson Mandela'nın öyküsü son filmleriyle vermek istediği mesajlarla mükemmelen bütünleşecek türde değil mi? "Million Dollar Baby/Milyonluk Bebek"te boks derdini anlatmak için sadece bir bahaneyse, burada da esas mesele kesinlikle ragbi değil! Nelson Mandela'nın 'kendisine tokat atan' beyazlara öbür yanağını dönme hikayesi bu bir bakıma... Bölünmüş ulusunu yeniden birleştirebilmek için öfke ve kinini vicdanına gömüp onun yerine bağışlayıcılığı şiar edinen bir devlet adamının... Ve bu uğurda, tarihteki pek çok devlet adamının (aralarında elbette Franco gibi diktatörler de var) yaptığı gibi, sporun birleştirici gücünden destek almasının...

Mandela siyasi gücünü bağışlayıcılığından alıyor. Bunun korkuyu azalttığını ve bu yüzden çok güçlü bir silaha dönüştüğünden dem vuruyor. Ulusal ragbi takımının lağvedilmesine karşı göğsünü siper etmesi de bundan; bu ulusun daha uzun yıllar beraber yaşamak zorunda olduğunun farkında. Bu durumda ona göre intikam yangına körükle gitmekten başka bir şey değil.

Tabii ki Eastwood usulü maneviyatçılık "Yenilmez"de de yerini alıyor. Kaptan Francois Pienaar bir noktadan sonra arkadaşlarına şampiyonluğun artık kaderleri olduğunu haykırmadan duramıyor. Şampiyonluk sonrası şükran duasını takımın tek siyah oyuncusu Chester'a okutması ise hemen akabinde geliyor.

Bu film için Güney Afrika'ya gitmesini, oralı bir senarist ve yerel oyuncularla çalışmasını bir kenara bırakırsak, "Yenilmez" bir Clint Eastwood filmi olarak pek yeni şeyler vaat etmiyor. Ekibi görüntü yönetmeninden kurgucusuna yine aynı. "Flags of Our Fathers/Atalarımızın Bayrakları"yla besteciliği devrettiği (Eastwood bir süredir film müziklerini de kendi besteliyordu) oğlu Kyle birkaç filmdir bu ekibe yeni dahil olmuş durumda. Lakin o da babasının piyano ağırlıklı dingin tınılarından miras bir müzikal tonu aynen sürdürüyor. Yine de Kyle Eastwood'un filmin tümüne duygusal bir dinginlik yayan müzikleri ile bu film için Güney Afrika'dan bulup çıkardığı ezgilerin harmanı atmosfer yaratırken Clint Eastwood'un işine epeyce yarıyor.

Ne olursa olsun, "Yenilmez"i özel kılan az sayıda şeyden biri Clint Eastwood'un son yıllarda yaşadığı dönüşümün -belki "Gran Torino"dan sonra- en çarpıcı belgesi olması. Kuşkusuz, derisinin rengi farklı olsaydı, Mandela'yı oynamayı yakın dostu Morgan Freeman'a bile bırakmayabilirdi!

Laf oyunculara gelmişken, Eastwood'un kamerası Mandela'nın üzerinde o kadar çok duruyor ve bunu yaparken onu kadar yüceltiyor ki, an geliyor Kaptan Francois Pienaar'ı son yılların gelmiş geçmiş en büyük film yıldızının canlandırdığını unutuveriyoruz. Belki de tam olması gerektiği gibi: Nelson Mandela'nın karizmasını perdeye yaymak uğruna, başta Matt Damon'ı, diğer tüm oyuncular ve hayat verdikleri karakterlerini Mandela'nın gölgesine itmekten çekinmiyor yönetmen. Kaptan Pienaar'da son derece mütevazı bir tonla geride kalmasını bilen Damon'a karşılık, Freeman biraz aksan yardımıyla ondan artık görmeye alıştığımız babacan filozofu çıkarıyor bedeninden. Onu 27 yıl dört duvar arasında mahpus yatıp çıkmış bir karizma abidesi olarak izlerken, "Shawshank Redemption/Esaretin Bedeli"nin Red'ini anımsamamak elde değil. Güney Afrika aksanlı İngilizcesini çıkarın, sanki karşımıza Red duruyor! Bununla birlikte, aldıkları Oscar adaylıklarını iki yıldıza çok görmek büyük haksızlık olur.

"Yenilmez" biz Türkiye'de yaşayanlara bir şeyi daha hatırlatıyor: Tepemizdekilerin de Mandela'nın yaşam felsefesinden bir nebze olsun feyz alması gerektiğini... ■

INVICTUS ✪✪✪

Yönetmen: Clint Eastwood. Oyuncular: Morgan Freeman, Matt Damon, Marguerite Wheatley, Patrick Lyster. Senaryo: Anthony Peckam (John Carlin'in "Playing the Enemy: Nelson Mandela and the Game That Made a Nation" adlı romanından).

Yapım: ABD (2009). **Süre:** 133 dk.

Gösterim Tarihi: 26 Şubat 2010

BİZİ UYARMIŞLARDI

BİR ROLAND EMMERICH FİLMİ

2012

YILIN GİŞE REKORTMENİ FİLMİ ŞİMDİ DVD VIDEO VCD VIDEO VE Blu-ray Disc 'DE!

COLUMBIA PICTURES SUNAR BİR CENTROPOLIS PRODUCTION "2012" JOHN CUSACK CHIWETEL EJIOFOR AMANDA PEET OLIVER PLATT THANDIE NEWTON DANNY GLOVER VE WOODY HARRELSON MÜZİK HARALD KLOSER VE THOMAS WANDER YARDIMCI YAPIMCILAR VOLKER ENGEL MARC WEIGERT KOSTÜM TASARIM SHAY CUNLIFFE MONTAJ DAVID BRENNER, A.C.E. PETE S. ELLIOT YAPIM TASARIM BARRY CHUSID GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ DEAN SEMLER ASS. ASC YAPIM SORUMLULARI ROLAND EMMERICH UTE EMMERICH MICHAEL WIMER YAZAN HARALD KLOSER & ROLAND EMMERICH YÖNETMEN HARALD KLOSER MARK GORDON LARRY FRANCO YÖNETMEN ROLAND EMMERICH

tiglon

© 2009 Columbia Pictures Industries, Inc. Tüm Hakları Saklıdır.
© 2010 Kapak ve Tasarım Sony Pictures Home Entertainment Inc. Tüm Hakları Saklıdır.

COLUMBIA PICTURES SONY SONY PICTURES HOME ENTERTAINMENT

tiglon : www.tiglon.com.tr

KEREM SANATEL
sanatelk@gmail.com

Nine

İçe dönük bir müzikal.

Müzikallerde, karakterlerin ruh halleri üzerinden bir öykü çıkarmak amaçlansa da karakter analizine pek girişilmez. O karakterler de seyircilerde yaratılmaya çalışılan ruh hali için bir araçtır sadece. Günümüzde büyük bir vefa duygusu ve inatla müzikal yapmaya cesaret edebilen az sayıdaki yönetmenden biri olan Rob Marshall'ın yeni müzikalinde bu açıdan pek sık rastlamadığımız bir yaklaşım var. Seyirciye hoş vakit geçirtmek ve onların belli bir ruh haliyle salondan ayrılmasını sağlamakla neredeyse hiç ilgilenmiyor. Tüm derdi, büyümemekte ısrar eden ve hayatını yaşayamayan bir adam olan Guido Contini'nin ızdırabını resmetmek. Hiç bu denli içe dönük bir müzikal izlememiştik.

Contini, daha ilk dakikalarda peşindeki insanlardan bunalıp kostüm tasarımcısı ve akıl hocası Lilli'nin odasına sığındığında dizlerini karnına çekerek bir cenin pozisyonunu alıyor. Bir yandan da meme isteyen bir bebek gibi, "sigaramı ve kahvemi verin" diye tutturuyor. Yönetmen Marshall, Guido'nun hayatındaki tüm kadınları filmin en başında aynı anda sahneye çıkarırken yaptığı gibi, bu sahnede de Guido'nun temel derdini bir çırpıda özetliyor. Burada olduğu gibi, filmin genelinde Marshall'ın biraz fazla eli çabuk ve aceleci davrandığı söylenebilir.

Daniel Day Lewis, hiçbir müzikal deneyimi olmayan çok az aktörün sahip olduğu bir yetenekle Guido'yu hiç yadırgatmaksızın canlandırıyor. Karakterinin sık sık "hastayım" diye mızmızlanması durumu biraz zora soksa da, Guido'nun sadece müzikallerin değil sinema tarihinin de en ilginç karakterlerinden birine dönüşmesinde Lewis'in çok önemli bir payı var.

Guido, kadınlara zamparalığa yakın bir düşkünlükten ziyade zaaf gösteriyor. Bazı kadınların (mesela metresi Carla'nın) filmi "Showgirls" sığlığına indirebilecek koreografilerle sahneye çıkıp müzikal sıralarını savmalarını bir anlığına mazur görelim. Guido, kadınları mutlu edemiyor, kadınlarla mutlu da olamıyor, çünkü onları sadece hayalindeki halleriyle seviyor. Böylece her kadının bir müzikal sahneyle sunulması, bu sahnelerde de o kadınların genellikle Guido'yu sorgulayan, kışkırtan ya da suçlayan şarkılar söylemesi, sadece müzikallerin bir kuralı gereği olmaktan sıyrılıp anlamlı bir bütüne hizmet etmiş oluyor.

Birçok karaktere rağmen, aslında tek bir kişinin hummalı hayal gücünü izlediğimiz filmde düğüm noktasını ise süperstar Claudia'nın Guido'ya "Kapımı çalmayı hayal ettiğin zaman neden gerçekten çalmadın?" diyerek sorduğu soru çözüyor. Guido hayal etmeyi seviyor, yaşamayı değil. ■

NINE ★★★★

Yönetmen: Rob Marshall. Oyuncular: Daniel Day-Lewis, Marion Cotillard, Penélope Cruz, Judi Dench, Nicole Kidman, Kate Hudson, Sophia Loren, Stacy Ferguson, Martina Stella, Elio Germano. Senaryo: Michael Tolkin, Anthony Minghella.

Yapım: ABD, İtalya (2009). **Süre:** 118 dk.
Gösterim Tarihi: 26 Şubat 2010

BURCU AYKAR ŞİRİN
aykarburcu@hotmail.com

Aşk Dersi

Dersimiz ikiyüzlülük ve ahlakçılık

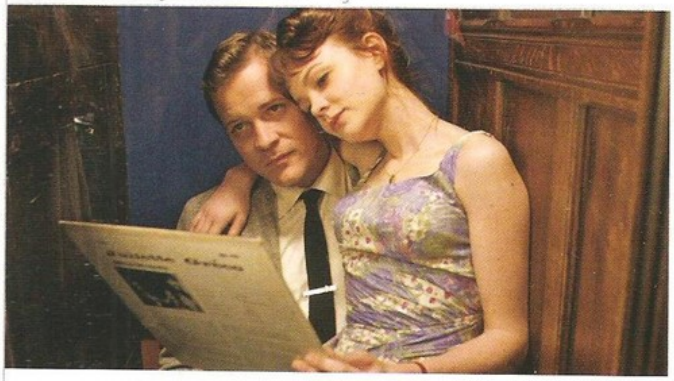

Gazeteci Lynn Barber'ın anılarının fazlasıyla sadık bir uyarlaması "Aşk Dersi". "Fazlasıyla" diyorum çünkü bir film senaryosunun temel bir cümlesi olması, bir söyleme ve bakış açısına sahip olması beklenirken, gerçek hayatta olayların kurgusu bütünlüklü bir anlama hizmet etmeyebiliyor. Hatıratı uyarlayanın olanlara bir görüş ekseninde şekil vermesi gerekiyor. Nick Hornby'nin zekice diyalogları olayları ilerletiyor ilerletmesine, çoğunlukla eğlenceli bir şekilde hem de, ama senaryo bu anılara tam bir bakış, anlamlı bir yorum katmak konusunda kifayetsiz kalıyor. Bu yüzden filmin sonunda egemen his, "Ne dersi almış olduk?" oluyor.

Jenny'nin kendisinden 20 yaş büyük bir adamla yaşadığı ilişkinin tadını çıkarmamız beklenen bir saatten fazla sürenin ardından David'in evli olduğunun anlaşılmasıyla bir dram başlıyor. Evet, Lone Scherfig komedi ile dramı harmanlamayı seven bir yönetmen. Ama bu keşif üzerine filmin birden kararması, kendini nasıl bir ahlaki düzene dayandırdığını açık ediyor: Jenny'nin sevgilisinin kendinden çok büyük, değerli tablolar çalan, hak etmediği paraları kazanan bir adam olması sorun değil de, bir karısının ve bebeğinin olması asıl dert. Önceki özellikler eğlenceli bir maceranın gerçekleri olabiliyorken, sonuncusu drama ait. Filmin, Viktoryen ahlak anlayışından, 1960'ların özgür ortamına daha tam geçmemiş İngiltere'yi anlatmasıyla açıklanamayacak, ahlakçı bir yönü var. Hikayeyi hem genç kızlar için bir ibret öyküsüne çeviriyor hem de yer yer, ağzını şapırdata şapırdata, bir orta yaşlı erkek fantazisine dönüştürüyor.

Bu büyüme hikayesinin en dikkate değer kısmı sınıf atlama mevzusu. Jenny'nin ana motivasyonu, mahkum olduğunu hissettiği kasvetli ve boğucu orta sınıf hayatından bir çıkış fırsatını değerlendirmek; emek harcamadan, yılların geçmesini beklemeden özendiği üst sınıfın ayrıcalıklı hayatına kavuşmak. Annesiyle babasının gözünü boyayan da bu kendine güveni tam, işbitirici, "hayat üniversitesi"nde eğitilmiş, renkli adamın başka bir dünya/sınıf olasılığına pencere açması. Aslında öyküdeki herkesin karanlık ve enteresan bir yönü var, ancak film bu potansiyeli değerlendirmiyor. David ve Jenny dışındaki karakterler birer karikatürden öteye geçmiyorlar. Halbuki bu malzemeden, neşeli bir özgürlük hikayesi ya da toplumsal değişim arka planlı doyurucu bir kara komedi çıkarmış. Mutsuz (?) sonlu bir romantik komediyle yetinmek durumundayız ne yazık ki. ■

AN EDUCATION ★★

Yönetmen: Lone Scherfig. Oyuncular: Carey Mulligan, Olivia Williams, Alfred Molina, Cara Seymour, Matthew Beard, Peter Sarsgaard, Amanda Fairbank-Hynes, Ellie Kendrick, Dominic Cooper, Rosamund Pike. Senaryo: Nick Hornby.

Yapım: İngiltere (2009). **Süre:** 95 dk.
Gösterim Tarihi: 19 Şubat 2010

21. ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ

21st ANKARA INTERNATIONAL FILM FESTIVAL

11-21 MART 2010

BATI SİNEMALARI

DÜNYA KİTLE İLETİŞİMİ ARAŞTIRMA VAKFI
WORLD MASS MEDIA RESEARCH FOUNDATION

www.filmfestankara.org.tr

Ana Sponsor

HALKBANK

Üreten Türkiye'nin Bankası

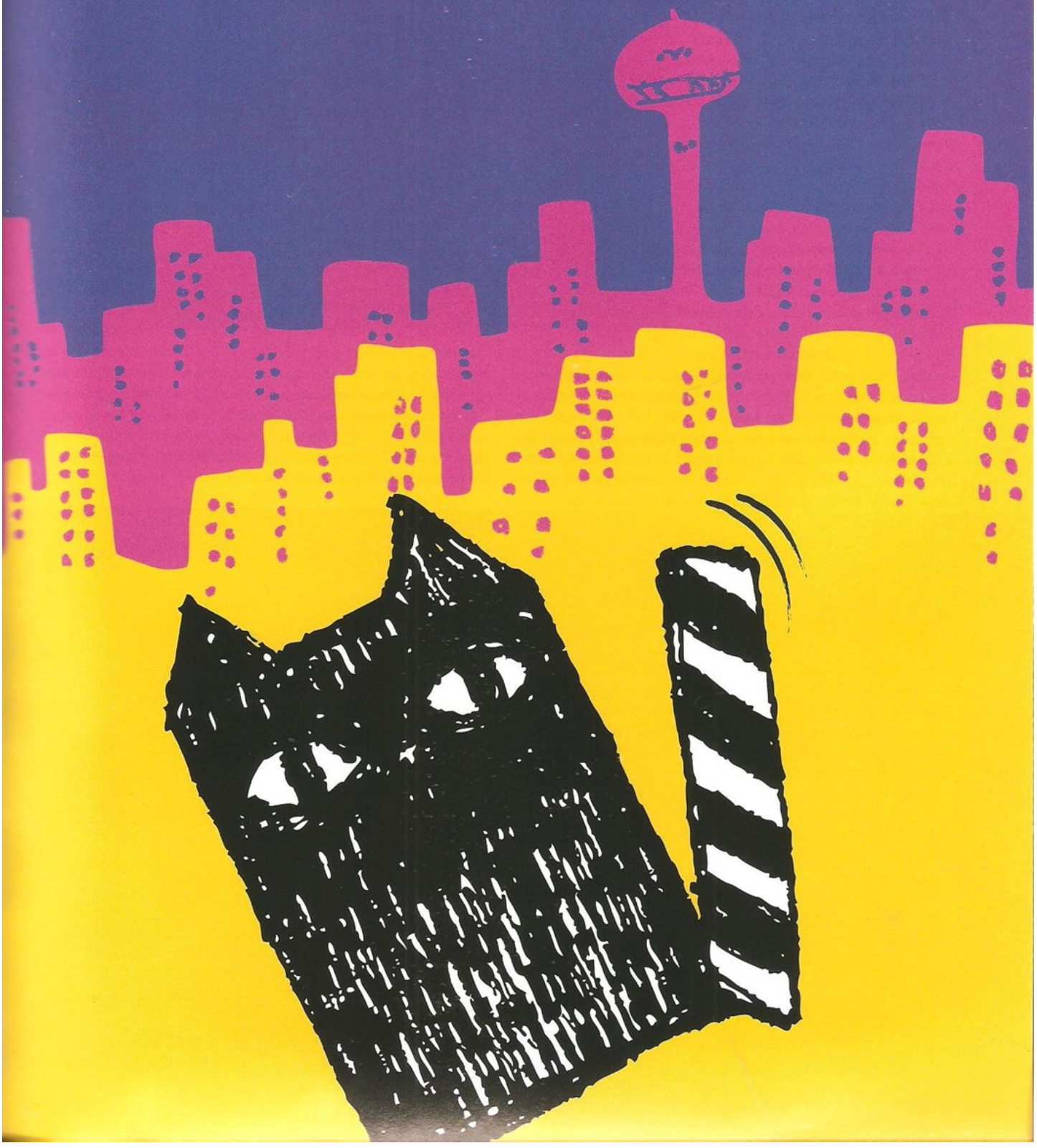

CENNETİMDEN BAKARKEN

"Ölümden ürkerek kendini çoraklaşma karşısında saf haliyle koruyan yaşam değil, ölüme katlanarak kendini onun içinde elde eden yaşamdır, tinin yaşamı. Tin, kendini mutlak kopmuşlukta bulmakla kazanır ancak, kendi hakikatini." HEGEL

Peter Jackson, kapkara bir sevgi ve umut filmi çekmiş! Sürülen bir hayatın ve o sona erdikten sonra devam eden hemen her şeyin filmini... Hayatın, ölümün, acının, yalnızlığın, aşkın, kabullenişin filmini. ABD'nin doğu eyaletlerinden Pensilvanya'nın bir banliyösünde yaşayan14 yaşındaki Susie, kahramanımız. Seri katil olan komşusu Bay Harvey tarafından öldürülüyor. Gencecik, güzel bir kız. 'Aşk'la henüz tanışmış. Ailesini çok seviyor. İnsanları, yaşadığı dünyayı. Neşe dolu. Yüreğindeki iyilik, bütün kötülüklerin çok uzaklarda olduğunu söylüyor ona. Ama çok yakındalar işte. Ürkütücü sakinliğiyle evinin bodrumunda 'içini dinleyen' hasta bir adam, komşusu Bay Harvey öldürüyor onu. Çok şey yaşaması gereken bu dünyadan henüz on dört yaşındayken ayrılmak zorunda kalıyor. İlk sevgilisiyle bir kez bile öpüşemeden üstelik. Birçok şeyi yaşamadan, eksik... Bu dünya ve öbür dünya arasındaki bir yerden bir zamanlar nefes alıp verdiği yeri izliyor Susie. Başka hiçbir şeye benzemeyen bir acıyla kahrolan ailesini, annesini, babasını, kardeşini izliyor. Kendi katilini. Bazı işaretler gönderiyor sevdiklerine. Birçokları fark etmese de; bakıp görenler de oluyor. Yüreklerinde ayrı bir sezgi ve sevgi taşıyanlar. Bulunduğu yerde, kendi gibi Bay Harvey tarafından vahşice öldürülmüş başkaları da var. Oluşlara müdahale edemese de, geride kalmış sorulara cevaplar arıyor. Biliyor ki, daha doğrusu anlıyor ki; öbür tarafta hayat bir şekilde devam edecek. Sevdikleri orada 'yaşamaktalar'. Bütün her şeyin karşılığının olduğu yer orası. İyiliğin ve kötülüğün karşılığı bir şekilde ödeniyor. Fakat ne denli haksız ve acı olsa da, süre istiyor her şey. Babanın acısını, hayatta olan diğer sevdikleri için biraz gizlemesini istiyorsun. Annenle tekrar sarılmalarını. Kardeşinin, dostlarının ve sevdiğin çocuğun 'devam etmesini'. Ölü bedeninin belki asla bulunamayacağını bilip, hayattayken gerçekleşmemiş ilk öpücüğün güzelliğini görüp, tadına vararak kabulleniyorsun 'beklenmedik sonu' ve yüreğindeki o sevgiyle, masum, güzel ve iyi olarak terk ediyorsun bir zamanlar yaşadığın yeri. Başka bir yere gidiyorsun... Aradaki yer veya diğer taraf tasvirinde hiçbir dini sembol kullanmayan yapım, Alice Sebold'un filmle aynı adı taşıyan The Lovely Bones adlı romanından uyarlanmış. Romanı, genç yaşta başına gelen kötü bir olay sonucu yazan Sebold'un kitabının, beyazperdedekinden farklı olduğunu söylüyor okuyanlar. Peter Jackson'sa, 'herhangi bir romanın sinema uyarlaması, sadece o romanla ilgili bir hatıradır' cevabını vermiş eleştirilere. Stanley Tucci'yi Oscar adayı yapan Bay Harvey karakteri ve "Kefaret/Atonement" ile Oscar adayı olmuş 94 doğumlu Saoirse Ronan'ın yürek burkan bir performansla canlandırdığı genç kurban Susie, müthişler... Çılgın ve gerçekçi anneanne rolündeki Susan Sarandon da öyle... Tuhaf bir deneyim Jackson'ın filmi. Öfkelendiren, çaresizlik ve hüznü ta en içinizde duymanıza neden olan, ruhunuza kapkara bir elle dokunurken, bir yandan da olmayacak biçimde sonradan hissedeceğiniz bir umut veren, müthiş görselliği ve sarsıcı yanıyla uzun süre sizle kalan bir film. Oruç Aruoba'nın o çok leziz 'de ki işte' kitabındaki şu satırları sanki: Yaşam, rüzgârın titrettiği yaprakların hışırtıları ardından çağıran bir ses gibi: Çabucak yitiveren, anlaşılamadan söylediği.

TANRININ KİTABI

Distopya vaazı

Albert ve Allen Hughes kardeşlerin, stilize 'karın deşen Jack' yorumları "Cehennemden Gelen/From Hell"den 9 yıl sonra yönettikleri "Tanrının Kitabı / The Book of Eli", biraz kafa karıştırıyor. İkiz kardeşler, referans aldıkları çizgi roman görselliğini, perdede 'üst düzey' hayata geçirmişler. Filmin biçimi, plastiği kusursuz. İçerik ise biçimin gerisinde kalıyor fikrimce. Aynı anda iki mesele arasında kaldım yahut ikisine de takıldım: yaratılan kıyamet sonrası atmosferde 'insanın tek ihtiyacı olan şeyin umut olduğunun vurgusu' ve 'dini inancın gücü'. Biraz ev ödevi yaptıktan sonra; filmde yer alan, İncil'in King James yorumunun, en 'resmi ve derin' kitap olduğunu öğrendim. ABD'nin Kuzey Carolina eyaletinde bulunan Amazing Grace Baptist Kilisesi'nin doğru tercüme olmadığı gerekçesiyle 'King James versiyonu hariç' diğer İncil'leri yakma çağrısında bulunduğunu okudum. Diğer kitaplara satanist yorumlar olarak bakıldığını da. Bu durum ve filmin kendi meselesi, yani 'din'i kurtuluş ve umut olarak gösteren söylemine takılıp filmi yermek pek doğru değil. Sadece katılır veya katılmazsınız -örneğin ben, 'inanç dünyası' kokusu aldım mevzudan. Benim itirazım, meseleye değil; içeriğin 'aynılığına', 'yavanlığına'... Kevin Costner'ın yönettiği ve başrolü üstlendiği "The Postman/Postacı", kıyamet sonrası duruma aynı duyarlık ve benzerlikle değinmişti. Keza,

MURAT ERŞAHİN murat.ersahin@superonline.com

KAPTAN FEZA

Kaptan Feza, akıllara seza...

Film, Ocak ayının ortasında girdi vizyona, ama bu filme, yaratıcılarına dair söyleyecek şeylerim olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden izninizle kısa bir geri dönüş yapıp, paylaşıyorum sizlerle yakında DVD raflarında karşınıza çıkacak filmle ilgili düşüncelerimi. Uzun yıllar boyu sürdürdüğü bankacılıktan sonra 'aydınlanarak' dövüş sporlarına ve sanata yönelen Hakan Karahan, 2007'de kurduğu Narsist Film'le ikinci serüvenine çıkmış. Yol arkadaşları ise Ümit Ünal ve Candan Erçetin. Yine Ümit Ünal'ın yönettiği, Hasan Ali Toptaş'ın aynı adlı eseri "Gölgesizler"le başlamıştı bu ortaklık. "Gölgesizler" iyi niyet sinyalleri veriyordu. Hatta Karahan, canlandırdığı karakterle 'ciddi' bir performans sergilemiş, 'oyunculukta ben de varım' demişti adeta. Ta ki, "Kaptan Feza" perdeye yansıyana dek. Senaryosunu Ümit Ünal'ın yazdığı ve yönettiği, başrolünü Hakan Karahan'ın üstlendiği, müziklerinde ise Candan Erçetin'in imzası bulunan "Kaptan Feza" son derece yetersiz bir film. Kötü sinemasının yanı sıra, öyküsü, oyuncuları (burada, olmayan oyuncu yönetiminin altını çizelim) kısaca birçok noktasıyla olmamış. Konuya girmek bile gelmiyor içimden. Orta yaşlarını çoktan geçmiş bir mafya tetikçisi, yok edilmek istenince mecbur kalır ve bir gecekondu mahallesindeki yoksul eve sığınır. Babaannesi ile yaşayan altı yaşındaki Asu, Kaptan Feza hayranıdır. Tesadüfe bakın ki, camdan içeri düşen adam da, tıpatıp bu süperkahramana benzemektedir. Gerçekte, mafya tetikçisi Ömer'in ikinci sınıf bir oyuncu olan babasıdır Kaptan Feza. Ömer, küçük kızın hayallerini yıkmamak adına, bu süper kahraman gibi davranmak zorundadır. Öykü, yukarıdaki gibi okununca, 'fena değil' intibası yaratıyor insanda. Ama ya beyazperdede izlediğimiz, o neydi peki? Bir de şu, her şeyin içine 'solculuk' mevzusunu katmak... Bizler için ana kadar, ekmek ve su kadar kutsal bir görüşü, değeri; pazarlama malzemesi yapmak. Toplumsal ve siyasi açılım, samimiyetsiz bir yama gibi kalıyor öyküde. Oysa "Sonbahar" ne denli onurlu, düzgün ve doğru koymuştu meseleyi ortaya, dev gibi, unutulmaz bir sinemayla... Meral Okay, Ahmet Mümtaz Taylan ve diğer oyuncular, aynı Karahan gibi; 'ortaokul son sınıf' yıl sonu müsameresinde görev alıyorlar sanki. Feza Çaldıran'ın görüntüleri de kurtarmıyor filmi. "Kaptan Feza", Tarsem Singh'in 2006'de çektiği "Düşüş/The Fall"dan, Luc Besson'un "Léon"undan ve daha birçok yapımdan bayağı bir 'esin' almış. Bu normal. Ama ele aldığın, yakaladığın ve esinlendiğin şeyin içerik, biçim-estetik olarak çok gerisinde kalıyorsan kötü bir kopya oluyorsun işte... Narsist film, daha fazla özveri gösterip, bencillikten sıyrılıp, mütevazı, samimi ve 'doğru işler' yapmalı üçüncü projesinde. Çünkü en azından ben, bu ortaklığın, sinemaya gönül koymuş insanlardan oluştuğuna inanıyorum. İnanmak istiyorum...

Mathieu Kassovitz filmi "Babylon A.D"nin Vin Diesel'li 'mesih' portresi, Denzel Washington'unkinden biraz daha farklıydı. Sürprizler içeren 'Eli' karakterinin 'dövüş sanatları' yetisi, Philip Noyce'un ikinci sınıf kabul edebileceğimiz Rutger Hauer'li "Blind Fury"nin gelişmiş hali. Armand Assante'nin TV filmi "Blind Justice"daki karakteri de esin kaynağı olmuş Eli'ye... Distopik öyküde kafama takılan bazı ayrıntılar var: Gary Oldman'ın canlandırdığı Carnegie, kötü emellerine ulaşmak için, kurmayı düşündüğü geniş dikta rejimi adına, Eli'da bulunan kitaba, King James İncil'ine sahip olmak arzusunda. Bütün enerjisini bu meseleye ayırmış. İdeal bir faşist lider olmanın ipuçlarını içeren klasikleri okurken eline geçen hemen her şeye göz gezdiren, egemen olduğu kasabanın kralı, gücü elinde tutan, 'kitle ve iktidar' meselini kurcalayan biri olarak başka bir yol da izleyebilir halbuki: Yani İncil'i kendi de yazabilir, yazdırabilir de... Bir şekilde yazılır ve olur biter. Çünkü etrafta, otuz yıl öncesinden gelen 'medeniyetin' dini metni üzerine fikir sahibi pek kimse yok. Bu da öykünün ayrı bir handikapı; belki de kıyametin oluşumunu hızlandırmış soru işareti... Hughes biraderler, kurdukları dramatik çatıda aksiyon, bilimkurgu ve western türlerini başarıyla birleştirmişler. Müthiş açılış sahnesi 'kedi avı'ndan sonra beklentilerini ister istemez çok yüksek tutuyor insan. Görsel olarak beklediğinizi alıyorsunuz, ama eksik olan bir şeyler kalıyor damakta. Bir lezzet... Büyü kayboluyor zamanla. Don Burgess'in 'yüksek sinemaya' adanmış kamerası ve genel anlamda yapım tasarımı ise usta işi. Yapımı, üzerine konuşmaya, tartışmaya, düşünmeye açık dosyalar bölümüne kaldırıyorum zihnimin. Sinemalarımıza henüz uğramayan John Hillcoat'un yönettiği Viggo Mortensen'li "The Road" da kıyamet sonrası atmosferde geçen benzer öyküsüyle merak ettiğim filmlerden.

PEK YAKINDA

Zihnin merkezine seyahat

Christopher Nolan'ın yönettiği ve Leonardo DiCaprio'nun başrolde yer aldığı bilimkurgu türündeki "Inception", 2010'un merakla beklenen yapımlarından...

Christopher Nolan iki Batman filmi, "Batman Begins/Batman Başlıyor" ve "The Dark Knight/Kara Şövalye" arasında "The Prestige"i çekmişti. Her ne kadar netleşmese de yeni Batman filmini yönetmesi muhtemel isim yine o. Dolayısıyla Nolan, iki Batman arasında yine kişisel bir yapımla yani "Inception" ile karşımıza çıkacak. Leonardo DiCaprio'nun başrolde yer aldığı "Inception", zihnin merkezinde gezinen ve Nolan'ın tabiriyle "aklın mimarisinde geçen" aksiyon dolu bir bilimkurgu... "Inception"ın asıl dikkat çeken özelliği ise, ilk uzun metrajı olan "Following"den beri yönetmenin tamamen orijinal ilk filmi olması. Yönettiği filmlerin senaryolarına mutlaka el atan Nolan'ın, söz konusu bu iki yapım arasındaki filmlerinin kaynağı ya çizgi roman, ya kısa hikaye ya da roman olmuştu. "Inception" ise yönetmenin özgün senaryosuna dayanıyor. Nolan "Inception"ın konusuyla ilgili detay vermekten özellikle kaçınıyor. Matrixvari fragmanından yola çıkıldığında filmin, insanların zihnine müdahale edebilen bir teknoloji ve bu teknolojiyi uygulayanlar ile buna karşı koyanlar arasındaki mücadeleyi anlattığı anlaşılıyor. Leonardo DiCaprio filmde, zihne girebilen özel ekibin liderini canlandırıyor. Ken Watanabe, Marion Cotillard, Ellen Page, Joseph Gordon-Levitt ve Nolan'ın gözde oyuncusu Michael Caine de filmin öne çıkan yıldızları.

Çekimleri ABD'nin yanı sıra Japonya, Fransa, İngiltere ve Kanada'da yapılan, 200 milyon dolar bütçeli "Inception", ülkemizde Eylül 2010'da vizyona girecek.

HAZIRLIK AŞAMASINDAKİLER

A LITTLE WAR OF OUR OWN

2003 tarihli "Open Range/Uzak Ülke"den sonra yönetmenliğe ara veren Kevin Costner kamera arkasına geri dönüyor. "A Little War of Our Own" Costner'ın yöneteceği 5. sinema filmi olsa da bu, uzun zamandır yapmayı hayal ettiği bir proje ve başrolde yine kendisi yer alacak. "The Hurricane" ve "Wyatt Earp"ün senaristlerinden Dan Gordon'un senaryosunu yazacağı filmin çekimlerine bu sonbaharda başlanması planlanıyor. 2. Dünya Savaşı sırasında geçen epik filmde Costner, kasabasını savaşın şiddetinden korumaya çalışan bir şerifi canlandıracak.

127 HOURS

Danny Boyle, Oscarlı filmi "Slumdog Millionaire/Milyoner"in senaristi Simon Beaufoy ile yeniden biraraya geliyor. "127 Hours" 2003 yılında dağcı Aron Ralston'un başından geçmiş gerçek bir hikayeyi konu alacak. Dağa tırmanırken kolunun üzerine koca bir kaya düşen ve kayaya sıkışık durumda 5 gün boyunca kurtulmayı deneyen Ralston, tüm umutları tükenince sağ kolunu kör bir çakıyla kesmek zorunda kalmıştı. Yönetmenin Aron Ralston'ı canlandırması için Ryan Gosling ya da Cillian Murphy'yi düşündüğü söyleniyordu. Sonunda bu zorlu rol James Franco'nun oldu.

ATTICA

"The Bourne Identity" ve "Mr. & Mrs. Smith"in ardından dişe dokunur bir işini izleyemediğimiz Doug Liman, tartışma yaratacağı muhtemel bir projenin başına geçti. "Attica" adını taşıyan film, 1971'de New York'taki Attica Cezaevi'nde çıkan isyanı konu alacak. Silahlı güçlerin müdahalesiyle bastırılan isyan sonucunda 29'u tutuklu, 10'u da mahkumlar tarafından esir alınan görevliler olmak üzere toplam 39 kişi ölmüştü. Filmin senaryosunu, "Precious" ile bu sene En İyi Uyarlama dalında Oscar adayı olan Geoffrey Fletcher yazacak. "Attica"nın Doug Liman'ın hayatında farklı bir yeri var. Zira yönetmenin babası Arthur Liman, söz konusu isyan ve müdahale üzerine rapor hazırlayan özel komisyonda başdanışman olarak görev yapmış.

CONTAGION

Steven Soderbergh yeni filmi "Contagion" için adeta yıldızlar kadrosu kurdu. Filmde Matt Damon, Kate Winslet, Jude Law ve Marion Cotillard'ın oynayacağı kesinleşmişti. Kadroya Gwyneth Paltrow da katıldı. Senaryoyu, Soderbergh'in "The Informant!"ta beraber çalıştığı Scott Z. Burns'ün yazacağı filmin bütçesi 60 milyon dolar. "Contagion", dünyayı kasıp kavuran ölümcül bir virüs salgının yarattığı dehşeti - anlatacak.

MEGAMIND

Kötüsün, kötü, kötü...

"Madagascar" serisinin yaratıcıları Eric Darnell ve Tom McGrath'ın yolları ayrılmış gibi görünüyor. Darnell'ın adı, 2012 yazında gösterime girmesi planlanan "Madagascar 3" için geçerken McGrath ise "Megamind" ile ilk solo yönetmenlik deneyimini gerçekleştiriyor. "Megamind", "How to Train Your Dragon" ve "Shrek Forever After" ile birlikte DreamWorks'ün bu seneki üçüncü animasyonu. Film, süperkahramanlar dünyasına farklı bir yorum getiriyor. Süperkötü Megamind, başrakibi Metro Man'i yenmiştir ve artık dünya onun ellerindedir. Ancak mutlu olması gereken Megamind'ın morali çok bozuktur. Zira mücadele edeceği bir rakip olmadan hayatın bir anlamı yoktur onun için. Bunun üzerine kendine yeni bir rakip yaratır; Titan adlı iyi bir süperkahraman... Ama ortada büyük bir sorun vardır. Titan iyi bir kahraman değil, tıpkı Megamind gibi kötü olmayı istemektedir. Animasyonda Megamind'ı Will Ferrell, Metro Man'i Brad Pitt ve Titan'ı da Jonah Hill seslendiriyor.

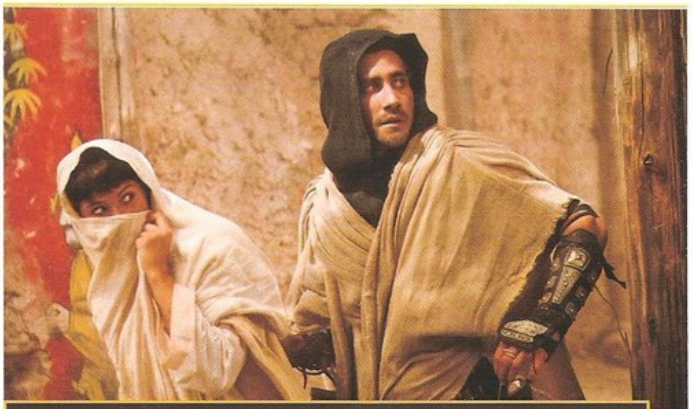

PRINCE OF PERSIA: THE SANDS OF TIME

Zaman kum gibidir

"Harry Potter and the Goblet of Fire/ Harry Potter ve Ateş Kadehi"nin yönetmeni Mike Newell, yine fantastik bir macera için yönetmen koltuğunda... "Prince of Persia: The Sands of Time"ın kaynağı ise roman değil hayli popüler bir bilgisayar oyunu... Jordan Mechner'ın yarattığı Prince of Persia, 80'lerin sonunda piyasaya çıkmış ve arka arkaya yeni versiyonları geliştirilmişti. Filmin kaynağı, Prince of Persia'nın 2003'de piyasaya çıkan The Sands of Time adlı versiyonu... Film için hikaye oldukça geliştirilmiş. Örneğin oyunda Prens'in bir adı yokken filmde ona Dastan (yani destan) ismi verilmiş. Hikaye, Pers Prensi Dastan (Jake Gyllenhaal) ile Prenses Tamina'nın (Gemma Arterton), sahibine zamanı kontrol etme gücünü kazandıran eski bir hançeri korumak için karanlık güçlerle mücadelesini anlatıyor. Kadrosunda Ben Kingsley ve Alfred Molina'nın da yer aldığı 150 milyon dolar bütçeli filmin yapımcısı ise Jerry Bruckheimer.

Mine Kılıç
Tayanç Ayaydın
Coşku Cem Akkaya
Çiğdem Batur
ve Kaan Urgancıoğlu
Akarefilm sunar
Bahadır Boysal'ın
aynı adlı çizgi eserinden
Büşra
Yalnızlığını ne kadar gizleyebilirsin?
TAYANÇ AYAYDIN MİNE KILIÇ COŞKU CEM AKKAYA AYŞE ÇİĞDEM BATUR KAAN URGANCIOĞLU
ALPAY ÖZDOĞANCI ENİSE ÜTÜK GÜLAY DENİZ MUTLU GÜNEY NESİME ALIŞ HÜSEYİN ÖZAY
SES TEKNİSYENİ SERKAN KARACA IŞIK ŞEFİ ŞERAFETTİN ÖZER CASTING RENDA GÜNER MÜZİK DANIŞMANI TAXIM EDITION
ÖZGÜN MÜZİK UFUK EVCİMEN YAĞMUR SARIGÜL AZİZ BERK ERTEN GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ ULAŞ ZEYBEK SANAT YÖNETMENİ DUYGU KABAÇAM
KURGU ALPER ÇAĞLAR SENARYO BAHADIR BOYSAL ALPER ÇAĞLAR YAPIMCI ALPER AKMAN YÖNETMEN ALPER ÇAĞLAR
www.busrafilm.com
19 MART'TA SİNEMALARDA

MELİKŞAH ALTUNTAŞ meliksahaltuntas@gmail.com

A TAKIMI

80'li yılların efsane dizisi "A Takımı/The A-Team", beş sezon süren yayın hayatı boyunca Türkiye de dahil olmak üzere pek çok ülkeden sayısız hayran kazanmış ve bir fenomene dönüşmüştü. İşlemedikleri bir suçtan ötürü hapse atılan ve kısa süre sonra kaçarak, bir yandan üzerlerindeki lekeyi temizleyip, diğer taraftan kendilerine verilen görevleri başarıyla yerine getiren dört kişiden oluşan takımın 2010 yapımı yeni macerası, eski ekip ve hikayeden epey uzakta seyrediyor... Bu kez Irak'ta görev almış dört kıdemli asker olarak karşımıza çıkacak ekibin giriştikleri mücadeleyi izleyeceğimiz filmdeki efsane karakterleri canlandıran oyuncular da serinin hayranları tarafından şimdiden çok konuşuluyor. Hannibal rolünde Liam Neeson, Kaptan Murdock rolünde "Yasak Bölge 9"dan tanıdığımız Sharlto Copley, Faceman rolünde son dönemin parlayan yıldızlarından Bradley Cooper ve Baracus rolünde ise Quinton 'Rampage' Jackson'ı izleyeceğiz... Yeni filmin fragmanı, serinin hayranlarını tatmin etmekten uzak gibi görünüyor ne yazık ki, ancak en azından ayakları yere basan, keyifli vakit geçirtebilecek bir aksiyon izlemeyi umut ediyoruz...

http://www.traileraddict.com/trailer/the-a-team/trailer

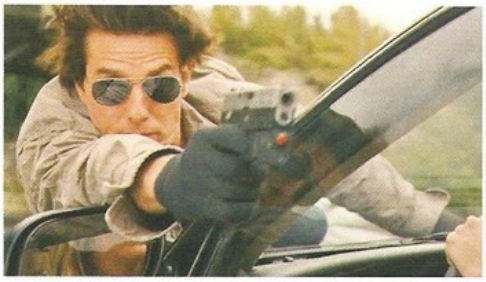

KNIGHT AND DAY

En son "3:10 to Yuma"sını izlediğimiz bağımsız kökenli yönetmen James Mangold'un bu yazın aksiyon bombalarından olması beklenen yeni filmi "Knight and Day"in ilk fragmanı görücüye çıktı. "Vanilla Sky"ın yıldızları Tom Cruise ve Cameron Diaz'ı başrole taşıyan filmin fragmanı bu ikilinin aksiyon odaklı, zoraki birlikteliğinden besleniyor. Fragmanın ilk yarısı boyunca bir kafede oturup, olayları anlatan Diaz'ın ağzından, Cruise'ın bir şekilde Diaz'ın günlük yaşantısının içine hoplayarak, zıplayarak, yukardan düşerek dâhil olduğu tek günlük macerayı dinliyoruz. Ardından hikâyede tam da Diaz'ın o an içinde bulunduğu âna kadar geliyoruz. Bu anda Tom Cruise bir sandalye çekiyor ve hikayeye kanlı canlı dâhil oluyor. Fragmanın geri kalanına patlamalar, silahlar, araba kovalamacaları ve türlü aksiyon hâkim... Amerika'da yaz ortasında gösterime girecek filmin oldukça doyurucu fragmanının ardından, maceraya susamış bünyeler için gün saymaktan başka çare görünmüyor şimdilik.

http://www.knightanddaymovie.com/

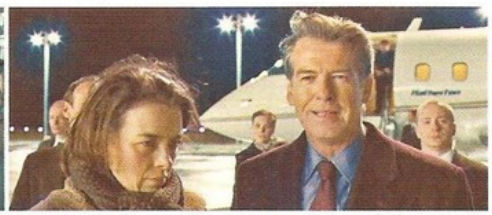

THE GHOST WRITER

Seneler önce işlediği tecavüz suçundan dolayı yıllardır Amerika'ya girişi yasak olan Roman Polanski'nin geçtiğimiz yıl İsviçre'de yakalanıp, Amerika'ya teslim edilerek hapis cezasını çekmeye başlamadan hemen önce çektiği ve post prodüksiyonunu hapishanede tamamladığı "The Ghost Writer"ın fragmanı görücüye çıktı. Bir İngiliz bakanın anılarını yazmak için görevlendirilen, araştırmalarını sürdürdükçe bakanın hayatındaki gizli detaylara vakıf olarak türlü tehlikenin merkezine oturan bir yazarın hikayesini anlatan film, fragmandan anlaşıldığı kadarıyla baştan sona gizem perdesiyle örülü. Merak uyandırıcı fragman, sezonun en iddialı gerilimlerinden birini izleyeceğimiz yönünde umut vaat ediyor. Pierce Brosnan, Ewan McGregor, Kim Cattrall, Tom Wilkonson, James Belushi ve Olivia Williams gibi isimlerden oluşan oyuncu kadrosu da cabası...

http://www.apple.com/trailers/summit/theghostwriter/

KISA KISA

MACGRUBER

Malzeme: Amerika'nın 35 yıldır süren en köklü komedi şovlarından "Saturday Night Live"ın içinde bir mini skeç olarak başlayan MacGyver parodisinin uzun metrajlı sinema uyarlaması...

Vaat: Şovdan da aşina olduğumuz iki başrol oyuncusunun yüksek komedi performansının yanına, 80'lerden kalma aksiyonlara olan zaafınızı ekleyin.

Beklenti: Televizyonda Will Forte ve Kristen Wiig'e her hafta o programın konuk sunucusu eşlik ediyordu. Beyazperde macerasından da Val Kimler ve Ryan Philippe'li uzun bir MacGruber skecinden fazlasını beklememek lazım.

http://www.apple.com/trailers/universal/macgruber/

GET HIM TO THE GREEK

Malzeme: Beyazperdenin yeni nesil komik şişmanlarından Jonah Hill'i, MTV gençliğinin ölüp bittiği Russell Brand'li bir maceranın içine sokup, komedi musluklarını sonuna kadar açıyoruz.

Vaat: "Sarsak bir çalışana, kaprisli bir yıldızla ilgili boyundan büyük bir görev verilir ve (absürt) olaylar gelişir" öyküsünü bir de Judd Apatow şürekasından izleyelim.

Beklenti: Çıtayı geniş kitle sinemasını yapıbozumuna uğratmakta oldukça marifetli diğer Apatow komedilerinden bir basamak aşağıya düşürdüğümüz müddetçe, kahkahaları basmamamız için bir sebep kalmıyor...

http://www.apple.com/trailers/universal/gethimtothegreek/

HAPPY TEARS

Malzeme: Demi Moore ve Parker Posey bir Amerikan bağımsızı banliyösünde, hasta babaları Rip Torn ve onun sinir bozucu sevgilisi Ellen Barkin'le baş etmenin yollarını arıyor.

Vaat: İki kardeş olarak düşünebileceğimiz -muhtemelen- son iki oyuncuyu yan yana getirmenin çekici bir tarafı olduğunu inkar edemeyiz...

Beklenti: Umarız, yakın dönemde benzerlerine sıkça rastladığımız 'eve dönüş', 'yaşlı aile üyelerini oldukları gibi kabullenme' gibi temaları, yaşça daha olgun iki kızkardeş üzerinden anlatmaktan fazlası olmayan bir dramedi değildir.

http://www.comingsoon.net/films.php?id=44131

DÜNYA SİNEMA TARİHİNİN EN SEÇKİN FİLM VE YÖNETMENLERİ EVİNİZE GELİYOR!

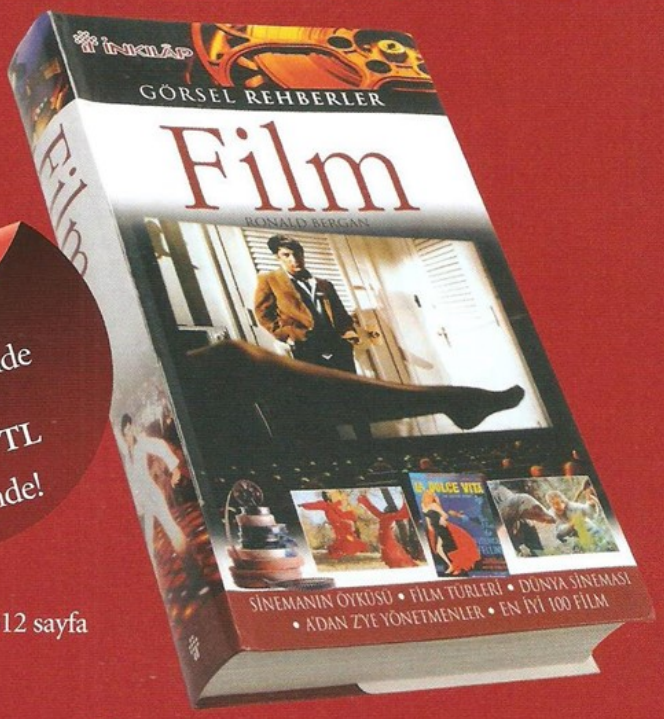

Seçkin Kitabevlerinde 45 TL değerinde!

İnkılap Kitabevi 512 sayfa

ULUSLARARASI DÜZEYDE ÜN KAZANMIŞ DAHİ YÖNETMENLER, TÜM ZAMANLARIN EN ETKİLİ FİLMLERİ... DÜNYA SİNEMASININ BÜYÜLÜ DÜNYASINI KEŞFEDİN!

Sinema dergisine 1 yıllık abone olan ilk 1000 kişiye 45 TL değerindeki bu eser hediye! 12 aylık Sinema aboneliği 12 taksitle ayda sadece 5,50 TL.

Derginiz her ay yurtiçikargo güvencesi ile adresinize ulaşacaktır.

www.turkuvazabone.com

HEMEN ARAYIN 0 216 651 5 651

30 saniye ara başlıyor

Akbank Sanat'ın 1-11 Mart tarihleri arasında gerçekleştireceği ve bu yıl '30 Saniye Ara' sloganını taşıyan Akbank 6. Kısa Film Festivali, yurtiçi ve yurtdışından geniş katılımı, yeni bölümleri, atölye çalışmaları ve söyleşileriyle sinemaseverlere keyifle izleyecekleri bir festival sunma hedefini sürdürüyor. Festival Kısaları, Yarışma Dışı Bölüm, Uluslararası Kısalar, Özel Gösterim, Animasyon Kısalar ve Belgesel Sinema bölümlerine bu yıl yeni bir bölüm daha ekleniyor: Deneyimler... Bu bölümde, kısa film alanında önemli birikimleri olan bir kişi, çalışmalarıyla birlikte konuk ediliyor. Deneyimler bölümünün ilk konuğu, Fransa'da Canal +'a ait CinéCinéma kanalında uluslararası kısa film alımlarının başında bulunan Patrice Carré. Festivalde Carré'nin yönetmenliğini yaptığı "La femme qui a vu l'ours" adlı kısa film gösterilecek ve Kısa Filmin Kitleye Ulaşmasında Yöntem ve Kriterler başlığı altında bir de söyleşi gerçekleştirilecek. Bu yıl Hasan Özgen'e ayrılan Belgesel Sinema bölümünde sinemaseverler, yönetmenin "Ateşin Göçü", "Ve Taşlar Tanıktır", "Tarihin Kilidi: Çanakkale" ve "Gelenler, Gidenler ve Kalanlar" isimli belgesellerini izleme imkanı bulacak. Kısadan Uzuna bölümü ise Barış Pirhasan'ı ağırlayacak. Pirhasan'ın "The Hitch", "Things of No Importance" ve "Gül ile Adem" adlı kısa filmlerinin yanı sıra ilk uzun metraj filmi "Küçük Balıklar Üzerine Bir Masal" festivalde sinemaseverlerle buluşacak. 24 farklı ülkeden 98 filmin gösterileceği festivaldeki tüm etkinlikler ücretsiz olarak Akbank Sanat'ta gerçekleşecek.

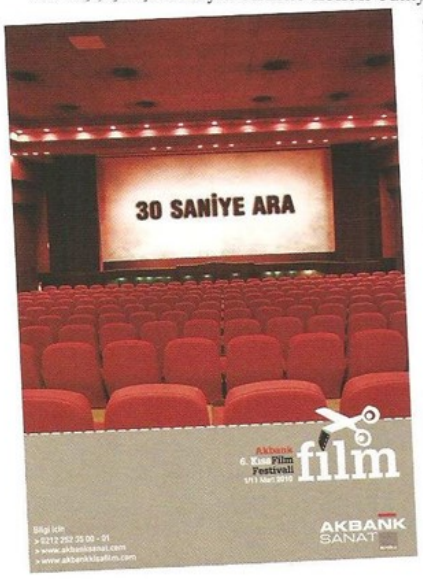

Selçuk Üniversitesi'nde bir ilk

Selçuk Üniversitesi Fotoğrafçılık Topluluğu, üniversitenin ilk Fotoğraf ve Sinema Günleri'ni organize ediyor. 4-6 Mart tarihleri arasında yapılacak olan Selçuk Sinema ve Fotoğraf Günleri, Selçuk Üniversitesi Alaeddin Keykubat Kampüsü'nde bulunan Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde gerçekleşecek. Organizasyon kapsamında "Kız Kardeşim – Mommo" ve "İki Dil Bir Bavul"un gösterimi olacak. Filmlerin ardından "Kız Kardeşim – Mommo"nun yönetmeni Atalay Taşdiken ve "İki Dil Bir Bavul"un yönetmenlerinden Özgür Doğan, söyleşileri ile etkinliğe katılacak. "Sokak Çocukları", "Hoş Geldin Bebek" ve "+5 Derece" adlı iki kısa filmin de gösterileceği Fotoğraf ve Sinema Günleri'nde "Sokak Çocukları"nın yönetmeni Timurtaş Onan, "Hoş Geldin Bebek"in yönetmeni Serhat Koca ve "+5 Derece"nin yönetmeni Şenol Çöm ile söyleşi gerçekleştirilecek. Reha Bilir, Erdal Kınacı, Timurtaş Onan, Gülcan Acar, Baykal Tülek, Osman Ermişler, Recep Özdemir, Tara Arseven, Soner Yaman ve Sema Özevin'den oluşan 10 fotoğrafçının katılacağı etkinlikte de kişisel fotoğraf sunumları ve söyleşiler yer alacak. Selçuk Fotoğraf ve Sinema Günleri'nden elde edilecek gelir, Konya'da ihtiyacı olan bir köy okuluna kütüphane yaptırılarak değerlendirilecek.

Sessizliğe devam

Akbank Sanat'ta sessiz film gösterimleri Mart ayında da devam ediyor. 20 Mart Cumartesi günü saat 19:30'da "Berlin: Die Sinfonie der Grosstadt / Berlin: Büyük Bir Şehrin Senfonisi" Akbank Sanat Kafe'de izleyicilerle buluşacak. 1927 tarihli bu Alman yapımı, piyanist Alper Maral'ın piyanosu eşliğinde beyazperdeye gelecek. Berlin'in 24 saatini ritmik bir dinamizmle anlatan filmin yönetmeni Walter Ruttmann. Film gösterimi öncesi, iki dünya savaşı arasına sıkışan Berlin'in sosyo-kültürel hayatına dönemin müzik ve edebiyat örnekleriyle değinilecek. Gösterim öncesinde izleyicileri Alfred Döblin'in "Berlin Alexanderplatz"ından Kurfüstendamm kabarelerine uzanan plak eşliğinde bir sohbet bekliyor. Etkinlik ücretsiz olacak.

Schmid Türkiye'de

Goethe Enstitüsü, ünlü Alman yönetmen Hans-Christian Schmid'in filmlerinden oluşan sekçiyi 15 - 21 Mart tarihleri arasında her akşam saat 19:00'da seyirciyle buluşturacak. Goethe-Institut'deki gösterimler ücretsiz olacak. Programda "Crazy", "Lichter / Uzak Işıklar", "Nach Fünf im Urwald / Saat Beşten Sonra Ormanda", "Requiem", "23-Nichts ist so wie es scheint / 23-Hiçbir Şey Göründüğü Gibi Değil" ve yönetmenin son iki filmi, "Storm / Fırtına" ile "Die wundersame Welt der Waschkraft / Çamaşırcıların Harika Dünyası" yer alacak. İstanbul'a gelecek olan Hans-Christian Schmid, 19 Mart'ta saat 18.00'de Boğaziçi Üniversitesi Mithat Alam Film Merkezi'nde Alin Taşçıyan ile birlikte, 20 Mart'ta da saat 21.00'de Goethe-Institut'de Engin Ertan ile beraber filmleri üzerine konuşacak.

Sinemaya büyük katkı

1-11 Mayıs tarihleri arasında 12.si düzenlenecek olan Anadolu Üniversitesi Uluslararası Eskişehir Film Festivali kapsamında Sinema Kültürüne Katkı Ödülleri verilecek. Sinema kültürünün gelişmesine, sinemanın düşünsel boyutunun zenginleşmesine katkıda bulunmak üzere bu alanda çalışan yazar ve akademisyenleri desteklemek amacıyla düzenlenen yarışmada En İyi Sinema Kitabı, En İyi Sinema Makalesi ve Televizyonda Yayınlanan En İyi Sinema Programı seçilecek. En İyi Sinema Kitabı'na 5.000 TL, En İyi Sinema Makalesi'ne 3.000 TL ödül verilecek. Yarışmaya son başvuru tarihi 20 Mart.
Başvuru koşulları için:
http://eskfilmfest.anadolu.edu.tr

Ali YAYLI
Sermin HÜRMERİÇ
Hüseyin SOYSALAN
Burak TARIK
Sinan Taymin ALBAYRAK
Turgay TANÜLKÜ
Deniz ÖZPINAR
Savaş BAYINDIR
Serkan ÖZTÜRK
EŞREF PAŞALILAR
kulak kesiyorlardı kulak kesildiler
ANSE SUNAR EŞREFPAŞALILAR OYUNCULAR SİNAN TAYMİN ALBAYRAK TURGAY TANÜLKÜ BURAK TARIK HÜSEYİN SOYSALAN SERMİN HÜRMERİÇ
DENİZ ÖZPİNAR SAVAŞ BAYINDIR ALİ YAYLI SERKAN ÖZTÜRK ÖMER PEKİN SİBEL ÖZTÜRK FIRAT PAŞAYİĞİT VURAL ARISOY
SES ÇAĞDAŞ KARAGÖZ MİNYÖZ PERİHAN SARAK KOSTÜM TASARIMI DİDEM ÇOPUR YAPIM SORUMLUSU TOLGA GÜL IŞIK AYDIN İZ YIRIL YÖNETMEN HATİCE DERE
MÜZİK YÜCEL ARZEN KURGU ENGİN ÖZTÜRK SANAT YÖNETMENİ EGE DORA GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ RİCO UYGULAYICI YAPIMCI İSMAİL ÖZER SEKARYO BURAK TARIK
YAPIMCI M.YUSUF KULAKSIZ YÖNETMEN HÜDAVERDİ YAVUZ
FONO FILM MARGFILM Melodika DİSİPLİNE
Koray T-TECH SIROCCO GOLD ROYAL HALI BANK ASYA MALTEPE YAYINLARI
5 MART'TA SİNEMALARDA
www.esrefpasalilar.com.tr

Film maratonu başlıyor!

Bu yıl 3-18 Nisan tarihleri arasında düzenlenecek 29. ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ'nin programı neredeyse hazır. Biletler 20 Mart'ta satışa çıkıyor.

Geçtiğimiz yıl 162 bin seyirciye ulaşan İstanbul Film Festivali, hiç şüphe yok ki Türkiye'nin en büyük ve en önemli sinema etkinliği. Doğru ve istikrarlı bir yaklaşım, bunca yıllık deneyimle birleşince ortaya her yıl biraz daha olgunlaşan bir festival çıkıyor. Böyle olunca da seyirci festivali her yıl sabırsızlıkla bekliyor ve salonları dolduruyor. Bu yıl da 20 bölüm kapsamında gösterilecek 200 filmlik zengin bir film seçkisi, ünlü konuklar, usta sinemacıların katılacağı atölye çalışmaları, ustalık sınıfları, konserler gibi çeşitli etkinliklerle dolu bir programla seyirci karşısına çıkacak İstanbul Film Festivali.

Yeni bölümler

Önce yeni bölümlerden bahsedelim hemen. Bu yıl komediye özel bir bölüm ayıran festival bu bölümde, hayatı hafife alan, eğlendirirken düşündüren, mizaha ve dünyaya benzersiz açılardan bakan filmlerden oluşan bir seçki sunuyor. Bir diğer yeni bölüm, İstanbul'un 2010 Avrupa Kültür Başkenti olması dolayısıyla hazırlanan bir İstanbul Filmleri seçkisi. İstanbul'da geçen, İstanbul'u konu eden yerli ve yabancı filmlerden oluşan bu seçkide, Tod Browning'in 1920 yapımı sessiz filmi "The Virgin of Skamboul"un ile Maurice Pialat'nın kısa filmlerinin yoğun ilgi görmesi bekleniyor. Ortadoğu sinemalarını ve görsel sanatlarını destekleme amacıyla kurulmuş olan New York merkezli sanat kurumu Arteeast'ten Rasha Salti'nin küratörlüğünde hazırlanan Ortadoğu Filmleri, Ortadoğu ülkelerinin çağdaş ve bağımsız sinema örneklerini bir araya getirmeyi amaçlıyor. İyi Bir Başlangıç: 30 Yılın En İyi İlk 5 Filmi adlı özel bölümdeyse Sinema Yazarları Derneği üyelerinin seçimleriyle oluşturulan bir seçki sunacak festival. 1980 ile 2010 yılları arasındaki dönemde çekilen en iyi "ilk film"leri değerlendiren SİYAD üyeleri "son 30 yılın en iyi başlangıçları"nı seçti. Bu listede ilk beş sırayı oluşturan filmler (Rezervuar Köpekleri/Quentin Tarantino, Sweetie/Jane Campion, Kansız/Joel ve Ethan Coen, Yedinci Kıta/Michael Haneke ve Element of Crime/Lars von Trier, SİYAD üyesi sinema yazarlarının film öncesinde yapacakları sunumlarla gösterilecek.

Yarışmalar

Ulusal ve Uluslararası Yarışma bölümleri her zamanki gibi festivalin en fazla ilgi gören bölümleri olacak muhtemelen. Dergiyi baskıya hazırladığımız sırada, jüri başkanlığını Yeşim Ustaoğlu'nun yapacağı Ulusal Yarışma filmleri henüz belirlenmemişti. Uluslararası Yarışma filmleri arasında, festival izleyicilerinin artık her filmini merakla beklediği Tayvanlı yönetmen Tsai Ming Liang'ın yıldızlarla dolu oyuncu kadrosuyla da ilgi görecek olan son filmi "Face", Michael Hofffman'ın Tolstoy'un ölümünün 100. yılında çektiği ve yazarın karısıyla arasındaki karışık aşkın hikayesini anlattığı filmi "The Last Station", Fransız müzisyen Serge Gainsbourg'un hayatını anlatan "Gainsbourg" da var. Bu arada ünlü müzisyenin eski eşi Jane Birkin'in de bu yıl festivalin konukları arasında olduğunu söyleyelim. Jacques Rivette'nin festivalde gösterilecek olan yeni filmi "Around A Small Mountain" filminde rol alan Birkin, festivalin konuğu olarak İstanbul'a gelecek. Fakir bir köylü çocuğunun dünyaca ünlü bir balet olmaya uzanan öyküsünü anlatan filmi "Mao's Last Dancer" yarışma dışı gösterilecek olan yönetmen Bruce Beresford da festival konukları arasında.

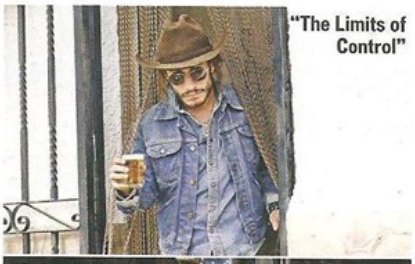

"The Limits of Control"

"Around A Small Mountain"

"A Serious Man"

Kaçırmayın!

The Limits of Control / Jim Jarmusch
Face / Tsai Ming-Liang
Life During Wartime / Todd Solondz
Fish Tank / Andrea Arnold
Mother / Bong Joon-ho
A Single Man / Tom Ford
I Killed My Mother / Xavier Dolan
Dogteeth / Yorgos Lanthimos
A Serious Man / Joel ve Ethan Coen
The Shock Doctrine / Michael Winterbottom

Galalar

İlerleyen tarihlerde geniş gösterime girecek, merakla beklenen yeni filmlerin ilk gösterimlerinin yapıldığı Akbank Galaları bölümünün programında yer alması kesinleşmiş filmler arasında ilk göze çarpanlar; ünlü moda tasarımcısı Tom Ford'un Venedik Film Festivali'nde beğeniyle karşılanan ilk filmi "A Single Man", Atom Egoyan'ın Fransız yönetmen Anne Fotaine'in filmi "Nathalie"ye gönderme niteliğindeki psikolojik gerilim filmi "Chloe", "Gün Doğmadan" ve "Gün Batarken" filmleriyle ciddi bir hayran kitlesi edinen Richard Linklater'ın yeni filmi "Me and Orson Welles", Coen Kardeşler'in En İyi Film ve En İyi Özgün senaryo dallarında Oscar'a aday olan son filmleri "A Serious Man" ve festival takipçilerinin favori yönetmenlerinden Jim Jarmusch'un gizemli bir yalnız adamın kanun dışı faaliyetlerinin izini süren yol filmi "The Limits of Control".

Elia Suleiman ve Joseph Losey

Festivalde toplu gösterimi yapılacak yönetmenlerden biri, filmlerinde Filistinli olmayı kendine özgü şiirsel tarzıyla sorgulayan ve sivri dilli mizah anlayışıyla Buster Keaton ve Jacques Tati'yle karşılaştırılan, Filistinli yönetmen Elia Suleiman; bir diğeriyse, Fatih Özgüven'in hazırladığı bir seçkiyle festival izleyicisiyle buluşacak olan Joseph Losey.

Festival klasikleri

Artık klasikleşen Dünya Festivallerinden, Genç Ustalar, Mayınlı Bölge, Geceyarısı Çılgınlığı ve Yıllara Meydan Okuyanlar bölümlerinin programları da büyük oranda netleşmiş durumda. Bu bölümlerden seçtiğimiz 10 filmlik listenin, 20 Şubat'ta başlayacak bilet satışlarından önce seçim yapmanızı kolaylaştırmasını umarız. Önümüzdeki sayıda her zamanki gibi programla ilgili ayrıntılı bilgi edinebileceğiniz bir festival dosyası olacak. İlerleyen günlerde festivalin web sitesinde de program, bilet fiyatları ve gösterim yerleriyle ilgili ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz. *www.iksv.org*

WWF
60
EARTH HOUR
Işıkları kapatıyoruz,
dünyayı aydınlık
yarınlara taşıyoruz.
Dünyayı aydınlık yarınlara taşımak için harekete geçmenin zamanı.
Tüm dünya gibi biz de **WWF-Türkiye** tarafından iklim değişikliği ile
ilgili farkındalık yaratmak amacıyla düzenlenen Dünya Saati hareketine
katılıyoruz. Aydınlık yarınlar için herkesi **27 Mart Cumartesi** günü
20.30-21.30 saatleri arası ışıkları kapatmaya davet ediyoruz.
Ayrıntılı bilgi için **www.wwf.org.tr**
yurtiçikargo
Söz verdiğimiz gibi
ARIKANLI HOLDİNG

Kadınlar umut üretiyor

8. ULUSLARARASI GEZİCİ FİLMMOR KADIN FİLMLERİ FESTİVALİ'nde bu yıl yeryüzünün çeşitli parçalarından kadınların umutsuzluktan umut çıkaran filmleri var.

Filmmor Kadın Kooperatifi, 7 yıl önce, sinemada, medyada ve nihayet her alanda cinsiyetçiliğin, şiddetin ve ayrımcılığın varolmadığı bir yaşam özlemiyle kuruldu. Kadınların sinema ve medya alanında kendilerini ifade edebilme olanaklarını güçlendirmeyi ve cinsiyetçi olmayan temsil ve deneyimlerini yaygınlaştırmayı hedefleyen Kooperatif, 2003'ten bu yana bu yöndeki çalışmalarına kararlılıkla devam ediyor; kadın örgütleriyle işbirliği içinde çeşitli kampanyalar düzenliyor, geçen yıl kurulan Altın Bamya Akademisi aracılığıyla filmlerdeki cinsiyetçi söyleme dikkat çekiyor, kadınların film üretimini desteklemeyi amaçlayan atölye çalışmaları yürütüyor, fotoğraf sergileri organize ediyor ve ayrıca 8 yıldır da Uluslarası Gezici Filmmor Kadın Filmleri Festivali'ni düzenliyor. Her yıl Mart ayının ikinci haftası İstanbul'da başlayan festival, çeşitli kadın gruplarının talepleri doğrultusunda ve onlarla işbirliği içinde başka illere de gidiyor, oralarda kadınların çektiği filmleri seyirciyle buluşturuyor. Festival, programında yalnızca kadınların filmlerine yer veriyor. Gösterilen filmler arasında format, uzunluk, tür sınırı ya da ayrımı yapılmıyor. Ayrıca bu festivalin yarışmalı bir bölümü de yok. Neden mi? Çünkü festivali düzenleyenlere göre kadınların yarışmaktan ziyade yan yana olmaya ve birbirlerini desteklemeye ihtiyaçları var.

Peki, 8. kez düzenlenecek olan Uluslararası Gezici Filmmor Kadın Filmleri Festivali'nin bu yılki rotasında ve programında neler var? Önceki yıllarda programını çeşitli temalar etrafında oluşturan festivalin bu yıl belli bir teması yok. Bu yıl, 12 Mart-18 Nisan tarihleri arasında gerçekleşecek olan festivalde kadınların umutsuzluktan umut çıkaran filmleri var. 20 ülkeden 50'den fazla filmin yer aldığı festival bizi kendilerini film çekerek ifade eden dünyanın dört bir yanından onlarca kadının duygularına, düşüncelerine, düşlerine, tutkularına, isyanlarına, acılarına ve umutlarına ortak etmeyi hedefliyor. Hollandalı yönetmen Esther Rots, "Derine Kazınmış Yaralar"da uğradığı cinsel saldırıdan sonra ıssız bir köyde inzivaya çekilen Mariekes'in hikayesini anlatıyor mesela. Shota Bukoshi, "Bekaret Tacı"nda Kosova toplumundaki tabuları ironik bir üslupla ele alıyor. Özlem Akın, diyalogsuz kısa animasyonu "Loutky"de uğruna her şeyin feda edilebileceği hayalleri canlandırıyor perdede.

Bu yılki toplu gösterim bölümüyse, 1995 yapımı filmi "Antonia" ile En İyi Yabancı

"Bekaret Tacı"

"Derine Kazınmış Yaralar"

"Loutky"

"70 80 90, Masum, Küstah, Fettan"

Film dalında Oscar kazanan ilk kadın sinemacı olan Hollandalı yönetmen Marleen Gorris'e ayırılmış. Bu bölümde Gorris'in dört filmi; "Antonia/Antonia'nın Yazması", "Gebroken Spiegels/Kırık Aynalar", "Mrs. Dalloway" ve "De Stilte Rond Christine M/Sorulmayan Sorular" izlenebilir.

Carole Roussopoulos Anısına bölümündeyse, geçen yıl kaybettiğimiz feminist sinemacının "Les Fleurs Pour Simone de Beauvoir/Çiçekler Simon de Beauvoir İçin" adlı filmi yeniden gösterilecek. Arşiv görüntüleri ve feminizmin üç uluslararası ismi -Amerika'dan Ti-Grace Atkinson ile Kate Millett ve Fransa'dan Christine Delphy- ile yapılan söyleşilerden oluşan film, Simone de Beauvoir'ın bıraktığı mirasın tüm ülkelerden ve kuşaklardan feministler için önemini vurguluyor.

Ermenistan Kadın Filmleri Festivali'nden yapılan 5 filmlik bir seçkinin gösterileceği festivalde, bu bölümdeki filmlerin yönetmenlerinden Mariam Ohanyan, Narine Jrbashyan, ve Hasmik Gasparyan'ın katılımıyla Ermenistan'da Kadınların Sineması başlıklı bir söyleşi de gerçekleştirilecek.

Jin, Jiyan, Azadi! başlıklı bölümde, Filiz Işık Bulut'un1980 askeri darbesi döneminde, Diyarbakır 5 No'lu cezaevi yakınındaki bir gecekonduki yaşamı konu alan filmi "Deng Sesler" ve Müjde Arslan'ın kumalığı yaşayan kadınların yaşamına yakından baktığı filmi "Ölüm Elbisesi: Kumalık" gösterilecek.

30 Yıl sonra 12 Eylül bölümünde, Deniz Dargı'nın "Sesler" ve Berna Yeşilyurt'un "Tekerlek İzi" filmleri izlenebilir.

Cins, Cinsiyet, Cinsiyetler bölümündeyse, Hatice Kamer'in Batman'da yaşayan eşcinsel bir gencin hikayesini anlatan filmi "Ben Hasta Değilim Anne", Melisa Önel'in 'feminist, travesti' Esmeray'ın hayatından yola çıkarak cinsiyet, ayrımcılık, göç ve ötekileştirme meselelerini ele alan "Ben ve Nuri Bala", tehditler ve saldırılar yüzünden iptal edilen Saraybosna'nın ilk queer festivalinin hikayesini anlatan "Saray Bosna-Queer Festival" gösterilecek.

Programdaki en ilgi çekici filmlerden birisi de Melek Özman'ın, Türk sinemasında kadınların neden genellikle erkek sinemacıların çektiği filmlerde, daima iki boyutlu, ya 'iyi' ya da 'kötü' olarak resmedildiğini tartışan filmi "70 80 90, Masum, Küstah, Fettan". Sinemada Kadınlar: Melek ya da Şeytan, Masum ya da Fettan, ya da Hiç Kimse! başlıklı bölümde, bu film gösteriminin yanı sıra Görsel Kültür konusundaki çalışmalarıyla tanınan, Feminist Sinema ve Film Teorisi kitabının yazarı Prof. Dr. Anneke Smelik'in katılımıyla, bu bölüme ilham veren meselelerin tartışılacağı bir panel de düzenlenecek.

Festival, torbasına koyduğu filmler, paneller ve söyleşilerle 12-21 Mart arasında İstanbul'da, 10-11 Nisan'da Kars'ta, 17-18 Nisan'da Sinop'ta olacak ve 29 Mart-4 Nisan arasında da Türkiye'den kadınların çektiği filmlerle Creteil-Paris Kadın Filmleri Festivali'ni ziyaret edecek. İstanbul'daki gösterimler Fransız Kültür Merkezi, Goethe Enstitüsü ve İstanbul Modern salonlarında yapılacak. Ayrıntılı bilgi için www.filmmor.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

filmmor

8. uluslararası gezici filmmor
kadın filmleri festivali
12 mart - 18 nisan 2010
8th international filmmor women's film festival on wheel march 12 - april 18 **"hope is in women"**

UMUT KADINLARDA!

12-21 Mart İstanbul Fransız Kültür Merkezi, Goethe Enstitüsü, İstanbul Modern | 31 Mart-6 Nisan Créteil | 10-11 Nisan Kars | 17-18 Nisan Sinop

Yeni yazılımlar Türk sinemacıların hizmetinde

"Yüzüklerin Efendisi", "Avatar" ve "Alice Harikalar Diyarında" gibi mega yapımlardaki efekt teknolojisinin ayrılmaz bir parçası olan bilgisayar yazılımları bir süredir ülkemiz sinemacıları için de ulaşılabilir durumda.

Dünyanın önde gelen iki ve üç boyutlu mühendislik yazılımları üreten şirketlerinden biri olan Autodesk, yaklaşık 28 yıldır dört temel alanda faaliyet gösteriyor. İnşaat, mimari, otomotiv ve medya eğlenceleri alanında müşterilerine kapsamlı tasarım, görselleştirme ve simülasyon teknolojileriyle ilgili hizmetler sunan Autodesk, en çok "Autocad" yazılımıyla tanınıyor. İlk başta medya eğlenceleri ile Autodesk'in çatısı altında toplanan diğer sektörlerin birbiriyle çatıştığı düşünülse de şirket temel olarak tüm bu sektörlere, ürünlerini görselleştirme imkanı veren yazılımlar hazırlıyor. Dolayısıyla, bu yazılımlar sayesinde, James Cameron, nasıl "Avatar"a başladığı ilk iki yıl süresince oyuncu ve sete ihtiyaç duymadan filmini görselleştirebildiyse, herhangi bir otomotiv şirketi ya da inşaat şirketi de projesini hayata geçirmeden önce üç boyutlu görselleştirme imkanını bularak pazar araştırmasını yapabiliyor, hatta reklamını yayımlayabiliyor. Yaklaşık 15 yıldır medya sektörünü de faaliyet alanı içine alan Autodesk, James Cameron'ın uzun yıllarını harcadığı "Avatar" teknolojisinin ayrılmaz bir parçası olan bilgisayar yazılımlarını ülkemiz sinemacılarının hizmetine sunuyor. Bizi ilgilendiren de işin bu boyutu.

"Son Osmanlı: Yandım Ali"de bir teknenin döneme uygun hale getirilmesi.

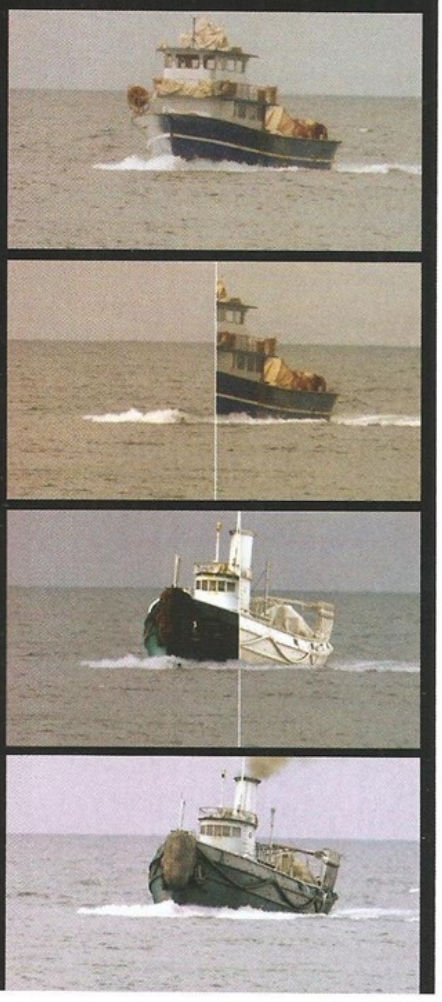

Şirketin genel müdürü Tolunay Tomruk ve bu ay vizyona giren "Eyvah Eyvah" başta olmak üzere bazı sinema filmlerinin ("Eve Giden Yol", "Son Osmanlı: Yandım Ali", "Karaoğlan Karaprens'e Karşı", "Kutsal Damacana" ve "Gelecekten Bir Gün") ve televizyon dizilerinin ("Selena", "Bez Bebek", "Kara Yılan" vd.) post prodüksiyonu ve görsel efektlerinden sorumlu olan Digiflame'den Serkan Temiz ile bir araya gelerek, teknolojik gelişmelerle sinema sektörünün nasıl bir etkileşim içinde olduğundan konuştuk. Tolunay Tomruk, film endüstrisinin çalışma şekliyle ilgili az çok temelden bir değişiklik söz konusu olduğundan bahsetti: "Animasyon filmler, görsel efektler uzun zamandır vardı ama 'Avatar' ile bunlar çok farklı bir boyuta geldi. Aslında 'Avatar' bir sonuç, teknolojinin gelişmesi ve bununla beraber endüstrinin gelişmesi, özellikle daha geniş bir çerçevede medya eğlencelerini de etkiliyor." Serkan Semiz ise, 1996 yapımı "İstanbul Kanatlarımın Altında"nın bir dönem filmi olarak teknik anlamda yaşadığı zorluklarla bugün gelinen noktayı karşılaştırdı: "Hatırlarsanız 'İstanbul Kanatlarımın Altında'nın arka fonunu döneme uygun hale getirmek için cam boyama tekniği kullanılmıştı. Camı boyayıp onu farklı lens ve objektiflerle çekip, arka fonu geçmiş zamana aitmiş gibi göstermek istenmişti. Filmin bütününde büyük bir sorun yoktu ama şimdi baktığınızda tekniğin eskiliği göze çarpıyor. 'Son Osmanlı' da dönem filmi ama çok farklı bir teknoloji vardı ve bu sefer çok doğal, filmin içeriğini bozmayan hatta destekleyen bir hale gelmişti."

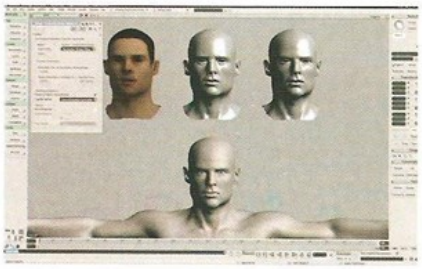

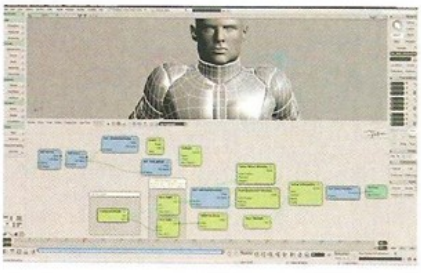

Yine "Son Osmanlı: Yandım Ali"de arka fonda eski İstanbul görünümünün elde ediliş safhaları.

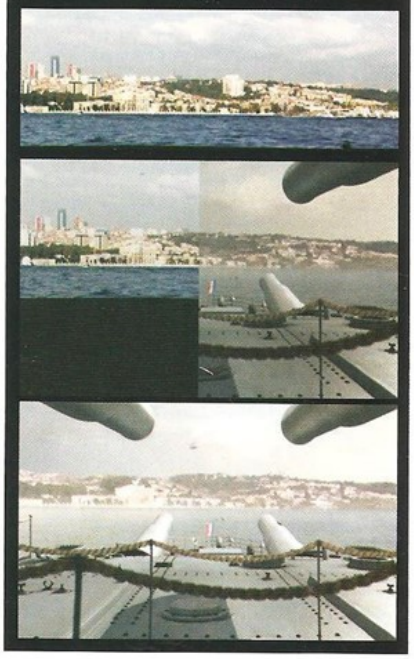

"Avatar" ile sinema teknolojisinde bir çığır açtığını ilan eden James Cameron'ın uyguladığı yazılımlar sayesinde artık, kameranın açısının bile bilgisayar ekranında değiştirilebileceği, aynı sahnede oynayan oyuncuların, diğer tekrarlardaki oyunlarının ayrı ayrı ele alınıp bir başka sahnede bir araya getirilmesinin mümkün oluşu, şüphesiz sinema tarihinde birer devrim olarak da ele alınabilir. Teknolojinin görsel zenginlikle oyuncunun performans kalitesini birleştirecek güce ulaşmış olması, filmlerin mükemmelliğine katkı sağlayacak. Sadece elde edilen kaliteli sonuç için değil, maliyetleri düşürme konusunda da teknolojinin sinema endüstrisine destek olacağının da altını çizen Tolunay Tomruk'a göre "Şu anda bu teknoloji sinema endüstrisini çok önemli bir şekilde destekliyor, ama muhtemelen 10 yıl sonra bakınca, burada da birçok eksiklik göreceğiz."

BAZAAR
Interiors
2010 İLKBAHAR - YAZ PODYUM RAPORU
YENİ SEZONUN AKSESUARLARI
BAZAAR
Harper's
MART 2010 - 03
SEKSİ AYAKKABILAR
HARİKA ELBİSELER
HAVALI ÇANTALAR
TREND RAPORU
AKILLI ALIŞVERİŞ
EN İYİ YENİ ANTI-AGING KREMLERİ
Moda Rehberi
Yeni Sezon
BAŞTAN ÇIKARAN KOLEKSİYONLAR
STİLİNİ ÖZGÜR BIRAK!
MART SAYISI BAYİLERDE
BAZAAR STİL SENDE SAKLI
ABONE HATTI
0216 651 5 651
www.turkuvazabone.com

Başkentte 'isyan' var

Bu sene 21. kez düzenlenecek olan ANKARA ULUSLARARASI FİLM FESTİVALİ, 11 - 21 Mart tarihleri arasında sinemaseverlere 'İktidar ve İsyan' temalı zengin bir program sunacak.

Dünya Kitle İletişimi Araştırma Vakfı tarafından düzenlenen 21. Ankara Uluslararası Film Festivali 11 – 21 Mart tarihleri arasında sinemaseverleri ağırlamaya hazırlanıyor. Ankara Uluslararası Film Festivali, bu sene yeni afişiyle beraber bir de maskot sahibi oldu. Bilkent Üniversitesi Grafik Tasarım Bölümü öğrencileri, Melike Kabakuş, Negrican Birlik ve Yalım Kartal'ın tasarımını yaptığı festival afişi, Ankara'nın simgelerinden biri olan kedi ile sinemanın olmazsa olmazı klaketi biraraya getirdi. Böylelikle festival maskotunun adı 'Klakedi' oldu.

Her yıl geleneksel olarak verilen Aziz Nesin Emek Ödülü bu sene Filiz Akın'a, Sanat Çınarı Ödülü şair Gülten Akın'a, Kitle İletişim Ödülü de NTV'de Yekta Kopan'ın sunduğu Gece Gündüz programına verilecek. Festival, geçen yıl başlattığı krize inat indirimli fiyat uygulamasını bu yıl da devam ettirecek. Biletler, geçen seneki fiyatlardan satışa çıkacak. 12:00 seansları 2.5 TL, 14:30 ve 17:00 seansları 5 TL, 19:15 ve 21:30 seansları ise 10 TL olacak. Gösterimler Batı Sinemaları'nda; kısa, belgesel ve video gösterimleri de Çağdaş Sanatlar Merkezi ve Goethe Institut Ankara'da yapılacak.

Ulusal Uzun Film Yarışması

Festivali kapsamında düzenlenen Ulusal Uzun Film Yarışması'na bu sene 19 film başvurdu ve 11 yapım yarışmaya hak kazandı: "11'e 10 Kala" (Pelin Esmer), "Acı" (Cemal Şan), "Başka Dilde Aşk" (İlksen Başarır), "Büyük Oyun" (Atıl İnaç), "İki Dil Bir Bavul" (Orhan Eskiköy, Özgür Doğan), "Kako Si?" (Özlem Akovalıgil), "Kara Köpekler Havlarken" (Mehmet Bahadır Er, Maryna Gorbach), "Köprüdekiler" (Aslı Özge), "Orada" (Hakkı Kurtuluş, Melik Saraçoğlu), "Çıngıraklı Top" (Mahir Egemen Ertürk) ve "Deli Deli Olma" (Murat Saraçoğlu). Bu yapımlar En İyi Film, Mahmut Tali Öngören Özel Ödülü ve En İyi Yönetmen dahil olmak üzere 16 ayrı ödül kategorisi için yarışacak. Festival, Umut Veren kategorisinde ilk filmleriyle festivale katılmış yönetmen, senaryo yazarı ve oyuncuları da ödüllendirilecek. Sinema Yazarları Derneği de (SİYAD) festival kapsamında SİYAD En İyi Film ödülü verecek.

Dünya Sineması

Bu sene 'İktidar ve İsyan' temasını seçen Ankara Uluslararası Film Festivali, isyanın hem gerçek hayatta hem de sinemada tavan yaptığı 60 ve 90'lar arasından zengin bir sekçi sunuyor. Yönetmen Reinhard Hauff'a Altın Ayı kazandıran "Stammheim - Die Baader-Meinhof-Gruppe vor Gericht / Baader Meinhof Yargılanıyor" Alman Kızıl Ordu fraksiyonu Baader Meinhof örgütünün hapishanede geçen 192 günlük yargılanma sürecini anlatıyor. Lindsay Anderson'ın Altın Palmiye ödüllü filmi "If... / Eğer..." 68 ruhunu yansıtıyor ve katı kurallarla yönetilen yatılı bir okulda okuyan bir grup gencin bu baskıcı düzenin dışına çıkma çabalarını anlatıyor. Louis Malle'in Brigitte Bardot ve Jeanne Moreau'yu biraraya getirdiği filmi "Viva Maria!"; Koji Wakamatsu'nun 1970'lerin en ünlü silahlı sol gruplardan biri olan ve Japonya'daki öğrenci hareketlerinden doğan Kızıl Ordu oluşumunu anlattığı "Jitsuroku rengo sekigun: Asama sanso e no michi / Kızıl Ordu"; Glauber Rocha'nın Brezilya'da 1964 Mart'ında, ordunun solcu başkanı devirip diktatörlük kurmasından birkaç yıl sonra çektiği filmi "Terra em Transe / Trans Halindeki Ülke"; Marlon Brando'nun İngiliz gizli ajan rolünde en iyi performanslarından birini sergilediği "Queimada / İsyan" bu bölümün öne çıkan yapımları...

Dünyanın Her Köşesinden

Bu bölümde seyirci, önemli festivallerde gösterilmiş ödüllü filmler ve keşfedilmeyi bekleyen yapımlarla, Meksika'dan, Avustralya'ya, Gürcistan'dan Finlandiya'ya uzanan bir yolculuğa çıkacak. 2007 Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülü kazanan "4 luni, 3 saptamâni si 2 zile / 4 Ay, 3 Hafta, 2 Gün"ün yönetmeni Cristian Mungiu'nun yeni filmi "Amintiri din epoca de aur / Altın Çağdan Öyküler" programın öne çıkan yapımlarından... 1980'ler Romanya'sında geçen beş farklı öyküden oluşan film adını, ülke tarihinin en berbat dönemlerinden biriyken, zamanın propagandası gereği 'Altın Çağ' olarak adlandırılmış Çavuşesku rejiminin son 15 senesinden almakta. "Osama" ile büyük ilgi gören Afgan yönetmen Sıddık Barmak'ın ikinci uzun metrajlı filmi "Opium War / Afyon Savaşı" helikopterleri mayınlarla dolu bir afyon tarlasına düşen biri beyaz diğeri siyahi iki Amerikan askerinin macerasını anlatıyor. 2003'ün En İyi Kısa Animasyonu seçilen Oscarlı "Harvie Krumpet"ın Avustralyalı yönetmeni Adam Elliot'ın ilk uzun metrajı "Mary and Max / Mary ve Max"; kendisi de bir Aborjin olan yönetmen Warwick Thornton'ın ilk uzun met-

"Altın Çağdan Öyküler"

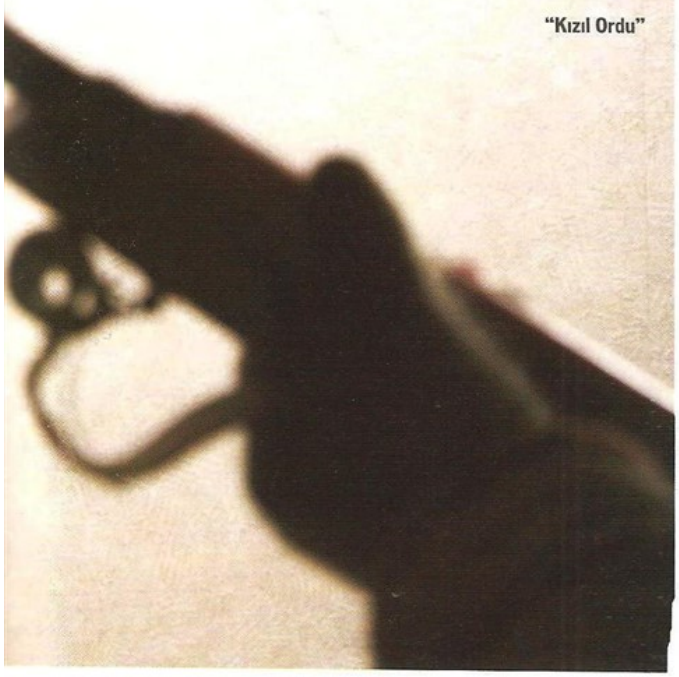

"Kızıl Ordu"

rajı olan ve yalnız iki Aborjin çocuğun aşkını anlatan "Samson & Delilah / Samson ve Delilah"; Carlos Carrera'nın yönettiği ve Meksika-ABD sınırındaki Juarez'de 1993'ten beri kaybolan binlerce kadının izini süren "El traspatio / Arkabahçe"; geçen sene Rotterdam Film Festivali'nde Altın Kaplan ödülü alan Yang Ik-june'nun ilk filmi "Ddongpari/Nefes Nefese"; Attila Galambos'un 'Ölmekte olan bir yakınınızı kurtarmak için ne kadar ileri gidersiniz?' sorusuna cevap aradığı "A Nyomozo / İz Sürücü"; yapımcılığını Mathieu Kassovitz'in üstlendiği, Liberyalı gerçek çocuk askerlerden oluşan oyuncu kadrosuyla dikkat çeken ve Cannes'da Umut Ödülü kazanan "Johnny Mad Dog / Kuduz Köpek Johnny" bu bölümde gösterilecek.

Son 10 Yılda Brezilya Sineması

Bir Ülke başlığı altında bu sene Brezilya sineması mercek altına alınıyor. Cao Hamburger'in yönettiği "Ano em Que Meus Pais Sairam de Férias / Annemler Tatilde", José Padilha'nın Altın Ayı ödüllü "Tropa de Elite / Özel Tim"i, Lais Bodanzky'nin "Bicho de Sete Cabeças / Cinnet"i, Marcos Jorge'nin "Estômago / Hayatın Mutfağı", Marcos Prado'nun "Estamira"sı ve Marcelo Gomes'in yönettiği "Cinema, Aspirinas e Urubus / Sinema, Aspirin ve Akbabalar" gibi Brezilya sinemasının son 10 yılını simgeleyen, Berlin, Cannes gibi prestijli festivallerde ödül almış filmler festivalde gösterilecek.

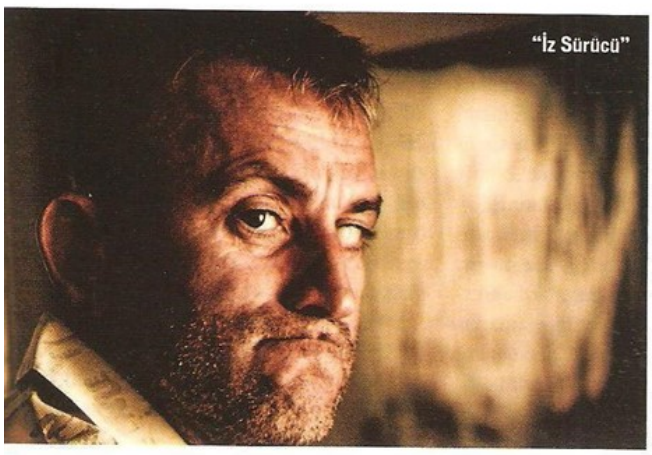

"İz Sürücü"

"Suç Ordusu"

Ustalar

Ustalar programı, çağdaş sinemaya yön veren, dünyanın en tanınmış yönetmenlerinin en son filmlerini içeriyor. Program kapsamında Ermeni yönetmen Robert Guédiguian'ın son filmi *"L'armée du crime / Suç Ordusu"nun Türkiye prömiyeri yapılacak. Yaşanmış bir olaydan yola çıkan* "Suç Ordusu", Göçmen İşçi Hareketi adı verilen bir grubun ve grubun önderliğini yapan Ermeni şair Misak Manuşyan'ın işgal altındaki Fransa'da Naziler'e karşı direnişini anlatıyor. Manuşyan, Türkiye'de 'Hitler'in Öldürttüğü Adıyamanlı' olarak biliniyor. Festival konuğu olarak Ankara'ya gelecek Guédiguian, film gösterimleri sonrası sinemaseverlerin sorularını yanıtlayacak. Michael Haneke'nin Altın Palmiye'li son filmi "Das weisse Band / Beyaz Bant", Takeshi Kitano'nun "Akiresu to kame / Akhilleus ve Kaplumbağa"sı, Costa-Gavras'ın "Eden à l'Ouest / Cennet Batıda"sı, Peter Greenaway'in "Rembrandt's J'accuse / Rembrandt: İtham Ediyorum"u ve Theodoros Angelopoulos'un "I skoni tou hronou / Zamanın Tozu" bu bölümde gösterilecek yapımlar.

Kurosawa, Bunuel ve Rohmer

Festival bu sene sinemanın iki büyük ustasının, Akira Kurosawa'nın 100. ve Luis Bunuel'in de 110. doğumgününü kutlayacak. Bu ölümsüz ustaların alametifarikası sayılabilecek ikişer film; Bunuel imzalı "Ensayo de un crimen / Archibaldo De La Cruz'un Suçlu Yaşamı" ve "Simón del desierto / Çölün Simon'u"; Kurosawa'nın yönettiği "Yojimbo / Fedai" ve "Kumonosu-jo / Kanlı Taht" sinemaseverlerle buluşacak. Bu sene aramızdan ayrılan Fransız sinemasının efsanevi yönetmeni Eric Rohmer'in anısına da festivalde özel bir bölüm yer alacak. Rohmer'in 80'lerde yönettiği iki film; "Pauline à la plage / Pauline Plajda" ve "Le Rayon vert / Yeşil Işın" gösterilecek.

Atölyeler

19 Mart'ta İmajlarla Düşünmek başlığı altında deneyimli yönetmen, görüntü ustası ve Alman sinemasının önemli figürlerinden Harun Farocki'yle atölye çalışması yapılacak. Farocki'nin katılımı ve Andreas Treske'nin sunumuyla gerçekleşecek etkinlik kapsamında bir gün boyunca film izlenecek ve imaj üretimi üzerine sohbet edilecek. Kültürel ürünleri yapıbozuma uğratıp esprili bir şekilde tekrar inşa etmesiyle tanınan Pierre Bismuth da 16, 17 ve 18 Mart'ta üç günlük atölye çalışması gerçekleştirecek. "Eternal Sunshine of the Spotless Mind / Sil Baştan"da Michel Gondry ve Charlie Kaufman ile birlikte Oscar kazanan Bismuth, atölye çalışmasında yeniden kurguladığı Hollywood filmlerini, bazı video işlerini ve "Sil Baştan" üzerine çektiği kısa filmi göstererek kurgu üzerine konuşacak. 17 Mart'ta da Amerikalı ünlü yapımcı Sandy Lieberson sinemaseverlerle buluşacak. 13 Mart'ta besteci ve yapımcı Ufuk Önen, 20 Mart'ta da Fransız besteci ve ses tasarımcısı Gerard Labady, sinemada ses ve müzik kullanımı üzerine bir atölye gerçekleştirecek.

Berlinale ve 'inanç'

Geçtiğimiz ay 60. kez gerçekleşen BERLİN FİLM FESTİVALİ, Semih Kaplanoğlu'nun yönettiği "Bal"ın Altın Ayı'yı kazanmasıyla sonuçlandı. Festival programında "Bal" haricinde 'inanç' kavramıyla farklı şekillerde ilişkili filmler de vardı.

Berlin Film Festivali'nin 60. yıldönümü, Semih Kaplanoğlu'nun yönettiği "Bal"ın zaferiyle sonuçlandı. Ödül kazananlar için tören ertesinde düzenlenen basın toplantısında, Kaplanoğlu filminin festivalde kazandığı diğer ödüle de dikkat çekti ve kendisi için önemini dile getirdi. "Bal"ı Werner Herzog başkanlığındaki ana jüri dışında, Kiliseler Birliği de ödüle layık bulmuştu. Röportajlarında sinemayla olan ilişkisini çoğunlukla maneviyat kavramı üzerinden tanımlayan ve "Bal"ın Berlin'deki ilk gösterimi sonrasında bir soruya cevap verirken de hedeflediği sinema için tüm dinlere baktığını ve hepsinden beslendiğini söyleyen Kaplanoğlu için bu ödül kuşkusuz çok anlamlıydı.

Buradan hareketle, bu yılki Berlinale'de inanç kavramına farklı açılardan yaklaşan filmler izlediğimizi söyleyebiliriz. Örneğin, Afgan asıllı Alman yönetmen Burhan Qurbani'nin yönettiği "Shahada" gibi... Festival boyunca farklı tepkiler alan, beğeneni kadar beğenmeyeni

"Bal"

"Jud Süss - Film ohne Gewissen"

"Kak ya provyol etim letom"

"Der Räuber"

de olan "Shahada"yı eğer başka filmlere benzeterek tanımlamak istersek, "Magnolia/Manolya"nın veya Iñárritu filmlerinin Müslüman versiyonu diyebiliriz. Almanya'da yaşayan ve hepsi suçluluk duygusuyla boğuşan bir grup Müslümanın kesişen öyküleri aracılığıyla inanç konusuna el atan Qurbani'nin filmi için bizim yapabileceğimiz en insaflı yakıştırmaysa 'hesaplı' olabilir. Avrupa'da yaşayan Müslümanların inançlarının gerektirdiği yaşam tarzını sürdürmekte neden zorlanabilecekleri, başka bir deyişle neden suçluluk duyacaklarına dair son derece şematik ve klişe çıkarımlar (kürtaj, eşcinsellik, vb.) içeren "Shahada", tam da bu özelliği nedeniyle samimiyeti konusunda da pek ikna edici olamadı.

İlk uzun metrajı "Grbavica/Esma'nın Sırrı" ile 2006 yılında Altın Ayı kazanan Jasmila Zbanic'in yeni filmi "Na putu" da benzer temalar etrafında şekilleniyordu. Zbanic bu sefer parteneri giderek kökten dinci olan bir kadının dramını ele alıyordu. Tıpkı "Esma'nın Sırrı"nda olduğu gibi, ülkesi Bosna Hersek'in 90'lı yıllarda savaşta açılan yaralarının henüz kapanmadığına dikkat çeken Zbanic, bu sefer ilk filminin yarattığı heyecan ve ilgiyi yakalayamadı. Çoğu kişi "Na putu"nun önemli bir konuyu ele aldığı ama yetersiz kaldığı konusunda hemfikirdi.

Bu noktada son yıllarda Berlin Film Festivali'nde verilen ödülleri hatırlamakta fayda var. Jüri her yıl değişse bile, kararlarda bir benzerlik göze çarpıyor... Ya politik içeriği ya da bir şekilde 'desteklenmesi gerektiğine kanaat getirildiği' için ödüle layık görülen filmler ekseriyetle Altın Ayı'yı kucaklıyor... Bu yıl da ödül töreni yaklaşırken, yukarıda andığımız filmler ve benzerlerinde inanç/İslam teması sürekli karşımıza çıktıkça "Bal"ın ödüle ulaşmasını daha bir arzuluyorduk. Zira Kaplanoğlu'nun filmi andığımız örneklerin aksine, inanç temasını filminin homojen bir parçasına, herhangi bir anlatım aracı gibi bir elemanına dönüştürebiliyordu. "Bal" kuşkusuz Yusuf Üçlemesi'nin diğer elemanları gibi 'inançlı' bir filmdi ama dinle ilişkisi çok daha incelikli ve derinlikliydi. Jürinin tercihini "Bal"dan yana kullanması bu bağlamda son yıllardaki Berlinale sonuçlarına da yerinde bir tezat oluşturdu. Bu sefer kazanan politika değil, saf sinemaydı...

Festival programındaki kimi filmleri, dinle ilgili bir içerikleri olmasa bile, inançla ilişkileri veya bizleri inandırma becerileri nedeniyle buraya ekleyebiliriz. Örneğin, Martin Scorsese'nin eski usül bir kara film gibi çekti-

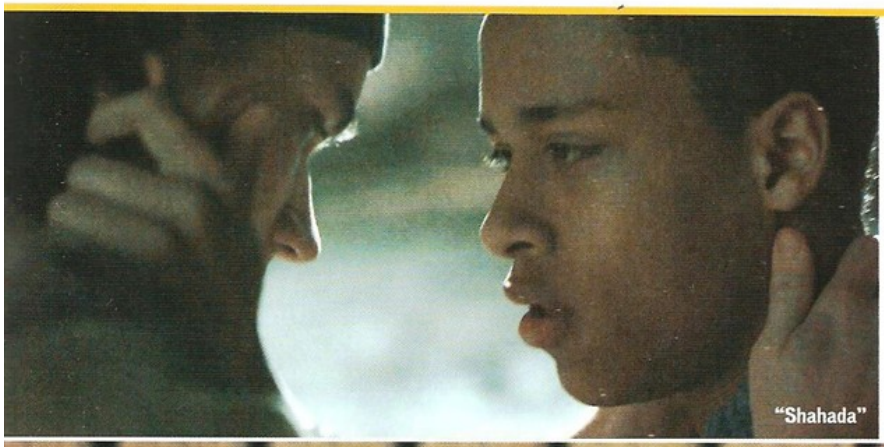

"Shahada"

Roman Polanski "The Ghost Writer"ın setinde.

JÜRİNİN TERCİHİNİ "BAL"DAN YANA KULLANMASI BU BAĞLAMDA SON YILLARDAKİ BERLİNALE SONUÇLARINA DA YERİNDE BİR TEZAT OLUŞTURDU. BU SEFER KAZANAN POLİTİKA DEĞİL, SAF SİNEMAYDI.

ği "Shutter Island/Zindan Adası"... Kimin akıllı kimin deli olduğunu kestirmekte zorlandığımız, izlerken kime ve neden inanacağımızı bir türlü kestiremediğimiz bu 'oyun' kimilerince başarılı bir saygı duruşuydu, zira Scorsese biçim olarak otantik kara film estetiğini neredeyse birebir uygulamıştı. Öte yandan bu tarz bir pastişi anlamsız bulmak ve ciddiye almakta zorlanmak da ziyadesiyle mümkündü, ki "Zindan Adası"na inanmayan bizlerin öncelikli şikayeti de buydu.

Festivalden En İyi Erkek Oyuncu ve Sanatsal Katkı ödülleriyle dönen Rus filmi "Kak ya provyol etim letom" da seyircisini ikna etmekte başarılı olamayan bir filmdi. İlk yarısı boyunca iki erkek karakterin arasındaki ego çatışmasını başarıyla perdeye taşıyan ve kendine has bir ritm tutturan film, ikinci yarısında bu yapıyı zorlayan bir sıçrama yapıyor ve inandırıcılığını yitiriyordu. En İyi Erkek Oyuncu ödülünü paylaşan Grigoriy Dobrygin ve Sergei Puskepalis'in başarılı performansları bile, canlandırdıkları karakterlerin birbirlerine karşı takındıkları tavrı anlamak için yeterli olmuyordu. Avusturya/Almanya ortak yapımı "Der Räuber" de benzer eleştiriler almadı değil. Gerçek bir olaydan esinlenerek çekilen bu kendine özgü film, antreman amaçlı banka soyan bir maratoncunun hikayesini son yıllarda Alman sinemasının dikkat çeken kanadı 'Berlin Okulu' tarzıyla, olabildiğince mesafeli ve minimal şekilde anlatıyordu. Bu nedenle filmin inandırıcı ve ikna edici olmayı başaramadığını söyleyenler de oldu, Benjamin Heisenberg'in bu ikinci yönetmenlik denemesini yarışmanın en iyileri arasında gösterenler de...

Son olarak festivalin iki 'skandal'ına da değinmekte fayda var. Ünlü Nazi propaganda filmi "Jud Süß"ün çekim hikayesini anlatan Oskar Roehler imzalı "Jud Süss - Film ohne Gewissen", basın gösterimi ertesinde özellikle Alman gazeteci ve sinema yazarlarının büyük tepkisini çekti, hatta yuhalandı. Roehler'in filminin festivalin son günlerinde etrafında topladığı nefret dalgasının sebebi, anlattığı öyküyü siyaseten doğru bir yaklaşımla perdeye taşımamasıydı. Kimi sahnelerde komediye bile bulaşan bu bilinçli tercihe karşı alacağınız tavır, II. Dünya Savaşı'na dair bir filmin ne yapması ve ne yapmaması gerektiğine dair bir inancınız, bir 'reçete'niz olup olmadığına bağlıydı. İyiliği veya kötülüğü bir yana, Roehler'in filmi ne söz konusu dönemi perdeye taşıyışı, ne de Yahudi Soykırımı kaynaklı suçluluk duygusunu işleyişle alışıldık bir II. Dünya Savaşı filmiydi. İkinci skandalsa elbette Roman Polanski'ye verilen En İyi Yönetmen ödülüydü. İsviçre'deki ev hapsi süren Polanski'ye destek amacıyla jürinin böyle bir tercih yapması olasılığı yarışmanın ilk günlerinden beri gündemdeydi. Tören gecesi jüri En İyi Yönetmen ödülünü açıkladığında kimileri bu kararı desteklerken, kimileri şiddetle karşı çıktı. İşin doğrusu, eğer Polanski'ye ödül getiren "The Ghost Writer" kötü bir film olsaydı, bu itirazları anlamak biraz daha mümkün olabilirdi. Neredeyse hiçbir sahnesinde fire vermeden, baştan sona saat gibi işleyen ve bu tanıma sıklıkla layık görülen Hitchcock filmlerine de göndermeler taşıyan "The Ghost Writer" yenilikçi olmasa bile, dört başı mamur ve ustalıkla yönetilmiş bir tür sineması örneğiydi. Dolayısıyla Polanski'nin ödülü hak etmediği iddiası bizce yersizdi. Fakat Polanski'nin böylesi bir desteği hak edip etmediği elbette sinemanın da dışına çıkan başka bir konu. Bu noktadaysa, kendisine verilen ödülü bir 'skandal' olarak algılayıp algılamamak, bütünüyle sizin neye inandığınıza bağlı.

SEVİN OKYAY

SEVER MİYDİ SAHİDEN?

J.D. Salinger yıllardır hikâyeleri ve romanlarının sinemaya uyarlanmasına izin vermediği için, sinema düşmanı sayıldı. Oysa kimi filmlerde karakterlerinin ayakizleri var...

Hepsi Holden Caulfield'in yüzünden. Sorunlu yeniyetmelerin bir numaralı rol modeli Caulfield, malum olduğu üzere, bu yakınlarda ölen J.D. Salinger'ın en unutulmaz kahramanıdır. Hemen arkasından da Glass ailesinin çocukları gelir. Ama yazarın sinemadan nefret ettiğine inanılmasının sebebi Caulfield'dir. "Nefret ettiğim bir şey varsa, filmlerdir," demişti bir keresinde. "Bana onların lafını bile etme." "The Catcher in the Rye / Çavdar Tarlasında Çocuklar" buna rağmen aralarında Samuel Goldwyn, Jack Nicholson, Leonardo Di Caprio ve Jerry Lewis'in de bulunduğu yapımcılar, yönetmenler ve aktörlerin arzu nesnesi olmuştur. Zaten Holden de, sinemadan nefret ettiğini söylediği halde, bir gangster filminin yıldızı süsü verirdi kendine.

Üstad öldüğü zaman herkes onun bir münzevi olduğundan söz etti. Oysa tam anlamıyla münzevi sayılmaz. Aile reisiydi, daha doğrusu, muhtelif ailelerin reisi. Üç kere evlenmişti, bir kızı, bir oğlu, üç de torunu vardı. Evet, aile arasında anlaşmazlık mevcuttu, çünkü kızı Margaret kitabı "Dream Catcher: A Memoir"da babası hakkında hiç de hoş olmayan iddialarda bulunmuştu. Öte yandan, uzun süredir yaşadığı 1700 kişilik Cornish kasabasının tanınmış bir sakiniydi. Kilise yemeklerine giden, seçimlerde oy kullanan, alışverişini yapan, kütüphaneyi ziyaret eden biri: Jerry. "Catcher in the Rye"ın yazarı olduğunu biliyorlardı ama, efsanevi yazarın evini bulup onunla tanışmaya, konuşmaya, anlaşmaya gelenleri her seferinde yanıltıyorlardı. Salinger tam bir münzevi sayılmasa da, mahremiyetine düşkündü.

J.D. Salinger

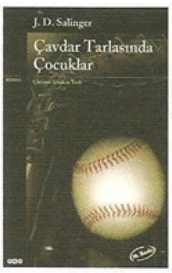

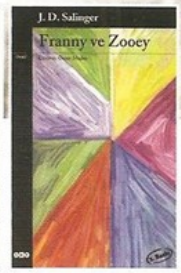

Ona bir süre yakın olmuş birinin ifadesine göre, sinemaya da düşkündü. Vaktiyle yazarla birlikte yaşamış ve kendisi de yazar olan Joyce Maynard, bu beraberlik sayesinde ilgi çeken "At Home in the World" adlı anı kitabında, yazarın hayatında filmlerin büyük rol oynadığını söylüyor. Maynard'a göre, Salinger film izlemeyi, daha sonra da uzun uzun onlar hakkında konuşmayı severmiş. Bir filmin erdemlerini ve hatalarını tartışmayı da. Hatta Maynard, kitabının bir yerinde Salinger'ın ona gönderdiği mektuplarda ("Artık düzenli olarak telefonda konuştuğumuz halde, mektuplar da devam ediyor") onun film izlemekten hoşlandığından söz ediyor. Yıllar önce sevdiği filmlerin eski baskılarını izleyebilmek için 16mm'lik bir gösterici almış. Oturma odasında, çocuklarıyla oturur, "The Thirty-Nine Steps", "The Thin Man", "The Lady Vanishes", "Lost Horizon" gibi filmleri izlermiş.

Maynard, "Jerry günümüz film, tiyatro, görsel sanat ve edebiyat dünyasında yapılan hemen hemen her şeyi küçümsese bile, 1930'lu yıllarda yapılan şeylere karşı bir hassasiyeti ve zaman zaman saygısı vardı," diyor. "From Here to Eternity" ve "The Pink Panther" gibi bir avuç istisna dışında, en sevdiği filmler, ben doğmadan çok önce yapılmış filmlerdi." Günün sanat dünyasına olmasa da, sinemanın bir devrine muhabbeti varmış demek. Yani, Maynard'a itimat caizse. Çünkü sonuç olarak kendisi, Salinger'ın mektuplarını müzayedeye koymuş biridir. Bilgisayar yazılım geliştiricisi Peter Norton mektupları alıp üstada iade edeceğini söyleyerek yıllar boyu Norton sistemleri kullanmama yolaçtı.

1930'lu yıllar filmlerine sempati duysa da, yazarın, eserlerini uyarlamaya niyetlenen sinemacıları iyi karşıladığı söylenemez. Böylece Holden Caulfield'i huzursuz edecek uyarlamaların da önüne geçmiş oldu ama, Salinger'ın hoşnutsuz ikonik karakteri gene de sinemada sık sık ortaya çıktı. Örneğin, kitaptan dört yıl sonra çekilen Nicholas Ray filmi "Rebel without a Cause"daki James Dean karakterinin ona yakın olduğu söylenebilir. Her kuşakta da böyle bir karakter çıkmıştır. Hatta kimilerine göre, Ferris Bueller bile, Holden'den kaynaklanan bir tiptir. Ama belki de Holden'e en yakın olanı "Igby Goes Down"a adını veren karakterdir. Jon Pol'un yönettiği "Charlie Bartlett"ta da, aşina bir hava olduğu söylenebilir. Miguel Arteta'nın "The Good Girl"ünde ise, karakterlerden biri, yalnız ve esrarlı Holden, düpedüz onun adını taşır ("Donnie Darko"da Caulfield benzeri bir tipi oynamış olan Jake Gyllenhaal).

İlle de Holden'a öykünmeden genelde Salinger etkisi taşıyan filmler yapan bir numaralı yönetmen ise, "Fantastic Mr. Fox" uyarlamasıyla Roald Dahl'ın da hakkını vermeyi başarmış olan Wes Anderson'dır, tabii. "Rushmore", daha da iyisi "The Royal Tenenbaums", onun Salinger'a en yakın karakterleri yaratabildiğini gösteriyor. Tenenbaum ailesinde, Glass Ailesi'nin izlerini görürüz. Anderson da esinini kimden aldığını inkâr etmez hiç. Filminin adı bile, Beatrice "Boo Boo" Glass'ın evlendikten sonra edindiği soyadına bir göndermedir. Wes Anderson, tematik ve estetik olarak, Salinger'in mirasına en yakın sinemacı, bence. Üstelik herkesin peşinde koştuğu Holden'dan çok, Glass Ailesi çocukları ile ilgileniyor. Keşke üstad, eşi benzeri bulunmayan Seymour'u perdeye yansıtma işini ona emanet edebilseymiş...

Siz okursanız onlar da okur!

Okuyun

Okutun!

Okuduğunuz
her Cosmopolitan,
Darüşşafaka kızlarının
ufkunu açıyor;
eğitimlerine katkı sağlıyor.
Yarının güçlü kadınları için bir Cosmopolitan alın.*

DARÜŞŞAFAKA CEMİYETİ DŞ

COSMOPOLITAN

* Mart ayı boyunca Cosmopolitan satışından **elde edilen gelirin %15'i**, babası hayatta olmayan Darüşşafaka kızlarının eğitimi için bağışlanacaktır.

ALKAN AVCIOĞLU

NEILL BLOMKAMP

Tüm gözler üzerinde

Kuşkusuz ki Neill Blomkamp'ın bir "adam olacak çocuk" olduğunun ilan edilişi yeni değil. Her sene reklam dünyasındaki yeni yeteneklere ödül veren First Boards henüz 2004 senesinde onu "İzlenmesi gereken ilk 5 yönetmenden biri" olarak taçlandırmıştı. Keza özellikle 2003 ve 2005 yılları arasındaki reklamları ve kısa filmlerinde dudak uçuklatan bir görsellik tasarlayabildiğini ispat ettiğinden beri Neill Blomkamp umut vaat eden bir isimdi. 2009'un sinema fenomenlerinden biri olan ilk filmi "Yasak Bölge 9/District 9" geçtiğimiz aylarda ülkemizde de vizyona girdiğinden onun ismini bir kenara not düşmek kaçınılmaz oldu, hem de büyük harflerle. Zira 30 milyon dolar gibi türüne göre düşük sayılacak bir bütçeyle kotardığı "Yasak Bölge 9" gişede dev bütçeli mega-hit filmlere kafa tutmuş olduğundan Neill Blomkamp'ın yakın zamanda Hollywood'u peşinden koşturacağı su götürmez bir gerçek.

Çalışmalarıyla 'görsel efekt ustası' olarak nam salmış olan Blomkamp 1979 yılında Güney Afrika'da doğdu. 18 yaşındayken ailesiyle beraber Kanada'ya taşınan yönetmen burada Vancouver Film Okulu'na girdikten kısa bir süre sonra görsel efekt sanatçısı olarak çeşitli projelerde yer aldı. Daha sonra 2003'te reklam çekmeye başlayan Blomkamp Nike, Adidas, Citroen C4 ve Halo 3 oyunun reklamlarına imza attı. Özellikle de arabayı dans eden bir robota dönüştürdüğü Transformers ilhamlı Citroen C4 reklamı isminin duyulmasında pay sahibi oldu. Blomkamp'ın ayrıca 2004 ile 2006 arasında çektiği 4 tane kısa filmi bulunuyor. Bunların arasındaki "Alive in Joburg" ise "Yasak Bölge 9"a ilham kaynağı olduğundan özel bir önem taşıyor. Adeta mini bir "Yasak Bölge 9" olan "Alive in Joburg", yönetmenin vizyonunu ve fikirlerini daha yıllar önce gözler önüne serdiği, muhteşem bir çalışma. "Alive in Joburg" başta olmak üzere Blomkamp'ın çalışmalarına Peter Jackson'ın hayran olduğunu not düşmek gerekiyor. Zira Peter Jackson, vaktiyle prodüksiyonun başında olduğu "Halo" filminin yönetmenlik koltuğuna da Blomkamp'ı oturtmayı düşünüyordu. Bu proje iptal olunca Jackson da "Alive in Joburg"un uzun metrajlı bir uyarlaması olan "Yasak Bölge 9"un yapımcılığını üstlendi.

Blomkamp "Yasak Bölge 9"u tamamladıktan kısa bir süre sonra fırtınanın sinyalleri hissedilmeye başlamıştı denilebilir. A.B.D.'de Sony, film için aylar öncesinden başlayan oldukça büyük bir tanıtım kampanyası yürütmüştü. Film nihayet vizyona girdiğinde gişede fırtınalar estirdiği gibi eleştirmenlerin de beğenisini kazandı. Teknik olarak bütçesinin imkan verebileceğinin ötesinde bir başarıyla görselleştirilmiş olması ve taze fikirlerle dolu öyküsü geniş izleyici kitlelerine kolaylıkla ulaşmasını sağladı. Şüphesiz ki bu fırtına, tüm sinemaseverlerin zekice bir bilimkurguya olan açlığını da gösteriyordu. Birdenbire yaz aylarının sonunda herkesin birden konuştuğu tek film "Yasak Bölge 9" oluvermişti. Dünya çapında 200 milyon dolar gişe hasılatı elde eden film Avrupa'daki hemen her ülkede vizyona girdiği hafta box office'in zirvesine yerleşti. Ülkemizde rötarlı ve yurtdışındakine benzer bir dağıtım stratejisinden yoksun bir şekilde vizyona giren film aynı büyüklükte bir gürültü koparamasa da izleyen herkesin hakkında konuştuğu bir film olmayı başardı.

Değişik anlatım türlerini bir araya getiren ve özellikle belgesel anlatımından ödünç aldıklarıyla tam randıman yakalayan "Yasak Bölge 9", son derece gösterişli bir aksiyon yapısını şaşırtıcı derecede orijinal bir hikayeyle birleştiriyordu. Filmin meziyetleri kuşkusuz ki başka bir yazının konusu olabilir ancak "Yasak Bölge 9"un sinemaseverleri mest eden tüm özelliklerinin katıksız Neill Blomkamp imzası taşıdığını belirtmek gerekiyor. Bu imzayı daha iyi anlamak için yönetmenin kısalarını izlemek oldukça faydalı (web üzerinden izlenebildiğini hatırlatalım). Özellikle Halo için çektiği reklamlar, Blomkamp'ın ileride büyük bütçeli bir bilimkurgu-aksiyon filmi yönetirse neler yapabileceğine dair çok şey söylüyor. Yönetmenin detayları henüz netleşmemiş olan sıradaki projesi 2011'de. Sabırsızlanmamak elde değil.

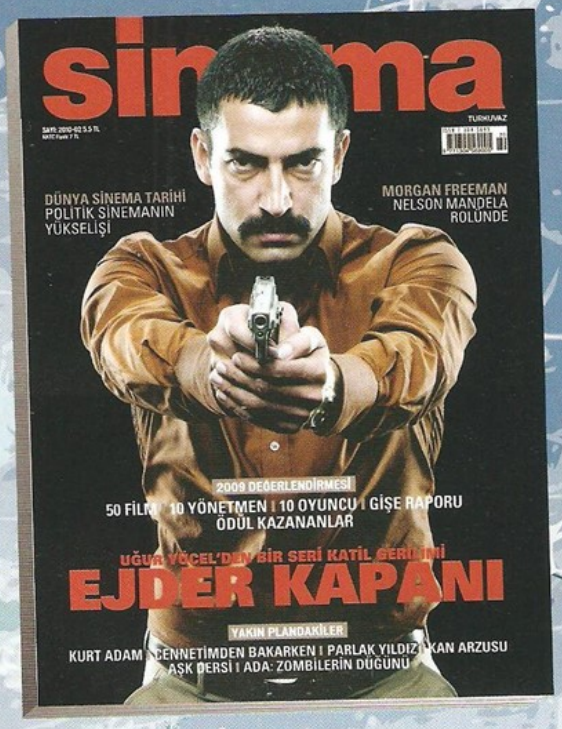

HER SAYISI ADRESİNİZE

~~5.5 TL~~

3.90 TL'YE

GELSİN Mİ?

EVET DİYORSANIZ

HEMEN ARAYIN 0 216 651 5 651

- %100 Abone memnuniyeti garantisini yaşamaya başlayın!
- Derginize 4 yıl önceki fiyatlardan bile daha ucuza sahip olun, üstelik derginiz Yurtiçi Kargo güvencesiyle imza karşılığı adresinize ulaşsın!
- Bu kampanya dahilinde aboneliğinizin ilk yılı için, anlaşmalı bankaların kredi kartlarına 3.90 TL tutarında 12 taksit tanımlanır.
- Aboneliğiniz ne kadar devam ederse etsin 2 yıl boyunca fiyat artışından etkilenmezsiniz, aboneliğiniz siz iptal etmedikçe devam eder ve sisteme tanımladığınız kredi kartından her yıl aynı fiyattan otomatik yenilenir.
- Aboneliğinizi dilediğiniz zaman iptal etmek için arayıp talebinizi iletmeniz yeterlidir.

TÜRKÜVAZ

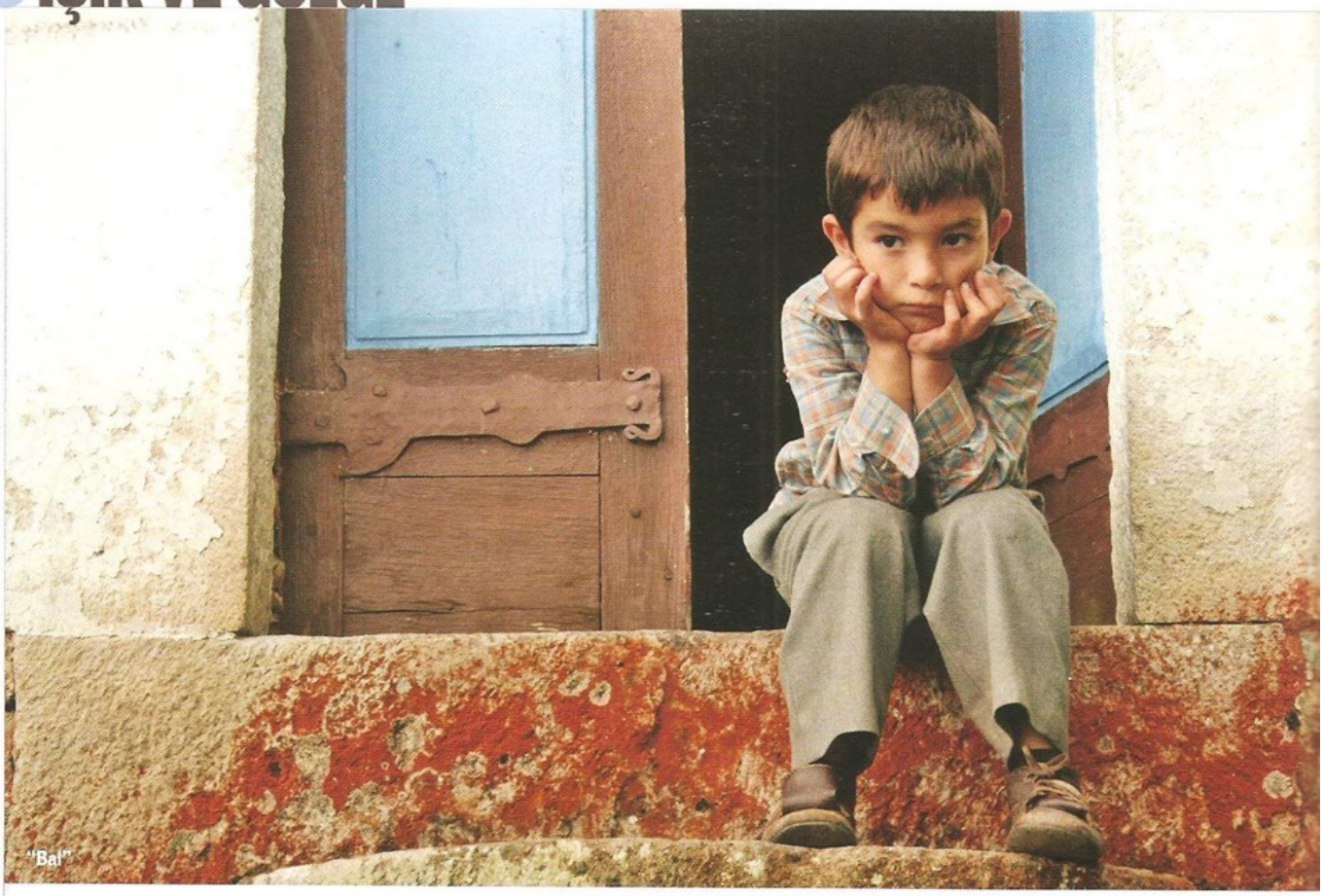
"Bal"

SİYASET, ŞİDDET, CİNSELLİK ARASINDAN SIYRILAN BİR ALTIN AYI...

Berlin 2010 sanırım hatırlanacak bir festival olacak. Üstelik bizim sinemamızın da tam bir gövde gösterisi yaptığı ve ülkemize tam 46 yıl sonra yeni bir Altın Ayı getirdiği için...

Bu yazıda sadece Altın Ayı için yarışan 20 filmden görebildiklerime bakalım (dörtte üçü). Öncelikle Avrupa'dan gelen filmlere bakarsak... Alman filmi "Der Rauber/Soyguncu", hapisten çıkmış azılı bir banka soyguncusu, aynı zamanda da maraton koşucusu kahramanının gerçek hayattan alınmış öyküsünü anlatıyordu. Ancak, soygun yapmaya adeta su içmek gibi ihtiyaç duyan bu garip kriminel kişilik inandırıcı olamıyordu. Başroldeki Andreas Lust'ın gerçek bir maratoncuyu andıran bedenine ve film boyunca koşturup durmasına karşın...

Rus yapımı "Kak ya provyol etim letom/Bu Yazım Nasıl Geçti", çok özel doğa koşullarında kaderleri birleşen iki adamın öyküsüydü. Kuzey kutbunda bilimsel araştırmalar için kurulmuş bir istasyondaki tek görevliler olan biri orta yaşlı, öbürü genç iki adam, doğanın yanısıra yaşlı adamın ziyaretlerini beklediği ailesinin başına gelen bir dramla sarsılıyordu. Doğa gölgesindeki bu insanlık dramı, Tarkovsky ve Zvyagintsev (özellikle de "Dönüş") filmlerini hatırlatan bir olgunluğa sahipti. 2003 yılında Berlin'de yarışan "Koktebel" filmiyle tanınan Alexej Popogrebski'nin filminde Grigori Dobrygin- Sergei Puskepalis ikilisi çok iyiydi. Nitekim ikisi birden erkek oyuncu ödülünü ortaklaşa aldılar. Ayrıca görüntü ödülü de bu filme gitti.

Gençlik ve şiddet öyküleri

Bir dönemin ilgi çeken Danimarka yönetmeni Thomas Winterberg "Submarino" filminde yine iki erkeğin, sorumsuz bir annenin elinde büyüyüp tüm kompleksleri geliştirmiş iki erkek kardeşin öyküsünü anlatıyordu. İçerdiği sertliğin dayanılmaz olduğu reklamıyla sunulan filmde, biz bu sertliği aşırı, hatta gereksiz bulduk. Ve filme pek bayılmadık. Buna karşılık, komşu Norveç'ten gelen Hans Petter Molland imzalı "En ganske snill mann/Bir Tür Centilmen", şiddeti bir tür kara mizahla harmanlayan çok daha başarılı bir filmdi. Karısını öldürdüğü için 12 yıl hapis yatıp çıkan bir adamın yeniden suç dünyasına dönmemek için uğraşmasını anlatan filmde, İsveçli usta aktör Stellan Skarsgaard'ın oyunu tam anlamıyla ödüllüktü. Ama film hiç ödül alamadı.

Balkanlar'a uzanırsak, Romen Florin Şerban "Eu cand vreau sa fluier, fluier/Islık Çalmak İstiyorsam Çalarım" filminde, çağımızın genç insanlarının içine düştüğü/düşürüldüğü o korkunç şiddet duygusunu anlatıyordu. İşlediği suçtan dolayı ıslahhaneye düşmüş ve tam çıkmanın eşiğinde nefret ettiği annesinin ziyaretiyle sarsılan bir genç isyancının hikayesi. Ekonomik bunalımla sarsılan bir toplumda, yoksul ve çaresiz bir gençliğin dramı. Gerçekçi, sert, biraz gösterişçi bir film. Ama etkileyici. Nitekim ikincilik sayılan Jüri Özel Ödülü- Gümüş Ayı ile birlikte, geleneksel ve saygın Alfred Bauer ödülünü de aldı.

İngiltere'den gelen ve usta işi bir gerilim romanına dayanan Roman Polanski filmi "The Ghost Writer/Hayalet Yazar" ise yönetmenin bu alandaki bilinen ustalığını yineliyordu. Tony Blair benzeri bir eski İngiliz başbakanının CIA'yle karışık ilişkilerini işleyen bu gerilim öyküsü, büyük bir rahatlıkla tüketiliyordu. Ve pek ödüllük sayılmazdı. Ancak Polanski'nin yaşadığı dram, bir ödülü akla getirmiyor değildi. Nitekim öyle oldu ve sinema dünyası, bir En İyi Yönetmen-Gümüş Ayı heykeliyle, şu zor günlerinde sanatçıyı adeta teselli etti.

İslam ve Batı çatışması

İslam ve Batı'nın İslam'la ilişkileri elbette güncel bir temaydı. Bos-

ATİLLA DORSAY
al.dorsay@superonline.com

nalı Jasmila Zbanic'in (göremediğim) "On the Path/Yolda"sının yanısıra, Afgan kökenli Alman yönetmeni Burhan Kurani de "Shahada/ Şahada" (veya belki "Kelime-i Şehadet") adlı filmiyle bunun çarpıcı bir örneğini verdi. Berlin'de yaşayan İsmail adlı bir polis, onun ilgi duyduğu Leyla, bir imam ve Meryem adlı kızı gibi Türk kahramanlar arasına, Nijeryalı Müslüman Samir ve makul miktarda Alman da karışıyor ve bu kişiler, içine eşcinsellik, evlilik-öncesi ilişki, istenmeyen gebelik gibi sorunların da karıştığı olaylar yaşıyordu. Bir Inarritu fimi gibi iç içe anlatılmış bu öyküler, esas olarak İslam dininin tüm bu sorunlar karşısındaki tavrıyla ilgiliydi. Film küçük bir yan ödül dışında değerlendirilmedi. Ama bence görülüp tartışılmayı hak ediyor.

Asya kıtasına geçersek, İranlı Raffi Pits'in Alman desteğiyle çektiği "Shekarchi/Avcı", son dönemin siyasal olaylarını fon olarak alıyor ve kazayla göstericilerin arasına karışan karısı ve kızı polisin açtığı ateş sonucu ölen bir güvenlik görevlisinin, uzun menzilli silahına sarılarak polisleri vurmaya başlamasını ve sonra, peşine düşen iki polisle çatışmasını anlatıyordu. Abbas Kiarostami'yi andırır bir sinemayla kent ve doğa görüntülerine bol yer verirken, tüm simgeselliği ve sakin tavrı içinde önemli bir rejim eleştirisine de sıvanan bir filmdi bu...

Uzak Doğu sinemalarından

Şenliğin açılışı için seçilen Çin yapımı, Wang Quan'an imzalı "Apart Together/Ayrı ve Birlikte", Tayvan'ın uzun yıllar önce kıta Çin'inden ayrılması olayını yaşamış bir adamın, yıllar sonra çok yaşlanmış olarak dönüşünü ve bunun aile bireyleri üzerindeki etkisini anlatan bir aile dramıydı. Daha çok 80 küsur yaşındaki efsanevi kadın oyuncusu Lisa Lu'yla dikkat çeken film, şenlikten bir senaryo ödülüyle döndü. Bir diğer Çin filmi, bol ödüllü usta Zhang Yimou'nun "San qiang pai an jing qi/Bir Kadın, Bir Silah ve Bir Aşçı Dükkanı", Amerikalı Coen kardeşlerin ilk filmi "Blood Simple/Kansız"ın bir uyarlamasıydı. Yönetmen, olayları geçmişteki Mandarin döneminin Çin'ine taşırken, çılgın bir kara komedi atmosferini seçiyor, ama belki de Çin mizahının bizim için kapalılığı nedeniyle etkili olamıyordu.

Japon filmi "Caterpillar" da tuhaf biçimde etkileyici bir denemeydi. II. Dünya Savaşı'na katılıp yenilen Japonya'da, savaş malulu olarak korkunç biçimde kollarını ve bacaklarını yitiren, yüzü de yarı yarıya yanan bir adamın eve dönüşü ve genç karısıyla ilişkileri. Ön planda seksi ve cinselliği Japon usulü bir vahşi törene dönüştüren, arka planda ise ünlü Japon milliyetçiliğinin en azgın dönemine ışık tutan bir film. Kadın oyuncusu Shinobu Terayama'ya ödül getiren film, belki bambaşka bir jüriden daha önemli ödüller de alabilirdi.

Amerika'dan gelip yarışanlar

Şenlikte yarışan iki Amerikan filminden Noah Baumbach imzalı "Greenberg", lüks Los Angeles mekanları içinde yaşanan ve temelde romantik komedi kalıplarını yineleyen bir kadın-erkek ilişkisiydi. Hınzır bir yanı yok değildi, ama yeterince özgün de sayılmazdı. Rob Epstein-Jeffrey Friedman ikilisinin yönettiği "Howl" ise, ABD'de şiir sanatına yepyeni ufuklar açan kendine özgü bir yazarın, Allen Ginsberg'in öyküsüydü. Eşcinsel yazarın bir kitabı nedeniyle mahkemede yargılanmasıyla açılan film, çabucak bir mozaik-yapıya kavuşuyor ve klasik biyografi, belgesel, mahkeme filmi ve Ginsberg şiirini canlandırma bölümleriyle verme çabasını perdeye yansıtıyordu. Özgünlüğü tartışılmaz bir film, ama Berlin görmezden geldi.

Latin Amerika'yı ise bu yıl Arjantin temsil etti: "Rompecabezas/Yapboz" . Kadın yönetmen Natalia Smirnoff'un filmi, ailenin temel direği olan, ama hep ezilen ortayaşlı bir kadının, tutkunu olduğu yapboz oyunu sayesinde yeni bir erkeğe ve giderek yeni bir yaşama açılmasının çok sevimli hikayesiydi. Başroldeki Maria Onetto ise harikaydı.

Türk sinemasının büyük başarısı

Türk sinemasının bu yıl Berlin'de büyük başarı kazandığı ise açıktı. Yarışmada "Bal", Panorama'da "Kosmos", Forum'da "Pus". Ayrıca yine Panorama'da birçok Türk oyuncusunun yer aldığı "Die Fremde/Yabancı" ve "Shahada/Şehadet" adlı Alman filmleri, İtalya adına katılan "Serseri Mayınlar" adlı Ferzan Özpetek filmi, vs. Yani tam anlamıyla bir gövde gösterisi...

Ama asıl olayı elbette Altın Ayı'yı kapıp götüren Semih Kaplanoğlu filmi "Bal" yaptı. Yönetmenin Yusuf Üçlemesi'ne noktayı koyan film, diğer iki filmi bilmeyen Berlin'de coşkuyla karşılandı. Biz elbette Türk olmaktan gelen kimi kaygılara sahiptik. Kendi adıma filmi temelde çok beğendim, ama kimi ögeleri de beni biraz rahatsız etti. Örneğin yoğun sinema duygusunu ve alttan alta giden görselliğini çok sevdim. Ayrıca hiç müzik kullanmama kararlılığına saygı duydum, oyuncularına ise bayıldım. Ama acaba biraz fazla ağır tempolu muydu, kimi gece görüntüleri çok mu karanlıktı, biraz erişilmesi zor bir film mi olmuştu? Bu kaygılar belki biraz psikolojikti; bir yandan Kaplanoğlu sinemasını bilmenin ve belki ilk iki filmi fazla yükseğe koymuş olmanın, öte yandan filme dışarıdan, yabancı gözüyle bakarak sanki hep kusur bulma içgüdüsünün etkisiyle... Ama gerçek anlamda dışarıdan gelen o saf ve hiç koşullanmamış bakış, eminim ki filme ve yarışmaya en yansız biçimde yaklaştı. Ve "Bal"a hakkını verdi. Emeği geçen herkesi çok kutluyorum.

Ayrıca "Kosmos" ve "Pus"un yankıları da çok iyi oldu. Reha Erdem ve Tayfun Pirselimoğlu da, tıpkı Nuri Bilge, Zeki Demirkubuz, Derviş Zaim, Yeşim Ustaoğlu gibi, artık dışarıda bilinen ve kendi seyircilerini yavaş yavaş oluşturmaya başlamış sanatçılar. Onlar ve diğerleri, artık Türk sinemasını da bir marka haline getirmeye başladılar. Kısacası, çok reklamı yapılan bu 60. yıldönümü, tüm ülkeler içinde en çok Türkiye'ye yaradı. Berlin 2010, sinemamızın dışarıya açılma serüveni içinde bir dönüm noktası oluşturacak.

"Bal"ın oyuncularından Tülin Özen.

Yönetmen Semih Kaplanoğlu.

Tülin Özen ve "Bal"ın küçük oyuncusu Bora Altaş Berlin'de.

FOTOĞRAFLAR: ATİLLA DORSAY

SEVİN OKYAY

DEĞERİ BİLİNMEYEN AKTÖR

JEFF BRIDGES'in kabahati, hiç oynamıyormuş gibi oynaması belki ve yaptığı işi çok sevmesi... Bir sorun da şu ki, gişe işleriyle pek ilgilenmiyor.

Bu yıl En İyi Erkek Oyuncu dalında, Morgan Freeman'ın varlığına rağmen en şanslı aday, Jeff Bridges'miş gibi görünüyor. (Dergimiz baskıya hazırlandığı sırada Oscar ödülleri henüz açıklanmamıştı.) Eleştirmen övgüleriyle dolu ve inkâr kabul etmez ölçüde başarılı meslek hayatında, ne yazık ki ödülden yana yüzü gülmemiş bir aktördür. Belki de bunun nedeni, gene biraz Freeman gibi, hiç rol yapmıyormuş da, şansına ona çok uyan bir tip denk gelmiş gibi oynamasıdır. Öte yandan, ticari filmlerin gayret gerektirmeyen rollerini de kabul eden Freeman'ın aksine, daha ince eleyip sık dokur. Belki sinemaseverler nezdinde "yıldız" olmayışında, oynadığı filmlerin genellikle gişesi zayıf sayılacak filmler oluşunun da payı vardır. Esas olarak "komşu oğlu" tipine sahip olması da, bütün bunların üstüne tüy dikiyordur herhalde.

Oysa, aktör baba Lloyd Bridges'in küçük oğlu, sinema dünyasının en iyi oyuncularından biri. Çok da tecrübeli, geçen yıl 93 yaşında ölen annesi Dorothy ile "The Company She Keeps"de (1951) oynadığında, henüz iki yaşındaydı. Demek ki elli dokuz yıl olmuş. İşini çok seven baba Bridges, oğulları Beau ve Jeff'i de aynı mesleği yapsınlar diye teşvik ederdi. Jeff neredeyse kundaktaki ilk tecrübesinin ardından, babasını meşhur eden popüler TV dizisi "Sea Hunt"ta da epeyce rol almıştır. Tıpkı ağabeyi Beau gibi. Babaları ne zaman bir çocuk oyuncuya ihtiyaç olsa, ikisini götürürmüş.

Zaten Altın Küre ödül töreninin kabul konuşmasında da, ağabeyi Beau ile ikisini teşvik ettiği için babaları Lloyd Bridges'e teşekkür etmişti. Bilemiyoruz, baba Bridges küçük oğlunun olağanüstü yeteneğini fark edip de mi oyunculuk yapsın diye ısrar etti, yoksa sevdiği bu işi çocukları da mı yapsın istedi? İkisi de mümkün. Ancak Jeff'in yeteneği de hemen kendini belli etti. 1971 yapımı "Son Gösteri/The Last Picture Show" ile yardımcı erkek oyuncu kategorisinde ilk Oscar adaylığını kazandığında, henüz 21 yaşındaydı. Son adaylığına ise, on yıl önce, aynı kategoride "Zirve Mücadelesi/The Contender"daki performansı ile layık bulundu. Dile kolay, kırk yıl geçmiş. Belki de kırmızı halıların artık gözüne daha uzun göründüğü ve flaşların büsbütün gözaldığı konusunda haklıdır.

Ama bu sefer sanki durum farklı. Bu sefer, sadece aday olmakla kalmıyor, ödülleri alıyor da. Örneğin, Oscar gibi defalarca aday olup alamadığı Altın Küre'ye bu yıl kavuştu. Hatta, sadece onu, Martin Scorsese'yi ve Sophia Loren'i ayakta alkışlayan sinemacı tayfasını, "Buradaki, değeri bilinmeyen aktör statümü sarsıyorsunuz," diye uyardı. Kabul konuşmalarının en iyilerinden birini sundu. Kendini bilen, bu âleme çocukken girmiş, olumsuz etkilenmemiş bir oyuncunun efendice konuşması. Meslek kurulu SAG ve pek çok eleştirmen kuruluşu da onu ödüllendirdi.

Bad Blake, onu buraya getiren karakter. Ama belki de sadece küpü dolmuş, vakti gelmiştir. New York Times'ın çok beğendiğimiz film eleştirmeni Janet Maslin onun için vaktiyle, "kendi kuşağının kıymeti en az bilinmiş büyük aktörü" demişti. Film eleştirmenlerinin duayeni Pauline Kael'e göreyse, Jeff Bridges gelmiş geçmiş aktörler içinde en doğal olanı, kendisiyle en az meşgul olanıydı. Sekiz yaş büyüğü Beau ile birlikte, Michelle Pfeiffer'in sihrine kapılmış sıradan piyanistleri oynadıkları "İki Erkek Bir Kadın/The Fabulous Baker Boys", Terry Gilliam'ın yönettiği "Balıkçı Kral/The Fisher King" ve kimi eleştirmene göre en iyi performansını sunduğu "Korkusuz/Fearless" gibi filmlerle hep övgü almış, ama Akademi ona sırt çevirmiştir. "Büyük Lebowski/The Big Lebowski"nin neredeyse perdeden çıkıp aramızda yaşamaya başlayacakmış kadar gerçek görünen Dude'unu da unutmuyoruz, tabii.

Ne var ki, bunların herhangi biriyle aday bile olmadı. "Son Gösteri" "Thunderbolt ve Lightfoot" ve "Zirve Mücadelesi"nde yardımcı erkek oyuncu; "Yıldız Adam" ve bu yılın "Çılgın Kalp/Crazy Heart"ıyla da erkek oyuncu dalında yarıştı. Daha önceki üç Altın Küre adaylığı ise "Yıldız Adam", "Balıkçı Kral" ve "Zirve Mücadelesi"yle geldi. Dördüncüde ödülünü eve götürdü. Sair ödülleri, daha çok eleştirmen gruplarından. Eleştirmenler, asla oynamıyormuş gibi oynayan, karakterinin derisi içinde kendini rahat hisseden Bridges'ı en çok takdir eden kişiler olmuştur hep.

Bir de, seyirciler diye umuyoruz. Genç seyirciler eskileri hatırlamasa da, "Iron Man"de dikkatlerini çekmiştir belki. Üstelik bu ay aktörün iki filmini birden izleyecekler. Scott Cooper'ın ilk filmi "Çılgın Kalp" ile Grant Heslov'un yönettiği "Özel Kuvvetler/The Men Who Stare At Goats". İkincisinde, En İyi Erkek Oyuncu dalındaki rakiplerinden George Clooney ile birlikte oynuyor. Ancak, onu asıl cezbeden "Çılgın Kalp"in Bad Blake'i olmuş. Bridges, yetenekli bir gitarist. Bu rol de ona hem senaryosu nedeniyle, hem de ona gitar çalıp şarkı söyleme fırsatı verdiği için cazip gelmiş. Dumanlı, hafif kırık sesiyle şarkı da söylüyor. Ona göre bu filmle diğer filmleri arasındaki ortak nokta, karakterin aslında, kendini içinde bulduğu hapishaneden onu kurtaracak olan anahtardan korkması.

Babası gibi onun da işini sevdiğinden söz etmiştik. 2001 yapımı ve ne yazık ki pek de ilgi çekmeyen Iain Softley filmi "K-PAX"te beraber oynadıkları Kevin Spacey'yi de bu yüzden seviyor. Zaten hayranıymış, birlikte oynayınca büsbütün kafadengi bulmuş. Herhalde ikisi de oyunculuktan zevk aldığı içindir. Hem ikisi de prova sever, provaların önemini takdir ederlermiş. Hiç itiraz etmeden, hatta memnuniyetle prova üstüne prova yapabilirlermiş. Ayrıca ikisi de, aynı filmde çalışan insanlar arasında ilişki kurulursa, bunun işlerine yararlı olacağına, oyunlarını zenginleştireceğine inanıyorlar.

Jeff Bridges, filmi, yılanın döktüğü deriye benzetiyor. Onca, esas değerli olan bir filmi yapma şeklindeki gerçek hayat tecrübesi. Belki de bu yüzden o da, profesyonel fotoğrafçı düzeyine erişmiş Peter Sellers, Dennis Hopper ve Diane Keaton gibi oyuncular arasında yer alıyor. Özelliği ise, film yapma sürecinin fotoğraflarını çekmesi. Sette fotoğraf çekmenin onu rahatlattığına inanıyor. Fotografçılığı, yeniyetme çağındayken, aktörlükle birlikte merak sarmış.

Aktör, müzisyen ve fotoğrafçı Jeff Bridges, Oscar alsa da hayatta yolunun değişmesini beklemiyor. Mesleğinin şimdiye kadarki gidişinden memnun. Bu yönden şanslı olduğunu düşünüyor. "Müthiş insanlar, harika hikâyeler. Bunu bozmak istemem." Bir de, Coen Biraderler ile "Büyük Lebowski"den sonra yeniden birlikte çalışmaya hazırlanıyormuş. 1969 yapımı Henry Hathaway filmi, bir John Wayne klasiği olan "True Grit"in yeni versiyonunu çekeceklermiş. Peki, 'Duke' lakaplı John Wayne'in başına, Rooster Cogburn'ü oynayınca hangi talih kuşu konmuştu? Çok basit, Oscar almıştı. Hem de üçüncü adaylığında ve 62 yaşındayken. Eh, sinema oyuncularının en yeteneklilerinden ve en az ödüllendirilenlerinden biri olan Jeff Bridges de 61 yaşında. Umarız artık vakti gelmiştir. ■

EN İYİ 5 PERFORMANS

- Korkusuz (1993)
- Büyük Lebowski (1998)
- İki Erkek Bir Kadın (1989)
- Tucker: The Man and His Dream (1988)
- Yıldız Adam (1984)

Aynanın ötesinde, bir şiirin içinde!

ÇOCUK EDEBİYATININ EN SEVİLEN KARAKTERLERİNDEN ALİS BU YIL 145 YAŞINA BASIYOR! LEWIS CARROLL'IN UNUTULMAZ ESERİ "ALİS HARİKALAR DİYARINDA" (ALICE IN WONDERLAND) TIM BURTON TARAFINDAN BEYAZPERDEYE AKTARILDI. VICTORIA DÖNEMİ İNGİLTERE'SİNDE GEÇEN VE BÜTÜN ZAMANLARIN EN TUHAF METİNLERİNDEN BİRİ OLAN ESER, DÜNYAYA GOTİK GÖZLÜKLERLE BAKAN BURTON'IN YORUMUYLA VE ÜÇ BOYUTLU OLARAK KARŞIMIZDA.

EBRU ÇELİKTUĞ

Lewis Carroll, Alis'in maceralarını iki kitapta toplamıştı; ilki "Alis Harikalar Diyarında", ikincisiyse "Aynanın İçinden"di. İlk kitap, Alis'in saatine bakıp duran endişeli ve telaşlı bir beyaz tavşanın peşine takılıp tavşan deliğine düşerek, harikalar ülkesine geçişini ve orada başından geçen sıradışı maceralarını anlatıyordu. "Aynanın İçinden" ise bu kez evdeki bir aynanın öte yanına geçip her şeyin ters yüz olduğu bir "paralel evren"de yaşadıklarını konu ediyordu. Alis her iki macerada da aslında düş görüyordu; ilk kitap iskambil kağıtlarının karakterleri başta olmak üzere pek çok değişik karakterin, hayvanların, bitkilerin ve birbirinden tuhaf yaratıkların resmi geçidiydi adeta. "Aynanın İçinden" ise, bu kez bir "satranç evreni"nde geçiyor, Alis bir beyaz piyon olarak 11 hamle sonrasında oyunu kazanıyor ve kraliçe oluyordu! Carroll'ın üniversiteden bir arkadaşının ailesiyle, özellikle ailenin üç küçük kızıyla geçirdiği günlerin ve bu küçük kızlardan Alis'in kendilerine bir hikaye yazmasını istemesinin sonucunda ortaya çıkan "Alis Harikalar Diyarında", sinemanın sessiz döneminden başlayarak çok sayıda filme uyarlandı, sinemayla sınırlı kalmadı ve pek çok popüler kültür ürününe ilham kaynağı oldu. Son sinema uyarlaması ise Tim Burton tarafından gerçekleştirildi. Tabii bazı farklarla...

Her şeyden önce, romanın dokuz yaşındaki kahramanı Alis, Burton'ın uyarlamasında 19 yaşında, yaşadığı dönemin toplumuyla uyuşamayan, genç kızlıkla kadınlık arasındaki nazik geçiş dönemini yaşayan Alis ile yer değiştiriyor. Çılgın şapkacı, roman karakterlerinin arasından sıyrılıyor ve Alis ile başrolü paylaşıyor. Aslında her iki romandan da faydalanılmakla birlikte, asıl olarak "Aynanın İçinden" ve orada yer alan "Jabberwocky" şiirinin üzerinden olay örgüsü kuruluyor. Senaryo yazarı Linda Woolverton'ın, öykünün sosyo-politik bağlamını pekiştirdiği söyleniyor.

Peki Tim Burton ne yapmak istiyor? Her şeyden önce, daha önceki sinema uyarlamalarından hiç memnun olmayan ve onlarla "duygusal bir bağ" kuramadığını söyleyen Burton, kendi yorumunda, Alis'in eski uyarlamalara nazaran daha aktif ve enerjik olmasını istediğini söylüyor: "Yapımcılar bana senaryoyu verdiler ve üç boyutlu olmasını istediler. Daha önce romanı okuduğum halde ilginç buldum çünkü Linda'nın senaryosu hikayeyi farklılaştırmıştı; bu da hoşuma gitti. Alis'in çocukluktan yetişkinliğe geçiş döneminde resmedilmesini de sevdim. Yaşlı ruhlu gençler, kendi kültürlerinde ve devirlerinde pek de popüler değillerdir.➡

Alis de yaşadığı Victoria döneminin yapısına uygun biri değil, o daha içe dönük biri." Burton, daha önce çekilen filmlerde Alis'in, masaldaki diğer çılgın karakterler arasında dolanıp duran edilgen bir karakter olmasından da hoşlanmadığını ve bu anlamda masalın yeni bir yoruma ihtiyaç duyduğunun da altını çiziyor. Masaldaki karakterlerin tuhaf hallerini seyrederken, seyircinin bunları garipsediğini, şaşırdığını ama hikayenin alt metnini kaçırdığını çünkü bunun iyi işlenmediğini düşünüyor. Burton bu hatalara düşmemek için tüm karakterlere derinlik kazandırmaya çalıştıklarını; hikayeyi daha basit ama ayakları yere basan bir hale getirdiklerini söylüyor. Kendi filminin daha önceki filmlerin devamı olmadığını ve herhangi bir şekilde eski filmlerle bağının olmadığını da belirtiyor.

Senarist Woolverton'ın Alis yorumu, toplum dışına itilmiş karakterleri perdeye taşımaktan hoşlanan Burton'a bir hayli çekici gelmiş olmalı. İki kitapta da pek çok öykü ve karakter var ve Carroll'ın düşsel aleminde absürd şiirler, diyaloglar, karakterler adeta resmi geçit yapıyor. Woolverton bunların içinden bir seçki yapmak istemiş. Burton ise filme yaklaşımını şu sözlerle açıklıyor: "Kitaplardaki simgesel karakterlerden çok etkilenmiştim. Sanırım insanlar da geri dönüp okuduklarında hâlâ şaşırmaya devam ediyorlardır. 'Yüzüklerin Efendisi' gibi geniş kapsamlı bir hikaye değil. Burada olup biten her şey saçma ve gerçeküstü. Ama sonuçta bu karakterler düşlerimizde, masallarımızda, beynimizde yer alıyor. Alis çok özgün bir karakter, mesela bedeninin tuhaf değişimleri... Sonra hayvanların bazılarının konuşup bazılarının konuşmaması... Sanki bunları Carroll tesadüfen yazmış gibi ama öyle değil, garip bir derinliğe sahip. Bu versiyon ise daha kişisel bir yolculuk olduğu için de hoşuma gidiyor. Olup biten şeyler gerçekten de hayatta önem taşıyan şeyler. Belki bu herkes için geçerli, belki de değil. Belki sizin de hayatınızda bir şeyler öğrenip büyüdüğünüzü hissettiğiniz pek çok değişik zaman olmuştur. Böyle zamanlarda sizi çatışmaya sürükleyen farklı iki yönünüzü görürsünüz. Alis de bunları yaşıyor."

Alis Harikalar Diyarında ve Oz Büyücüsü gibi hikayelerin bir iç yolculuğu anlattığını söyleyen Burton, bu hikayelerdeki karakterlerin insan ruhunun içindeki çeşitli öğeleri temsil ettiklerini düşünüyor.

Senarist Linda Woolverton, "Wonderland" (Harikalar Diyarı) yerine "Underland" (Aşağıdaki Ülke) kelimesini kullanıyor uyarlamasında. Aşağıdaki Ülke, Alis'in çocukken ziyaret ettiği harikalar diyarı aslında ama Alis, Underland kelimesini Wonderland olarak yanlış anlıyor. Woolverton'a göre Aşağıdaki Ülke de yaşadığımız dünyanın bir parçası. Aslında muhteşem bir dünya ama kötü kalpli Kırmızı Kraliçe'nin tahta geçmesiyle zor zamanlar geçirmeye başlıyor.

19 yaşındaki Alis (Mia Wasikovska) ba-

Helena Bonham Carter'ın makyaj ve dijital müdahalelerle dönüştüğü Kırmızı Kraliçe, harikalar diyarında terör estiriyor.

HELENA BONHAM CARTER'IN CANLANDIRDIĞI GADDAR KIRMIZI BİR TEKNİKLE KARŞIMIZDA OLACAK. KIRMIZI KRALİÇE,

Tweedeldee ve Tweedledum, yüzlerini Matt Lucas'tan almış, harikalar aleminin en tuhaf ikizleri...

KRALİÇE CANLI PERFORMANSLA ANİMASYON KARIŞIMI I. ELIZABETH'İN KOMİK BİR KARİKATÜRÜNÜ ANDIRIYOR.

Anne Hathaway'in canlandırdığı Beyaz Kraliçe'nin böyle gözüktüğüne bakmayın, onun da kendine özgü çılgınlıkları mevcut!

basının ölümünden kısa bir süre sonra, annesi ve ablasıyla bir partiye katılıyor bu son versiyonda. Aslında annesi ve ablasının, Alis'ten habersiz organize ettiği bir nişan partisi bu. Pek çok burnu havada züppeyle dolu partide, kibirli ve sıkıcı bir adam olan Hamish Ascot (Leo Bill) kendisine evlilik teklifinde bulunuyor. Tam bu esnada Alis, sırtında yeleği ve elinde köstekli saatiyle Beyaz Tavşan'ı (Michael Sheen) fark ediyor. İçinde olduğu sıkıcı durumdan kaçmak için de bu şahane bir fırsat oluyor! Şaşkınlık içinde Beyaz Tavşan'ın peşine düşen Alis, bir kez daha, 10 yıl kadar önce gene bir tavşan deliğinden yuvarlanarak içine düştüğü ama pek bir şey hatırlamadığı o fantastik ülkede buluyor kendini. Başta Çılgın Şapkacı (Johnny Depp) olmak üzere yıllar önce tanıştığı pek çok eski dostuyla yeniden bir araya geliyor ve Kırmızı Kraliçe'nin (Helena Bonham Carter) ülkeyi ele geçirdiğini öğreniyor. Dostlarının yardım çağrısını kabul eden Alis, onları hem Kırmızı Kraliçe'nin hem de Jabbervocky adlı canavarın estirdiği terörden kurtarmak için harekete geçiyor!

Johnny Depp-Tim Burton faktörü

Johnny Depp, gözlerini olduğundan yüzde 15 daha büyük gösteren lensleriyle, turuncu saçlarıyla, bünyesindeki cıva fazlalığından dolayı yarı delirmiş Çılgın Şapkacı rolünde filmin merakla beklenen performanslarından birini sergiliyor. Yedinci kez birlikte çalışma fırsatını yakalayan bu verimli oyuncu-yönetmen ikilisinin arasındaki bağ kuşkusuz yılların dostluğundan ve tecrübesinden gücünü alıyor.

Johnny Depp, oynadığı her rol için geniş araştırmalar yapmasıyla tanınıyor. Prodüksiyon aşamasına geçilmeden çok önce Çılgın Şapkacı'nın nasıl görünmesi gerektiğine kafa yorup suluboya çizimler hazırlayan Depp, bunları Tim Burton'a gösterdiğinde, Burton'ın yaptığı çizimlerle oldukça benzeştiğini keşfetmiş. O dönemde şapkacılar, zanaatları gereği cıva gibi ağır ve zehirli bir maddeyle içli dışlı olduklarından zehirlenirlermiş. Johnny Depp: "Sanıyorum Şapkacı çok ama çok zehirlenmiş! Ve bu zehir tüm sinirlerini etkilemiş, saçlarından, tırnaklarından ve gözlerinden taşarak hem de" diyor canlandırdığı karakter için, "Kitapta Şapkacı'nın söylediği bir cümle var: M harfiyle başlayan şeyleri araştırıyorum, diyor. Bu yüzden ben de küçük bir araştırma yaptım, bir şeyler okudum. Sonra da M harfi, şapkacılar, cıva (İngilizce cıva: Mercury) ve 'Şapkacı kadar çılgın!/Mad as a Hatter' deyimi üzerine düşünmeye başladım. Carroll'ın kitaplarında bunlar gibi pek çok bilmece, şaşırtma ve ipucu var."

Son 20 yıldan beri Burton'ın yedi filminde birlikte çalıştığı kostüm tasarımcısı Colleen Atwood ise, Çılgın Şapkacı'nın ruh haline göre değişen kostümlerini tasarlamış: "Tıpkı ruh haline göre rengi değişen yüzükler gibi olsun istedik. (Bu yüzükler aslında vücut sıcaklığına göre renk değiştiren hediyelik eşyalar.) Bu yüzden kıyafetini farklı renklerde tasarladım, sonra bunlar CGI ile perdede arka arkaya ortaya çıkarıldılar."

Tim Burton gözde oyuncusunun Çılgın Şapkacı yorumundan bahsederken: "Kılık kıyafet değiştirmeyi seviyor. Daha önceki filmlerde harikalar diyarındaki karakterlerin hep sadece çılgın birer karakter olarak çizildiklerini ve bir alt metne sahip olmadıklarını düşünüyorum. Johnny, Çılgın Şapkacı'ya bir şeyler taşımaya çalıştı bence, çılgınlığının altındaki insanîliğin altını çizdi. Onu biraz daha iyi anlamaya çalıştı. Her karaktere kendine özgü bir 'çılgınlık' kazandırmaya çalıştık. Johnny de bunu keşfetme konusunda çok iyiydi, çünkü sanırım o da bir çılgın, bilemiyorum!" diyor, "Birlikte çok iyi çalışıyoruz, daha önce de pek çok kez bir araya geldik. Onunla çalışmak çok eğlencelidir çünkü hep farklı ve yeni bir şey ortaya çıkar, izlemesi de ayrıca eğlencelidir. Bana hep heyecan verir."

Johnny Depp ise Tim Burton ile yıllardır süregelen işbirliğinden son derece memnun: "Bana yedi filmde rol vermesi benim ➡

için büyük şans. Sekizinci ve dokuzuncu filmleri de bekliyorum. Aramızdaki bağı dile getirecek gerçek bir tanımlama yapabileceğimi sanmıyorum. Çoğu zaman konuşmadan anlaşabildiğimiz türde bir şey var aramızda. Tim bana sette yapmam gerekenleri söylerken orada olanlar hiçbir şey anlamıyor ve şaşkına dönüyorlar. Bir keresinde setten biri, Tim ile süren 10 dakikalık konuşmamızdan sonra yanıma gelip söylenenlerin hiçbirini anlamadığını söylemişti. Ben de bilmiyorum. Bu sorgulanmaması gereken bir şey, ama onu sevdiğime eminim!"

Filmin animasyon olmayan karakterlerinden Beyaz Kraliçe'yi canlandıran Anne Hathaway ise, ne de olsa Kırmızı Kraliçe'nin kız kardeşi olduğundan ve aynı gen havuzundan çıktığından dolayı, en az onun kadar çılgın olması gerektiğini düşünmüş. Bu nedenle de Beyaz Kraliçe'yi "Punk-Rock-Vejetaryen-Barışçı" biri olarak tasarlayıp Punk şarkıcı Blondie'yi, Greta Garbo'yu, heykeltıraş Dan Flavin'i ve "Sunset Bulvarı"nın unutulmaz karakteri Norma Desmond'ı incelemiş ve örnek almaya çalışmış.

ALİS HARİKALAR DİYARINDA VE OZ BÜYÜCÜSÜ GİBİ BU HİKAYELERDEKİ KARAKTERLERİN İNSAN RUHUNUN

Helena Bonham Carter'ın canlandırdığı gaddar Kırmızı Kraliçe ise canlı performansla animasyon karışımı bir teknikle karşımızda olacak. Kırmızı Kraliçe, I. Elizabeth'in komik bir karikatürünü andırıyor. Bu nedenle Carter'ın önce kaşları yukarı doğru çekilip alnı genişletilmiş. Kafasını kel gibi gösteren bir başlık takılmış, sonra üzerine kocaman bir kırmızı peruk ve muhteşem tacı yerleştirilmiş. Gözkapaklarındaki mavi far, kraliçenin ucuz zevkini daha bir pekiştirmek için Carter ve Burton tarafından özellikle seçilmiş. Kalp şeklindeki minik dudaklarıyla Carter, bugüne dek canlandırdığı en tuhaf görünümlü karakteri hakkında "Duygusal problemleri var. Herhangi bir şey onu öfkelendirebilir. Geçirdiği sinir krizleri, iki yaşındaki bir çocuğunkiyle aynı. Adalet ve doğruluk üzerinden değil terör üzerinden yönetiyor ülkeyi. İnsanların kafalarını uçuruyor ve her şeyi böyle çözüyor. Herkesin kafası normal büyüklükte ama onun öyle kocaman bir kafası var ki sanırım bu yüzden kendisini güvende hissetmiyor! Kraliçeyi oynamak çok zevkli. Onunla ilgili her şeyi çok seviyorum, şımarık bir çocuk gibi. Her şey onun için yapılıyor. Kimse için şefkat beslemiyor ve belli ki kimse de onu sevmi-

Alemin en pis kokan, mide bulandıran canavar buldoğu Bandersnatch!

Kupa Valesi rolünde Crispin Glover'ı izleyeceğiz.

Hep telaşlı, hep panikte, hep bir yere yetişmeye çalışan Beyaz Tavşan'ı Martin Sheen seslendiriyor.

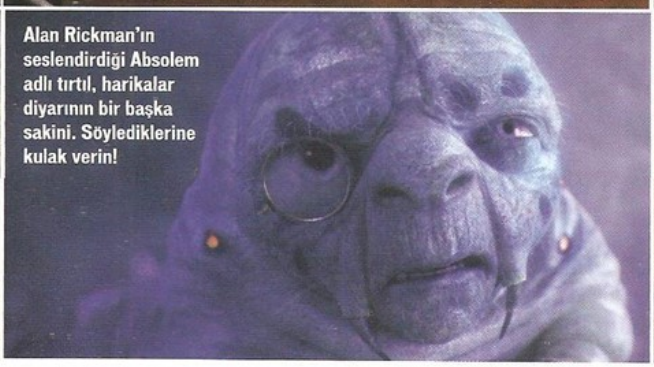

Alan Rickman'ın seslendirdiği Absolem adlı tırtıl, harikalar diyarının bir başka sakini. Söylediklerine kulak verin!

Alis, kendisine dayatılan hayattan kaçmak için harikalar diyarına sığınıyor bir anlamda.

eski zamanlara aitmiş gibi, ama aynı zamanda çok genç ve naif. Hayatının bu döneminde Alis'i canlandırması da mükemmel, çünkü o da Alis gibi hayatının dönüm noktasında; kim olduğunu keşfetmeye ve ne istediğini bulmaya çalışıyor. Bunun yanı sıra bu film muhtemelen onun rol alıp alacağı en tuhaf ve soyut film." 1989 doğumlu genç oyuncu, Richard Gere ve Hilary Swank ile birlikte "Amelia"da da rol almıştı.

Tim Burton ve yeşil perde macerası

Başlangıçta görsel efekt ekibi, bazı sahneleri, maliyeti yüksek olan Robert Zemeckis tarzı hareket yakalama tekniğiyle çekmiş, ama daha sonra bu sahneler çöpe atılmış! Animasyon süpervizörü David Schaub, bu tekniği Kupa Valesi ve Tweedledee ve Tweedledum için son derece uygun bulduklarını ama elde edilen görüntülerin çok yapay ve hantal bir ifade taşıdıklarını, bu nedenle de Tim Burton'ın tercihiyle bu yöntemle çekilmiş sahnelerden vazgeçildiğini söylüyor.

HİKAYELERİN BİR İÇ YOLCULUĞU ANLATTIĞINI SÖYLEYEN BURTON, İÇİNDEKİ ÇEŞİTLİ ÖĞELERİ TEMSİL ETTİĞİNİ DÜŞÜNÜYOR.

yor. Basitçe kalpsiz biri, her ne kadar Kupa Kraliçesi olsa da. Bu da durumu daha da eğlenceli bir hale sokuyor!"

Avustralyalı genç oyuncu Mia Wasikovska ise, yeni Cate Blanchett olarak selamlanırken, ilk kez böyle bir yapımda rol almanın heyecanını yaşıyor. Alis rolüne, adı fazla duyulmamış Wasikovska'yı seçmesi şaşırtıcı bulunan Burton, tercihinin nedenlerini şu sözlerle açıklıyor: "Mia'nın ruhu

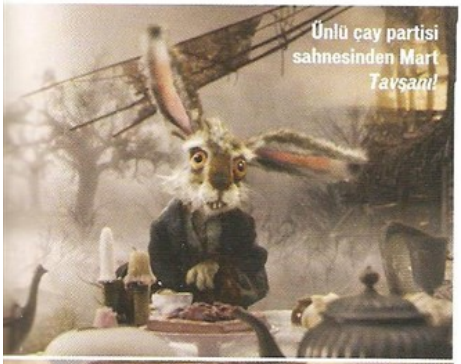

Ünlü çay partisi sahnesinden Mart Tavşanı!

Cheshire kedisi ve havada asılı kalan sırıtışı görsel efekt ekibini bayağı zorlamış.

Tim Burton filmde pek çok karışık tekniği bir arada kullanıyor. Animasyon karakterler ve gerçek oyuncular bir arada rol alıyorlar. Canlı performansıyla perdeye yansıyacak karakterler sadece Alis (Mia Wasikovska), Çılgın Şapkacı (Johnny Depp) ve Beyaz Kraliçe (Anne Hathaway), diğer karakterler animasyon. Mesela Tweedledee ve Tweedledum karakterleriyle Kupa Valesi animasyon ama yüzlerini kendilerini seslendiren Matt Lucas ve Crispin Glover'dan almışlar. Bu karışık tekniğin, karakterlere daha önce görülmemiş özel bir ifade kattığı belirtiliyor. Helena Bonham Carter'ın canlandırdığı Kırmızı Kraliçe ise, pek çok tekniğin karışımından oluşuyor. Carter'a saatler süren makyajın yanı sıra dijital müdahaleler de yapılmış. Harikalar Diyarı'nda gerçek setlerin sayısı çok az. Alis'in tavşan deliğinden düşüp kendini bulduğu yuvarlak koridorun üç versiyonu ile Kırmızı Kraliçe'nin zindanı dışında kalan her yer dijital ortamda yaratılmış.

Cheshire Kedisi, Beyaz Tavşan, Farecik, Mart Tavşanı, tazı Bayard ve Absolem adlı bilge tırtıl, animasyon karakterler; seslerini ise sırasıyla Stephen Fry, Michael Sheen, Barbara Windsor, Paul Whitehouse, Timothy Spall ve Alan Rickman'den alıyorlar. Hareket yakalama tekniğine çok da hakim olmadığını düşünen Burton, ilk kez yeşil ekran teknolojisini kullanmış. Yeşil bir fonda, oyuncuların görmedikleri➡

LEWIS CARROLL

"Edebi saçmalığın" üstadı

Özellikle "Alis Harikalar Diyarında" ve "Aynanın İçinden" ile tüm zamanların en çarpıcı çocuk edebiyatı metinlerinden ikisine imza atan Lewis Carroll, bugüne kadar kuantum fiziğinden saykodelik akımına ve Jorge Luis Borges'e kadar pek çok akıma ve sanatçıya ilham kaynağı oldu. 1832-1898 yılları arasında yaşayan İngiliz matematikçi, mantıkçı, papaz, yazar ve fotoğrafçı Carroll (asıl adı Charles Lutwidge Dodgson) modern kültürün en önemli isimlerinden biri olmayı sürdürüyor. Bilmeceler ve kelime oyunları konusunda usta olan Carroll, şiir de yazardı. Mantık ve matematik konusundaki yetkinliği, özellikle mantığı ters yüz etmesine yardımcı oldu. İngilizce kelime oyunlarıyla yazdığı şiirleri, hem eğlenceli hem de kafa karıştırıcıydı. Hayal dünyasının genişliğini dönemin uyuşturucularına borçlu olduğu da düşünüldü. Alice'in Absolem adlı bilge tırtılın üzerinde oturduğu mantardan bir parça ısırmasıyla boynunun uzaması, ya da tavşan deliğinden düştüğünde içtiği iksirlerle bedeninin küçülüp büyümesi, 1968 kuşağının ünlü saykodelik müzik gruplarından Jefferson Airplane'in "White Rabbit" şarkısına ilham kaynağı oldu. Hippi kuşağı "Alis Harikalar Diyarında"yı bütünüyle bir LSD yolculuğu olarak bağrına bastı. Fizikçiler bile paralel evren ile ilgili teorilerini "Aynanın İçinden" aracılığıyla popülerleştirip daha anlaşılır kılmaya çalıştılar.

Carroll, edebiyatla uğraşmadan önce fotoğrafla ilgilendi. Ama fotoğrafçılık, kekeme ve içine kapanık, papaz eğitimi almış bu genç adamın en tuhaf uğraşılarından biri olacaktı. Çocukları çok seven ve iyi anlaştığını düşünen, hatta çalıştığı okulun müdürünün üç küçük kızından birisi olan Alis için "Alis Harikalar Diyarında" ve "Aynanın İçinden"i kaleme alan Carroll, küçük kızları bazen yarı giyinik, bazen hafifçe onlarla öpüşürken fotoğrafladı. Bu da yıllar boyu insanları pedofil olup olmadığı konusunda ikiye ayırdı. Kimisi, böyle bir sapkınlığı asla kabul etmedi, kimisiyse onun tuhaflıklarından en kabul edilemez olanının bu sapıklığı olduğunu savundu. Gerçekten de bu konuda net bir kanıya varılmış değil. Sevenleri için Carroll, utangaç, içine kapalı bir dehaydı. Frekansının ne olduğu hâlâ meçhul bir sevgiyle, çocukları çok sevdi ve onlar için müthiş bir karakter bıraktı geriye: Alis!

Alis'in kişisel olgunlaşma macerası, harikalar diyarını Kırmızı Kraliçe'den kurtarma macerasıyla paralel işliyor.

BURTON: "GERÇEK SETLERİN SAYISI AZ OLUNCA, YEŞİL PERDEYLE ÇEKİM YAPMAK DA TABİİ ZOR VE YORUCU CANLI ÇEKİLMİŞ GİBİ GÖZÜKMESİNİ SAĞLAMALIISINIZ ÇÜNKÜ OYUNCULAR GÖRMEDİKLERİ

Cıva zehirlenmesinden muzdarip Çılgın Şapkacı rolünde Johnny Depp.

animasyon karakterlerle daha sonra bilgisayar ortamında yaratılacak bir "olmayan set" içerisinde rol yapmaları şüphesiz kolay olmamış. Burton bu yöntemin zorluklarını şöyle anlatıyor: "Gerçek setlerin sayısı az olunca, yeşil perdeyle çekim yapmak da tabii zor ve yorucu oluyor. Sahnelerin elinizden geldiği kadar canlı çekilmiş gibi gözükmesini sağlamalısınız çünkü oyuncular görmedikleri karakterlerle karşılıklı oynamak zorundalar. Hız ve enerji önemli. Bir süre sonra dağılıyorsunuz, sadece oyuncular değil, ben ve ekip de dağıldık! 'Şimdi neredeyiz? Kim oynuyor?' diye sormaya başlıyorsunuz. Çok fazla hareket ve dikkat edilmesi gereken ayrıntı var."

Bu durumdan en muzdarip olan oyuncu ise, Alis'i canlandıran Mia Wasikovska olmuş: "Üç ay boyunca yeşil ekran önünde rol yaptım. Sürekli enerji seviyemi yüksek tutup önümde bir animasyon karakterin olduğunu hayal etmeye çalıştım. Ama karşımda hiçbir şey yoktu!"

Alis'in yaşadığı tuhaf maceraları üç boyutlu seyretmek şüphesiz heyecan verici bir deneyim olacak. Tim Burton aslında filmi iki boyutlu çekip daha sonra üç boyutlu hale getirmiş. Bu kararı almasında yapım şirketinin talebi kadar, yıllar sonra "Noel Gecesi Kabusu/Nightmare Before Christmas"ı üç boyutlu formata aktarmasının ve sonuçtan memnun kalmasının da büyük etkisi var. Bu noktada kendisine, "Avatar" ile sinemada yepyeni bir dönemin başladığını ilan eden James Came-

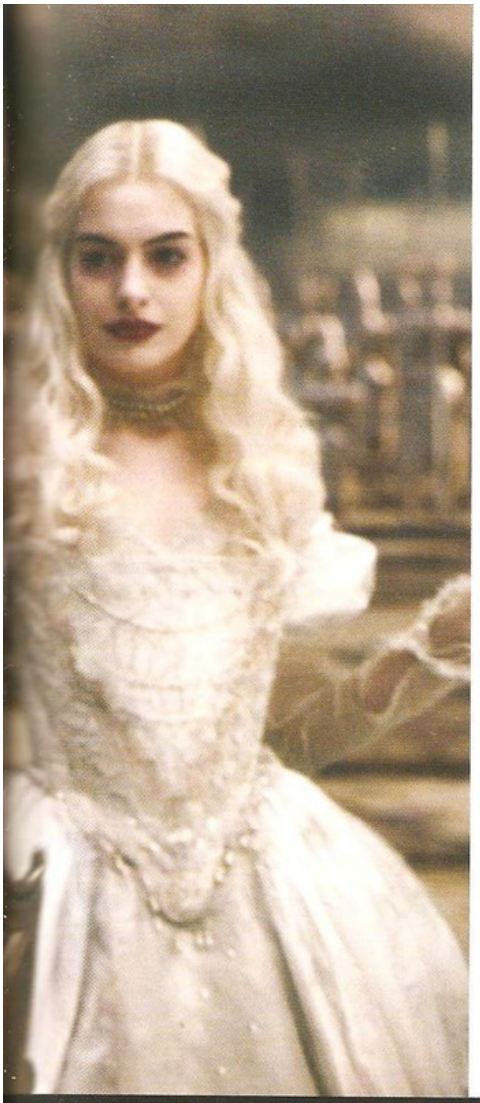

masından rahatsızlık duymuştu. Cameron'a cevap, yapımcı Richard D. Zanuck'tan geldi. Zanuck üç boyutlu kameraların çok hantal olduğunu ve bu yüzden kullanımının pratikte hiç de kolay olmadığını söyledi: "Üç boyutlu kameralar daha maliyetli ve kullanabilmek için daha fazla elemana ihtiyaç duyuluyor. Pek çok deneme testi yaptık ve iki boyutlu çekilip üç boyuta çevrilen filmlerin kalitesine ikna olduk. Arada fark yok. James Cameron'ın da benim izlediğim test çekimlerini izlerse hiçbir fark bulamayacağını iddia ediyorum!" Tim Burton ise, James Cameron'a cevaben değilse de üç boyutlu kamera kullanmamasının sebebini açıklamış: "İlk sebep zaman faktörü; bunun için harcayacak beş veya altı yılımız yok. Bunun yanında, kullandığımız tekniklerle (animasyon ve gerçek oyuncuları bir arada kullanmak gibi) tuhaf şeyler yapabildik; bu da bize daha fazla özgürlük verdi ve böylece daha derinleşebildik; zamanımızı da iyi kullandık. Ayrıca ben üç boyutlu çekmekle, iki boyutlu çekip üç boyuta aktarma arasında da bir fark göremedim."

145 yıldır çocuk edebiyatı klasiklerinden biri olarak evrensel değerinden hiçbir şey yitirmeyen "Alis Harikalar Diyarında"nın Tim Burton ile buluşması pek çok kişi

OLUYOR. SAHNELERİN ELİNİZDEN GELDİĞİ KADAR KARAKTERLERLE KARŞILIKLI OYNAMAK ZORUNDALAR."

Helena Bonham Carter, kafası büyük olduğu için Kırmızı Kraliçe rolüne uygun görülmüş!

ron'dan büyük bir eleştiri geldi. Burton'ın "Alis Harikalar Diyarında"yı önce iki boyutlu çekip sonra üç boyutluya dönüştürmesini kınayan Cameron, gelişiminde payı olduğu üç boyutlu kameraların kullanılmasının geç kalmış bir randevu. Burton'ın gotik dünyasıyla Carroll'ın tuhaf evreninin bir araya gelişini üç boyutlu izlemek herhalde bir başka halüsinasyonun içine düşmeye benzeyecek. ■

JABBERVOCKY

Pek tuhaf bir şiir!

Tomris Uyar, 2001, Can Yayınları

GILLIGIŞ

Pişindiydi, kayrak tirsukeleler
Dönenip delgilendiler otgelde:
Mızlıydılar tarazlı gubibikler,
Donguzlarsa nezgilendi.

"Sen sen ol sakın kendini Gıllıgıs'tan!
O keskin dişlerden cart pençelerden!
Sen sen ol hemen kaç Cupguk kuşundan,
Bir de cenkçi Cangavar'den!"

Oğul kaptı delgeçer kılıcını
Amansız adunun düştü peşine.
Görünce lu Tamtam ağacını
Durguldu daldı işine.

O düşünsün derdine yana yana
Gıllıgıs, gözleri nasıl da kor kor
Kaskavura daldı kırkı ormana,
Köpür köpür, fokur fokur.

Bir-ki! Bir-ki! Delgeç kılıcı çalıp
Sapladı oğlan şakşuk ta derine
Haklado onu ve kelleyi alıp
Beş nala döndü geriye.

"Yiğit oğlum, hakladın Gıllıgıs'ı!
Koş parıldağım, bak ana kucağı!
Ne kutmutlu gündü bu Yayaya-Şaşa!"
Sevinç aldı yavrucağı.

Pişindiydi, kayrak tirsuleler
Dönenip delgelendiler otgelde;
Mızlıydılar tarazlı gubibikler
Donguzlarsa nezgilendi.

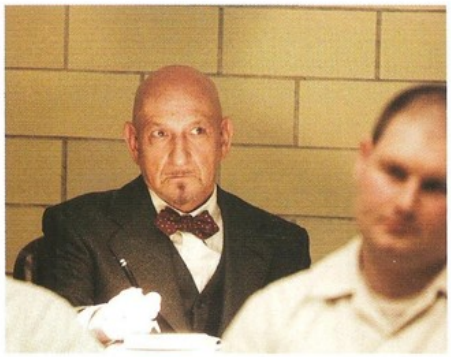

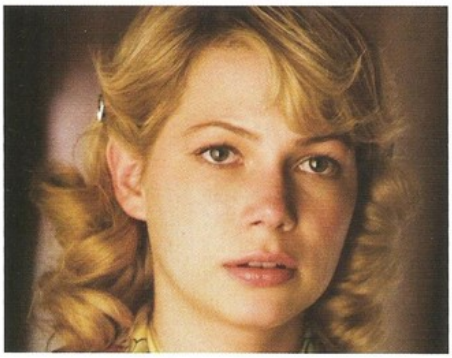

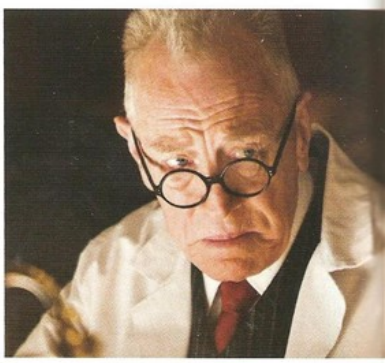

Martin Scorsese, merakla beklenen yeni filmi "ZİNDAN ADASI" (Shutter Island) ile "Korku Burnu"ndan yıllar sonra ilk kez kara filmlere selam gönderiyor. Yönetmenin gözde oyuncusu Leonardo DiCaprio'nun başrolde oynadığı film, 1950'lerin Soğuk Savaş döneminde, bir adada kurulu ürpertici bir akıl hastanesinde geçen ve temposu hiç düşmeyen karanlık bir gerilim.

EBRU ÇELİKTUĞ

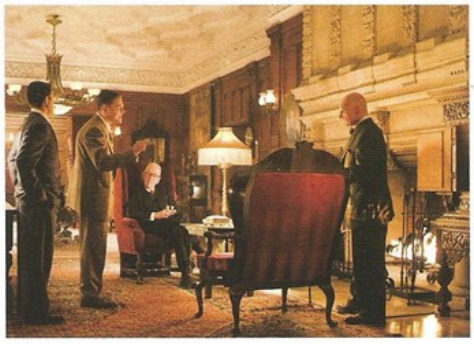

Kendini ararken kaybolmak

Zindan Adası"nın yazarı Dennis Lehane, sinemaseverlerin iyi bildiği bir yazar. Clint Eastwood'ın filme aldığı "Mystic River/Gizemli Nehir" tam da Akademi'nin seveceği türden bir uyarlama olarak altı dalda Oscar adayı olmuş, ikisini kazanmıştı; Sean Penn en iyi erkek oyuncu, Tim Robbins ise en iyi yardımcı erkek oyuncu ödüllerinin sahibi olmuştu. Aslında yazarlığa 1994-1998 yılları arasında Patrick Kenzie ve Angela Gennaro adlı iki özel dedektifin maceralarını anlattığı beş suç romanıyla başlamıştı. "Gizemli Nehir"in başarısının ardından, Dennis Lehane adını bu kez "Gone Baby Gone/Kızımı Kurtarın" ile duyduk. Ben Affleck'in ilk uzun metraj filmi, Lehane'in ilk dönem suç romanlarından birinin uyarlamasıydı. Casey Affleck Patrick Kenzie'yi, Michelle Monaghan ise Angela Gennaro'yu perdede canlandırdı ve film çok olumlu eleştiriler aldı. Hatta 2008 Oscar'larında, Amy Ryan'a en iyi yardımcı kadın oyuncu dalında bir adaylık kazandırdı. Lehane filmden memnundu: "Filmi izledim, müthişti; eğer beğenmeseydim fikrimi söylemeyecektim ama gerçekten de müthiş buldum," diyordu. Buna karşılık kendi romanlarını senaryolaştırma konusunda hiç de hevesli değildi: "Kendi çocuğumu ameliyat etmeye niyetim yok!"

Genellikle Boston'da geçen romanlarıyla çok satan listelerinde boy gösteren Lehane'in 2003 yılında yayımlanan romanı "Zindan Adası", karanlık atmosferi, git gide karmaşıklaşan olay örgüsü, sürprizleri ve özellikle akıl ile delilik arasında gidip gelen başkarakteri Teddy Daniels ile diğer eserlerinden tamamen ayrı bir yerde duruyor. Lehane, "Zindan Adası"nın tüm hatlarıyla kafasında bir gecede şekillendiğini ve bu yüzden de romanı çok hızlı kaleme aldığını belirtiyor. Öte yandan Boston açıklarındaki adaların görünüş itibariyle son derece gizemli ve roman mekanı olarak çekici olduğunu düşünüyor: "Herkesin bu adalara bakıp, acaba orada neler olup bitiyor diye düşündüğüne eminim. Birkaçının üzerinde kale de var. Sonra işin içine bu adaların tarihi de giriyor. Araştırmaya başlayınca bir tanesinde bir akıl hastanesi olduğunu öğrendim. Bir diğerinde II. Dünya Savaşı'nda kurulmuş savaş esirleri kampı vardı. Bu adalar, dramatik açıdan olasılıklarla doluydu yani!" Lehane ayrıca, "Zindan Adası"nı yazarak gotik edebiyata, B filmlerine ve ucuz romanlara saygı duruşunda bulunduğunu; Bronte Kardeşler'in romanlarıyla, Don Siegel'in "Invasion of the Body Snatchers" romanının melez versiyonunu elde etmeye çalıştığını da belirtiyor.

Hikaye, Boston açıklarında, içerisinde suçlu akıl hastalarının kapalı tutulduğu bir akıl hastanesi bulunan, etrafı kayalıklarla çevrili bir adada, dört gün içinde geçiyor. 1954 yılında, son derece tehlikeli bir kadın mahkumun adadan kaçması üzerine, polis şefi Teddy Daniels (Leonardo DiCaprio) ve yardımcısı Chuck Aule (Mark Ruffalo) olayı soruşturmak üzere feribotla adaya geliyor. Kendi çocuklarını öldürmüş bir psikopat olan Rachel Solando'nun (Emily Mortimer) üzerine kilitlenmiş, adeta bir hücreyi andıran odasından kaçması ve geride bilmece gibi bir not dışında hiç iz bırakmamış olması, Teddy ve Chuck'ın işin içinde hastaneden birilerinin parmağı olduğundan şüphelenmesine yol açıyor. Bu arada ada, güçlü bir fırtınanın etkisi altına giriyor ve Boston'dan çok uzak olmamasına rağmen, adanın dış dünyayla tüm iletişimi kopuyor. Bu tecrit durumu, silahları adaya adım attıklarında ellerinden alınan ikilinin tedirginliğini artırıyor. Öte yandan, Teddy'nin karısı Dolores'in (Michelle Williams) aslında Anthony Laeddis (Elias Koteas) adlı bir adamın çıkardığı yangında öldüğünü ve Teddy'nin Laeddis'i bu adadaki akıl hastanesinde bulmaya çalıştığını da öğreniyoruz. Teddy'nin II.Dünya Savaşı'na katıldığı ve Naziler'in kurduğu ilk kamp olan Dachau'da korkunç olaylara tanık olduğu ise geçmişindeki travmaların nedeni olarak yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Akıl hastanesindeki doktorlardan Cawley (Ben Kinglsey), Teddy ve Chuck'a yardımcı olmaya çalışıyor ama Teddy git gide adada birtakım tuhaflıklar yaşandığını ve bazı kayıtlara ulaşmalarına izin verilmediği için hastane idaresinin kendilerini engellemeye çalıştığını düşünmeye başlıyor. Rachel'ın kayboluşundan geriye kalan tek ipucu olan üzerinde sayılar ve hesaplar olan bulmacayı çözen Teddy, 67 numaralı hastanın –hastane kayıtlarına ulaşamadığı için kim olduğunu öğrenemiyor- kilit noktası olduğuna inanıyor. Bu arada kendi geçmişine ait kabuslar, karısının kaybını kabullenemeyişi ve duyduğu yoğun suçluluk duygusu, Teddy'nin kafasını karıştırmaya ve gerçeklik duygusunu sarsmaya başlıyor. Doktor Na-

Teddy (Leonardo DiCaprio) adada geçmişinin nahoş hatıralarıyla karşı karşıya geliyor. Bir yangında ölen karısı Dolores (Michelle Williams) ile ilgili hayaller de görmeye başlıyor.

ehrig'in (Max von Sydow) akıl hastanesindeki varlığı ise, adada yasa dışı ameliyatlar ve tedavi yöntemleriyle hastalar üzerinde deneyler yapıldığı şüphesini uyandırıyor.

Zorlu yapım süreci

Proje, Martin Scorsese'ye gelene kadar önce Wolfgang Petersen'e uğradı ama filmin aksiyon ağırlıklı bir "blockbuster"a dönüşme olasılığı karşısında Petersen'dan vazgeçildi. David Fincher ve Brad Pitt'e de teklif götürüldü ama ikili başka projelere yönelmeyi tercih etti. Sonuçta Martin Scorsese devreye girdi, tabii dördüncü kez birlikte çalıştığı Leonardo DiCaprio ile birlikte. Senaryoyu kaleme alan isimse, "Gece Nöbeti" ve "Alexander" gibi filmlerin senaryosunda payı olan Laeta Kalogridis'ti.

Martin Scorsese önce senaryoyu daha sonra romanı okumuş: "Öyküyü ve öykünün kendi kendisini çözümleme şeklini beğendim. Ana karakterin çıktığı inanılmaz yolculukta, suçluluk duygusuyla nasıl başa çıktığı, şiddet dürtüsünün üstesinden nasıl geldiği bana ilginç geldi; yaşadığı hayat ve verdiği kararlar da... Ayrıca böylesine büyük acılar çeken bir adamın hikayesi de ilgi çekiciydi." Scorsese, akıl hastalığı teması kadar, Teddy gibi geçmişte yaşadığı travmalar yüzünden yaşamın kıyısına sürüklenen bir adamı keşfetme ve kişiliğinin derinlerine inme fırsatını da ilgiye değer bulmuş.

Yönetmen ayrıca "Gotik edebiyatın doğası, filme giden süreci başlattı" diyor, "Bu hikaye, yağmur, karanlık, malikane, iskelet, ışıklandırma vesaire unsurlar olmadan nasıl anlatılırdı bilemiyorum." 1940'ların kara filmlerini örnek alan ve oyuncularıyla teknik ekibine bu filmleri izleten Scorsese, "Zindan Adası"nın atmosferinin Otto Preminger'ın "Laura"sı, Jacques Tourneur'ün "Out of the Past/Darağacımı Yükseğe Kur"u ve John Huston'ın "Let There Be Light"ı gibi olmasını hedeflemiş. Gerçek bir sinefil olduğunu gayet iyi bildiğimiz yönetmen, hazırlık aşamasında yine Tourneur'ün "Cat People" ve "I Walked with a Zombie/Bir Zombi ile Yürüdüm" gibi filmleriyle Roman Polanski'nin "Cul-de-Sac", "Repulsion/Tiksinti" ve çok sevdiği, defalarca seyretmekten bıkmadığı filmi "Rosemary'nin Bebeği"ne dönüp bakmayı da ihmal etmemiş.

Leonardo DiCaprio, film kariyeri boyunca kendisini hem fiziksel hem de duygusal olarak en fazla zorlayan filmin "Zindan Adası" olduğunu söylüyor: "Metnin doğasından ötürü, oynadığım roller içinde en zorlayıcı olanıydı diyebilirim. Karışık bir yapboza benziyor, sürprizlerle dolu ve şoke edici! Filmden bahsetmek de çok güç çünkü sürprizlerini açık edip seyircinin filmi izlerken alacağı zevki sabote etmek istemiyoruz."

Adaya feribotla gelen Teddy ve Chuck (Mark Ruffalo) fırtınanın çıkmasıyla orada mahsur kalıyor.

Martin Scorsese sette oyuncularla görülüyor.

Teddy Daniels gibi duygusal ve zihinsel anlamda pek çok katmandan oluşan karışık bir karakteri perdeye doğru aktarabilmek için Leonardo DiCaprio, özellikle 1950'lerin polis şefleri ve dönemin akıl hastaneleriyle ilgili yoğun araştırmalara dalmış. Martin Scorsese'nin dönemin kara filmlerini ekibe seyrettirdiğinden bahsetmiştik. Bu filmlerin yanı sıra Frederick Wiseman'ın 1967 tarihli belgeseli "Titicut Follies" de oyunculara rehber olan eserlerden biri olmuş. Ekibin, dönemi daha iyi anlaması için seçilen bu belgesel, Massachusettes Islah Enstitüsü'nde, suç işlemiş akıl hastalarına uygulanan insanlık dışı ve iç parçalayıcı tedavi yöntemlerini ortaya koyuyor. Bu belgeselin gösteriminden sonra, halkın tepkisiyle söz konusu enstitüde düzeltmelere gidilmiş ve bu düzeltmeler daha sonra tüm eyaletlere yayılmış. Belgeselin çekinmeden gösterdiği çarpıcı gerçekler arasında hastaların çırılçıplak soyulup hücrelerine zincirlenmeleri, zorla yemek yedirilmeleri ve en basit insani haklarından yoksun bırakılışları da var.

Filmin dönemin psikiyatri anlayışını ve tedavi şekillerini özgün bir şekilde yansıtabilmesi için Martin Scorsese, yukarıda sözü edilen enstitüyü 1970'lerde yöneten Dr.James Gilligan'dan danışmanlık hizmeti de almış. Scorsese Gilligan'ın teknik danışmanlığının büyük bir şans olduğunu düşünüyor: "Şiddet üzerine yazdığı kitabı bir klasik. 1960'larda bir şeylerin değiştiği dönemde psikiyatri hastanelerinde çalışmış. Konu üzerinde uzman olmasının yanı sıra, bir hikayenin nasıl anlatılacağını ve zaman içinde sanat eserlerinin insan doğasına nasıl yansıdığını da iyi biliyor."

Doktor James Gillligan da "Zindan Adası"nın işlediği temalardan dolayı kendisine danışılmasından heyecan duymuş: "Marty, hikayenin kurgusal dünyasının içinde, hastanenin gerçekçi bir şekilde gösterilmesini net bir şekilde istedi. Birlikte hikayenin, 20.yüzyılın ortasında psikiyatri camiasının içindeki savaşı doğru yansıtabilmesi üzerinde çalıştık. Bu savaş, hastaları psikoterapinin yeni biçimleriyle, eğitimle ve ilaçlarla tedavi etmek isteyen klinikçilerle, şiddet eğilimli akıl hastalarının böyle tedavi edilemeyeceğini, kontrol altına alınabilmeleri için acı verici, üstelik geri dönüşü mümkün olmayan beyin hasarına yol açan lobotomi gibi beyin ameliyatlarıyla gelişigüzel uygulanan elektro şok tedavilerini savunanlar arasındaydı. Filmin karmaşık ve adeta bir sarmala benzeyen yapısı, seyirciyi geri dönüşsüz bir psikolojik yolculuğa çıkartıyor. Zaten filmler bilinçdışı akıl durumlarını, rüyaları ve halüsinasyonları betimlemek bakımından çok güçlü sanatsal ortamlar yaratıyor."

Rüya takım

Filmin çekimleri 2008 yılının Mart ayında başlamıştı. Temmuz ayında bazı ek sahnelere ihtiyaç duyuldu. Vizyon tarihi ise ilk başta 2009 Ekim'i olarak belirlendi. Ama Paramount yetkilileri, ekonomik darboğaz gerekçesiyle filmin gösterimini 2010 Şubat'ına ertelediler. Filmin tanıtımı için 50 milyon dolar gibi bir bütçeyi ayıramayacak durumda olduklarını söyleyen yapımcılar, zaten Leonardo DiCaprio'nun da sözkonusu dönemde tanıtım için yeterli zamanı olmadığını belirtmişlerdi.

Öte yandan gösterimin ertelenmesinin gerçek sebebinin filmi 2009 Oscar yarışından uzak tutmak olduğu da söyleniyor. Bir rivayete göre 2009 yerine 2010'daki Oscar yarışına girmeyi tercih eden yapımcılar, 14 Şubat'ta gösterime giren ve bir sonraki yılın Oscar ödüllerinde büyük başarı kazanan "Kuzuların Sessizliği"ni örnek almışlar. Bu tarihin uğurlu olduğu konusunda ciddi iddialar var! Anlaşılan o ki bu yılın Oscar adayları arasında "Zindan Adası"nın şansı düşük görülmüş. Oysa bazı deneme gösterimlerinde filmi seyreden eleştirmenler, "Zindan Adası"nın Scorsese'nin başyapıtı olmasa da, son derece parlak bir film olduğunu ve özellikle Leonardo DiCaprio'nun Oscar yarışında şansının büyük olabileceğini ileri sürüyorlar.

Filmin en önemli kozlarından birisi şüphesiz "rüya takım" olarak nitelendirilebilecek oyuncu kadrosu. Max von Sydow bu isimlerin başında geliyor. Leonardo DiCaprio tarafından 50 yılı aşan oyunculuk kariyeriyle sinema tarihinin yaşayan bir parçası olarak tanımlanan Sydow, Teddy'nin komplo teorilerini ve paranoyalarını besleyen, eski bir Nazi olduğundan şüphe duyulan Doktor Naehrig rolünde karşımıza çıkıyor. Emily Mortimer ve Patricia Clarkson, Rachel Solando'nun iki farklı yüzü olurlarken, Michelle Williams, Teddy'nin kaybettiği eşi Dolores rolünde, hayallerin ve rüyaların içinden çıkıp geliyor. "Tutku Oyunları"nın pedofili hastası karakteri olarak izlediğimiz, "Watchmen"in Rorschach'ı olarak geçtiğimiz yıl karşımıza çıkan Jackie Earle Haley, Teddy'nin geçmişinden kopup gelen ve ona önemli tüyolar veren George Noyce'u canlandırıyor. Ben Kingsley Doktor Cawley, Mark Ruffalo ise Chuck Aule rolünde Teddy'nin kendini bulma sürecinde filmin en kilit karakterlerine hayat veriyorlar. Hapishane görevlilerinden iki karakteri canlandıran Ted Levine ve John Carroll Lynch ise filmin küçük sürprizlerinden. Ted Levine "Kuzuların Sessizliği"nin unutulmaz seri katili Buffalo Bill'i; John Carroll Lynch ise "Zodyak"ın devamlı şüphe altındaki sapık katilini canlandırmıştı hatırlarsanız.

Öte yandan, filmin görüntü yönetmeni Robert Richardson'ın yarattığı atmosfer de filme damgasını ayrıca vuruyor. Scorsese ile "Casino", "Bringing Out the Dead/Yaşamın Kıyısında" ve "The Aviator/Göklerin Hakimi"nde beraber çalışan Robertson'ın, "Zindan Adası"nın özellikle rüya ve geri dönüş sahnelerinde yarattığı göz kamaştırıcı, canlı görsellikle filme çok şey kattığı da filmi izleyen eleştirmenlerin gözünden kaçmamış. Scorsese'nin yıllardır kurgucusu olan üç Oscar ödüllü Thelma Schoonmaker'ın da tempoyu asla düşürmeyen kurgusunun filmin başından sonuna kadar seyirciyi istim üstünde tutmayı başardığı belirtiliyor.

Yine eleştirilere göre, her ne kadar sonu bilinen bir roman uyarlaması da olsa "Zindan Adası"nda Scorsese tansiyonu bir an için bile düşmeyen ve romanın sürprizlerini bilen seyirci için bile cazibesini koruyan bir film yaratmış. ■

Çıkarın beni buradan!

Akıl hastanelerinin ürpertici atmosferinden beslenen gerilim filmleri

Çıldırış, 2005 - Jacket
Yön.: John Maybury
1991 Körfez Savaşı gazisi Jack'in Irak'ta bir çocuk tarafından kafasından vuruluşunun ardından, doğduğu kente dönüşü, hayatla ölüm arasında gidiş gelişleri ve zamanda ileri geri salınabilmesi... Jack'in başına gelen en korkunç şeylerden biri, şüphesiz, kendisini hastalarına karşı sadistik eğilimleri olan Doktor Becker'ın (Kris Kristofferson) denetiminde, deli gömleğinin içinde buluşuydu.

Gen, 2006
Yön.: Togan Gökbakar
"Recep İvedik" serisine başlamadan önce Togan Gökbakar henüz 21 yaşındayken ilk uzun metrajı "Gen"i çekti. Kentten uzak bir akıl hastanesine yeni tayin olan Doktor Deniz (Doğa Rutkay) kendisini seri cinayetlerin ortasında buluyordu. Annesi katatonik bir şizofren olan Deniz'in kaderi, annesiyle tuhaf bir noktada birleşecekti! Türk sinemasının korku türündeki eksikliğini giderme konusunda üzerine düşeni yapmaya çalışan film, atmosfer yaratmadaki becerisiyle Togan Gökbakar'a puan kazandırmış, müzikleriyle de beğenilmişti.

Gothika, 2003
Yön.: Mathieu Kassovitz
Bir akıl hastanesinde doktorken, geçirdiği trafik kazası sonrasında kocasını vahşice öldürmekle suçlanan Miranda Grey (Halle Berry), kendisini aynı hastanenin hastası olarak bulur ve kabus başlar. Hastanenin koridorlarında kendisine dadanan küçük bir kızın hayaleti ona bir şeyler söylemek ister, hafızası ise yerinde değildir. Hayaletin verdiği ipuçlarıyla gerçeğin hiç de sandığı gibi olmadığını öğrenecektir. Fransızlar'ın harika çocuğu Kassovitz'in bu ilk Hollywood çıkarması pek başarılı bulunmasa da, gişede kendisini kurtarabilmişti.

Doktor Caligari'nin Muayenehanesi, 1920 - Das Cabinet des Dr. Caligari
Yön.: Robert Wiene
Alman Dışavurumcu sinemanın ilk örneklerinden, kara filmin ilk örneklerinden hatta korku filminin ilk örneklerinden olan film, I. Dünya Savaşı sonrası Alman toplumunun ruh halini perdeye başarıyla taşımış ve yükselen Nazi tehlikesini de hissettirmişti. Scorsese, "Zindan Adası"nın senaryosunu okuduğunda, "Doktor Caligari'nin Muayenehanesi" ile olan bağı dikkatini çekmişti. Sessiz sinema döneminin bu baş yapıtı, Doktor Caligari'yi Nazi bilim adamlarının prototipi olarak ortaya koymuştu.

Şok Koridoru, 1963 - Shock Corridor
Yön.: Samuel Fuller
Pulitzer Ödülü kazanmak için, bir akıl hastanesinde işlenen cinayeti çözmek isteyen ve bunun için de deli taklidi yapıp hastaneye kapağı atan acar gazeteci John'ın (Peter Breck) delilikle sona eren macerası... Amerikan toplumuna eleştirilerini bir akıl hastanesini mikro evren olarak kullanarak gönderen Samuel Fuller'ın siyah beyaz filmi, B sınıfı filmlerin klasikleri arasında kabul ediliyor.

Her şeye rağmen yaşamak

Önce Sundance Film Festivali'ni salladı. Oradan üç ödül birden aldı. Ardından yılın en iyi filmlerinden biri olarak tescillendi ve geçtiğimiz Ocak ayında düzenlenen Altın Küre ödüllerinde 3 adaylık ve 1 ödül kazandı. Ve nihayet 6 dalda Oscar ödülüne aday gösterildi. Aşırı kilolu 16 yaşında bir genç kızın trajik hayatını anlatan "ACI BİR HAYAT ÖYKÜSÜ" (Precious) İf İstanbul'un ardından bu ay vizyonda. Kaçırmamanız tavsiye edilir.

EMRAH KOLUKISA

Hollywood eski tadını vermiyor bir süredir. 90'ların neredeyse 70'li yılları hatırlatan bereketi ve bağımsız sinema atağı çoktandır söndü gitti. Tarantino'dan Kevin Smith'e az çok heyecan verici işlere imza atmış yönetmenlerin evi Miramax'ın da kapısına kilit vuruldu geçenlerde ve sembolik de olsa bir devrin sonu resmen gelmiş oldu. Gerçi 90'lı yıllarda bağımsız sinemaya hayat veren Miramax bir süredir büyük bütçelerin el değiştirdiği sıradan bir stüdyoya dönüşmüştü ama olsun, Sundance'i canlandıran, Avrupa sinemasını ABD'ye taşıyan ve ticari sebeplerle de olsa yeni kuşak sinemacılara yepyeni ufuklar açan Weinstein kardeşlerin adı yine de bir şeyler ifade ediyordu yakından bakmasını bilenler için.

Bağımsız sinema bir süredir gerçekten öksüz. Weinstein'lerin düşürdüğü yerden topu alıp sürükleyen olmadı ve anlamsız bir kısırdöngü başladı Hollywood'da. Remake – reboot – sequel (yeniden çevrim, yeniden doğuş ve devam filmleri olarak da çevirebiliriz herhalde) üçgeninde dolanıp duruyoruz uzunca süredir ve gerçekten nitelikli işleri artık sadece festivallerde ya da Avrupa sinemasında yakalıyoruz. Yılın en iyi filmlerinden (belki de en iyisi) biri olduğundan kimsenin şüphe etmediği "The Hurt Locker" bile 6 milyon dolar hasılat toplamış baksanıza. Yine de tüm bu yakınmaların ardında aslında işaret etmek istediğimiz bir şey var: Sahipsiz de olsalar, öksüz de kalsalar, kimse izlemese de bağımsız filmler hâlâ çekiliyor ve hâlâ en iyi işler bu yığından çıkıyor. Örneğin "Precious".

Tam adı "Precious: Based on the Novel Push by Sapphire" olan ve 16 yaşındaki siyahi bir genç kızın başından geçenleri anlatan film son 6 ayda adı en çok anılan yapımlardan biri oldu. Adından da anlaşılacağı gibi Sapphire'ın romanından sinemaya uyarlanmış. Filmi mercek altına aldığımızda karşımıza çıkan ilk isim bu anlayacağınız: Sapphire.

Peki Ama Kim Bu Sapphire?

59 yaşında. Amerikalı. Siyahi. Lezbiyen. Şair. Bunlar, yazdığı hiçbir şey dilimize tercüme edilmemiş olan Sapphire'ın kim olduğu hakkında fikir edinmemize yarayacak ipuçları. Gerçek adı Ramona Lofton olan Sapphire'ın hayat hikayesi küçük yaşta annesi ve babasının ayrılması sonucu yeniden şekillenmiş. Okulu bırakmış, San Fransisco'ya taşınmış ve hippi olmuş. Ardından New York'a gitmiş ve nihayet yazarlıkta karar kılmadan önce öğretmenlikten sosyal hizmetlere dek birçok işte çalışmış. Precious'ın hikayesi de biraz bu dönemde oluşmuş zaten. "Öğretmenlik yaparken tıpkı Precious gibi 12 yaşında babası tarafından hamile bırakılan bir kızla karşılaştım. Kendi kendime, böyle bir şeyin ardından insan nasıl ayağa kalkabilir diye sorduğumu hatırlıyorum. Sonra bana AIDS olduğunu söyledi. Ben de ona birçok kişinin HIV pozitif olduğuna dair birşeyler gevelemeye başladım. Bana 'bunlar için hiç vaktim yok, ben eğitimimi tamamlamak istiyorum' dedi. Ne yapmak istediğini sordum ve bana yazmak istediğini söyledi. Çok iyi bir şairdi. Ama bir anda, o sınıftaki kadınların birçoğu gibi, asla hikayesini anlatamayacağını anladım."

Bu noktada Sapphire'ı bırakıp Precious'a, filme dönelim isterseniz. 2001 tarihli "Monster's Ball/Kesişen Yollar"ın yapımcısı Lee Daniels'ın yönetmenliğini üstlendiği fil-

min 12 yapımcısı var. Bu biraz da filmin bağımsız karakterinin zorunlu kıldığı bir durum elbette. Bu 12 yapımcıdan birinin Oprah Winfrey oluşu ise filmin en büyük şansı olsa gerek. Winfrey'nin, filmin bugün geldiği noktada en az yönetmeni ve yazarı kadar pay sahibi olduğunu söylemek çok da abartılı olmaz herhalde. Ne de olsa Oprah'ın programında tavsiye ettiği bir kitap 1 milyondan aşağı satmıyor. Bağımsız bir filmin de en büyük dertlerinden biri izleyiciyle buluşmak, yani dağıtımcı bulmak. Oprah Winfrey de bu noktada girmiş devreye ve Lions Gate'e arka çıkarak filmin dağıtımını garanti altına almış. Ama Winfrey aslen filmin tanıtımında büyük rol oynamış. Toronto Film Festivali'nde "Precious"ın basın toplantısına giren Winfrey "Belki de bir film kulübü açarım" diyerek işi ne kadar ciddiye aldığını göstermiş ve tüm dikkatlerin filme yönelmesini sağlamış. Filmi kendi programında, dergisinde ve sahibi olduğu radyoda tanıtarak farklı hedef kitlelerine ulaşmayı da ihmal etmemiş. Öte yandan filmin uyarlandığı romanın yazarı Sapphire'ın Oprah Winfrey'nin başrollerinden birini üstlendiği "The Color Purple/Mor Yıllar" filminden (ve tabii ki aynı adlı romandan) çok etkilendiğini ve bu minnet borcunu da her fırsatta dile getirdiğini hatırlatmakta yarar var.

Mariah Carey'yi tanıyabildiniz mi?

Precious (Gabourey Sidibe), annesiyle (Mo'Nique).

Yönetmen Lee Daniels (solda) filmin setinde.

İZLENİMCİ BİR ANLATININ HAKİM OLDUĞU FİLMDE HEMEN HER OYUNCU ŞAŞIRTICI DERECEDE GÜÇLÜ PERFORMANSLAR SUNUYOR.

Ve Gabourey Sidibe, ve Mariah Carey, ve Mo'Nique...

Ama kim ne derse desin, son sözü filmin oyuncuları söylüyor. Az sayıda karakterin yer aldığı öyküde hemen her oyuncu şaşırtıcı derecede güçlü performanslar sunuyor. İzlenimci bir anlatının hakim olduğu filmde özellikle de Precious'ın yaşadığı duygusal sarsıntıları hakkıyla izleyiciye iletebilmek yönetmen kadar oyuncuların da maharetine kalıyor şüphesiz. Her yönüyle bir kadın filmi olan Precious'ın kadın oyuncuları uzun süre akıllardan silinmeyecek performanslar sunuyor doğrusu. Bu üçlünün içinde şöhreti yıllar önce bambaşka bir alanda yakalamış, pop müzik tarihinin gelmiş geçmiş en büyük ticari başarılarına imza atmış Mariah Carey, üzerinde durmak istediğimiz ilk isim. Carey alıştığımız ışıltılı, parıltılı imajının çok uzağında, hiç makyaj yapmadan kamera karşısına geçtiği filmde, kısa oyunculuk kariyerinin geçmişteki tüm günahlarını affettiriyor doğrusu. "Glitter"daki berbat performansını anımsayanlar kendisinden fazla bir şey beklemeyecektir elbette ama özellikle finale doğru Precious ve annesiyle konuştuğu sahnede herkesi etkileyeceğine şüphe yok.

Filmin başkişisi Precious'ı canlandıran Gabourey Sidibe yılın en iyi çıkış yapan isimlerinden. Senegal doğumlu bir babayla, kökleri yine Senegal'e kadar uzanan Amerikalı bir annenin kızı olan Sidibe her ne kadar 16 yaşında bir genç kızı canlandırsa da aslen 26 yaşında. Hayatında ilk kez oyunculuk yapan Gabourey Sidibe biraz da annesinin zorlamasıyla seçmelere katılmış ve ondan önce 400 kişiyle görüşen Lee Daniels'ın bir numaralı tercihi olmuş. Daniels seçmeler sırasında Precious'a çok benzeyen genç kızlarla karşılaştığını ama Sidibe'nin karaktere hiç benzemediği için rolü kaptığını söylüyor. "Senin yaptığın gerçek anlamda oyunculuktu, karakteri yaşamıyordun" demiş Sidibe'ye. Daniels'ın bu etik tavrı sinema dünyasına yepyeni bir oyuncu kazandırmış oldu bir bakıma. "Precious" ile yıl boyunca birçok ödüle aday gösterilen ve Oscar ödüllerinde de En İyi Kadın Oyuncu dalında aday olarak başarısını kanıtlayan Sidibe yeni filmini çoktan bitirdi bile. "Precious"taki rol arkadaşlarından Lenny Kravitz'in kızı Zoe Kravitz'in "Yelling To The Sky" adlı filminde oynayan Gabourey Sidibe'nin adını önümüzdeki yıllarda daha sık duyabiliriz.

Filmin en güçlü performansını ise Amerikalı komedyen ve talk-show sunucusu Mo'Nique sunuyor. Babasının tecavüzüne uğrayan ve biri down sendromlu iki çocuk dünyaya getiren Precious'ın, kocasını değil de kızını suçlayan annesi rolünde göründüğü her sahneyi domine eden Mo'Nique gerçekten de son derece zor bir işin altından olağanüstü bir ustalıkla kalkıyor. İzlerken ondan korkuyor, ondan nefret ediyor, onu anlıyor ama onu affetmiyorsunuz. Bütün bunları en ufak bir abartıya kaçmadan, gereksiz tek bir mimik ya da jest kullanmadan başaran Mo'Nique Altın Küreler başta olmak üzere birçok ödülü aldığı gibi En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu Oscar'ının da en büyük adayı (belki de sahibi, bu yazı Oscar töreni öncesinde yazıldı zira).

Senaryosu, oyunculuk performansları, duygu sömürüsüne kaçmayan ama duygusallığı da dozunda kullanarak izleyiciyi bağlayan anlatımıyla "Precious" yılın en kayda değer filmlerinden. Her şeye rağmen hayatı olumlayan tavrıysa onu unutulmazlar arasına katacak en önemli özelliği belki de. ■

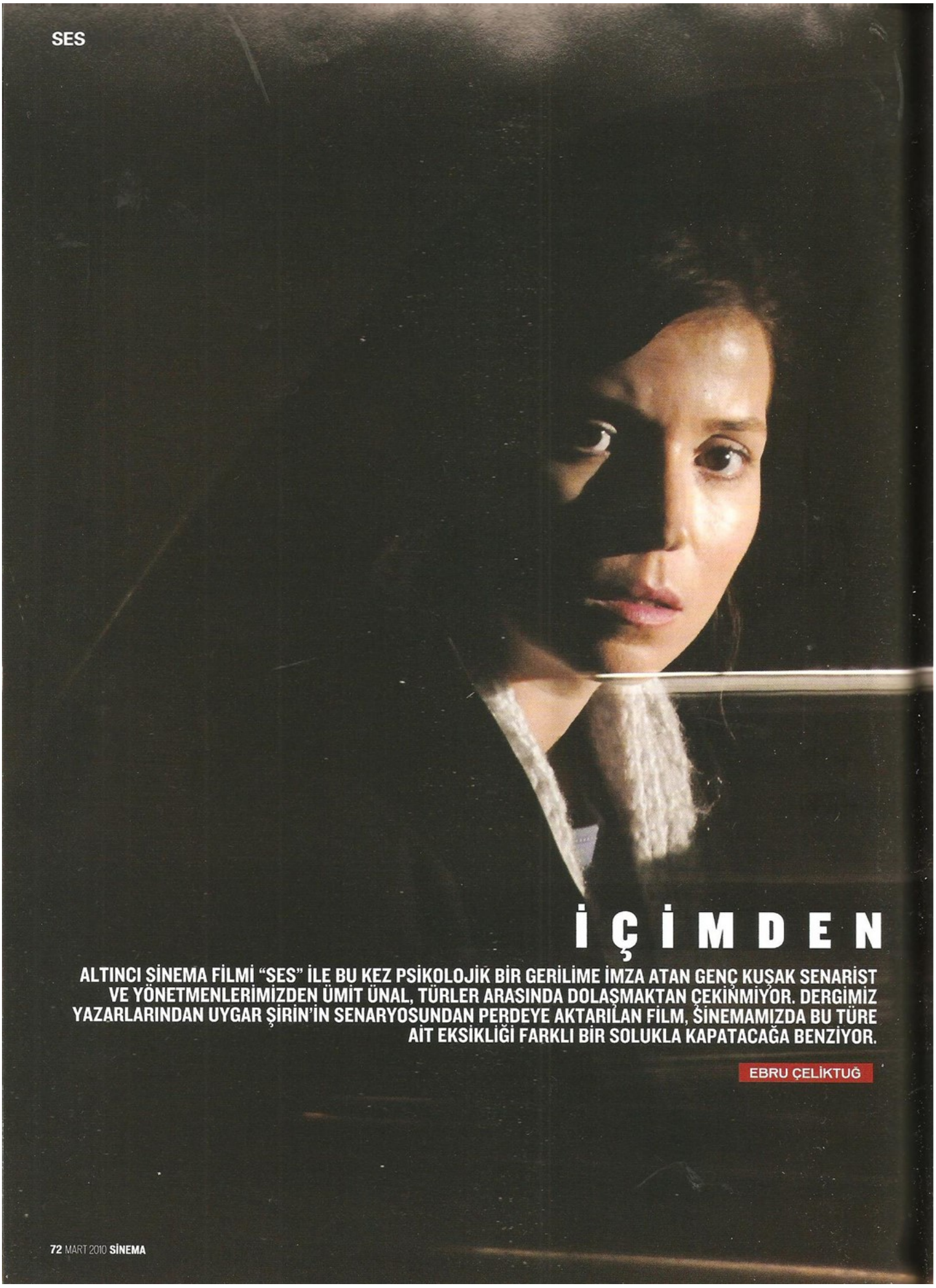

İÇİMDEN

ALTINCI SİNEMA FİLMİ "SES" İLE BU KEZ PSİKOLOJİK BİR GERİLİME İMZA ATAN GENÇ KUŞAK SENARİST VE YÖNETMENLERİMİZDEN ÜMİT ÜNAL, TÜRLER ARASINDA DOLAŞMAKTAN ÇEKİNMİYOR. DERGİMİZ YAZARLARINDAN UYGAR ŞİRİN'İN SENARYOSUNDAN PERDEYE AKTARILAN FİLM, SİNEMAMIZDA BU TÜRE AİT EKSİKLİĞİ FARKLI BİR SOLUKLA KAPATACAĞA BENZİYOR.

EBRU ÇELİKTUĞ

BİR SES DİYOR Kİ...

Birkaç aydır Sinema Dergisi olarak özel bir merakla "Ses"i bekliyoruz. Bu özel merakın birkaç nedeni var; her şeyden önce senaryosu dergimiz eleştirmenlerinden Uygar Şirin'e ait. "Anne Tut Elimi" ve "Büyük Deniz Yükseliyor" adlı iki kitabı bulunan ve daha önce "Karışık Pizza" senaryosuna gene dergimiz yazarlarından Tamer Baran ile birlikte imza atan Uygar Şirin, bu kez gaipten gelen bir sesle yaşamı alt üst olan sıradan bir genç kızın tedirginlik verici öyküsünü anlatıyor. Öte yandan, ilk kez kendi yazmadığı bir senaryoyu filme uyarlayan yönetmen Ümit Ünal faktörü de bu merakımızı körüklüyor. Mehmet Günsür, beş yıllık bir aradan sonra Türk sinemasına geri dönerken, Selma Ergeç, ruh hali oldukça karmaşık Derya rolüyle ilk kez başrolü üstleniyor. Bir çağrı merkezinde çalışan ve annesiyle (Işık Yenersu) mazbut bir hayat yaşayan Derya'nın (Selma Ergeç), nereden geldiğini bilmediği bir ses, yaşamını alt üst ediyor. Patronu Onur'u (Mehmet Günsür) izlemesi gerektiğini söyleyen sesi dinleyen Derya'nın tuhaf bir kabusa sürükleniş hikayesini hem Ümit Ünal hem de Uygar Şirin'den dinledik.

Sinemaya senarist olarak başladınız, "Gölgesizler"e kadar da kendi yazdığınız filmleri çektiniz. Şimdi de ilk kez bir başka senaristin eserini perdeye aktarıyorsunuz. Uygar Şirin ile yolunuz nasıl çakıştı?

Öncelikle Bir Film ile başladı her şey. Bir Film'in yapımcıları Ersan (Çongar), Tunç (Şahin) ve Kaan (Ege) benim zaten önceden de tanıdığım arkadaşlarımdı; "Ara"yı dağıtmışlardı. Uygar da aslında çok eski arkadaşım, aynı reklam ajansında herhalde iki sene falan birlikte çalıştık, yanlış hatırlamıyorsam. Bana Bir Film'den önce başka bir senaryo geldi, tamamen farklı bir senaryo. Ben onu çok kendime yakın bulmadım. "Ses"in senaryosunu da daha sonra yapmak istedikleri bir proje olarak, Tunç, sadece fikir almak için yolladı, "Bir okur musun?" diye. Ben de dedim ki, yapmanız gereken film işte bu! İlk okuduğumda, -ben korku-gerilim filmi seyredemeyen biriyim normalde- ilk 20 sayfada çok korktum; gece okumaya başlamıştım, kapattım! (Gülüyor.)

Senaryoda sizi etkileyen ne oldu?

Senaryoda beni en çok çeken şey çok sıradan şeylerin korku yaratma unsuru olarak kullanılması oldu. Şimdiye kadar Türkiye'de yapılan korku filmlerine bakarsanız hep doğaüstü olaylar, dini motifler, büyü, cinler, periler ile ilgili filmlere rastlarsınız, isimleri bile hafif Osmanlıca'dır. Burada ilk defa psikolojik altyapısı olan bir hikaye gördüm. Tamamen kendi yarattığımız şeylerden korkma durumu; bu benim kendi hayatımda da yaşadığım bir şeydir aslında. Doğaüstü şeylerden korkmam ama tuhaf şeyler insanda birden korku uyandırabilir. Aslında hiç korkulmayacak şeyler; mesela bir şarkı, birisinin ters bakışı; bir arkadaşınızın veya bir yakınınızın aniden tuhaf bir şekilde baktığını hissedebilirsiniz, altında sanki başka bir mana varmış gibi... Bu film de işte hep o farklı manalar üzerine kurulu. Her şey aslında başka bir şey demek ve bu bana çok etkili göründü. Tabii ki her yönetmen gibi senaryoyu alınca biraz kendi sinemasal dünyama çekmek için yeniden yazdım. Yapımcılarla birlikte senaryonun üstünden birkaç kere geçtik. Uygar'ın ilk yazdığı halinden sonra bayağı farklılıklar oldu. Ben böyle katman katman açılan ve hafif bir polisiye yapısı da öngördüm filmde; sonunda büyük bir sır ortaya çıksın istedim.

Kendi senaryonuzu çekmekle başka bir senaristinkini çekmek arasında ne gibi farklar var sizin için?

Sonuçta bir yere kadar orijinal yazarı düşünüyorsunuz. "Gölgesizler"i çekerken ben senaryoyu büyük bir saygıyla yazdım, ama çok da değiştirdim. Bir eleştiri yazısı çıktı, "Kitabı aynen çekmiş" diye, o kadar anlamadım ki, herhalde başka film seyretmiş diye düşündüm. (Gülüyor.) Çünkü kitabı neredeyse ters yüz ettim. Her yerde "Bu, kitabın direkt uyarlaması değil, Gölgesizler'den çıkacak filmlerin sadece bir tanesidir" dedim. "Gölgesizler" çok yoruma açık bir kitap, başkası gelse bambaşka bir film yapabilir. Ben orada kendi bakış açımla başka bir açıdan yaklaşıp bir yorum getirdim ama bunu adım adım Toptaş'la birlikte yaptık. Kendisine romanın o haliyle uyarlanamayacağını anlattım ve o da böyle bir cömertlik gösterdi. "Evet, film yönetmenindir" dedi ve beni tamamen serbest bıraktı. Bir noktadan sonra artık o sizin eseriniz oluyor. Kendime ait olmayan senaryo çekerken de aynı şey; bir noktaya kadar senariste büyük bir saygıyla yaklaşıyorum, senaryo onun eseri ve onun görüşleri tabii ki önemli, ama bir noktadan sonra o benim hikayem sonuçta. Benim kafamın içinde olup biten şeyler perdeye yansıyacak, onu benim kendi dünyam haline, kendi hayalim haline getirmem lazım. Dolayısıyla kendi senaryomu çekerken de aynı acımasızlıkla davranıyorum. Setteki arkadaşlar bilir, "Aman bunu ne biçim yazmışım" deyip koca bir diyaloğu atarım, çünkü setin şartlarında başka şeyler de gelişiyor, oyuncunun söylemediği yerler oluyor, mekan dar oluyor, ona göre çekilemiyor sahne vs. Senaryo sonuçta, hem neredeyse kara kaplı kitap gibi çok sadık kalınması gereken bir şey, ama bir yandan da her an çöpe atılabilecek bir şey. Sonuçta bütün bir ekibi harekete geçirecek plan, bir harita senaryo.

Korku filmi seyredemediğinize göre hangi korku filmlerinden etkilendiniz sorusunu soramayacak mıyız?

Zaten seyretmemiş olsam bu kadar korkmam. (Gülüyor.) Çok güzel korku filmleri seyrettim. Beni en çok etkileyen korku filmleri açıkçası hiçbir şey olmuyormuş gibi görünen filmler. "Altıncı His"te gerçekten korkutucu hiçbir şey yokmuş gibidir, "Diğerleri" de aynı şekilde. Hayatta en korktuğum korku filmi "Dehşet/The Changeling"ti, üniversitedeyken seyretmiştim, George C. Scott oynamıştı. Kanlı filmlerden, hayaletlerden vesaire korkmuyorum, iskeletler ve zombilerden de... Bir başka film de "Kayıp Otoban", korkudan yarısına kadar seyrettim, bir daha da seyredemedim. (Gülüyor.) Yarısında bir parti sahnesi vardı, adam telefonda karşısındakine "Ben şu an senin evindeyim, ara istiyorsan" diyor, karşısındaki de evi arıyor ve adam telefona cevap verip "Gördün mü bak, evindeyim!" diyor. (Gülüyor.) Kapadım bir daha da açamadım. "Ses" bana terapi gibi oldu.

"Teyzem"de de böyle gerilimli sahneler vardı.

Sonuçta "Ses"in senaryosunda yıllardır yaptığım şeylere yakın bir duygu bulduğum için zaten kabul ettim. "Teyzem"de de benzer şeyler vardır, en alakasız şeyler en alakasız şeylere dönüşür. O delirme sahnesi de bana çok korkunç gelir mesela. Üvey babanın yatağın altından çıkması da öyle. Veya çocuğun rüyasında teyzesini "Umur, Umur!" diye seslenirken görmesi, yıkıntı vapurların içinde teyzesini araması. Bu filmde de ilk okuduğumda beni ilk çarpan şey, çok güzel bir rüya sahnesinin olmasıydı. En çok korktuğum yeriydi (gülüyor), korka korka okudum! Zaten yıllardır yaptığım şeylere çok yakın olduğunu gördüm. Tabii ki senaryonun kendine özgü başka bir dünyası vardı, ama ben onu kendi hikayelerime benzettim biraz.

Sanat grubunuzun genç bir ekip olduğunu biliyoruz. Görüntü yönetmeninizin ilk sinema filmi "Ses". Böyle bir genç ekibin filme katkılarından bahseder misiniz?

Kameraman arkadaşım Türksoy Gölebeyi ile

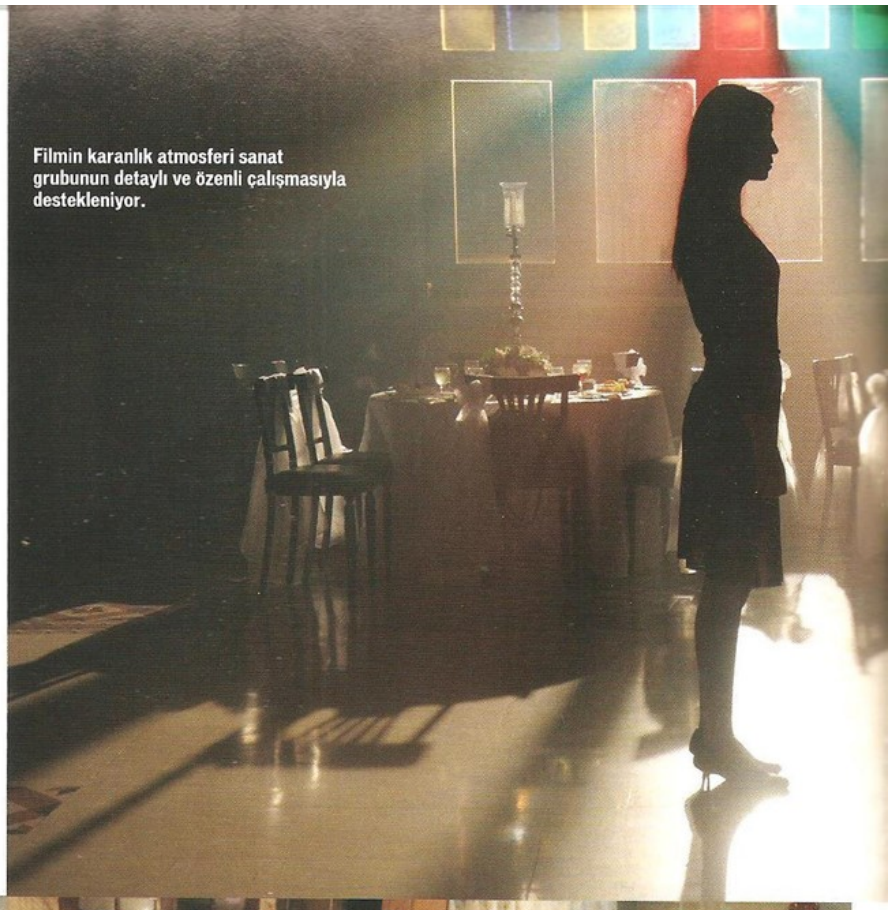
Filmin karanlık atmosferi sanat grubunun detaylı ve özenli çalışmasıyla destekleniyor.

Mehmet Günsür, Onur rolünde.

Serra Yılmaz değişik bir rolde.

Işık Yenersu, Derya'nın annesini oynuyor.

ÜMİT ÜNAL: "...BEN HER FİLMDE FARKLI ŞEYLER DENEMEYİ SEVİYORUM. MESELA 20 SENE BOYUNCA AYNI FİLMİ ÇEKEN İNSANLARDAN OLAMAYACAĞIM HİÇBİR ZAMAN."

"Ara"da ve "Gölgesizler"de çalıştık zaten, ama orada kameramandı sadece, görüntü yönetmeni Gökhan Atılmış'tı. Türksoy'un bir görüntü yönetmeni olabileceğini ben çok iyi biliyordum, yeteneğini görüyordum. Bu filmi de ona teslim etmekten çekinmedim. Ekip olağanüstü bir ekipti; hayatımda ilk defa bu kadar uyumlu bir set gördüm; set bittiğinde ekipçe birbirimize aşık olduk! (Gülüyor). Çok zor ayrıldık, çok hoş bir atmosfer vardı. Bunda yapımcıların da genç olmasının ve bizi sıkboğaz etmemesinin de payı var. Ben bir de çalışırken insanlara alan açmayı, inisiyatif vermeyi seviyorum. Birçok yönetmen dikte etmeyi sever, bence en büyük hatalardan bir tanesidir bu. Ben çalışacağım insanları doğru dürüst seçip, onların senaryoyu çok iyi anlamasını sağlayıp, senaryoyu anladıklarından emin olunca onların istedikleri şeyi yapmasına fırsat veriyorum. Bu da insanlara büyük bir heyecan veriyor herhalde. Tabii ki sonuçta herkese kendi istediğimi yaptırıyorum, kendi hayal dünyamı gerçekleştirme işi yönetmenlik. Arada gelecek müdahaleler onu bozabilir bile, ama kafandaki şeyi insanlara açıklayabilirsen, insanlar da bu sefer büyük bir heyecan duyuyor. O zaman da senin için değil, kendilerini aşmak için uğraşıyorlar, bu bence mühim bir şey. Oyuncular için de aynı şeyi yapıyorum. Senaryoyu ve kafamdaki dünyayı çok iyi anlattıktan sonra, herkesi önce çok serbest bırakıp sonra kendi dünyama tekrar çekmeye çalışıyorum. Bu da insanlara belli bir yaratıcı heyecan veriyor.

Oyuncu kadrosunu nasıl oluşturdunuz?

Yapımcıların kafasında bir başka isim vardı başroldeki kız için, ama o, baktığınızda zaten gizli bir dünyası olan ve her an doğaüstüne kayacak bakışları olan bir oyuncuydu. Onu tercih etmedim, ben daha normal görünüşlü olsun, daha ev kızı gibi olsun, ilk bakışta hiçbir tuhaflığı olmasın, sonra onun içinden birtakım tuhaflıklar çıktığını görelim istedim. Çok aradık, geçen yaz oyuncu adayı olarak çok insanla görüştük. En sonunda Selma'yı (Ergeç) bulduk, bir test çekimi yaptık, bir anda yapımcılarla birbirimize baktık. Normalde oyunculara söyleyemiyoruz harikasın, tamam oldu, diye. İnanılmaz hazırlıklı gelmişti, bir tiradı inanılmaz güzel oynadı ve Selma'yla çalışmak gerçekten çok büyük zevkti bu filmde. Sinemaya çok yakışan bir yüzü var. Formel bir oyunculuk eğitimi yok belki ama kendisini inanılmaz yetiştirmiş, çok zeki ve sete acayip hazırlıklı geliyor. Mehmet'in (Günsür) menajeri bizi aradı ve onun bu projede çok yer almak istediğini söyledi. Benim kafamdaki karakter bir parça daha yaşlıydı ilk yazdığımızda, daha doğrusu orijinal senaryodaki karakter öyleydi, ama bayağı farklıydı, çok tuhaftı, sonunda sapık çıkan bir karakterdi. Biz onu zaten yeniden yazmayı, biraz daha farklılaştırmayı düşünüyorduk. Mehmet'in geleceğini öğrenince ben de çok sevindim ve hikaye birden çok farklı bir boyuta geldi o karakterle birlikte. Birden karakter yan bir karakter olmaktan çıkıp hikayenin ana unsurlarından biri haline geldi neredeyse. Bu da aslında Mehmet sayesinde oldu. Karaktere çok hoş bir kırılganlık ve sahicilik getirdi.

Tür değiştirme konusunda da cesursunuz, bu konuda neler söylemek istersiniz?

Ben kendimi çok fazla türlere yakın görmüyorum. Her türün, mesela komedi dediğinizde belli kuralları var, gerilim dediğinizde, aksiyon dediğinizde de öyle. Ben sadece bana yakın gelen hikayeleri ve onları kişisel bir bakış açısından anlatmayı seviyorum. Herhangi bir korku filmi veya gerilim filmi senaryosu olsaydı böyle çarpmazdı beni herhalde. Bir kere klişe bir film değil, ikincisi benim dünyama gerçekten çok yakındı. Ben de aynen böyle şeylerden korkuyorum. (Gülüyor) Bir de ikinci kere yazarken, senaryonun üstünden geçerken kendimden çok şey kattım gerçekten, özellikle Onur karakterine (Mehmet Günsür'ün karakterine). Onur'un söylediği bazı

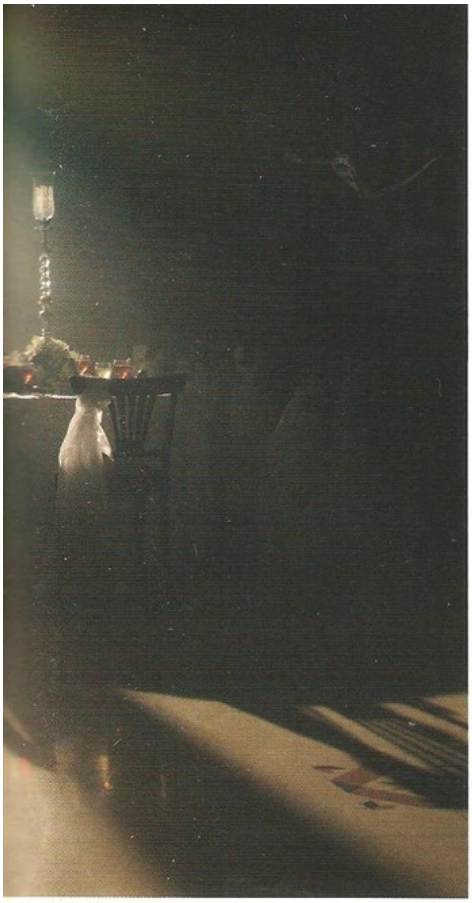

şeylere benim daha önce yazdığım mektuplardan, birtakım metinlerden bir şeyler de kattım, samimi itiraflar şeklinde. (Gülüyor) Zaten senaryoda hoşuma giden şey kendi dünyamı, şimdiye kadar anlattığım hikayeleri bir tür "tür filmi" dünyasına koyabilmek oldu. Bu böyle herhangi bir gerilim filmi değil, seyredenlerin, gerilim filminden hoşlanmayan insanların da bence içinde çok şey bulabileceği bir film. Anlattığı şey bence çok mühim. Herkesin ilişki kurabileceği bir şey anlatıyor aslında. Şimdi ne olduğunu söylemeyeyim, ele vermek olur. (Gülüyor) Söz ettiği şey sadece tür filmi kalıpları içinde ele alınabilecek bir şey değil. Ben her filmde farklı şeyler denemeyi seviyorum. Mesela 20 sene boyunca aynı filmi çeken insanlardan olamayacağım hiçbir zaman. (Gülüyor)

"Teyzem"i filme alma niyetiniz olduğunu duymuştuk. Bu niyetiniz hâlâ devam ediyor mu?

Bir yandan bu yıllardır gelip giden bir fikir, bir yandan "Teyzem"in o haline çok büyük sevgim var. Onu yeniden yapmaya kalkarsam, ister istemez orijinaliyle kıyaslanacak; orijinali bütün kusurlarına ve hatalarına rağmen kabul edilmiş ve öyle sevilmiş bir film. Şimdi yapılan bir film nasıl aynı etkiyi yaratır, onları hep düşünüyorum. Ama bir yandan da "Teyzem" benim gerçekten hayatımın hikayesi. Onu bir kere de kendi dilimle, kendi görüşümle anlatabilmeyi isterim. Ama bakalım.. Onun için şartlar nasıl olgunlaşır bilmiyorum tabii. ■

BİR KIZ BİR GÜN BİR SES DUYMAYA BAŞLAR...

Dergimiz yazarlarından UYGAR ŞİRİN'le, Tamer Baran'la beraber kaleme aldığı "Karışık Pizza"nın ardından filme alınan ikinci senaryosu "Ses"i konuştuk.

"Ses"in yazım süreci nasıl gelişti? Kendi hikayelerinden biri miydi?

Dört yıl falan oluyor, bir yapım firması, benim ilk romanım "Anne Tut Elimi"yi filme uyarlamak istediğini söyledi. Ben görüşmeye gittim ama görüşmede ortaya çıktı ki onların aklında bir korku filmi var. "13. Cuma", "Çığlık" gibi bir "slasher" filmi var akıllarında. Öyle bir korku filmi yazamam, dedim, bir ay süre verin bir şey çıkarsa size yollarım. İşte o bir ayda "Ses" çıktı. Gene onların istediği gibi bir korku filmi değildi aslında. Film yapacaklarını düşünmedim, yaparlarsa ben yazarım diye hiç düşünmedim, sırf o yüzden, benden bir iz olsun diye başkarakterin adını Derya koydum. İkinci romanım "Büyük Deniz Yükseliyor" çıkıyordu o sırada, Derya oradan bir karakterdi. Onlar tabii yapmadılar filmi, sonra Bir Film, bir film yapmak istediğini söyledi. Bende üç-dört hikaye vardı ama bu arada öyle bir kenara attığım "Ses" benim aklımdan çıkmamaya başladı, durup dururken aklıma fikirler geliyor; haydi not alayım bari, şimdi ayıp olmasın, falan diyorum. Hikayeyi bayağı sevmeye başladım, birkaç ay içinde iş değişti, benim çok sevdiğim ve geliştirdiğim bir hikayeye dönüştü. O yüzden Bir Film'e götürdüğüm hikayelerden biri "Ses" oldu, onlar da "Ses"i çok beğendi. Kendilerinin başından sonuna yapımcılığını üstlenecekleri ilk film olacaktı. Sonraki bir yıl boyunca senaryo üstüne yazdım. Dolayısıyla başından beri film senaryosuydu, başka bir şey olmasına niyetlenilmemişti.

Bu film korkudan ziyade bir psikolojik gerilim olarak tanımlanabilir herhalde. Peki senin bu türlerle nasıl bir ilişkin vardır?

Yapımcımız Ersan'ın (Çongar) başlarda dediği "doğaüstü gerilim" lafını daha sonra çok sevdik. Öyle bir şey olsun diye niyetlenilmemişti ama hikayenin başta yazdığım hali öyleydi. Dolayısıyla çok korku filmi gibi değil. Benim özellikle bunun yakın olduğu türlerle aram iyidir. Mesela "Alacakaranlık Kuşağı" uzaktan akraba sayılabilir, gençken her bölümünü izleyip hatmettiğim bir şeydi. "Ses" de gerilimini daha ziyade karakterin başına gelenden, karakterin onunla arasındaki ilişkiden çıkarmaya çalışıyor. Senaryo da başından itibaren gerilim dozunu filme yaymaya çalışıyor. Seyirciyi her dakika sıçratalım, diye değil de, genel olarak öyle bir hikaye kuralım ki, başından itibaren bir diken üzerinde otursun seyirci, sonra film boyunca onun dozunu ayarlayalım, kah artıralım kah alçaltalım, diye düşündük. O yüzden "13.Cuma" türü filmlere yakın değil, onlarla akraba bir film değil. Belki "Altıncı His" türü bir dünyaya daha akraba denebilir. "Altıncı His"te de korkunç sahne diye baktığında aman aman bir şey yoktur, ama filmi izlerken de çıkınca da bir gerginlik sende kalır ya, "Ses"in de amacı bu. Filmin 10. dakikasında, hikaye oturduğunda, bu kıza gaipten gelen bir ses musallat olunca, peki şimdi ne olacak sorusu başlıyor. "Ses"in peşinden gidecek mi gitmeyecek mi? Ses ondan ne isteyecek? Bir şey istiyor mu? Bundan nasıl kurtulunur; ayrıca senle sürekli değilse de canı istediği zaman konuşan bir ses varsa o nasıl bir hayat olur? Bütün bunlar zaten çok ekstra bir zorlamaya gerek duymadan gerilim üretecek şeyler. Sonuçta doğaüstü bir şey olsa bile, filmde Derya bu sesle uğraşmak zorunda kalıyor, karakterin bu halini anlatmaya çalıştık.

Derya'nın çağrı merkezinde çalışıyor olması da tuhaf bir ironi gibi gözüküyor.

Evet, hikaye ilk ortaya çıktığında, fikrin en nüve hali, "Bir kız, bir gün bir ses duymaya başlar"dı. Sonra o karakteri oluşturmaya başlayınca, ailesi nasıldır, arkadaşları var mıdır, nasıl bir işte çalışıyordur diye kurmaya başlayınca, filmin asıl meselesinin keskinliğini artıracak, o anlamda besleyecek şeyler koymak her zaman işe yarıyor. Bir de belli bir noktada yalnızlık teması ortaya çıktı ve aslında öne de geçti. Tüm bu parçaları kurarken ve ana karakteri örerken bunları düşündüm; o zaman da çağrı merkezi, çok anlamlı bir meslek olarak ortaya çıktı. Çağrı merkezinde çalışmış bir iki insanla konuştum ve onlarla ilgili bir şeyler de okudum. Genel olarak telefonla, seslerle hatta konuşmayla aralarında bir mesafe oluşuyor. "Taksi şoförü tatilde ne yapar? Otobüse biner!" gibi bir Amerikan esprisi vardır, onun gibi, onların da ister istemez seslerle, konuşmayla, telefonla aralarında bir mesafe oluyor. Hatta nefrete varan, "Gözüm görmek istemiyor"a, varan bir şey oluşuyor. Böyle bir sebeple seçtim çağrı merkezini. O da, ses meselesini güçlendiren bir şey oldu; zaten herhangi bir sese tahammülü senden benden çok daha az olan birisi olduğu için... Yeterince ses vardı hayatında!

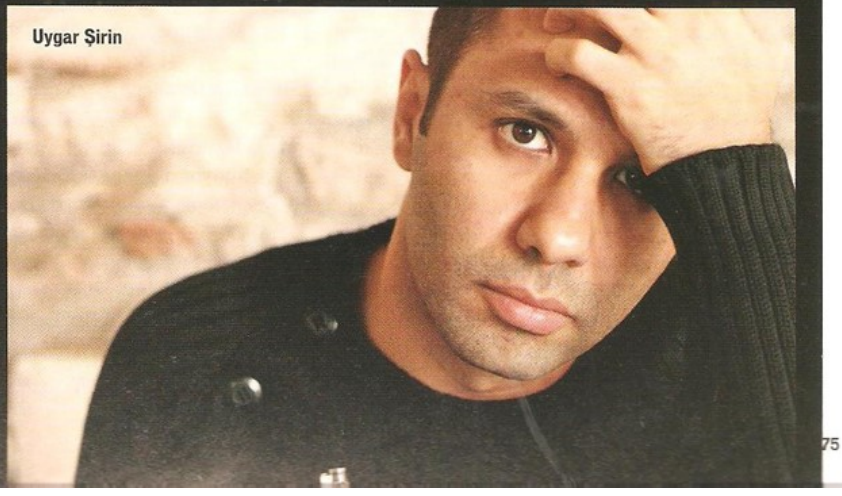

Uygar Şirin

"Fildişi kulelerden yapılmamış bir film"

MÜJDE IŞIL

Ödüllü kısa filmleriyle tanınan Mehmet Bahadır Er, eşi Maryna Gorbach ile birlikte çektiği ilk uzun metrajı "KARA KÖPEKLER HAVLARKEN"de güvenlik teması üzerinden iki mahalle delikanlısının hayat mücadelesini anlatıyor.

"Biz bu filmi samimiyetle yaptık ve bunu değişik ırk, din ve dillerde test ettik. Bundan çok mutluyum. Bu aslında her zaman bulabileceğiniz spesifik insanların hikayesi. Onlar filmi izlediğinde, kendilerini sinemada gördüğünde çok mutlu oluyorlar. Fildişi kulelerden yapılmamış bir film bu. İnsan gibi bir film, dokunduğunda gıdıklanan, öyle bir film yaptık." Genç yönetmen Mehmet Bahadır Er, eşi Maryna Gorbach ile birlikte çektiği ilk uzun metrajı "Kara Köpekler Havlarken"i böyle tanımlıyor. Er; Goygoy ve Zilzal gibi ödüllü kısa filmleriyle tanınıyordu. Ukraynalı kısa film yönetmeni Maryna Gorbach ise Andrezej Wajda'nın tedrisatından geçmiş bir isim. 2007'de evlenen çift 2008'de Karakırmızı Film'i kurdu. Karakırmızı, Mehmet Bahadır Er'in kısa filmleri yaparken kullandığı mahlas; karanlık ve tutkulu filmleri simgeliyor. Şirket olarak senede 10-15 kısa filme kamera ve montaj desteği veriyorlar.

Çeliktepe'de büyüyen Mehmet Bahadır Er, "Kara Köpekler Havlarken"de yakından tanıdığı mahalle yaşantısını, varoştan 'yırtmak' isteyen iki mahalle delikanlısının hikayesi çerçevesinde ve 'güvenlik' teması üzerinden beyazperdeye getirdi. Gökdelenlerin eteğindeki varoşlarda yaşayan Selim (Cemal Toktaş) ve Çaça (Volga Sorgu) yakın arkadaştır. Usta'nın (Erkan Can) koruması altında, onun küçük işlerinden para kazanırlar. Selim, öğretmen olan kızarkadaşı ile evlilik planları yapmaktadır. Çaça ise bir an önce bu yoksul hayattan kurtulma hayalleri kurar. Arkadaşlarının tavsiyesiyle bir alışveriş merkezinin güvenlik işi için düzenleyeceği ihalenin peşine düşerler.

Geçtiğimiz sene Volga Sorgu'ya Antalya Altın Portakal Film Festivali'nde arka arkaya ikinci En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu ödülünü kazandıran "Kara Köpekler Havlarken", yurtdışında pek çok festivalde de beğeniyle karşılandı. Mehmet Bahadır Er ile (yer yer Maryna Gorbach'ın da katılımıyla) Mart'ta vizyona girecek filminin detaylarını konuştuk.

Nasıl tanıştınız ve beraber çalışmaya nasıl karar verdiniz?

Zilzal zamanında yurtdışındaki bir festivale gittim. Orada Maryna ile tanıştım. Maryna En İyi Yönetmen ödülü almıştı, ben de En İyi Öğrenci Filmi ödülü almıştım. Maryna o kısa filmiyle Berlin Film Festivali'ne gitti. Ben de peşinden gittim... 2007'de evlendik. O sırada "Kara Köpekler Havlarken"in senaryosunu yazıyordum. O sene Kültür Bakanlığı'ndan senaryo geliştirme desteği aldı; 2008'de de proje desteği aldı. Yazım sürecinde Maryna ile sürekli konuşuyorduk karakterlere dair. Çekim aşamasına gelindiğinde Maryna'nın görüntü yönetmeni Sviatoslav'ın gelmesine karar verdik. Ondan sonra Maryna tamamen işin içindeydi. Oyuncu seçimlerinden mekanlara, aksesuarlara, hepsine beraber karar verdik. Ayrıca Maryna tek başına filmin montajını da yaptı.

Size göre kısa film, uzun metraj için bir ön hazırlık mıdır, yoksa her ikisi birbirinden

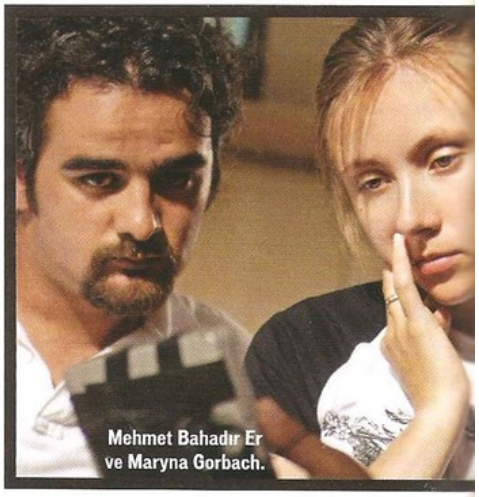

Mehmet Bahadır Er ve Maryna Gorbach.

farklı formlar mıdır?

Bence ikisi de bir anlatım dili olarak aynı şey. Tamamen ne anlatmak istediğinizle alakalı... Anlatacağınız şey filmin üslubunu, biçimini ve tarzını da yanında getiriyor. Sadece prodüksiyon şartları farklı.

İlk uzun metrajınız için "Kara Köpekler Havlarken"i seçmenizin nedeni, 'kısa filmde harcanmayacak' konusu muydu?

Süresi bunu gerektiriyordu. Hikayeyi yazarken kısa ya da uzun olsun diye yazmıyorum. Yazmaya başlıyorum; o hikayenin anlattığı şeyler, olay örgüsü bir süreye geliyor. 15 dakikada çözülebilecek bir şey oluyorsa bu kısa film oluyor. Ama olay örgüsünün bütünü daha geniş anlatılması gerekiyorsa o zaman bunu uzun olarak yazmaya devam ediyorsunuz. 'Kısa olmadı' diye bir şey yoktu. Karakterler ve olay örgüsü belirlendiğinde "Kara Köpekler Havlarken"in en başından uzun metraj olacağı belliydi ve öyle devam etti.

Peki böyle bir konuyu anlatmayı neden tercih ettiniz?

Ben 15 sene kadar Çeliktepe'de oturdum. Filmdeki karakterlerin birçoğunu gerçek yaşamımdan tanıyorum zaten. Dayım Selim (başkarakterle aynı ismi taşıyor) güvercinci, Çaça ve Reis benim arkadaşım, Usta karakteri komşum... Bu kişileri kurmaca hikayenin içine oturttuk. Filmde olanların birçoğu da gerçek... Kavgalar, köpek salma hikayeleri, karakolda geçenler hep gerçek... Gökdelenlerin arka kısmı Çeliktepe. Güvercinciler Lokali Seyrantepe'de. Değnekçilik yapılan yer de İç Levent. Filmi oralarda çektik.

Filmin kilit kelimesi 'güvenlik'...

Evet. Filmin geneli güven hissi üzerine kurulu. Bu durum kişinin, hanenin ve ülkenin güvenliği şeklinde genişliyor. Aynı bireyler hem korunması gereken kişiler hem de güvenliği sağlayan kişiler. Bazıları askere gidiyor, bazıları güvenlikçi olarak çalışıyor.

Filmde sizi de asker uğurlarken görüyoruz.

Çeliktepe ve Gültepe'de asker uğurlamak sosyal bir eğlencedir. Ben çok asker uğurladım. Yaşamın içinde olan eğlenceli şeyler bunlar. Biz de bunu kattık filmin içine. Militarist bir anlamı falan yok.

Filmde kullanılan köpek ismi, kula kulluk etmenin metaforu mu?

Doğrudan öyle. Herkes güvenlik meselesinde bir şekilde bu pozisyona geliveriyor. Kötü niyetle yapılan şeyler değil yani. Filmdeki bütün karakterlerin haklı tezleri var. Mesela Güvenlik Müdürü Sait, belki Selim ve Çaça ile aynı yollardan geçmiş, oraya tutunmuş ve orayı bırakmak istemeyen bir karakter. Biraz daha kötülüğe yakın ama aynı sokağın çocuğu o da. Yanında çalışanlar, aynı lokale giden çocuklar. Onlar da söylüyor zaten. "Sokakta iyi-kötü yoktur, ekmek vardır. Bizim derdimiz sizinle değil kendi işimizle' diyor. Aslında herkesin bu güvenlik meselesinde haklı paydaları var.

Oyuncuları nasıl seçtiniz?

Bizim filmimiz Cemal Toktaş'ın ilk filmi. Biz yazın çektik. "Güneşi Gördüm" 3 ay sonra çekildi. Cemal, en son bulduğumuz oyuncuydu. Onu Ahmet Rıfat Şungar getirdi. Volga Sorgu ile 7-8 seneden beri tanışıyorum. Volga sinopsisten beri biliyor hikayeyi. Zaten Çaça karakterini Volga'nın üzerine yazdım. Karakterine dair geliştirmek istediği şeyler vardı; onları konuşup senaryoya kattık.

"Başka Semtin Çocukları" ile filminiz arasında benzerlik kurulmasına ne diyorsunuz?

'Benzerlikler var' denmesine üzüldüm. Filmimiz 2007'de sinopsis olarak Kültür Bakanlığı'na teslim ettik. 2008'de de senaryo olarak teslim ettik. Volga'nın oynayacağı hep belliydi. Biz seçmeler sırasındayken Volga, Aydın Abi'nin teklifiyle onun filminde birkaç gün oynayıp geri geldi. Ben izlemedim "Başka Semtin Çocukları"nı.

Filminizde gerçekçilik duygusu çok ağır basıyor. Bu konuda kendinize örnek aldığınız yönetmenler var mı?

Bizim yaptığımız kurmaca gerçeklik. Bir filmin seyirci için aynı zamanda eğlenceli, adrenalin yapan, izlenebilir olmasına da çok önem veriyorum. Martin Scorsese, Sam Peckinpah çok değerli yönetmenler.

Lokal unsurlara sahip filminizin yurtdışında bu kadar ilgi görmesini neye bağlıyorsunuz?

Dünyanın birçok yerinde böyle yaşanıyor. Dünyada çok ciddi bir şehirleşme ve göç durumu var. Ve her yerde yaşam daha çabalanması gereken bir şey haline geldi. Zaten Latin Amerika tamamen böyle. Asya zaten hep böyle yaşıyor. Artık insanlar paranın olduğu yere, metropollere doğru toplanıyorlar. Filmde Türk kültürünü yansıtan şeyler de var. O biraz dikkat çekiyor. Bunlar dünyanın her yerinde anlaşıldı. Demek ki dünyanın her yerinde insanlar 'benim mahallemde de böyle' dedi.

İkinci uzun metrajınız olan "No Ofsayt"ı kendi filminiz olarak görüyor musunuz?

Ali Taran bizi aradı. Öykü ilginçti, diğer komedilere benzemiyordu. "Borat"ın Türk versiyonu gibiydi. Bizim ilgimizi çeken şuydu: Sıradan bir insan, yapılması çok zor bir şeyi yapmaya karar veriyor. Ve herkesi arkasına toplayıp gidiyor, kafasına taktığı şeyi yapıyor. Gerçek karakterlerle medya ünlülerinin karması bir film olacaktı. Ajans mantığıyla çalıştık aslında. Ali Taran 'ben böyle bir film istiyorum' diye bize anlattı. Biz filmden anladığımızı ona anlattığımızda çok dahiyane buldu. Sonra Bodrum'a gitti. Çektiklerimiz ona gönderildi, her gün çektiklerimizi izledi. Gayet memnun bir şekilde film bitti. Film bittikten sonra montajı kendi yapmak istedi. Biz buna karşı çıktık ve ondan sonra ipler koptu. Yapı-

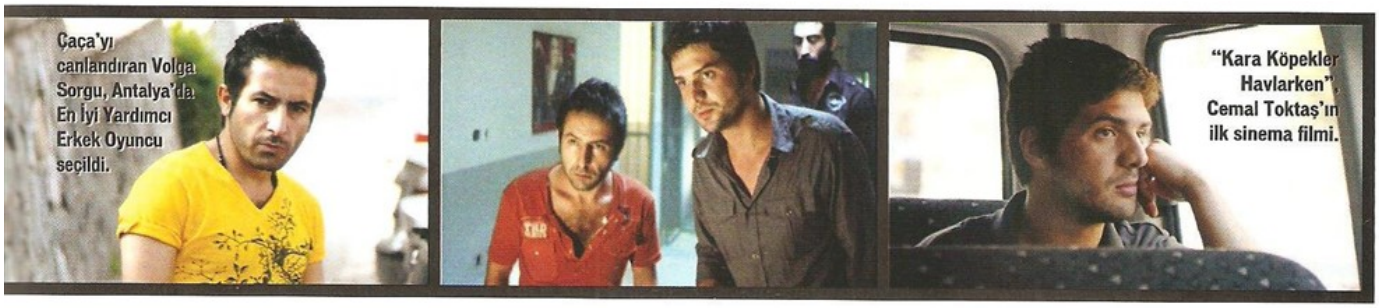

Çaça'yı canlandıran Volga Sorgu, Antalya'da En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu seçildi.

"Kara Köpekler Havlarken", Cemal Toktaş'ın ilk sinema filmi.

"FİLMİN GENELİ GÜVEN HİSSİ ÜZERİNE KURULU. BU DURUM KİŞİNİN, HANENİN VE ÜLKENİN GÜVENLİĞİ ŞEKLİNDE GENİŞLİYOR."

ğı'na teslim ettik. 2008'de de senaryo olarak teslim ettik. Volga'nın oynayacağı hep belliydi. Biz seçmeler sırasındayken Volga, Aydın Abi'nin teklifiyle onun filminde birkaç gün oynayıp geri geldi. Ben izlemedim "Başka Semtin Çocukları"nı.

Filminizde gerçekçilik duygusu çok ağır basıyor. Bu konuda kendinize örnek aldığınız yönetmenler var mı?

Bizim yaptığımız kurmaca gerçeklik. Bir filmin seyirci için aynı zamanda eğlenceli, adrenalin yapan, izlenebilir olmasına da çok önem veriyorum. Martin Scorsese, Sam Peckinpah çok değerli yönetmenler.

Lokal unsurlara sahip filminizin yurtdışında bu kadar ilgi görmesini neye bağlıyorsunuz?

Dünyanın birçok yerinde böyle yaşanıyor. Dünyada çok ciddi bir şehirleşme ve göç durumu var. Ve her yerde yaşam daha çabalanması gereken bir şey haline geldi. Zaten Latin Amerika tamamen böyle. Asya zaten hep böyle yaşıyor. Artık insanlar paranın olduğu yere, metropollere doğru toplanıyorlar. Filmde Türk kültürünü yansıtan şeyler de var. O biraz dikkat çekiyor. Bunlar dünyanın her yerinde anlaşıldı. Demek ki dünyanın her yerinde insanlar 'benim mahallemde de böyle' dedi.

İkinci uzun metrajınız olan "No Ofsayt"ı kendi filminiz olarak görüyor musunuz?

Ali Taran bizi aradı. Öykü ilginçti, diğer komedilere benzemiyordu. "Borat"ın Türk versiyonu gibiydi. Bizim ilgimizi çeken şuydu: Sıradan bir insan, yapılması çok zor bir şeyi yapmaya karar veriyor. Ve herkesi arkasına toplayıp gidiyor, kafasına taktığı şeyi yapıyor. Gerçek karakterlerle medya ünlülerinin karması bir film olacaktı. Ajans mantığıyla çalıştık aslında. Ali Taran 'ben böyle bir film istiyorum' diye bize anlattı. Biz filmden anladığımızı ona anlattığımızda çok dahiyane buldu. Sonra Bodrum'a gitti. Çektiklerimiz ona gönderildi, her gün çektiklerimizi izledi. Gayet memnun bir şekilde film bitti. Film bittikten sonra montajı kendi yapmak istedi. Biz buna karşı çıktık ve ondan sonra ipler koptu. Yapılan değişiklikler için biz aranmadık. Bize 'değiştirdik' demediler. "Borat" filmini başkasının montajladığını düşünün. İzlenemeyecek bir hale gelebilir.

Gelecek projelerinizde ne var? Kısa film mi, uzun metraj mı?

İkisi de var. Yakın zamanda bir kısa film çekeceğiz. Bir namus hikayesinin algılanış biçimiyle ilgili... Uzun metraj da çekeceğiz. Evladiyelik film yapmak istiyoruz. Bugün de izlensin, 40 yıl sonra da... O yüzden yazım sürecine çok önem veriyoruz. Uzun metrajın kastı başladı. Filmin "Kara Köpekler Havlarken"le alakası var. Hem tarz olarak çok yakın hem de bazı karakterler devam ediyor. Ama konu onun devamı değil. ■

Uzayda garip bir macera

Geçtiğimiz yılın en beğenilen filmlerinden birisi olan "AY" (Moon) ülkemizde Filmekimi'ndeki ilk gösteriminden sonra, bu ay vizyona konuk oluyor. Genç İngiliz yönetmen Duncan Jones'un bu ilk uzun metrajı, orijinal ve ziyadesiyle ekonomik bir bilimkurgu örneği olmasıyla dikkat çekiyor. Sam Rockwell'in başarılı bir performansla neredeyse baştan sona tek başına sürüklediği filme, Kevin Spacey de bir yapay zekanın sesi olarak katkıda bulunmuş.

ENGİN ERTAN

Hayranları David Bowie'nin bilimkurguya merakını bilir. Örneğin kariyeri boyunca kendisine yarattığı personalardan birisi, dünyada bir rock yıldızına dönüşen Marslı Ziggy Stardust'tır. Bu döneme denk düşen, 1972 tarihli ve çoğu kişiye göre başyapıtı (daha doğrusu ürettiği sayısız başyapıttan bir diğeri) olan albümü The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders From Mars'ta da sayısız bilimkurgu öğesine rastlamak mümkündür. Bahsettiğimiz albümün kaydedildiği 1971 yılında dünyaya gelen Bowie'nin oğlu Duncan Jones da ilk uzun metraj yönetmenlik denemesini bilimkurgu türünde yapmış durumda. Jones'un tüm dünyada büyük ilgiyle karşılanan filmi "Moon/Ay", tarz olarak da ait olduğu türün günümüzdeki örneklerinden ziyade 70'lerdeki kimi doruk noktalarını akla getiriyor. Bu benzerliklere değinmeden önce "Ay"ın konusunu özetlemekte fayda var.

Dünyadaki enerji kaynaklarının tükenmekte olduğu yakın bir gelecekte, Lunar Industries isimli şirket duruma çözüm olarak Ay'da bir üs kurar. Buradan elde edilen Helium-3 gazı gezegenimize transfer edilmekte ve ihtiyaç olan temiz enerji sağlanmaktadır. Bu görevi üstlenen astronot ise Sam Bell'dir (Sam Rockwell). Söz konusu üste Sam dışında sadece GERTY adlı bir yapay zeka (Kevin Spacey tarafından seslendirilmekte) bulunmaktadır. Sam, üç yıllık anlaşmasının bitmek üzere olduğu günlerde bir kaza geçirir. Bu kaza ertesinde hem GERTY'nin davranışlarında gariplikler sezen, hem de kendisini pek iyi hissetmeyen Sam, kazanın gerçekleştiği alana gittiğinde yaralı şekilde kendisini bulur. Başka bir deyişle, kazadan sonra üste uyanan Sam'in klonudur. Bu beklenmedik gelişme ertesinde Sam ve klonu hem üsteki görevleri, hem Lunar'ın planları, hem de kendileri hakkında çeşitli gerçekleri keşfeder.

Duncan Jones

Sam Rockwell filmi büyük ölçüde tek başına sürüklüyor.

Duncan Jones "Ay" için kendisini etkileyen kimi filmleri ve hikayenin gelişim sürecini verdiği röportajlarda şöyle anlatıyor; "Hem benim, hem de Sam Rockwell'in hayranı olduğu bazı filmler var; 'Alien/Yaratık', 'Outland' veya 'Silent Running' gibi... Ben bu filmleri izleyerek büyüdüm, Sam'in de bilimkurgu türünden hatırladığı ilk örnekler yine bunlar. Üç yıl önce bu projeyle ilgili ilk kez görüşüp, konuştuğumuzda bu ortak noktamızı keşfettik. 'Ay'ın senaryosu Sam için yazıldı. Tür olarak bilimkurgu tarzında bir şey yapmak istiyorduk ama saydığım örneklerdeki farklı olan unsur bizim için çok önemliydi. Bu bilimkurgu filmleri en nihayetinde insan faktörü üzerine kuruludur... Özel efektler ve tasarımlar arasında cirit atmaktansa, bir karakter üzerine yoğunlaşıyor olması 'Ay'ı bugünün bilimkurgularından farklı kılıyor bence."

Yönetmen Jones'un söylediklerine bakarak, "Ay"da özel efektler ve set tasarımlarının pek önemli bir yer tutmadığı sonucuna varabilirsiniz. Bu çıkarım efektler açısından belki yerinde olsa bile, sanat yönetimi "Ay"ın en büyük kozlarından birisi. Hatta filmin en çok övgü toplayan yönlerinden birisi, 5 milyon dolar gibi mütevazı bir bütçeyle görsel açıdan bu kadar etkileyici ve tutarlı olması. Büyük bölümü tek mekanda, Sam'in yaşadığı ve çalıştığı Ay'daki üste geçen film, başkarakterinin yalnızlığını ve paranoyalarını destekleyecek atmosferi, steril olduğu kadar klostrofobik bir etki uyandıran sanat yönetimiyle sağlıyor. Sanat yönetimindeki minimal tercihler, Jones'un da adını andığını, Ridley Scott'ın "Yaratık" filmini akla getiriyor.

"Ay"ın esin kaynaklarından bahsederken yönetmeninin ikincil olarak andığı bir diğer filmse, konu özeti nedeniyle sizlerin de aklına gelmiş olmalı; Stanley Kubrick imzalı "2001: A Space Odyssey/2001: Bir Uzay Macerası"... Sam ve GERTY arasındaki ilişki, "2001"in ürkütücü yapay zekası HAL'i hatırlatıyor ister istemez. GERTY'yi Kevin Spacey'nin seslendiriyor olması da bu açıdan anlamlı, zira oyuncunun filmografisini düşününce, ister istemez bu yapay zekadan bir hinlik beklemeye başlıyorsunuz. Jones da bunun bilinçli bir tercih olduğuna dikkat çekiyor; "Bir bilimkurgu filmi çekip, içine bir yapay zeka koyarsanız, '2001' ile karşılaştırılmamanız neredeyse imkansız. HAL ve GERTY arasında böyle bir mukayese yapılacağını bildiğimiz için, özellikle Kevin Spacey'nin projeye dahil olmasını istedik. Benzerliği reddetmekten ziyade, bu yöndeki izleyici beklentisinin üzerine gitmeyi düşündüm. Kevin Spacey bu imayı daha da güçlendirdi ve GERTY'nin finalde geldiği nokta seyirci için daha da şaşırtıcı oldu."

Kuşkusuz "Ay"ın bir diğer ilginç yönü, bir bakıma Sam Rockwell'in filmde fiziksel olarak yer alan tek oyuncu olması. Birkaç geriye dönüş ve rüya sahnesi haricinde, Rockwell gözüktüğü tüm sahnelerde tek başına. Sam Bell ve klonunun karşı karşıya olduğu sahnelerde de bu durum değişmiyor. Rockwell film boyunca ya Spacey'nin sesiyle ya da birkaç video görüşmesi sahnesinde ekranda gözüken oyuncularla paslaşıyor sadece... Oyuncuya duyduğu hayranlığı çeşitli röportajlarında ifade eden ve bu nedenle özellikle onun merkez noktasında yer aldığı bir film çekmek istediğini söyleyen Jones'un, bu bağlamda en uç noktaya gittiği söylenebilir. Rockwell'in filmi tek başına sürüklemek konusunda ziyadesiyle başarılı olduğunu da eklemek gerek. Sam Bell tür içerisinde zamanla yer edinecek bir anti kahraman. Rockwell bu karakteri yorumlarken içine hapsolduğu yalnızlık ve karamsarlık kadar, bu zorlayıcı durumda ortaya çıkan mizahı da başarıyla beden diline yediriyor. Böylece oyuncunun performansı tekdüzelikten uzaklaşıyor.

"Ay"ın artı noktalarından bahsederken, atmosfere ciddi bir katkısı olan tema müziğini de unutmamak gerek. Çoğu kişinin beklentisinin aksine babasıyla çalışmaktan özellikle kaçınan Jones (bazı röportajlarda şakayla karışık olarak "Zaten telif haklarını ödemeye bütçemiz yetmezdi", diyor), meraklısının Pop Will Eat Itself grubundan, çoğu sinemaseverinse Darren Aronofsky filmleri için bestelediği müziklerle hatırlayabileceği Clint Mansell'den yana kullanmış tercihini. Fazlasıyla ekonomik bir proje olan "Ay"ın kullandığı anlatım araçları arasında öne çıkan müziğin, yer yer kendine ait bir karaktere dönüştüğünü söylemek bile mümkün.

Yaklaşık bir yıl önce Sundance'deki ilk gösteriminden bu yana eleştirmenlerin büyük beğenisini toplayan ve Jones'u 2009'un keşif yönetmenleri arasına sokan "Ay", İngiliz Bağımsız Film Ödülleri'nden 2 galibiyetle (En İyi Bağımsız İngiliz Filmi ve Duncan Jones'a verilen Douglas Hickox ödülü) döndüğü gibi, 2 dalda da (En İyi İngiliz Filmi ve En İyi İlk Film) BAFTA'ya aday gösterildi. Tüm bu övgü ve ödüller bir yana, "Ay" için kusursuz demek ne yazık ki zor. Jones'un ilk uzun metrajının yolun başındaki bir yönetmenin kendini gösterme çabasından, yer yer biraz zorlama kaçan bir 'sanatsallık' ve gösterişçilikten mustarip olduğunu söylemek mümkün. Yine de bir bütün olarak bakıldığında "Ay" başarılı ve dikkate değer bir ilk film. Sonraki işlerini merakla beklediğimiz Duncan Jones'u keşfetmek için, vizyonda karşınıza çıkan bu fırsatı kaçırmamanızı öneriyoruz. ■

KORKULARIN KESİŞME NOKTASINDA

GEÇTİĞİMİZ SENE ULUSLARARASI İSTANBUL FİLM FESTİVALİ VE ADANA ALTIN KOZA FİLM FESTİVALİ'NDE EN İYİ FİLM SEÇİLEN, ASLI ÖZGE'NİN YÖNETTİĞİ "KÖPRÜDEKİLER" GİDEREK BÜYÜYEN MİLLİYETÇİLİK VE GENÇLERİN GELECEK ENDİŞESİNİ, HAYATLARI BOĞAZİÇİ KÖPRÜSÜ'NDE KESİŞEN ÜÇ KARAKTER ÜZERİNDEN ANLATIYOR.

MÜJDE IŞIL

Aslı Özge'nin ikinci uzun metrajı olan "Köprüdekiler", 2009'a damgasını vuran yapımların başında geliyor. Gerçek hayattan üç karakteri kurmaca bir hikayenin içine yerleştiren Özge, ülkemiz insanının derdine tercüman oluyor ve iki büyük soruna dikkat çekiyor: Gençlerin gelecek korkusu ve giderek büyüyen milliyetçilik... Filmde gördüğümüz, Boğaziçi Köprüsü'nün altından geçen ihtişamlı yatlardaki zengin yaşamlar ile varoşların sefaleti, üç kuruşu hesap edenler ile sokakta önünden geçtikleri iştah açıcı reklam panoları, bu korkuları besleyen tezatlardan sadece birkaçı... İlk başta belgesel fikriyle yola çıkan Özge, filme konu olan kişilerin ve daha birçoklarının hikayesini dinledikten sonra "Köprüdekiler"i gerçek karakterlerin kendi hayatlarından esinlenilerek yazılmış kurmaca bir filme dönüştürdü. Filmin üç anakarakteri var. Taksim-Bostancı hattında işleyen dolmuşun şoförü Umut, seyyar satıcı Fikret ve bir de polis Murat... Üçü de İstanbul'un varoşlarında yaşayıp iki kıtanın kesiştiği yere, Boğaziçi Köprüsü'ne hayatlarını kazanmaya gelirler. Üçü de arayış içindedir. Umut, karısı Cemile'yi memnun etmek için daha iyi bir ev arar. Gül satarak hayatın devam etmeyeceğinin farkında olan Fikret, çeşitli dükkanlara iş başvurusunda bulunur. Polis Murat ise bir meslektaşıyla paylaştığı evde akşamları bilgisayarının başına oturur ve internet üzerinden kızarkadaş arar.

"Ticari sinema yapmıyorum. Eğer gişe yaparsa ne güzel. Ama ticari amaca yönelik olsun diye bir şeylerden vazgeçip başka bir şey yapmam. Bizim görevimiz, seyiciyi çekmek için seyircinin görmek istediklerini ve o seviyeyi tutturmak değil, tam tersine, seyircinin seviyesini yükseltmek. Onların beğenmeyeceklerini zannettikleri şeylere ilgisini çekmek ve düşünmesini sağlamak. Ticari sinemanın hedefi düşündürmek değil eğlendirmektir. Seyirci filmde sıkılmasın diye bir şey yapmayı düşünmem. Çünkü be-

nim bir derdim var ve onu anlatmak istiyorum" diyor Aslı Özge ve devam ediyor: "Ben de bir filme gittiğimde düşünmek istiyorum. Ben hiç komedi filmlerinden hoşlanmam mesela; kara mizah severim." Onun gerçekçi yaklaşımını "Köprüdekiler"de fazlasıyla görmek mümkün. Birçokları tarafından film için 'belgeselvari' tanımlaması yapılması da bu gerçekçilikten kaynaklanıyor. Hiçbir profesyonel deneyimi olmayan insanların, kurmaca bir öykü içinde bu kadar gerçekçi oynayabilmesi ise oyuncular kadar yönetmenin de kişisel başarısı.

Geçtiğimiz sene Uluslararası İstanbul Film Festivali ve Adana Altın Koza Film Festivali'nde En İyi Film seçilen "Köprüdekiler", yurt dışındaki festivallerin de gözdesi oldu. Filmin uluslararası prömiyeri Locarno Film Festivali'nde, Kuzey Amerika prömiyeri ise Toronto Film Festivali'nde yapıldı. Reykjavik Uluslararası Film Festivali ve Varşova Film Festivali'nde yarıştı; birçok uluslararası festivalden davet aldı.

"Köprüdekiler", ilk kez İstanbul Film Festivali'nde seyirciyle buluştuktan neredeyse bir yıl sonra ticari gösterime giriyor. Biz de bu vesileyle Aslı Özge ile söyleştik; filmin belgeselden kurmacaya geçiş serüvenini ve 'mesaj vermiyor' tartışmalarına yönetmenin cevabını dinledik.

Sinemayla ilişkiniz nasıl başladı, yönetmenliğe nasıl adım attınız?

Sinemayla ilgili bir şey yapmak lisedeyken aklımda vardı. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon bölümüne girdim. Oradaki iki yılın sonunda televizyonla ilgili bir şey yapmak istemediğimi düşündüm. Çünkü çeşitli televizyon kanallarında staj yapmamız gerekiyordu orada. Ondan sonra Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Sinema-Televizyon bölümünün sınavlarına girdim. Kazanınca üniversiteye orada devam ettim. Okuldayken her yıl bir kısa film yapıyorduk. Okulun olanakları yoktu. Prodüksiyonunu, her şeyini kendimiz yapıyorduk. Aslında, 3 v.b, Küçük Kurbağa... 5-6 tane kısa filmim var. En son Capital C-Büyük Harf C diye bir film yapmıştım. Okul bitince Berlin'e taşındım. Sinema-TV'den sonra orada felsefe üzerine bir şeyler yapmayı düşündüm. İki yıl kadar felsefe okudum ama bitirmedim. İlk uzun metraj filmim olan "Biraz Nisan"ı orada çekme fırsatım oldu. O sıralarda görüntü yönetmeni olmak isteyen Emre Erkmen, Türkiye'de bu konuda bir branşlaşma olmadığı için Mimar Sinan Sinema TV'ye devam etmek istemiyordu. Alman Sinema Televizyon Akademisi'nin sınavlarına girdi ve kazandı. Akademi'nin başında Reinhard Hauff vardı. Birlikte ona gittik. "Biraz Nisan" için 10 sayfalık bir tretman yazmıştım. Kiralık ev arayan birkaç kişinin hikayesi... Ben de yeni başka bir şehre taşınmıştım. Geçmişte bir şey bırakıyorsunuz ve kendinize yeni bir yer ediniyorsunuz. O arada kalma durumunu kullanmak istiyordum. Berlin'de ilginç bir durum var. Bir eve bakmak istiyorsunuz. Bir saat veriliyor. Herkes geliyor ve birlikte bakılıyor eve. Dolayısıyla aynı mahallede ev bakıyorsanız aynı insanlarla karşılaşıyorsunuz. Ben de birkaç ev arama seansında karşılaşan birkaç kişinin hikâyesini anlatmak istedim. "Biraz Nisan" bittikten sonra onu bir Alman televizyonu satın aldı. Emre ve Emre'nin okulundan bir arkadaşa dedim ki "Benimle İstanbul'a gelin. Üç günde, üç berber üstüne bir belgesel çekmek istiyorum." Çünkü Berlin'de saç büyük mesele. Orada insanlar saça karşı çok meraksız ve ben iyi bir berber bulamıyordum saçımı kestirecek. İstanbul'da sıkça kuaföre gidildiğini duyunca çok şaşırıyorlardı. Ben de berberler üzerinden İstanbul'daki gündelik hayatı anlatmaya karar verdim. "Hesperos'un Çömezleri" adlı 60 dakikalık belgesel böyle ortaya çıktı.

Aslı Özge

"Köprüdekiler" nasıl doğdu?

Ben Avrupa yakasında oturuyorum, babam karşıda... Karşıya geçerken köprü yolunda çok trafik olduğundan beklemek zorunda kalıyordum. Beklerken sıkıntıdan köprüde satış yapan çocukların fotoğrafını çekmeye başladım. Bunlarla ilgili ne yapabilirim diye düşündüm. "Acaba nereden geliyorlar buraya, birisiyle evine gitsem nasıl olur?" dedim. Polisle aralarındaki kovalamacaya da şahit oluyorsunuz tabii... Boğaziçi Köprüsü bir süs gibi. Onun üzerinde olup biteni bilmiyoruz, gelip geçiyoruz ya da hep uzaktan bir resim gibi seyrediyoruz... Dolayısıyla "Orada olmak ne demek?", bunu merak ettim. Çocuklar gül satıyor. Polis, köprünün bekçisi gibi onları kovalıyor. Bir de sürekli oradan geçen dolmuş şoförleri var. Dolayısıyla bu üç meslek grubu hayatını buradan kazanıyor. Filmin başlangıcında gemiden güzel bir köprü görüntüsünü görüyorsunuz. Bu kontrast önemliydi. Gülme, eğlenme ve 'Boğaz'ın İncisi' durumu yukarıda yok. Tam tepede kaos var. Orada bir şey olsa tüm İstanbul kilitleniyor. Ve orada bir mücadele var... Üç karakterin de genç olmasını istedim. Ama farklı dönemlerde genç. Biri 16 yaşında. Biri 20'lerin başında, diğeri de 20'lerin sonunda. Ciddi bir gelecek korkusu var çünkü. Kimse bilmiyor yarın para kazanabilecek mi? Dolayısıyla gençlere ve onların gelecek korkusuna odaklanmak istedim. Köprü, Asya ile Avrupa'yı bağlıyor. Türkiye de bir nevi trafikte; Avrupa'ya girebilmek için... Hepsi bütünleşince kafamda yerine oturdu. ➡

"KİMSE BİLMİYOR YARIN PARA KAZANABİLECEK Mİ? DOLAYISIYLA GENÇLERE VE ONLARIN GELECEK KORKUSUNA ODAKLANMAK İSTEDİM."

Filmde, büyüyen milliyetçiliğe dair endişe de önemli bir yer tutuyor.

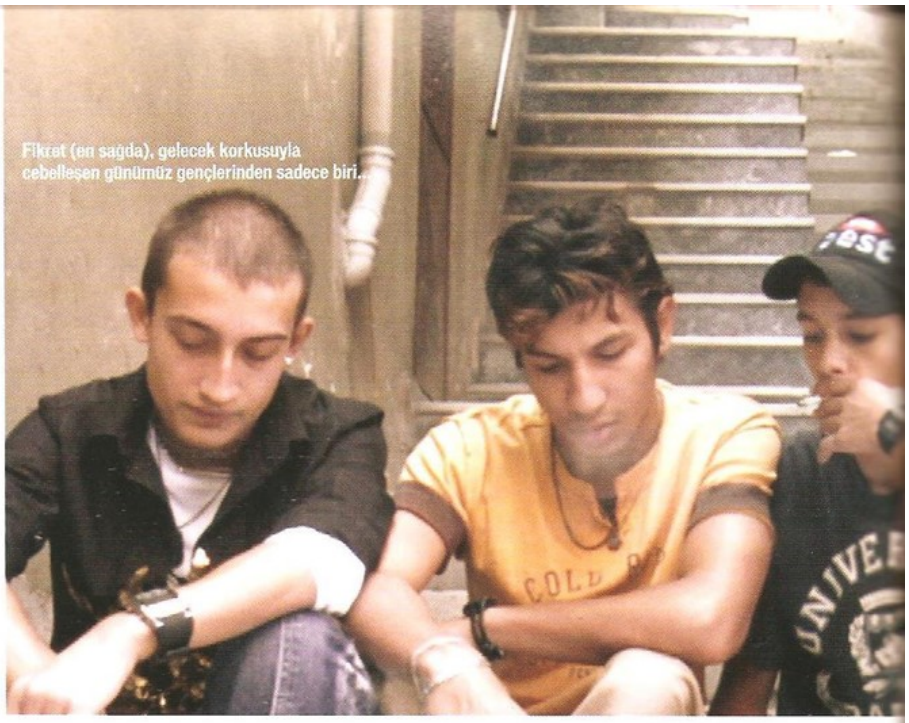
Fikret (en sağda), gelecek korkusuyla cebelleşen günümüz gençlerinden sadece biri...

Oyuncuları nasıl seçtiniz?

Dolmuşlarla gidip gelmeye başladım. 2006 senesiydi. Emre Erkmen de fotoğraf makinesi ve videoyla çekim yaparak bana araştırma sırasında destek oluyordu. Devamlı karşıya geçip duruyorduk. Bu arada Berlin'den de maddi destek arıyorduk film için. Diyorlardı ki "Bir şekilde Berlin ile bağ kurar mısınız?" Ama projenin Almanya ile hiçbir ilgisi yok. O sırada bir dolmuşta Herta Berlin futbol takımının bayrağını gördük. Belki bu dolmuş şoförünün Almanya ile bir ilgisi vardır diye düşündük. Herta Berlin bayrağı yüzünden biz o dolmuşu takip ettik. O da Umut'tu. İlk bulduğum kişi oydu. Onun Almanya ile hiçbir ilgisi yokmuş. Dolmuşun sahibi olan Bülent'in babası zamanında Almanya'da çalışmış ve o parayla arabayı almışlar. Bir Alman müşteri bir gün dolmuşa binmiş ve bayrağı ona bırakmış. Tamamen tesadüf. Ama Umut aklıma yattı hemen. Bülent için önce "abim" demişti. Ama abisinden çok korkuyordu. Sonra anladım ki kardeş değiller. Sonra Umut'un evine gittim. Ev küçük geldiği için karısıyla taşınmak istiyorlardı. "Biraz Nisan"dan beri taşınma konuları ilgimi çektiği için "Tamam, konumu buldum" dedim. Taşınmak isteyen bir çift ve ben onların taşınma ya da taşınamama sürecini takip etmek istiyorum. Oturdukları ev Bülent'in. Ama kira kontratları yok. Bülent istese onları kapı dışına koyabilir. Umut'un hem işi hem de evi Bülent'e bağlı. Dolayısıyla Umut, Bülent'e iyi davranmak zorunda. Bülent de Umut'a istediği her şeyi yaptırabiliyor. Bir yandan Cemile'nin de istekleri var. "Bunu anlatmam lazım" diye düşündüm. Kendi fantezimde hikayeyi geliştirerek bir senaryo yazdım.

Filmde gerçek polislerin oynamasına Emniyet izin vermemiş.

Köprüde iki polis duruyordu. Biri, benim çekmek istediğim polisti. Onlarla karakola gittim, konuştum. Sonra Emniyet Müdürlüğü'ne, valiliğe başvurduk, izni alamadık. Bu arada filmi çekmeye başladık ama bir yandan da bir yıl boyunca denedik izin alabilmek için. Üç karakter vardı ama üçünü paralel çekemiyordum. Sonunda bir oyuncuyla çalışmaya karar verdim ve birlikte çalışamayacağımızı söylemek için o polisle buluşmak istedim. Tesadüfen kardeşi onu Kayseri'den ziyarete gelmiş. Onunla birlikte geldi buluşmaya. Tip olarak olmasa da ikisi de birbirine benziyor, yani annelerine düşkünler, devamlı internetteler, memleketlerini özlüyorlar... Kardeşi de polis akademisine girmek istemiş ama alınmamış. Abisinin kıyafetlerini giyiyor. Dolayısıyla meselelere çok hakim. Düşündüm ve onun oynamasına karar verdim. Polisin ev arkadaşı ise profesyonel oyuncu.

Fikret'i en son mu buldunuz?

Evet. Onu Fındıklı'da buldum. Fındıklı'daki bütün satıcılarla konuşmuştum. Araba şarjı satan birisini oynatacaktım. Ama karısı hastalandı. O gün moral bozukluğu içinde dönerken Emre, "Bak, şurada yeni birisi var" dedi. Uzun saçlı oluşu dikkatini çekmiş. Yüzünü de dönünce genç biri, çok süslü, her tarafında yüzükler küpeler... Fikret'ti o. Ama hiç konuşmuyordu, çok içine kapanıktı. Onu konuşturmak çok uzun sürdü. Yaşadığı yer olan Kuştepe'ye kendimizi kabul ettirmek kolay değildi. Devamlı gittik geldik. Sonunda kabul ettiler bizi.

"Köprüdekiler"i 'denetim altında belgesel' olarak nitelendirmişsiniz. Bu ne anlama geliyor?

Bu benim cümlem değil, bunu yazan gazetecinin kendi yorumu. Yani belgesel olmadığını ama farklı bir kurmaca film olduğunu belirtmek için değişik bir ifade biçimi aramış. Zaten bir şey spontaneyse belgeseldir. Spontane olanı kontrol edip denetim altına almaya başlarsanız ona yön veriyorsunuzdur. Yön verdiğiniz ve müdahale ettiğiniz şey bence belgesel değildir. "Köprüdekiler" belgesel değil. Filmdeki birçok diyalogu benim arkamdan oyuncular tekrar etti. Birçok sahnede tekrarlar var. Umut'la Cemile'nin kavga sahnesi mesela birçok alternatifli ve bol tekrarlı saatlerce süren bir çekimle gerçekleşti. Hiçbir oyuncunun dramaturjik olarak önemli noktalarda söyledikleri cümleler kendilerine ait değil. Daha da önemlisi Murat polis değil. O bölümdeki her şey kurmaca, herkes amatör ya da profesyonel oyuncu.

Ben ilk başta belgesel yapma fikriyle yola çıkmıştım. Ama süreç içinde bu, kurmacaya dönüştü. Onlar bana hikâyelerini anlattılar. Bunları hep yazdım ve bir senaryo oluştu elimde. Nasıl romandan adaptasyon yapılıyorsa, burada da gerçek hayattan esinlenildi. Mesela birçok satıcıyla görüştüm. Öbürlerinin anlattığı şeyleri de filme koydum veya "Böyle de olabilir" diye kendim birçok şey ekledim. "Köprüdekiler" gerçek karakterlerin kendi hayatlarından esinlenilerek yazılmış kurmaca bir film.

Peki onların hayatlarının dışında, sizin ilave ettiğiniz neler var?

Mesela Umut ile Cemile'nin böyle bir kavgası yok. Fikret elektronik dükkanına iş başvurusunda bulunmuş değil. Mesela 'Keşke savaş olsa' diyalogu İbo'nun kendi cümlesi değil. Demin de söylediğim gibi Murat polis değil, o kızların hiçbirisini internette tanımış değil. Tüm chat'te yazılanları ve buluşmalarda konuşulanları onlara dikte ettirdim ve bunlar bol miktarda tekrarla çekilen sahneler oldu.

O zaman karakterlerin varlığı ve bir ölçüde de hayat hikayeleri mi gerçek?

Kişisel arayışları ve istekleri benim yola çıkış noktamdı.

Üçünün de ortak özelliği, hayat mücadelesinde karşılık alamamaları...

Karşılığını alıp alamamaktan çok beni, kendi sınırlarına çarpmaları ilgilendiriyordu.

Filmde erkek karakterlerin acizliği ve kadınların yönlendiriciliği ağır basıyor sanki.

Erkekler toplumun onlara yüklediklerı rolün altında eziliyorlar... Konseptim köprüydü ve burada karşılaşan kimler olabilirdi? Üç meslek grubu vardı. Kadın polis yoktu mesela.

"İLK BAŞTA BELGESEL YAPMA FİKRİYLE YOLA ÇIKMIŞTIM. AMA SÜREÇ İÇİNDE BU, KURMACAYA DÖNÜŞTÜ."

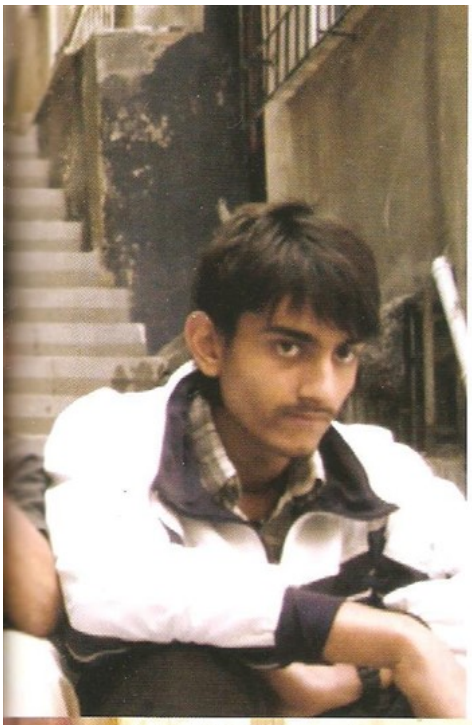

Filmde polislerin oynamasına Emniyet izin vermedi. Murat'ı (sağda) gerçek bir polisin kardeşi canlandırdı.

Dolmuş şoförü kadın hiç yok. Satıcılar da genellikle yaşlı teyzelerdi; genç birisi yoktu. Ama birkaç izleyen şöyle dedi: Bu film, kadınları ön planda göstermeden kadınları anlatıyor.

Fikret töreni izlerken, onun orada ne kadar ezildiğini görüyoruz.

Kesinlikle. Bir de orada acıklı bir durum var. Törende okula gitmiş çocuklar önlerinden geçiyor. Fikret ve arkadaşı ise okula gitmemiş ve bir yere ait olmaya çalışıyorlar. Törene gidiyorlar ve okula giden çocukları alkışlıyorlar. O çocuklar "Ne mutlu Türküm diyene!" diyor o sırada. Tanklar, panzerler, savaş uçakları geçiyor, "Akan kan bayrak için!" diye bağırıyorlar. İster istemez bende oluşan his şu oldu: Adeta bir savaş durumu var ortada. Filmde "Keşke savaş olsa..." cümlesi benim ne demek isteğimi en iyi anlatan cümlelerden birisi.

Aslında toplumun her katmanında faşizm mevcut. Herkes kendinden aşağı gördüğünü ezmeye çalışıyor.

Evet. Biz Eminönü'nde çekim yapmaya gittik. Fikret'in iş aradığı sahneleri çekiyoruz. Oradakiler dedi ki "Sizin oyuncuyu polis tuttu." Fikret'i orada bekliyor diye durdurmuşlar. Teni koyu tabii... "Ben filmde oynuyorum" demiş ama inanmamışlar. Ben kamerayla gidip Kültür Bakanlığı'dan destekli film çektiğimizi, iznimiz olduğunu anlattım. "Kamerayı kapatın" dedi. Kamerayı kapatmayınca "Seni de içeri alırız" dediler. Beni de arabaya götürdüler. Sonra bizi serbest bıraktılar. Türkiye'de bunun her kesimde bilinçli olduğunu düşünmüyorum. Çok ciddi boyutta cahillik var. Bazıları Kürt'ü, Ermeni'yi, Yahudi'yi sevmiyor ama niye sevmediğini bilmiyor. Hiç düşünmemiş. Sadece "sevilmez" diye düşünüyor.

Polisin milliyetçilikle ilgili konuşmaları ortaya komik, absürd bir durum çıkarıyor.

Kesinlikle. İstanbul ve Adana'da seyirci güldü o sahnelerde. İzleyen kimse "Yaşasın!" demiyor. Filmi 29 Ekim'de çekmek, filme başlamadan önceki fikrimdi zaten. Senaryoyu yazınca ve konu gelecek korkusu olarak netleşince ben de kendi korkumu, yani büyüyen milliyetçiliği içine koymak istedim. Bayraklarda ciddi bir artış var mesela. Ben de bunu yüksek sesle söylemek istedim. Burada anlattığım gerçek, benim gerçeğim. Ben mesaj vermiyorum ama onları öyle bir gösteriyorum ki benim nerede durduğum çok açık. Filmdeki hiçbir karakterin politik düşüncesi benimkiyle aynı değil. Bu farklılığın nedenini anlamaya çalıştım, onları yargılamadan... Filmin durduğu yer burası aslında.

Sadece olanı gösterip mesaj vermediğiniz için eleştirenler de var.

Bazı kişilerin filmlerden bir mesaj beklentisi var. Bu iyidir bu kötüdür denmesini ve bir sonuç çıkarılmasını talep ediyorlar. Ve her şey önlerine açıkça konsun, sonunda yönetmen açıkça söylesin istiyorlar. "Acaba bunu buraya koymuş ve ne demek istemiş olabilir?" diye düşünmek istemiyorlar. Bence önemli olan nedenlerin konuşulması; sonuca ya da yargıya varmak değil... Bence filmin tavrı çok ortada. Ben özellikle dikkat ettim hiç mesaj vermemeye.

Filmin ilk gösterimini İstanbul Film Festivali'nde yaptınız. Ödül almayı bekliyor muydunuz?

İstanbul Film Festivali'nde öğrendim sinemayı. Film de İstanbul filmiydi. Kendi şehrinde film nasıl algılanacak? Bu önemliydi benim için, yoksa ödül alacak mı diye gerçekten düşünmedim. İstanbul Film Festivali'ne yurtdışından festival temsilcilerinin gelip film seçtiklerini biliyorduk, ve birçok festival davetini o sırada aldık. Bu beğenildiğine işaretti bizim için ve en büyük ödül bu oldu. Bence ödüller jürilerin kimliğiyle çok bağlantılı. Sonucun ne olacağını hiçbir zaman bilemezsiniz. Ödüller, filmin duyulması ve ondan bahsedilmesi için bir araç.

"ÖNEMLİ OLAN NEDENLERİN KONUŞULMASI; SONUCA YA DA YARGIYA VARMAK DEĞİL. BENCE FİLMİN TAVRI ÇOK ORTADA."

Adana'da Nuri Bilge Ceylan'ın başkanı olduğu jüriden de ödül aldınız. Ceylan'ın sinemasıyla kendi tarzınız arasında paralellik kuruyor musunuz?

Evet, onun olduğu bir jüriden ödül almak tabii çok değerli benim için, bu yüzden de hangi ödül olsa sevinirdim. Onunla tarzdan çok, niyet konusunda paralellik kuruyorum diyebilirim. Günlük hayattaki doğallığa ulaşma isteği beni de çok ilgilendiriyor.

Filminizin "İki Dil Bir Bavul" ile birlikte Türk Yeni Gerçekçiliği'ne öncülük ettiği görüşüne katılıyor musunuz?

Toplumu gerçekçi bir yaklaşımla anlatan filmler bunlar. Yeni kuşak sokaklardaki hikayelerle daha çok ilgilenmeye başladı sanırım. "İki Dil Bir Bavul" gerçekten bir belgesel, çok başarılı buluyorum ve çok beğeniyorum. İkisi birlikte anılıyorsa ne güzel!

Yeni projeniz "Soluksuz"dan bahseder misiniz?

"Soluksuz"un senaryosunu "Köprüdekiler"den önce yazmaya başlamıştım. İstanbul'da geçen bir aile hikayesi... Birbirlerinden bağımsızlaşan, bireyselleşmeye çalışan bir ailenin 4 ferdini anlatıyor. "Soluksuz"u yazarken 2005'te Selanik Film Festivali'ne başvurmuştum. Orada proje Balkan Fonu'nun desteğini aldı. "Köprüdekiler" ise daha küçük bütçeli ve daha basit oluşabilecek bir filmdi. Dolayısıyla o öne geçmiş oldu. "Soluksuz"u yazmak ise zaman aldı. "Soluksuz"un yapımcılığını Türkiye'den "Köprüdekiler"in de montajını yapan Aylin Zoi Tinel'in içinde bulunduğu Vav Grubu ve Almanya'dan Razor Film yapıyor. ■

Ortak Nokta:

rad

FM 88 100

RADYO TURKUVAZ

TURKUVAZ
MEDYA GRUBU

www.radyoturkuvaz.com.tr

yoTURKUVAZ

Türkçe müziğin her türünü
dinleyenlerin, akıl değil haber almak
isteyenlerin, evde takılanların, işte
sıkılanların, trafikte kalanların, kısacası
tüm Türkiye'nin ortak noktası
RADYO TURKUVAZ.

104 106 107 108 MHz

İSTANBUL 90.2 • ANKARA 99.7 • İZMİR 104.3
ADANA 107.9 • ADANA CEYHAN 98.3 • ANTALYA 102 • ANTALYA ALANYA 102
BALIKESİR 99 • BALIKESİR BANDIRMA 96 • BURSA 90.2 • DENİZLİ 98
DİYARBAKIR 90 • ERZURUM 99.6 • ESKİŞEHİR 107.2 • ESKİŞEHİR SİVRİHİSAR 94.5
EDİRNE 103.3 • GAZİANTEP 106.8 • GAZİANTEP NİZİP 90.2 • İZMİR ÇEŞME 88.3
KAYSERİ 103.8 • KOCAELİ 90.2 • KONYA 106.2 • KONYA EREĞLİ 104.4 • KÜTAHYA 89.8
MALATYA 104.3 • MERSİN 93.5 • MUĞLA BODRUM 96.5 • MUĞLA GÖCEK 90.5
MUĞLA MARMARİS 90.3 • MUĞLA 98 • OSMANİYE 91.4 • SAMSUN 97.7
SAMSUN BAFRA 92.2 • SAKARYA ADAPAZARI 101.6 • ŞANLIURFA 100.2
TEKİRDAĞ 101.7 • TRABZON 92.6 • ZONGULDAK 89.2 • ZONGULDAK EREĞLİ 101

RADYO TURKUVAZ
Türkiye'nin radyosu

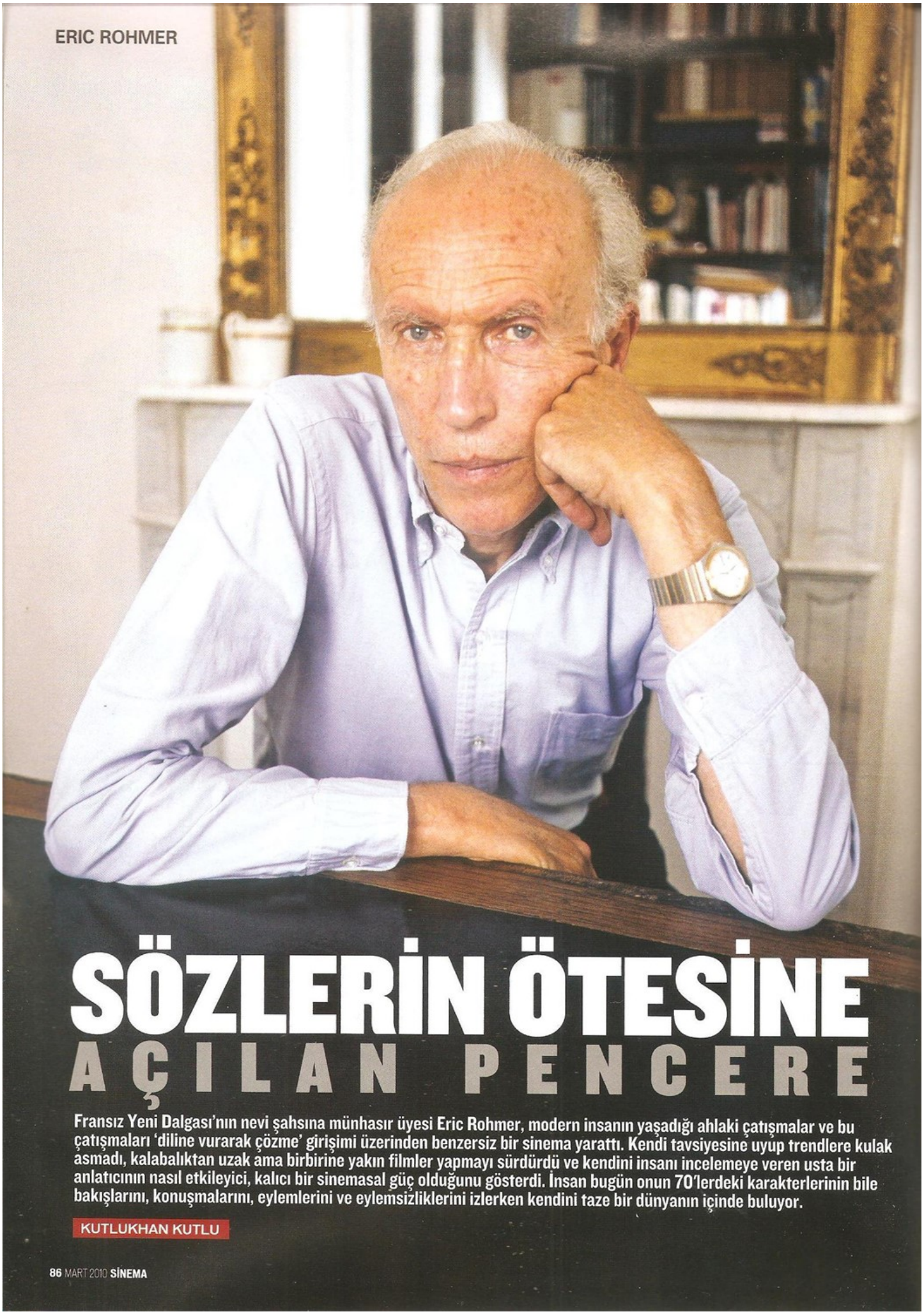

SÖZLERİN ÖTESİNE AÇILAN PENCERE

Fransız Yeni Dalgası'nın nevi şahsına münhasır üyesi Eric Rohmer, modern insanın yaşadığı ahlaki çatışmalar ve bu çatışmaları 'diline vurarak çözme' girişimi üzerinden benzersiz bir sinema yarattı. Kendi tavsiyesine uyup trendlere kulak asmadı, kalabalıktan uzak ama birbirine yakın filmler yapmayı sürdürdü ve kendini insanı incelemeye veren usta bir anlatıcının nasıl etkileyici, kalıcı bir sinemasal güç olduğunu gösterdi. İnsan bugün onun 70'lerdeki karakterlerinin bile bakışlarını, konuşmalarını, eylemlerini ve eylemsizliklerini izlerken kendini taze bir dünyanın içinde buluyor.

KUTLUKHAN KUTLU

Eric Rohmer Fransız Yeni Dalgası'nın bir parçasıydı. Jacques Rivette, Claude Chabrol, Jean-Luc Godard ve François Truffaut ile birlikte o da Cahiers du Cinéma tayfasındandı; önce film eleştirmeni, sonra sinemacı olmuştu... Truffaut'nun dediğine göre Cahiers du Cinéma'cılar Rohmer'in ta 50'li yıllardaki ilk kısa filmlerinden beri ona 'aralarındaki asıl usta' gözüyle bakıyorlardı ama yoldaşlarının aksine Rohmer'in uzun metraja geçmesi epey vakit aldı. Geçtikten sonra ise hızla kendi özel alanını açtı ve sinemaya yeni bir 'dünya' kattı.

Burada tabii 'yoldaş' tabirinin en hafif anlamıyla kullanıldığını belirtmek gerekiyor. Çünkü Rohmer'in özelliklerinden biri, Yeni Dalga'nın içinde sayılmasına rağmen yaptığı sinemanın akımın diğer temsilcilerininkine pek benzememesi, tamamen kendi kişiliğine sahip olmasıydı. Özellikle de Godard gibi yönetmenlerin sineması 60'ların sonuna doğru giderek siyasileşirken bu eğilime hiç katılmadı Rohmer. Onlar tarafından tutucu bulundu ama kendisi, insanın modern olmamaktan korkmaması, gerektiğinde zamane eğilimlerinin aksi yönde gitmeyi bilmesi gerektiğini söylüyordu. Nihayetinde şimdi dönüp filmlerine baktığımızda, sinemasının hakikaten de zamandan, trendlerden hayli bağımsız olduğunu, kendi evreninde varolduğunu görüyoruz. Görünüşte çok fazla ayırt edici özelliği olmayabilir ama, oturup ciddi olarak izlediğinizde bir Eric Rohmer filmini ancak başka bir Eric Rohmer filmine benzetebileceğinizi görüyorsunuz.

"Maud'daki Gecem"

ROHMER'İN ARINDIRICILIĞI KISMEN İNSANLARIN 'SIRADAN' GÖRÜLEN YANLARINA YÖNELİK MUAZZAM MERAKINDAYKEN, KISMEN DE BİÇİMSEL SAFLIĞINDA, TEKİLLİĞİNDEYDİ.

Güvenli bir liman

Bu yüzden de Eric Rohmer'in ölümüyle eşi benzeri olmayan bir sinema macerası son buldu. Biz hayranları için onun yeni bir filmini izlemek, insanların birbirleriyle ilişkileri ve kendileriyle mücadeleleri üzerine son gözlemlerine tanık olmak, hakikilikle ironinin içiçe geçtiği o görsel açıdan durgun ama duygusal açıdan çalkantılı evreninde soluk alıp vermek neredeyse arındırıcı bir etkiye sahipti. Sinemada ve dünyada ne değişirse değişsin onun zamandan, trendlerden, akımlardan bağımsız filmlerinden birinin karşısına oturup tamamen 'insan' malzemesi üzerine odaklı sinemasında kaybolabiliyordunuz. Çünkü nihayetinde bir Eric Rohmer filmi izlemek, sinema teknolojisi nereye giderse gitsin, öyküleri farklı, şaşırtıcı ve belki daha görkemli biçimlerde anlatmak için ne tür yeni numaralar geliştirilirse geliştirilsin, sadece insanların birbirlerine bakışlarını ve konuşmalarını kameraya çekmek suretiyle etkileyici, kalıcı öyküler anlatmanın mümkün olduğunu hatırlamak anlamına geliyordu. O yüzden Rohmer'in arındırıcılığı kısmen insanların 'sıradan' görülen yanlarına yönelik muazzam merakındayken, kısmen de biçimsel saflığında, tekilliğindeydi.

İlk bakışta özel görünmeden özel olma sanatı

Eric Rohmer'in sinemasını özel kılan şeylerden biri hiç kuşkusuz dışarıdan bakıldığında hiç de öyle "özel" görünmemesi. Rohmer kameranın çektiği insanları dikkatimizin odağı haline getirme konusunda öyle başarılıydı ki filmlerini izlerken kameranın kendisinin nerede durduğunu ve ne yaptığını tamamen unutmak son derece kolay - hem de en sarsıntılı 'cinéma vérité' anlarında bile. O yüzden bir Rohmer filmi izlerken, kendinizi ister istemez kameranın önünde olan bitene kaptırıyorsunuz.

Gelgelelim Rohmer'in kamerasının önünde olup bitenler de ilk bakışta 'özel' değildi. Kitlelerin bu Fransız sinemacıyla arasının pek iyi olmamasının başlıca sebebi de bu muhtemelen. Nitekim Arthur Penn'in harikulade "Night Moves"unun dedektifi Hary Moseby (Gene Hackman), "Bir keresinde bir Eric Rohmer filmi izlemiştim. Boyanın kurumasını seyretmek gibi bir şeydi," derken şüphesiz onun sinemasına soğuk bakan birçok kişinin hislerine tercüman oluyor. Sonuçta ne de olsa Rohmer'in sineması hem görünürdeki telaşsızlığıyla ve uzadıkça uzayan ve bu arada doğaları gereği beyhudeleşen konuşmalara yönelik büyük merakıyla, özellikle de sadece Hollywood usulü dramatik sinemaya alışkın olanlara bir tür sabır sınavı gibi gelebilir. Ancak o dışarıdan bakışın verdiği ilk izlenimi bir kenara bırakır, bu çokça konuşan insanların ne dediğine ve ne yaptığına aynı dikkatle bakmaya başlarsanız, gözlerinizin önünde son derece ilgi çekici bir dünyanın kapıları açılır. Rohmer'in sinemasını birçok açıdan benzersiz kılan şeyi giderek daha net görmeye başlarsınız: Büyüleyici bir şekilde birarada yaşamayı başaran çelişkileri.

Bir çelişkiler evreni

Rohmer'in karakterlerinin çelişki dolu olduklarını ilk anda fark edebilirsiniz - özellikle de cinsel arzular ve ahlak söz konusu olduğunda. Bu iki etki, Fransız sinemacının yegane alanı bu olmasa da, filmlerinin çoğunun üzerine inşa edildiği temeldir. 60'ların sonunda uluslararası alanda adını duyurmasını sağlayan "Ma Nuit chez Maud/Maud'daki Gecem"de Katolik Jean-Louis, Marksist arkadaşı Vidal ve dine şüp-➡

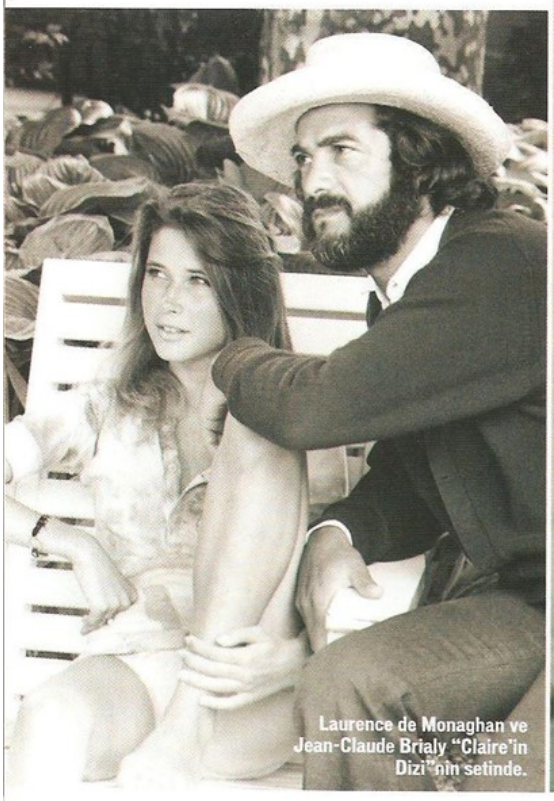

Laurence de Monaghan ve Jean-Claude Brialy "Claire'in Dizi"nin setinde.

ROHMER BİRÇOK AÇIDAN BİR TÜR 'HAKİKAT SİNEMASI'NIN İZİNİ SÜRERKEN, KARAKTERLERİNİN AĞZINDAN ÇIKAN REPLİKLERİN İZLEDİĞİ YOL HAYLİ STİLİZE BİR HAL ALABİLİYOR.

heyle bakan ev sahibesi Maud oturup konuşurken, hem konuşmaların içindeki, hem de konuşulan şeylerle yapılan şeylerin -dahası yapılan şeylerle yapılmak istenen şeylerin- arasındaki kesif çelişkileri görebiliyorsunuz. Hatta "Maud'daki Gecem"in bu açıdan adeta Rohmer sineması için bir şema gibi işlediği bile söylenebilir.

Ancak Rohmer sinemasında çelişkiler karakterlerle sınırlı kalmıyor: Eric Rohmer'in onlardan bir film evreni yaratma biçiminin kendi de leziz bir şekilde dengelenmiş birtakım çelişkiler üzerine kurulu. Örneğin Rohmer birçok açıdan bir tür 'hakikat sineması'nın izini sürerken, karakterlerinin ağzından çıkan repliklerin izlediği yol hayli stilize bir hal alabiliyor. Yalın diyalog, gerçekçiliğin alışılmış silahlarından görülür; Rohmer'in diyaloglarıysa karakterlerinin bedenlerinin ne istediğinden tamamen kopup gitme konusunda özel bir hünere sahipler adeta. Özellikle de karakterler kendilerini açıklamaya çalıştıklarında, duyduğumuz dille beden dili arasındaki uçurum hızla açılabiliyor. Bunun sonucunda son derece gerçek ve sıradan görünen ama insanların kendilerini neredeyse gerçeküstü bir şekilde kendi dillerine kaptırdığı bir dünya çıkıyor karşımıza. Ancak ilginç bir şekilde bu 'sürreal kapılma' bize nihayetinde Rohmer'in insanlarıyla ilgili hayati birtakım gerçekliklere götürüyor.

Kelimelerde kaybolmak

İşin asıl büyüleyici tarafı şu ki bütün bu süreci aslında 'Rohmer'in diyaloglarını stilize etmesi' olarak okuyabileceğiniz gibi, 'karakterlerin kendi konuşmalarını stilize etmeleri' şeklinde de okuyabilirsiniz. Çünkü yazar-yönetmenin 'diyalog labirentleri' sadece keskin bir gözlem sinemasının biçimsel yapıtaşları görevi görmekle kalmıyor; karakterlerin nereden geldikleri ve nereye gittikleri (daha çok da gitmedikleri ama gitmek istedikleri) konusunda da önemli ipuçları veriyor. Yani sadece sinemanın biçimini değil, karakterlerinin güdülerini, alışkanlıklarını ve arazlarını da iletiyor. Neredeyse hangi Eric Rohmer filmini alırsanız alın, sadece karakterlerin o uzun konuşmalarda ne dedikleri değil, ne demedikleri, ne yapıp ne yapmadıkları ve en önemlisi de niye o kadar uzun konuştukları konusu da gösterilmek istenen gerçekliğin bir parçasıdır. Rohmer'in ele almaktan bıkmadığı burjuva karakter, değerler sisteminin işaret ettiği bağlılıklarla kendi tutkularını bağdaştıramazken, çaresiz, kelimelerde medet arar. Ne de olsa ne hissettiğini ya da ne istediğini değiştiremez ama donanımına bağlı olarak, ne söylediğini değiştirebilir, meramını dile dökerek görünürde yeniden biçimlendirebilir. Tartışabilir. Ne de olsa 'modern insan' meseleleri böyle çözmüyor mu, böyle sonuca varıp karara bağlamıyor mu? İronik olan şu ki beden 'tartışma' dinleyen bir şey değildir. Böylelikle karakterlerini envai çeşit çaresizliğe, inkara, gözyaşına sürükleyen Rohmer dansı başlar...

Marie Rivière "Le rayon vert/Yeşil Işın"da ve hatta "La femme de l'aviateur/Havacının Karısı"nda gözyaşlarına boğulduğunda aslında birçok Rohmer karakteri gibi onu da neyin tıkadığını çok iyi biliriz. "Yeşil Işın"daki karakteri 'gerçek aşk'ın izini sürerken artık yıkıcı olmaya başlayan bir yalnızlığın içine sürüklenmiştir - bir anlamda hakikaten sevmeyi, âşık olmayı istemesi onu tamamen aşksız bırakmıştır. Yakıcı bir ironidir bu ama Rohmer'in en iyi yaptığı şeylerden biri karakterlerine zaman zaman muzipçe yaklaşmaktan çekinmese de onlarla hiçbir zaman tam olarak alay etmemesi, yargılamamasıdır. Rivière'in karakterinin durumu 'kolay seçen' ve hiç yalnız kalmayan arkadaşına kıyasla aşırı titiz-

"Sonbahar Öyküsü"

tediği şekilde mutluluk arayışıyla toplumun gelenekselleştirdiği mutluluk arayışı arasındaki çatışma, "L'amour l'après-midi/Öğleden Sonra Aşk"ta da karşımıza çıkar. Chloe çocuk ister ama bir erkekle birlikte yaşamak istemez - o yüzden de hem karısına bağlılığına çok önem veren, hem de bir şekilde sürekli onunla flört eden Frédéric'i bu iş için hayli uygun görür. Frédéric ise belki burjuva ahlakı 'nihai eylem' gerçekleştirilmedikçe her şeyin olağan olduğunu söylediği için onun yatağının kıyısına kadar gelir. Ama belki de mesele, ahlakının 'eylem'e odaklı olması değil de, hem kendini hem de karısını kelimeler marifetiyle 'ortada hiçbir şey olmadığına' ve Chloe'yle ilişkisinin tamamen medeni eski dost ilişkisi çerçevesinde yürüdüğüne inandırdığı ve söz konusu eylemin artık durumu inkar edilemez, başka bir pencereden gösterilemez hale getireceği içindir.

Rohmer ise onları 'dışsal' bir ahlaki değer sistemine göre tartmak yerine sadece ilgiyle izliyor ve bunu yaparken de söylenen kelimelerin, ister istemez sergilenen mimik ve jestlerin, yapılan ve yapılmayan yerlerin ötesinde insanlarla (özellikle de Rohmer'in spesiyalitesi olan modern burjuva insanla) ilgili daha derindeki birtakım gerçekleri ortaya çıkarıyor.

Rohmer'in serileri ve son demleri

Rohmer 60'ları 70'lere bağlayan 'Ahlaki Öyküler'inin ve 80'li yılları kapsayan 'Komediler ve Atasözleri'nin ardından, 90'larda da bir 'seri'ye girişti: Dört Mevsim Hikayesi. Özellikle gözde oyuncularından Marie Rivière'in oynadığı ilk ve son öyküler ("Conte de printemps/İlkbahar Öyküsü" ve "Conte d'automne/Sonbahar Öyküsü"), yönetmenin hâlâ insanların kendi iç arayışları ile ilişkileri arasındaki sürtüşmeleri ve uyuşmaları bü-

YÖNETMENİN AHLAKÇI NAMI, AHLAKIN HELE Kİ MODERN ÇAĞDA SON DERECE İLGİNÇ BİR ŞEY OLDUĞUNU DÜŞÜNMESİNDEN GELİYOR.

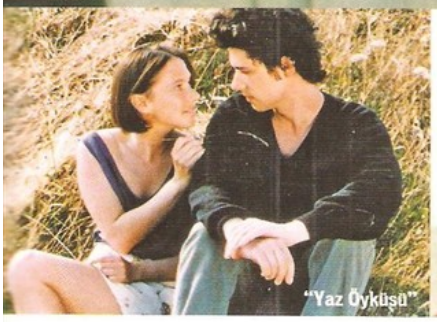

"Yaz Öyküsü"

"Yeşil Işın"

"Dolunay Geceleri"

liğinden kaynaklanıyormuş gibi görünse de zamanla Rohmer bizi onun nihayetinde hayli dürüst çaresizliğinin içine, onun yanına çeker. Ustalıklı gözlemle hak verip vermemenin konu dışı kaldığı, 'anlama'nın hüküm sürdüğü bir diyardır bu. "Havacının Karısı"nda aynı aktrisin artık birlikte bile olmadığı adamla hakikaten de artık birlikte olamayacağını idrak ettiğinde, birlikte olduğu gence patlamasını tüm berraklığı ve çelişkileriyle anlarız. Rohmer'in 'komediler ve atasözleri' başlıklı serisinden bir film olan *"Les nuits de la pleine lune/Dolunay* Geceleri"nde Pascal Ogier'nin kendine bir 'serbest yaşam alanı' açabilmek için şehir içinde bir daire kiralama ihtiyacını da anlarız - tıpkı genç kadının kendisi başka biriyle ilişkinin kıyılarında gezinirken, şehirde ev açmasını baştan beri hiç mi hiç istemeyen sadık sevgilisinin onu terk edip başka bir kadınla birlikte olması karşısında kapıldığı hayalkırıklığını anladığımız gibi...

Modern kadının yaşantısında kendi is-

Sinemacının bir 'ahlakçı' olarak portresi

Bu noktada şüphesiz Rohmer'in bir sinemacı olarak 'ahlakçı' namından söz etmek gerekiyor. Bu kısmen doğru bir tanımlama ama sebebi Rohmer'in seyircisini ahlaklı davranmaya davet edip durması, hatta ahlakın nihayetinde iyi bir şey olduğu inancı bile değil. Daha çok, ahlakın hele ki modern çağda son derece ilginç, uzun uzun incelemeye, üzerine düşünmeye, film yapmaya değer bir *şey olduğunu düşünmesinden geliyor.* Frédéric'ten "Le genou de Claire/Claire'in Dizi"nde evlenmenin arifesindeyken 16 yaşında bir kızın çıplak dizine yönelik bir saplantı geliştiren 35 yaşındaki diplomata, "Le beau mariage/Güzel Evlilik"in evli erkeklerle ilişkilerden bıkıp kendi de evlenmeye karar veren Sabine'ine kadar, tüm karakterler kendi kişiliklerine ve ahlaki niteliklerine dair kafalarında var olan imajın terazisinde kendilerini sürekli tartmadan edemiyor. tün incelikleriyle gözler önüne serme becerisini yitirmediğini gösteriyordu.

2000'li yıllarda ise artık 80'li yaşlarına gelmiş olan Rohmer, alışkın olduğumuzdan biraz farklı filmlerle çıktı karşımıza. Ne ilginçtir ki filmografisinin en sıradışı parçalarını hayatının son döneminde yaptı: Fransız Devrimi döneminde geçen ve arka planların dönemin tablolarını anımsatacak şekilde dijital olarak yaratıldığı 2001 tarihli "L'anglaise et le duc", Rohmer'den alışık olduğumuz gerçekçi dokunun tam tersi istikamette bir *filmdi. 2004'teki "Triple Agent"ta ise yazar-* yönetmen, o tanıdık uzun diyaloglarını bir casusluk filmi tablosunun içine yediriyordu.

Eric Rohmer hayranlarına onun o gerçekçi ve stilize, muzip ve anlayışlı, meraklı ve soğukkanlı dünyasında kaybolabilecekleri çok sayıda film bıraktı. Pürlüğüyle, dönemsizliğiyle, görkemsiz ama hayati insani hakikatlerin peşine düşmesiyle, eskimeyecek bir sinema onunki. Yani Rohmer'le tanışmak için her zamanki kadar iyi bir zaman. ■

DÜNYA SİNEMA TARİHİ 9

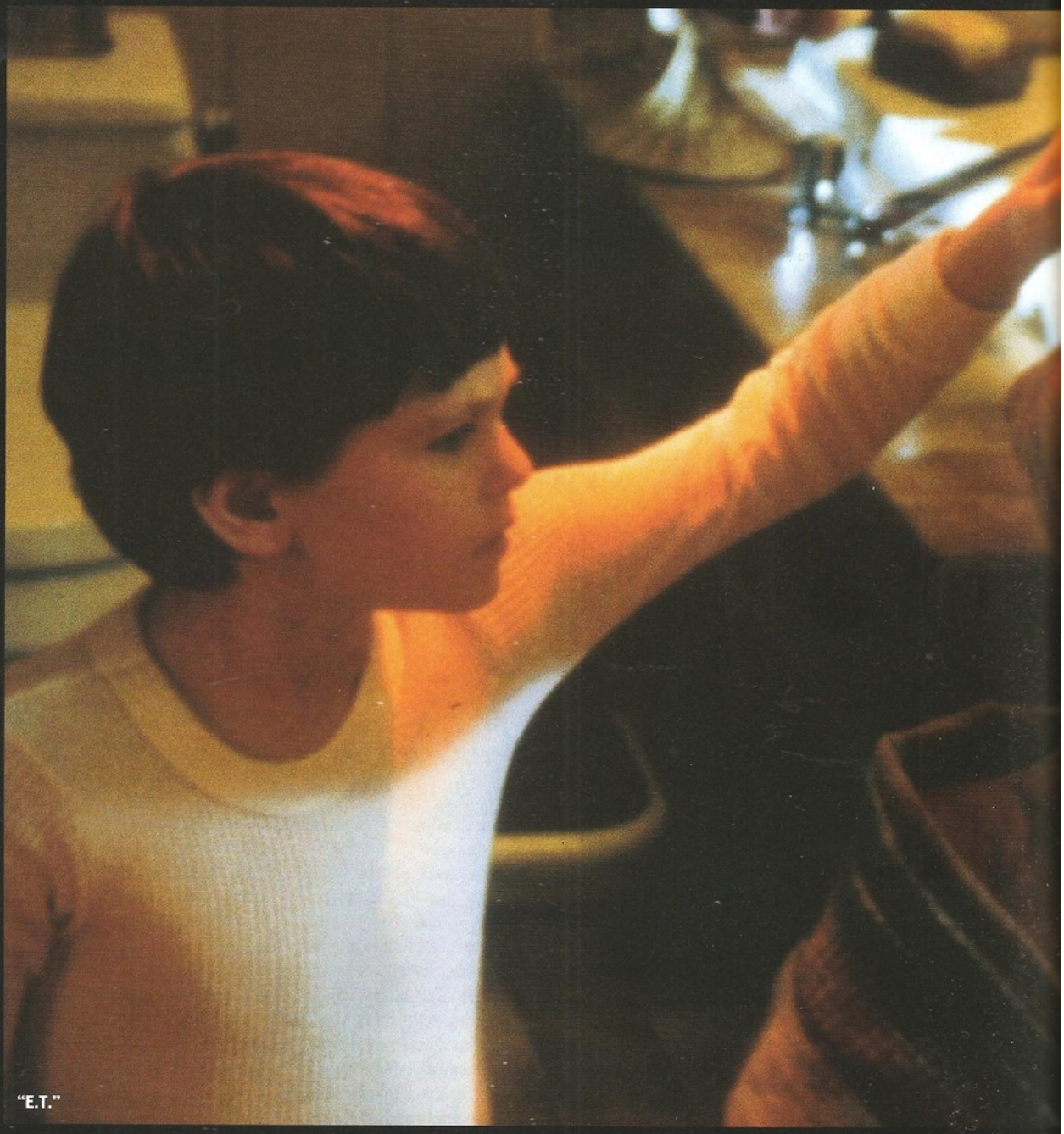

"E.T."

PINAR TINAZ

1970'LERİN İKİNCİ YARISI, HOLLYWOOD MERKEZLİ POPÜLER SİNEMANIN CANLANDIĞI, TÜR FİLMLERİNİN GERİ DÖNDÜĞÜ, BİR SÜREDİR TELEVİZYON EKRANLARINA HAPSOLAN SEYİRCİLERİN TEKRAR SALONLARA YÖNELDİĞİ BİR DÖNEM OLDU. HOLLYWOOD'UN DİRİLİŞİ, AVRUPA ÜLKELERİNDE ULUSAL SİNEMALARI CİDDİ ŞEKİLDE BALTALARKEN, MAO DÖNEMİNİ KAPATAN ÇİN YENİ YARATICILARA KAVUŞTU, İSLAM DEVRİMİ'Nİ YAŞAYAN İRAN'DA İSE BAMBAŞKA BİR SİNEMANIN TOHUMLARI ATILMAYA BAŞLADI...

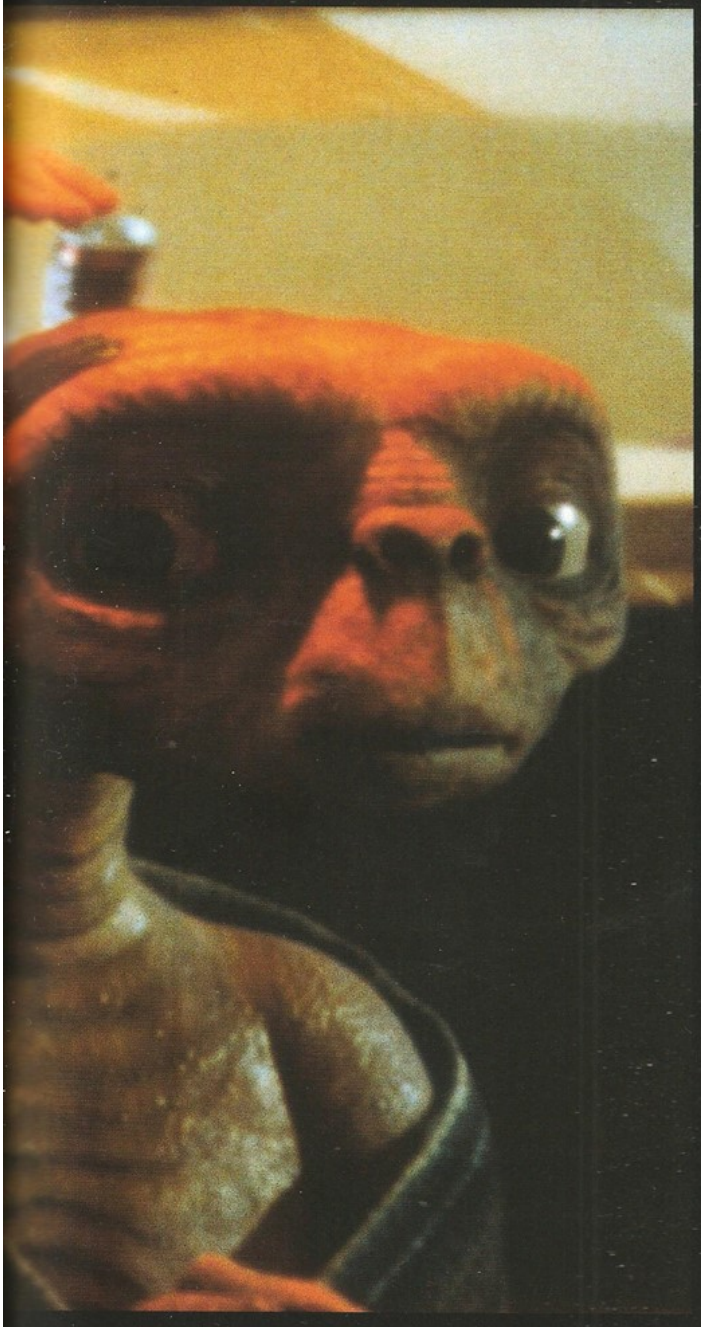

POPÜLER SİNEMAYA GERİ DÖNÜŞ

Rüya Fabrikası'nın Çarkları Tekrar Dönüyor

1970'li yıllara gelindiğinde Hollywood, seri üretime ve dünya çapında yaygın gösterime dayalı sistemini büyük ölçüde terk etmeye başladı. Bu gerilemenin hem ekonomik, hem de kültürel sebepleri vardı kuşkusuz. Bunlardan en önemlisi televizyon yayıncılığında yaşanan gelişmelerdi. Kablolu televizyonların sinema filmlerini ucuza satın alıp yayınlaması salonlara olan rağbeti azaltmış, daha küçük bütçeler ile kotarılan televizyon filmleri ve video bant olarak pazarlanan ürünler de tabloya eklenince, Hollywood patronları için işler daha da içinden çıkılmaz bir hale gelmişti. Bu durumda büyük stüdyolar gelirlerini kaybetmemek adına televizyon kanalları satın almaya ve yatırımlarını beyaz cama yönlendirmeye başladılar. Amerikan sineması eski şaşalı günlerini geride bırakmış, dünya pazarındaki varlığını yitirmeye başlamıştı ki, 1975 yılında çekilen bir film, rüya fabrikasının henüz tamamen iflas etmediğini ortaya koydu. 1971 yapımı televizyon filmi "Duel/Bela" ile dikkatleri üzerine çeken genç yönetmen Steven Speilberg'in kendisine ayrılan bütçeyi hayli aşarak ve mesleki kariyerinin devamını tehlikeye atarak çektiği "Jaws/Denizin Dişleri" adlı filmden bahsediyoruz. Dev bir köpekbalığının sakin bir tatil beldesine musallat oluşu üzerine kurulan ve alt metninde 'beyaz erkek' kahramanının kendine inancı ile her zorluğun üstesinden gelebileceği yönünde bir mesaj barındıran film, gişede hiç beklenmeyen bir başarı sağlayınca, Hollywood yapımcıları kendilerine önemli bir çıkış noktası bulmuş oldu. 1968 hareketi ile birlikte öne çıkan Avrupa sine-▸

"Kıyamet"

"DÖNEMİN AMERİKAN BAŞKANI RONALD REAGAN, SON TEKNOLOJİK SİLAHLAR İLE DONATILMIŞ STRATEJİK SAVUNMA PROGRAMI'NI "STAR WARS/YILDIZ SAVAŞLARI" ADI İLE TANITMIŞ, FİLMİN AMERİKAN HÜKÜMETİNİN YASAL SÖYLEMİNE NE KADAR UYGUN DÜŞTÜĞÜNÜ BU TAVRI İLE ORTAYA KOYMUŞTU."

ması, özgürlük ve yaratıcılık adına büyük adımlar atmış, ulusal sinemalar salonlarda hatırı sayılır bir yer edinmişti. Ama "Jaws" şunu gösteriyordu ki, Hollywood'un elinde hâlâ bazı kozlar vardı. Teknik açıdan zorlu, büyük bütçeler gerektiren tür filmlerine yönelmek, Avrupalı yaratıcılar ile başa çıkmanın bir yolu olabilirdi... George Lucas'ın çarpıcı projesi "Star Wars/Yıldız Savaşları" (1977) denklemin doğruluğunu bir kez daha koydu ortaya. Teknik üstünlüğü bir yana, öyküsü ile de Amerikan bakış açısını yücelten filmin kodları, üst üste pek çok projede yinelendi. Lucas ve Spielberg'in ortak çalışması "Indiana Jones and the Raiders of the Lost Ark/Kutsal Hazine Avcıları" (1981) macera filmlerine geri dönüşü başlatırken, dünyayı kurtaran beyaz Amerikalı erkek kahraman imajını pekiştirdi. Bu kahraman, sadece yakışıklı ve gözüpek değil, aynı zamanda entelektüeldi de. Üstelik her ne kadar ondan aşağı seviyede oldukları her fırsatta vurgulansa da farklı ırk ve kültürlerden gelen insanlar ile işbirliği yapıyor, bir anlamda Amerika'nın üçüncü dünya ülkesi müttefiklerine mavi boncuk dağıtıyordu... Benzer şekilde kendine olan inancı ve azmi ile her tür imkansızlığın üstesinden gelen "Rocky", komünist bloğun doğuracağı tehlikeyi bertaraf etmek adına Rusya'ya coğrafi olarak komşu olan Müslüman ülkelerde din fanatizmini destekleyen 'Yeşil Kuşak Projesi'nin uzantısı olarak görülebilecek "Rambo", her ne kadar öyküsü eski çağlarda geçse de, benzer bir karakter sunumu ile karşımıza çıkan "Conan" ve bilimkurgusal bir öykü aracılığıyla aynı söylemi tekrarlayan "Alien" yeni Hollywood'un en önemli kozları oldular... Macera filmleri ile yakalanan çıkış, ergenlere yönelik duygusal yapımlar ile sürdü. Howard Deutch'ın "Pretty in Pink/Pembe Güzellik" (1986), Paul Brickman'ın "Risky Buisness/Riskli İş" (1983), Robert Zemeckis'in "Back to The Future/Geleceğe Dönüş" (1985), Tony Scott'ın "Top Gun" (1986), John Avildsen'in "The Karate Kid/Karateci Çocuk" (1984) ve Herbert Ross'un "Footloose/Yasak Dans" (1984) gibi filmleri veya Spielberg'in gişe rekorları kıran fantezisi "E.T." (1982) de romantik öykülerine rağmen hep aynı temayı ele alıyordu. Amerikan rüyası ölmemişti. Amerikalı olmak, kendine güvenmek demekti ve insan sadece azim ile her şeyi başarabilirdi; gerçekçi bir alt yapıdan yoksun olsa bile!

Hollywood, bu güçlü çıkışı ile tekrar popüler sinemanın iplerini ele aldı. Dünyanın her yerinde Amerikan şirketlerinin sponsorluğu ile yeni salonlar açıldı. Hem yürütülen reklam kampanyaları, hem de filmlerin binlerce salonda aynı anda gösterime sokulmasının avantajı ile Hollywood, bir kez daha magazin gündeminin odak noktasına yerleşti. Öyle ki, bu yükseliş 1980'lerin ikinci yarısına doğru, tüm dünyada ulusal sinemaların ciddi şekilde yara almasına neden olacak, hatta bazı ülkelerde yerli film yapımını tamamen durduracaktı.

1975 – 1985 aralığında Amerikan bağımsız sineması da boş durmadı elbette. Ana akımın dışında kalan yaratıcı yönetmenlerin gündeminde, Vietnam Savaşı'nın Amerikan halkı üzerindeki etkileri ve çökmeye başlayan bir sosyal düzenin çığlıkları vardı. Scorsese 1976 yapımı "Taxi Driver/Taksi Şoförü", Coppola 1979'da çektiği baş yapıtı "Apocalypse Now/Kıyamet", Cimino 1978 tarihli "Deer Hunter/Avcı" ile bu temaya değinen isimler oldu. Faşizmin açtığı yaraları farklı öyküler ile dile getiren Schlesinger "Marathon Man/Vahşi Koşu" (1976), Zinnemann ise "Julia" (1977) ile dikkat çekti.

Dönem içinde çıkış yapan bir başka isim ise, büyük şehir insanının ikili ilişkilerinde yaşadığı beceriksizliği, çevresine uyum sorunlarını ve kendi kendisi ile hiç dinmeyen hesaplaşmasını konu edinen güldürü filmleri ile özgün bir çizgi yakalayan Woody Allen'dı. Yönetmen 1977 yapımı "Annie Hall"dan itibaren, özellikle entelektüel kesimin ilgi odağı haline geldi.

Mao Sonrası Çin Sineması

Mao döneminde yapılan reformların sinemayı olumsuz etkilemiş olduğundan ve hatta film üretiminin durma noktasına geldiğinden daha önce de bahsetmiştik. Kültür Devrimi ile öncekinden oldukça farklı bir çehreye bürünen Çin, Mao'nun 1976 yılında yaşamını yitirmesi ile bu kez tersi bir dönüşümün içine girdi. Ülkenin daha önce kapatılmış olan beş büyük

DAVID CRONENBERG

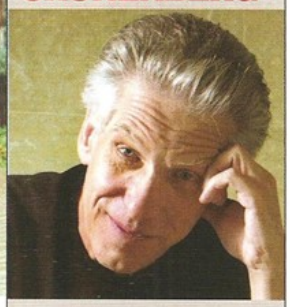

Sinema dünyasının en sıra dışı isimlerinden biri olan Kanadalı yönetmen David Cronenberg, korku öğelerinin insan bedenine odaklandığı fantastik gerilim filmleri ile adını duyurdu. Sanatçı bir aileden gelen, edebiyat ve müzikle çok küçük yaşlarda ilgilenmeye başlayan yönetmenin tıbba, biyolojiye ve genel anlamda bilime duyduğu yakınlık, filmlerinin genel tavrını belirleyen en önemli etkendi. Telepatik güçlerden bedensel mutasyonlara, psikiyatrik bozukluklardan cinsel sapmalara uzanan açılımlar ile modernleşen toplumda bireyin değişimini, medyanın ve teknolojinin bu değişim üzerindeki etkisini, insanın ilkel doğasına yabancılaşmasını ele alan ve bir taraftan da yaradılış sorunlarını irdeleyen filmleri ile özel bir izleyici kitlesi kazandı. Yönetmenlik kariyerine 1960'ların ikinci yarısında çektiği kısa filmler ile adım atan Cronenberg, 1983 yapımı bir medya eleştirisi olan "Videodrome" ile geniş kitlelere ulaşmayı başardı. Temelinde romantik bir aşk öyküsü barındıran "Fly/Sinek"(1986) ile ününü pekiştiren sanatçı, "Dead Ringers/Ölü İkizler"(1988), "Naked Lunch/Çıplak Şölen"(1991), "Crash/Çarpışma"(1996) ve "Existenz/Varoluş"(1999) ile kendine özgü çizgisini korudu. Son dönemde fantezi dünyasından uzaklaşmayı ve öykülerini reel bir düzleme taşımayı deneyen yönetmen, "A History of Violence/Şiddetin Tarihçesi"(2005) ve "Eastern Promises/Şark Vaatleri"(2007) ile insan doğasının derinliklerine inme, en karanlık güdüleri gün ışığına çıkarma çabasını sürdürdü. Sinemaseverlerin "Cinsel Korkunun Kralı" ve "Kanlı Baron" isimlerini yakıştırdığı Cronenberg şu sıra üç ayrı proje üzerinde çalışıyor...

"Avcı"

"MAO'NUN ÖLÜMÜ, ÇİN'İN ÇEHRESİNİ TAMAMEN DEĞİŞTİRDİ. DEVRİMİN İZLERİ HIZLA SİLİNİRKEN, SİNEMAYA BAKIŞ DA DEĞİŞTİ. 1976-1985 DÖNEMİ ÇİN SİNEMASININ YENİDEN DOĞUŞUNU MÜJDELEYEN BİR GEÇİŞ DÖNEMİ OLDU."

sinema okulu hemen eğitim hayatına geri döndü. 1979 itibarıyla yabancı sermayeye tekrar kapılarını açan ülkede sinema da yavaş yavaş sosyal hayattaki yerini geri kazanmaya başladı. Büyük kısmı devrim öncesi Pekin Sinema Akademisi'nden mezun olan Xie Fei, Yan Xueshu ve Wu Tian-Ming gibi sanatçılar, bu yeni dönemde hem öğretmenlik misyonunu üstlendiler, hem de yurt dışı festivallerde ilgi ile izlenen filmlere imza atarak, Çin sinemasının dördüncü kuşağını oluşturdular. Fei "Ateş Çocuk" (1978), "Çiftliğimiz" (1983) ve Berlin'de Gümüş Ayı ödülü kazanan "Kara Kar" (1988) ile dikkat çekerken, Xueshu 1986 yapımı "Karlı Dağlar" ile Nantes Film Festivali'nde büyük ödülü kazandı. Tian-Ming ise "Şamandırasız Nehir" (1984), "Kör Kuyu" (1986) gibi filmleri ile beğeni kazanmaktan başka, 1984 yılında başına geçtiği Xi'an Film stüdyolarında Chen Kaige, Huang Jiangxin ve He Ping gibi genç sanatçılara film yapma şansını tanıyarak yapımcılık kariyerini geliştirdi.

Türk Sinemasında Erotizm, Fantezi ve Macera Dönemi

Televizyonun yaygınlaşmasıyla birlikte Türk sineması ailelerden oluşan geniş izleyici kitlesini büyük ölçüde kaybetti ve tamamen gişe gelirlerine yaslanan ekonomisini genç erkek seyircilerin taleplerine cevap vererek canlı tutmaya çalıştı. 1975 ile 1980 yılları arasında sinemamıza oldukça düşük bütçeler ile hazırlanan erotik ve fantastik filmlerin hakim olmasının en büyük nedeni bahsettiğimiz ekonomik zorunluluk oldu. Gerek halkın alım gücündeki düşüş, gerekse ülkemizin içinde bulunduğu kaotik ortam, sinema ▸

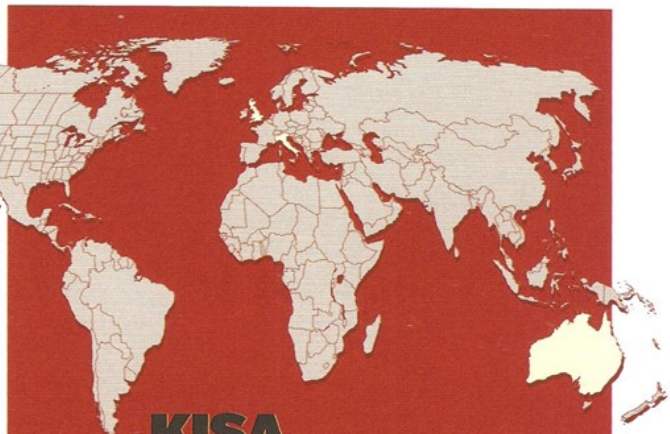

KISA DÜNYA TURU

İNGİLTERE

İngiliz sinemasındaki canlanma, 1970'lerde Hollywood şirketlerinin bu ülkedeki stüdyoları yoğun biçimde kullanmaya başlaması ile gerçekleşti. Dünya çapında izlenen filmlerin kendi ülkelerinde çekilmesi İngiliz sinemacıları harekete geçiren önemli bir etkendi. 1980'lerin başında bağımsız film şirketleri arttı, Britanya Film Enstitüsü'nün yanı sıra Channel Four gibi televizyon kanalları da yerli yapımları desteklemeye başladı. "İngiliz Rönesansı" olarak adlandırılan bu dönem içinde, bir süredir televizyon filmleri çekmekte olan Ken Loach'un yanı sıra, Sally Potter ve Neil Jordan gibi daha sonraki yıllarda dünya sinemasının ustaları arasında gösterilecek olan genç isimler de ürün vermeye başladı.

İTALYA

1970'li yılların ikinci yarısında İtalyan sinemasına faşist dönemi sorgulayan dramlar hakim oldu. Bertolucci'nin 1976 yapımı "Novecento/1900" adlı filminden başka, Ettore Scola "Una Giornata Particolare/Özel Bir Gün" (1977), Lina Wertmüller "Fatto di Sangue fra Due Uomini per Causa di Una Vedova - Si Sospettano Moventi Politici/Kan Davası" (1978), Carlo Lizzani "Mussolini: Ultimo atto/Mussolini Ölüme Giderken" (1974) filmleri ile dikkati çekti. Ancak dönemin faşizm temasını ele alan en ilginç ismi, "Il Portiere di Notte/Gece Bekçisi" (1975) ile kurban-cellat ilişkisine farklı bir bakış açısı getiren Liliana Cavani oldu.

AVUSTRALYA

Yeni kıtada sinema sanayindeki gelişmeler, 1975'te uygulamaya konan ulusal sanatları destekleme programı ile hız kazandı. Bu sayede ülkelerine özgü filmler üretmek adına destek gören pek çok yönetmen, Hollywood ile kurdukları bağı kullanarak eserlerini tüm dünya seyircisine ulaştırma imkanını elde etti. Peter Weir, özgün kimliğini Amerika'da çektiği filmlerde de korumayı başarırken, Bruce Beresford, Fred Schepisi ve George Miller gibi yönetmenler ise Avustralyalı meslektaşları için Hollywood kapılarını aralayan önemli isimler oldular.

"Karlı Dağlar"

"Adı Vasfiye"

"SÜRMEKTE OLAN SOĞUK SAVAŞ DÖNEMİNİN ETKİSİ İLE HOLLYWOOD, AMERİKA'YA SIĞINMIŞ RUS SANATÇILARA KUCAK AÇTI. MİKHAİL BARIŞNİKOV VE RUDOLPH NUREYEV GİBİ İSİMLERİN 'BASKICI DÜZENE İSYAN EDEN' ÖYKÜLERİ MAGAZİN BASINA TAŞINMAKLA KALMADI, BİÇİLEN AMERİKANVARİ ROLLER İLE DÜŞMANIN 'EHLİLEŞTİRİLMESİ' SENARYOSU TEKRAR TEKRAR OYNANDI..."

salonlarının büyük ölçüde boşalmasına sebep olmuştu. Ancak çoğu bekar olan genç erkek hâlâ ev dışında zaman geçirmeyi seviyor, sinemayı da sosyal yaşamlarının odak noktasında tutmaya devam ediyordu. Erotik içerikli filmlerin yanı sıra, kaynağını kendi kültürümüzden alan Karaoğlan, Battal Gazi gibi kahramanların yer aldığı aksiyonlar ve Batı sinemasından esinlenen Fantoma, Zorro, Killing gibi karakterlerin başrolde olduğu fantastik macera filmleri büyük ilgi gördü... Dönem içinde karşılaştığımız bir başka eğilim ise, arabesk şarkıcıların başrolde olduğu müzikli dram ve melodramlardı. TRT geleneksel müzik normlarına uygun bulmadığı için arabesk müziğin yayınını yasaklayınca, bu türe büyük ilgi duyan halkımızın beklentilerini karşılamak yine sinemaya düştü. Arabesk şarkıcıların dev video klipleri olarak değerlendirilebilecek bu tür filmler içinde, Şerif Gören'in "Kır Gönlünün Zincirini" (1980), "Feryada Gücüm Yok" (1981), Osman Seden'in "Batsın Bu Dünya" (1975), "Hatasız Kul Olmaz" (1977) filmleri gibi arabeskin isyankar tavrını dışa vuran sosyal içerikli örnekler de vardı.

1980 yılında yaşanan askeri darbe, pek çok alanda olduğu gibi sinemada da durgunluk yaşanmasına neden oldu. Sıkılaştırılan sansür, erotik filmlerin bir anda ortadan kalkmasına neden olurken, kişisel çabalar ile yapılmaya çalışılan sosyal içerikli filmlere de yaşam şansı kalmadı. Türk sinemasındaki durgunluk, 1983 yılında demokratik düzene geri dönülmesine dek sürdü. Ancak bu süre zarfında seyircisi ile kurduğu bağı iyice kaybeden ve Hollywood istilasına yenik düşen sinemamız, başka yollar deneyerek ayakta kalmaya çalıştı. İthalatta sağlanan kolaylıklar video gösterim cihazlarının sayısını bir anda arttırınca, sadece beyaz camda gösterilmek üzere ucuz ve kalitesiz filmler üretilmeye başlandı. Üstelik bu filmler, yurt dışında yaşamakta olan Türk aileler tarafından da talep ediliyordu. Bu bocalama dönemi içinde az sayıda olsa da, kaliteli filmler de yapıldı elbette. Özellikle Atıf Yılmaz "Mine" (1982), "Bir Yudum Sevgi" (1984), "Adı Vasfiye" (1985) gibi filmleri ile sinemamızın kadın karakterler üzerine kurulu klişelerini alt üst ederken, Ömer Kavur "Göl" (1982), "Amansız Yol" (1985) ve "Körebe" (1985) gibi eserlerinde gerilim unsurlarını başarıyla kullandı. Zeki Ökten 1983 yapımı "Faize Hücum" ile gündemi uzun zamandır meşgul eden bir yaraya parmak basmaktan çekinmedi. Şerif Gören "Derman" (1983) ve "Kurbağalar" (1984) ile insana ve çevresine yönelen eleştirel bakışını sürdürdü. Ve elbette tüm bunların yanı sıra, geleneksel edebiyat ve tiyatromuzdan beslenen güldürü filmleri de dönemin en büyük artıları oldu. Keloğlan'dan yola çıkılarak oluşturulan Şaban, Hacivat ve Karagöz'den esinler taşıyan Zeki Alasya/Metin Akpınar tiplemeleri, sayısız film ile gündeme geldi... 80'li yıllar Türk sinemasının bir başka önemli olayı ise, Yılmaz Güney'e ait bir proje olan ve sanatçının mahkumiyeti nedeniyle Şerif Gören tarafından çekilen "Yol"un (1982) Cannes Film Festivali'nde Altın Palmiye ödülünü kazanmasıydı. Siyasi söylemi ve sert görselliği ile yurt içinde eleştirilen, hatta dışlanan "Yol"un itibarı yıllar sonra iade edilecek, film sinema tarihimizin temel taşlarından biri olarak kabul görecekti...

İran Sineması Sil Baştan: İslam Devrimi'nden Sonra Sinemaya Bakış

1979 yılında Şah Rıza Pehlevi'nin ülkeden sürülmesi ve hemen ardından Ayetullah Humeyni önderliğinde İslami şartlara uygun yeni bir düzenin kurulması ile İran, bambaşka bir çehreye büründü. 1978 yılında yaşanan devrim, sadece sinemaya değil, bütün sanat dallarına darbe indirdi kuşkusuz. Re-

Muhsin Makhmelbaf'ın yönettiği "Bisikletçi".

KRZYSZTOF KIESLOWSKI

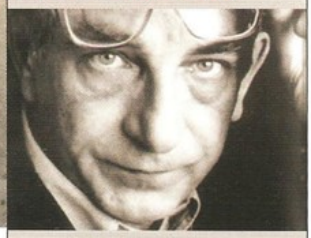

Sadece Polonya'nın değil, tüm Doğu Bloğu'nun en önemli yaratıcılarından biri olan Krzysztof Kieslowski, Prag Baharı sonrasında oluşan genç sinemacılar kuşağına dahildi. Sansürün sıkılaşmasının ve kültürel soyutlanmanın etkisi ile kendilerine özgü bir anlatım stili geliştiren, simgelere, gizli alt metinlere, içinde patlamaya hazır duygular barındıran sessiz bir stile yaslanan filmler ile öne çıkan bu sinemanın en önemli temsilcilerinden biri oldu. 1969'da Lodz'dan mezun olan yönetmen, ilk filmlerinden başlayarak kader, şans ve Tanrı inancı üzerine odaklanan ve yaradılış sorunsalına mistik açıklamalar üretmeye çalışan bir tarz geliştirdi. 1979 yapımı "Camera Buff/Amatör" ve 1985'te çektiği "Bez Konca/Sonsuz" ile insanoğlunun hem özlediği hem de bir o kadar korktuğu özgürlük düşüncesini ele alan sanatçı, 1987 tarihli "Przypadek/Kör Talih"te kader teması üzerinde durdu. Hz. Musa'ya inmiş olan on emre uymanın insanoğlu için ne kadar zor olabileceğini, doğru ve yanlışın izafiliğini anlatan on orta metrajlı filmden oluşan "Dekalog" (1989) ve genç bir kadının paralel yaşamlarını ele alan "La Double Vie de Veronique/Veronika'nın Çifte Yaşamı" (1991) ile kariyerine devam eden Kieslowski, 1993 yılında Fransız hükümetinin önerisi ile hayata geçirdiği "Trois Couleurs: Bleu, Blanc, Rouge/Üç Renk: Beyaz, Mavi, Kırmızı" ile yaygın bir ün kazandı. Üç filmden oluşan proje, adını Fransız bayrağının üç renginden almış, tematik olarak da bu renklerin taşıdığı sembolik anlamlara yaslanmıştı; özgürlük, eşitlik ve kardeşlik... Ancak Kieslowski'nin üçlemesi bu kavramlara ütopik övgüler düzmekten çok uzaktı. O insanların neden özgür, eşit ve kardeş olamadıklarını irdelemişti filmlerinde... "Kırmızı"yı tamamladıktan sonra beklenmedik bir şekilde aktif sinema yaşamına nokta koyan sanatçı, 1996 yılında geçirdiği kalp krizi ile aramızdan ayrıldı. Yaşamının son aylarında "Cennet", "Cehennem" ve "Araf" adlarını verdiği bir üçlemenin senaryosu üzerinde çalışıyordu. Ölümünden sonra "Heaven/Cennet"(2002) genç Alman yönetmen Tom Tykwer tarafından çekildi.

"Yol"

"SEKSENLİ YILLARIN TÜRK SİNEMASINA DAMGASINI VURAN EN ÖNEMLİ İSİM, KADININ DEĞİŞEN TOPLUMSAL STATÜSÜ ÜZERİNE YAPTIĞI FİLMLER İLE ATIF YILMAZ OLDU."

sim, heykel gibi görsel sanatlar tamamen dışlanırken, müzik dinî içerikli eserler ile sınırlandırıldı. Sinemanın başına gelenler ise, tam anlamıyla dehşet vericiydi. İslam devriminin kuramcılarından Navvah Savafi, sinemanın hem ahlakî açıdan zararlı, hem de emperyalist güçlerin ülkeyi ele geçirme emelleri ile doğrudan bağlantılı olduğunu açıklayınca, ülke içinde iki yüze yakın sinema salonu tahrip edildi. Sinema izleyicileri şiddete uğradı, sanatçıların birçoğu dava edildi. Savafi'ye göre sinema ancak ve ancak devrimi yücelten ve dinî bilgileri halka aktaran eserler ortaya konması halinde kabul edilebilirdi. Durum böyle olunca devrim öncesi İran sinemasının pek çok ismi mesleği bırakmak, hatta yurt dışına göç etmek zorunda kaldı. Sinema eserlerinin denetiminden sorumlu olan Farabi Kurumu uzun bir sessizlik döneminden sonra 1983'te, 897 yabancı, 2208 yerli filmi tekrar elden geçirdi ve bunların toplam 2469 tanesini tamamen yasaklamaya karar verdi. Sinemadan uzaklaştırılmış olan kadın oyuncuların belli şartlar altında (şeriata uygun giyinmek, erkekler ile temas etmemek, şarkı söylememek, isyana teşvik edici roller almamak vb.) mesleklerine geri dönebilmeleri 1987 yılını buldu... İranlı sinemacılar, kendilerine tanınan kısıtlı alan içinde duygu ve düşüncelerini ifade edebilmek adına farklı yöntemler geliştirdiler. Görsel sembollere, metaforlara, üstü kapalı ifadelere yer veren bu kendine özgü minimal sinema ancak 1985 sonrasında yetkin ürünler vermeye başladı. Behram Beyzai, Abbas Kiarostami, Dariush Mehrjui, Mesud Kimyai, Muhsin Makhmelbaf gibi devrim öncesinde yetişmiş olan sinemacılar, bu yeni düzene ayak uydurmayı başaran önemli isimler oldu. ■

Ne okumalı

"Fantastik Türk Sineması" Giovanni Scognamillo - Metin Demirhan / Kabalcı Yayınevi
"Kieslowski Kieslowski'yi Anlatıyor" Krzysztof Kieslowski / Afa Yayınları
"İran Sineması" Hamid Dabaşi / Agora Kitaplığı
"Dünya Sinema Tarihi" Rekin Teksoy / Oğlak Yayınları
"Rejisör Atıf Yılmaz" Müjde Arslan / Agora Kitaplığı

Ne izlemeli

1975 "Jaws/Denizin Dişleri" Steven Spielberg
1975 "Il Portiere di Notte/Gece Bekçisi" Lilana Cavani
1976 "Taxi Driver/Taksi Şoförü" Martin Scorsese
1976 "Marathon Man/Vahşi Koşu" John Schlesinger
1977 "Star Wars/Yıldız Savaşları" George Lucas
1977 "Julia" Fred Zinnemann
1977 "Annie Hall" Woody Allen
1977 "Una Giornata Particolare /Özel Bir Gün" Ettore Scola
1979 "Alien/Yaratık" Ridley Scott
1979 "Apocalypse Now/Kıyamet" F. Ford Coppola
1979 "Camera Buff/Amatör" Krzysztof Kieslowski
1981 "Indiana Jones, Raiders of the Lost Ark/Kutsal Hazine Avcıları"
1982 "E.T." Steven Spielberg
1982 "Mine" Atıf Yılmaz
1982 "Göl" Ömer Kavur
1982 "Yol" Şerif Gören
1983 "Faize Hücum" Zeki Ökten
1983 "Videodrome" David Cronenberg
1985 "Bez Konca/Sonsuz" Krzysztof Kieslowski

YOĞUN İSTEK ÜZERİNE SON ŞANS!

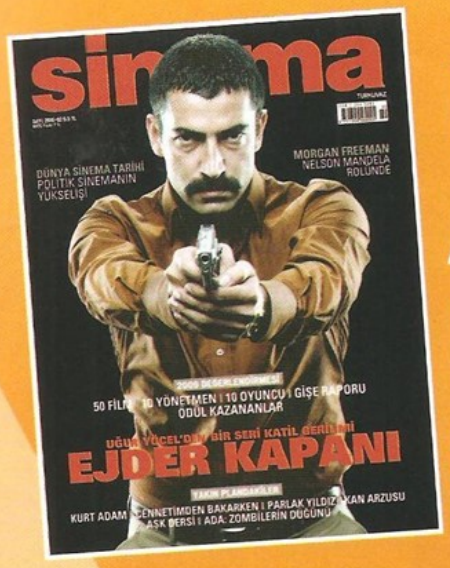

EN DEĞERLİ ABONELİK HEDİYESİ SİNEMA'DAN!

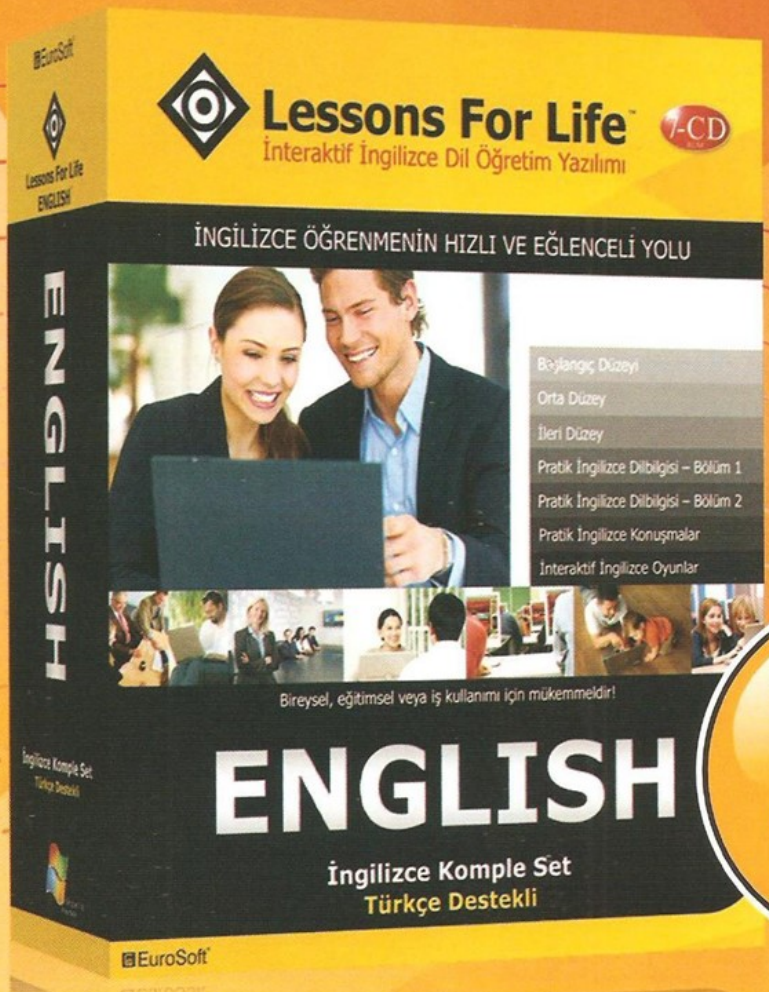

Piyasa değeri **345 TL**

Tüm seviyeleri içeren komple set

- Başlangıç (beginner)
- Orta (intermediate)
- İleri (advanced)

Tek başına İngilizce öğreten set

İngilizce öğrenmek için ihtiyacınız olan tam donanımlı İngilizce kursu. İster size, ister çocuklarınıza.

- ☑ Dilbilgisi (grammer)
- ☑ Okuma (reading)
- ☑ Yazma (writing)
- ☑ Dinleme (listening)
- ☑ Konuşma (speaking)
- ☑ Telaffuz (pronunciation)
- ☑ Kelime Bilgisi (vocabulary)
- ☑ Kültür (language culture)

1 Yıllık Sinema dergisi aboneliği

+

Lessons for Life İnteraktif Türkçe Destekli İngilizce Öğrenim Yazılımı
(Toplam 10 CD)

~~411 TL~~

119 TL

Ayda sadece 9.90 TL'ye 12 taksitle!

Derginize aboneyseniz üyeliğinizi şimdiden 1 yıl daha uzatarak bu hediyeye bir sonraki ay hemen sahip olabilirsiniz. Anlaşmalı kredi kartlarına 12 taksit fırsatıyla! Abonelik fiyatı, dergi kapak fiyatı ve yurtiçi kargo ile yapılacak gönderi bedelinin toplamıdır. Derginiz her ay yurtiçikargo güvencesi ile adresinize ulaşacaktır.

www.turkuvazabone.com

HEMEN ARAYIN 0 216 651 5 651

ALİS'İN 'EDEPSİZ' MACERALARI

Lewis Carroll'ın defalarca sinemaya uyarlanan meşhur romanı Alis Harikalar Diyarında, 70'li yıllarda fantastik/müzikal/komedi ve porno türlerini harmanlayan bir yoruma da kaynaklık etmişti. Bud Townsend'in yönettiği "ALICE IN WONDERLAND: AN X-RATED MUSICAL FANTASY", ilginç bir tür kırması olduğu kadar, o dönemde porno film kavramının günümüzdekinden ne kadar farklı olduğunu hatırlatmasıyla da yetişkin seyircilerce izlenmeyi hak ediyor.

Paul Thomas Anderson'ın 70'li yıllardaki porno sektörünü konu alan, epik filmi "Boogie Nights/Ateşli Geceler" finaline doğru melankolik bir hal alır. Söz konusu 10 yıl biter ve porno üretimi 35mm'den videoya kayarken, filmin karakterlerinden yönetmen Jack Horner (Burt Reynolds) da bu duruma karamsar bir şekilde yaklaşır. Artık pornografik filmlerin yüksek bir prodüksiyon kalitesine sahip olma, yaratıcılığa alan açma şansı kalmayacaktır Horner'a göre. Açıkçası Anderson'ın filmindeki bu saptama hiç yersiz değildi, zira "Ateşli Geceler"in geçtiği dönemde üretilen pornografik filmler gerçekten de iyi kötü bir senaryoya, bir mizansene ve sinema duygusuna sahipti. O yıllarda bu tür içerisinde asgari bir prodüksiyona işaret eden bu özellikler, zaman içerisinde gelen değişikliklerle 'konulu porno' gibi esprilere bile kaynak oldu. Bugünse internet üzerinden dağıtılan, düşük bütçeyle ve çok daha kısa sürede üretilen kısa videolar sektöre hakim olmuş durumda.

Porno filmler ve yaratıcılık dendiğinde akla ilk olarak mizah duygusu geliyor ister istemez. Porno filmlerin mizahi damarıysa, bazen sadece isimlerdeki kelime oyunlarında kalsa bile, çoğunlukla merkez sinema örneklerinin uyarlamalarında kendini göstermekte. Mesela "All the President's Women" (Başkanın Bütün Kadınları), "Mad Sex", "Fuck Club" (S**iş Kulubü) gibileri hemen akla geliyor... Bir de çeşitli edebiyat eserlerinin pornografik uyarlamaları var; Pygmalion'dan esinlenerek çekilen "The Opening of Misty Beethoven" gibi... Yazının esas konusuna gelirsek, Lewis Carroll'ın defalarca sinemaya uyarlanmış Alis Harikalar Diyarında'sının 1976 yapımı porno versiyonu da bahsettiğimiz dönemin en orijinal ve garip üretimlerinden birisi olarak bilinmekte.

Bud Townsend'in yönettiği film, kimi temel değişikliklerle Carroll'ın romanının hikaye örgüsünü aynen takip ediyor. Bir porno film söz konusu olduğu için Alis bu sefer bir kız çocuğu değil, yetişkin bir genç kadın. Aynı yıl Playboy için modellik yapan Kristine DeBell'in canlandırdığı Alis, bir kütüphanede çalışıyor ve erkek arkadaşı William'ın (Ron Nelson) cinsel ilişki tekliflerini ısrarla reddediyor. Bekaretini evlendiği güne değin saklamaktaysa kesinlikle kararlı... Bir gün kütüphanedeki kitapları karıştırırken eline Alis Harikalar Diyarında geçiyor. Çok geçmeden meşhur Beyaz Tavşan (Larry Gelman) yanında beliriyor ve Alis'i peşinden Harikalar Diyarı'na sürüklüyor. Burada karşımıza çıkan karakterler de romandakiyle aynı, fakat tüm eylemler seks merkezli. Örneğin Çılgın Şapkacı (Alan Novak) ile geçirilen çay

Alis birazdan sihirli iksiri içecek.

Filmin 'ilginç' müzikal sahnelerinden biri.

ENGİN ERTAN engin.ertan@turkuvazdergi.com.tr

Playboy güzeli Kristine DeBell filmde Alis rolünde.

ALICE IN WONDERLAND: AN X-RATED MUSICAL FANTASY

Yönetmen: Bud Townsend. Yapımcı: Bill Osco. Senaryo: Bucky Searles (Lewis Carroll'ın aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Joseph Bardo. Kurgu: Shaun Walsh. Müzik: Bucky Searles. Sanat Yönetmeni: Ed Duquette. Oyuncular: Kristine DeBell (Alis), Alan Novak (Çılgın Şapkacı), Larry Gelman (Beyaz Tavşan), Juliet Graham (Kırmızı Kraliçe), Bucky Searles (Humpty Dumpty), Ron Nelson (William), Bree Anthony (Tweedledum), Tony Richards (Tweedledee), J.P. Paradine (Hakim/Scrugg). 1976 ABD yapımı, 81 dakika.

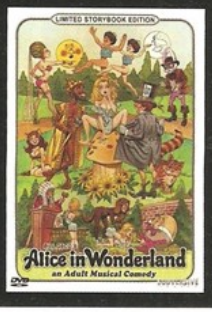

ALİS: (HÂLÂ BAKİRE OLMASIYLA DALGA GEÇEN ÇILGIN ŞAPKACI'YA) İNANIN BANA ÖĞRENMEYE ÇALIŞIYORUM AMA HER ŞEYİ BİR SEFERDE GIRTLAĞIMDAN BOCA EDEMEZSİNİZ Kİ...
ÇILGIN ŞAPKACI: NEDEN OLMASIN?

saati, daha ziyade Alis'in oral seks yapmayı öğrenmesi üzerine kurulu. Başka bir deyişle, Townsend'in filmi Alis'in Harikalar Diyarı'ndaki macerasını, genç kadının tutucu kimliğini kaybetmesi ve cinsellikle tanışması şeklinde yorumluyor.

Carroll'ın romanının fantastik içeriğini pornografik bir filme uyarlamak yeterince ilginç olmakla beraber, aslında "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy" projesinin çok daha sinsi bir tarafı var. Romanın yıllar içerisinde farklı şekillerde yorumlandığını, hemen herkesin içinde farklı semboller bulduğunu muhakkak duymuşsunuzdur. Kimi kaynaklara göre, geçtiğimiz yüzyılın başında New Hampshire'da bir lisenin kütüphanesinden çıkartılan ve yasaklanan Alis Harikalar Diyarında ile ilgili bu kararın verilmesindeki gerekçe, kitabın üzeri kapalı şekilde çeşitli cinsel eylemlere gönderme yapmasıydı. Lewis Carroll'ın özel hayatında küçük yaştaki kız çocuklarının fotoğraflarını toplamaya yönelik merakı da zamanla yazarın bir pedofil olduğuna dair söylentilere yol açmıştı. Bu iki durum Alis Harikalar Diyarında'nın kimilerince sembolik bir düzlemde pedofili içerikli bir metin olduğu yorumuna da sebep olmuştu. Her ne kadar ele aldığımız filmde Alis'in yaşı bir yetişkin olacak şekilde büyütülse bile, bu roldeki Kristine DeBell'in çocuksu yüz hatlarına sahip olduğunu ve 'giyinik olduğu sahnelerde' küçük bir kızı çağrıştıracak kostümlerle karşımıza çıktığını reddetmek imkansız. Dolayısıyla "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy"nin roman ve yazarının bu kötü şöhretine vurgu yaptığı sonucuna varmamak da mümkün değil.

Öte yandan, çeşitli yerlerine serpiştirilmiş grafik seks sahnelerine rağmen, "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy" alışılagelmiş bir porno film değil. Muhakkak uyarlandığı romanın etkisiyle, bu türde pek görülmemiş bir naiflik filme baştan sona hakim. Hatta filmin bazı hayranları pornografik sahnelerin yer almadığı, 'görece edepli' versiyonunu tercih bile ediyorlar. Bu sahnelerin filmin genel akışını bozduğu, bütüne uymadığı yorumuna katılmak hem olası, hem de değil... Kimi pornografik sahneler sonradan araya eklenmiş parçalar gibi dururken, bazılarıysa romanın bu şekilde bir yorumu için ziyadesiyle gerekliler. Hatta filmin komedi boyutu da büyük ölçüde yine bu sahnelerden kaynaklanıyor. Başka bir deyişle, "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy"nin içerdiği çıplaklık tahrik edici olmaktan ziyade komik...

Film, porno türünden alışık olduğumuz üzere, çeşitli kelime oyunlarıyla da bilinçli bir mizah duygusuna sahip. Çılgın Şapkacı'nın 'şapka'sının boyunun veya Humpty Dumpty'nin dikilmekle ilgili sorununun neye tekabül ettiğini, Kırmızı Kraliçe'nin Alis'in kafasını bu sefer neden istediğini aşağı yukarı tahmin ediyorsunuzdur. Tercümesi neredeyse mümkün olmayan bu kelime oyunları, bir yandan kaba ve bayağı olmakla beraber, diğer yandan reddedilemeyecek şekilde komik. Şu ana kadar değinmedik ama isminden de anlayacağınız üzere, "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy" aynı zamanda bir müzikal. Bu durum filmi tam bir 'tür melezi'ne dönüştürüyor ve ortaya çıkan sonucu iyice sıra dışı kılıyor. İşin doğrusu, eğer görkemli Hollywood müzikallerindeki gibi alengirli bir koreografi beklemezseniz, Townsend'in filmindeki dans sahnelerinden memnun kalmanız da mümkün.

Tüm bu garip bileşim, "Alice in Wonderland: An X-Rated Musical Fantasy"yi kült film meraklıları için yeterince cazip kılmakta. Yıllarca ünü kulaktan kulağa yayılan film, birkaç yıl önce ABD'de DVD formatında piyasaya sürülünce tekrar gündeme geldi ve hayran kitlesini genişletti. Mevcudu hemen tükenen bu 1. Bölge DVD baskısını ikinci el ürün satan çeşitli internet sitelerinden edinmeniz mümkün. Tim Burton'ın bu ay vizyona girecek iddalı Alis uyarlaması öncesinde, bu 'garip' yorumu izlemek kuşkusuz ilginç olacaktır. Elbette bu tavsiyemiz sadece ve sadece yetişkin sinemaseverlere... ■

Tweedledum, Tweedledee ve Alis eğleniyorlar.

Pornografik içeriğine rağmen filmdeki çıplaklık daha ziyade komik.

LİMON MU SİRKE Mİ?

Arzu Film ekolünün en önemli temsilcilerinden "NEŞELİ GÜNLER", her birinde aynı ekibin yer aldığı üç filmlik bir serinin sonuncu filmi. "Bizim Aile", "Gülen Gözler" ve "Neşeli Günler"den oluşan serinin hâlâ bu kadar sevilmesi, asla geri gelmeyecek bir döneme özgü saflığı ve samimiyeti hatırlatmasından biraz da.

Yeşilçam'ın bir dönemine tam anlamıyla damgasını vuran Ertem Eğilmez'in şirketi Arzu Film, birçok sanatçının yetişmesine katkıda bulunmuş, birçoğunun da şöhret kazanmasında büyük rol oynamıştı. 60'lı yıllara kadar Erman Film'in, 60'lı yıllardaysa Osman Seden'in şirketi Kemal Film'in sektöre öncülük ettiği Yeşilçam döneminde 70'li yıllar, Arzu Film yapımlarıyla beraber hatırlanacak her zaman. 70'lerin ilk yarısından itibaren bol yıldızlı, bol kahkahalı, bol ağlatan filmleriyle izleyiciyi salona çekmeyi başaran şirket, kendine özgü yapım anlayışıyla da efsaneleşmişti. Ertem Eğilmez'in kurduğu ekip ve çalışma ortamı, filme dahil olan herkesin bir şekilde kendisini gösterebildiği, örneğin bir oyuncunun senaryoya katkıda bulunabildiği ya da bir senaristin projeye uzmanlık alanının dışında bambaşka bir noktadan dahil olabildiği bir sisteme sahipti. Söylendiğine göre, dönemin yıldız oyuncularından Kemal Sunal ve Şener Şen, işleri olmadığında dahi Arzu Film'de ekiple birlikte oturur kalkar, kimi zaman senaryolara fikir verirlerdi. Hababam Sınıfı serisi, "Salak Milyoner", "Köyden İndim Şehire", "Mavi Boncuk" gibi dev filmlere imza atan ekibin 70'lerin ikinci yarısındaki sürpriziyse, aile temalı filmlerdi. Bu filmlerden biri olan 1978 yapımı "Neşeli Günler" ise, ekibin elinden çıkan üç filmlik bir serinin sonuncusuydu. Birbirinden bağımsız olmakla birlikte, hemen hemen aynı oyuncu kadrosuyla çekilen ve hemen hemen benzer insanların hayatlarını konu eden "Bizim Aile", "Gülen Gözler" ve "Neşeli Günler"den mütevellit seri, izleyiciyi avucunun içine alan ve yüzlerce kez televizyonda gösterilmiş olmasına rağmen eskimeyen klasiklerindendir Yeşilçam'ın. "Neşeli Günler"e geçmeden evvel, serinin bu son filmine varana dek geçtiği yollara bir bakmakta ve hikayenin nereden nereye geldiğini görmekte fayda var.

Bizim Aile

Serinin ilk filmi, yönetmenliğini aynı zamanda Hababam Sınıfı filmlerinin al yanaklı müfettişi olarak da tanıdığımız Ergin Orbey'in yönettiği 1975 yapımı "Bizim Aile"dir. Senaryosunu, sonraki filmlerin de yazarı olan usta kalem Sadık Şendil'in kaleme aldığı bu Arzu Film harikasında, dört çocuklu Yaşar Usta ile, üç çocuğuyla dul kalan Melek Hanım'ın hikayesi konu edilir. Artık evini çekip çevirmekte zorlanan Yaşar Usta, çalıştığı fabrikadan bir arkadaşının ön ayak olmasıyla, bir hayat arkadaşı arayan üç çocuklu Melek Hanım'a talip olur. Ne var ki, tam anlamıyla kazık kadar olan çocukların anlaşıp anlaşamayacağı meçhuldür. Yaşar Usta, oğulları minibüsçü Halit, amatör küme topçusu Ahmet, aylak Tayfun ve tembel öğrenci Tuncay'la, Melek Hanım'ın

MURAT EMİR EREN murat.eren@turkuvazdergi.com.tr

70'Lİ YILLARDA BOL YILDIZLI, BOL KAHKAHALI, BOL AĞLATAN FİLMLERİYLE İZLEYİCİYİ SALONA ÇEKMEYİ BAŞARAN ŞİRKET, KENDİNE ÖZGÜ YAPIM ANLAYIŞIYLA DA EFSANELEŞTİ.

evine taşındığında, Melek Hanım'ın evde kalmış büyük kızı Feride, üniversiteli oğlu Ferit ve külhan oğlu Ferdi'nin nasıl tepki vereceği, bu yedi tane yetişkin veledin nasıl aynı evde kalacağı belirsizdir. Her şey olacağına varır düsturuyla hareket eden Yaşar ve Melek çiftinin, evlendiklerini çocuklarına duyurmalarıyla bir kıyamet kopar, ikinci kıyametse çocukların bundan böyle evde dokuz kişi yaşayacaklarını öğrenmeleriyle kopacaktır. Başlangıçta birbirlerine bir türlü ısınamayan, sürekli tartışan hatta kavga eden ekip, kısa bir süre sonra, ailenin başına musallat olan Saim Bey adındaki zengin bir adamın ayak oyunlarına direnmek için kenetlenecektir. Münir Özkul ve Adile Naşit'e, Ayşen Gruda, Şener Şen, Tarık Akan, Halit Akçatepe, Itır Esen gibi bu serideki filmlerin olmazsa olmaz isimlerinin de eşlik ettiği "Bizim Aile"de Münir Özkul ve Adile Naşit, hemen hemen serinin diğer filmlerindekine benzer rolleri canlandırırlar. Ayşen Gruda yine evde kalmış kızı, Şener Şen yine evlenmeye çalışan iyi niyetli peltek damadı oynamaktadır –gerçi ileride onun canlandırdığı tipleme epey değişecektir. "Bizim Aile", özellikle Yaşar Usta'nın ailesine musallat olan zengin adamın karşısına dikilip patlattığı tiradla unutulmazlar arasındaki yerini çoktan almıştır.

Gülen Gözler

"Bizim Aile"nin ardındansa, nispeten daha şenlikli bir film olan "Gülen Gözler" gelir. 1977 yapımı filmin yönetmeni bu kez Ertem Eğilmez'dir. Senaryoysa Sadık Şendil ve Ahmet Üstel'in imzasını taşır. Filmde, her zaman bir erkek evlat sahibi olmanın hayalini kuran, bu nedenle de çocuklarına daha doğmadan erkek isimleri koyan ancak her seferinde kız evlat sahibi olan Yaşar Usta ile eşi Nezaket Hanım'ın hikayesini izleriz bu kez. Kızları İsmet, Fikret, Nedret, Hasret ve Hikmet'le yaşayıp giden çift, damat adaylarının birer birer kapıya dayanmasıyla ne yapacağını bilemez olur. Damat adaylarının kimi ipsiz sapsız, kimisi kılıbık, kimisi de en az kendileri kadar garibandır. Buna rağmen sofraya fazladan bir tabak eklenmesinin, ne Yaşar Usta ne de Nezaket Hanım için bir sakıncası yoktur asla; ta ki damatları yüzünden evleri ellerinden alınıncaya kadar. Münir Özkul, Adile Naşit, Müjde Ar, Ayşen Gruda, Itır Esen, Sevda Aktolga, Halit Akçatepe, Ahmet Sezerel, Şevket Altuğ gibi isimlerin döktürdüğü "Gülen Gözler"de gerçek anlamıyla şov yapan isimse şüphesiz Şener Şen'dir. Filmde Ayşen Gruda'nın canlandırdığı Fikret'e talip olan ve Yaşar Usta'dan evlenmek için bir türlü rıza alamayan Vecihi'yi canlandıran Şener Şen, yerli sinemamızın unutulmaz komedi performanslarından birine imza atar bu filmde. Gerek, gittikleri bir düğünde sahneye fırlayıp Yaşar Usta'ya "Peki Öyle Olsun"u söylemek suretiyle Fikret'i istediği sahneyle, gerekse "Vecihi geliyor!" nidalarıyla karşılanan uçağıyla eve dalış yaptığı sahnelerle, defalarca izlenmesine rağmen halen güldürmeyi başaran bir tiplemeyi hayatımıza hiç çıkmamak üzere sokmuştur Şener Şen.

Neşeli Günler

Bu iki müthiş filmin ardından, Arzu Film kapanışı yine benzer bir ekibin oynadığı ancak bu kez nispeten daha farklı bir hikaye anlatan "Neşeli Günler"le yapar. 1978 yapımı film, alıştığımız manzaranın aksine, Yaşar Usta yerine Kazım ismiyle izlediğimiz ailenin babası ile bu kez Saadet ismiyle izlediğimiz eşini birbiriyle kavga eden huysuz bir çift olarak resmeder evvela. Birlikte bir turşucu dükkanı işleten altı çocuklu çift, günün birinde evde kavga kıyametin kopması sonucu zaten anlaşamıyor olmalarından ötürü ayrılırlar. Bu ayrılığa yol açan kavganın sebebiyse, turşu suyunun limonla mı yoksa sirkeyle mi daha iyi yapıldığına ilişkin tartışmadır üstelik! Yaşar Usta'nın baş belası kardeşi Ziya da çiftin tartışmasını bastıramayınca, Yaşar Usta altı çocuğundan üçünü alıp evi terk eder. Diğer üçü de annelerinin yanında kalmıştır. Bu olayın ardından senelerce görüşmeyen ve birbirinin izini kaybeden çift, aynı zamanda çocuklarına da hasret kalmış, onların yüzünü bir daha görememiştir. İki aile arasındaki tek bağ, ara sıra ortaya çıkıp olmayacak işler için borç isteyen palavracı dayı Ziya'dır. Günün birinde iki ailenin birleşmesine vesile olan da yine Ziya olur. Yaşar Usta'yla giden ekipte yer alan Mehmet'le Ahmet'in bir kız için kavga ettiğini gören Ziya, ikilinin arasına girip onların kardeş olduğunu söyleyince, yıllardır ayrı kalan kardeşler birbirlerini görmek ve aileyi yeniden bir araya getirmek için kolları sıvar. Kardeşlerin bir araya gelmesi zor olmaz ancak hâlâ birbiriyle kanlı bıçaklı olan Kazım ile Saadet çiftini barıştırmak dünyanın en zor işidir. Eğlenceli bir aile filmi olarak dikkat çeken "Neşeli Günler"in onlarca komik anının içerisinde belki de en şahaneleri yine Şener Şen'in canlandırdığı bir tiplemeye, Ziya'ya kısmettir. Sinemamızın unutulmaz karakterlerinden birine daha imza atan Şen, çakıyla aslan öldüren, jilet satarak trilyoner olmayı uman büyük palavracı Ziya rolünde döktürürken, kadronun diğer isimleri Oya Aydoğan, Ahmet Sezerel, Ayşen Gruda, Mürüvvet Sim, Selim Naşit ve Feridun Savlı'nın performansları da görülmeye değerdir.

Son derece naif ve son derece içten filmler olmalarının yanı sıra, pür pak bir mizahın ürünü olmalarıyla da önem arzeden bu filmlerin halen bu kadar seviliyor olması biraz da, asla geri gelmeyecek bir dönemi hatırlatmalarından belki. ■

PELİKÜLE AKTARILAN EN TUHAF FANTEZİLER

Quay Kardeşler, Tim Burton ve daha nice isimlere ilham vermiş Çek yönetmen Jan Svankmajer'in 1996 tarihli filmi "ZEVK KOMPLOCULARI" 10 yıllık dönemin belki de en orijinal filmlerinden biriydi. Hiç diyalog içermeyen film, eşine rastlanmayacak cinste, psikoseksüel bir kara komedi.

Hollywood'ta bir film stüdyosuna "Zevk Komploculari" gibi bir senaryo götürülseydi muhtemelen yazarı kara listeye alınır, yetmezmiş gibi kendisini akıl hastanesinde bulabilirdi. "Zevk Komploculari" ya da yaygın olarak tanınan İngilizce ismiyle "Conspirators of Pleasure" tarif edilmesi, benzerleriyle kıyaslanması oldukça güç bir film. İzleyen hemen hemen herkesin sinemada gördüğü en tuhaf filmlerden biri olduğuna hemfikir olduğu bu film sinemada yeni deneyimlere açık olmayanlar içinse hazmı kolay bir lokma değil. Film grafik olarak rahatsız edici olmasa da fazlasıyla sıradışı bir komedi. Öncelikle kamera arkasında Çek sürrealist yönetmen Jan Svankmajer bulunuyor. Filmin kapanış jeneriğinde "uzman bilirkişi raporu" başlığı altında Marquis de Sade, Leopold von Sacher-Masoch, Luis Bunuel, Max Ernst, Sigmund Freud ve Bohuslav Brouk isimlerine yer veriliyor. Yönetmen Svankmajer filmini "baştan aşağı porno olup da geleneksel anlamda tek bir porno imgesi içermeyen ilk film" olarak tanımlıyor. Tüm bunları birleştirince filmin güvenli sularda dolaşmadığını tahmin etmek güç olmasa gerek. Bu yüzden daha baştan belirtmek gerek "Zevk Komploculari" sinemadan konvansiyonel beklentileri olan izleyicilerin yanına yaklaşmaması gereken bir film. Çünkü sinemanın belki de fetiş üzerine en büyük konsantrasyonlarından biri... Çılgıncasına grotesk, alabildiğine yaratıcı bir film.

"Zevk Komploculari" 1990'ların gerçek anlamda çığır açıcı birkaç filminden biri olsa da unutulmuş bir film. Teknik olarak mükemmelliği bir tarafa, film insana ve arzuya dair üzerinde çok uzun süre düşünülecek derinlikte bir portre sunuyor. Düşünülüp, tartışılması; sık sık geriye dönülerek referans gösterilmesi gereken bir film "Zevk Komploculari". Buna karşılık yakın dönem sinema tarihinin tozlu çekmecelerine kapatıldığı söylenebilir. Oysa filmin eleştirel karnesi de oldukça kusursuz. Amerika'nın en saygın film eleştirmenlerinden Jim Hoberman'ın 1990'ların en iyi 10 filmi listesine dahil ettiği filmin takdir görmediği bir eleştirisine rastlamak zor. Aslında bu noktada Jan Svankmajer'in de filmiyle aynı şanssızlığa mahkum olduğuna işaret etmek gerekebilir. Çek sinemasının tartışmasız en önemli isimleri arasında yer alan Svankmajer eğer bir Batı ülkesinin yönetmeni olsaydı, muhtemelen sinema kitaplarının sayfalar ayıracağı öncü bir isme dönüşebilirdi. Jan Svankmajer'in küçük bir sinema çevresi tarafından son derece önemsendiği aşikar. Özellikle Gezici Festival sayesinde ülkemizde de takipçiler edindiği kesin (Filmin de 2000'de festival

Çılgıncasına grotesk, alabildiğine yaratıcı bir film.

programında gösterildiğini not düşelim). Ancak Svankmajer'in geniş sinema kitleleri için tanınmış bir isim olduğunu söylemek imkansız. İzleyenleri tarafından oldukça sevilen bir yönetmen olsa da 4-5 sene gibi oldukça uzun aralarla film çektiği için unutulduğu söylenebilir. Eski filmlerinin tekrar hatırlanması için ancak yeni bir film çekmesi gerekiyor. Halbuki arkasında zamanın önünde giden eşsiz bir kariyer bırakan bir yönetmen için bunlar hiç yeterli değil; bilhassa da Batı ülkelerinde.

Milos Forman tarafından "Disney + Bunuel = Svankmajer" olarak tasvir edilen Çek yönetmen 1964'ten bu yana sinemanın içinde. Canlandırmaları, stop-motion tekniğinin muh-

ALKAN AVCIOĞLU alkanavcioglu@yahoo.com

teşem uygulamalarıyla nesnelere alışılmadık bir sinemasal alan yaratan yönetmenin kariyeri başlı başına ayrı bir yazının konusu olabilir. Ancak öte yandan "Zevk Komplocuları"nın da bu kariyer ve Svankmajer evreni içerisinde tam olarak anlamlandığını belirtmek gerekiyor. Öyle ki bu filmin fikrini 1970 senesinde oluşturmuş yönetmen. "Zevk Komplocuları"nın özellikle teknik anlamda ilham kaynakları arasında da ilk sırada Svankmajer'in sinema kariyerinin yıllar içindeki evrimi yer alıyor. "Zevk Komplocuları"nı özel kılan ne varsa öncelikle yönetmenin yarattığı o özgün evrenin bir parçası olmasıyla alakası var.

Beyazperdenin gördüğü en acayip psikoseksüel dünyalardan birini sunacağını hissettirerek 17. yüzyıl porno gravürleriyle başlayan film 6 karakterin kesişen kısa hikayelerini anlatır. Son derece gündelik bir yaşam alanında cereyan eden bu hikayeler karakterlerin her biri birbirinden tuhaf cinsel ritüellerine odaklanmakta. Bay Pivoine yarasa kanatlı bir horoz kostümü tasarlayıp, bunu komşusunu temsil eden gerçek boyutlu kuklaya giydirip, onu taşladığı bir ayin gerçekleştirir. Komşusu Loubalova ise kilise mihrabında, sadomazoşist kadın kıyafetleri içerisinde Pivoine'i temsil eden kuklasını kırbaçlar ve yok eder. Bay Beltinski ise kuş tüyü, oklava, kürk ve daha birçok fetiş objesi ile mastürbasyon aletleri tasarlamaktadır. Beltinski'nin haber spikeri olan karısı ise sazan balıklarına ayak parmaklarını emdirerek doyuma ulaşmaktadır. Spikerin TV ekranındaki görüntüsüne obsesif bir şekilde hayran olan Bay Kula ise televizyonuna eklediği uzantılar ve mekanizma ile televizyonunu kendisini okşayan bir alete dönüştürür. Postacı kadın ise ekmek parçalarından minik toplar yapmakta ve yeterince top yaptıktan sonra bunları burnuna ve kulaklarına tıkmaktadır... Tüm bunlar fazlasıyla uçuk geldiyse şunu belirtelim, film kağıt üzerinde tınladığından daha da uçuk ve zengin ayrıntılarla dolu. Keza "Zevk Komploculari"nın aşırı uçlarda dolaşan şaşkınlık verici detaylarını tam olarak kağıt üzerinde anlatmak imkansız. Nitekim içinde hiç diyalog olmayan ve bu detaylara dair tüm meramını görüntülerle aktarmayı tercih eden bir filmin hikayesini böyle özetlemek pek de adil değil. Bu nedenle asıl olarak şunu ifade etmek gerekir ki filmin en büyük başarısı kendi fantezilerini tatmin etmek için aygıtlar, kostümler ve koşullar yaratan bu karakterlerle izleyici arasında açtığı kusursuzca ölçülmüş mesafe sayesinde karakterlerini anormal kılmadan vermeyi başarması. Svankmajer'in "en basit fanteziler bile doğası gereği absürttür" düşüncelerini filme aktarmayı başardığını; nihayetinde filmin "normal"in ne olduğu konusunda sağlam bir sorgulama düzlemi sunduğunu belirtmek gerekiyor. Tüm bunlar bir yana, en karanlık cinsel fantezileri Max Ernst ilhamlı uçuk sürreal tasarımlarla sunduğu absürt atmosferine rağmen "Zevk Komplocuları", sıradan insanları konu alan bir film olduğunu hissettirmeyi başarıyor. Bu sayede alışılagelmiş cinsel kodları tersine çevirerek, sınırların oldukça dışında kural tanımaz bir Bunuel filmi gibi işliyor Svankmajer'in filmi; bilinçaltının karanlık köşelerini, takıntılarını sıradan bir şekilde gündelik alana taşıyarak.

Yönetmenin hemen her filmde Freudyen metinler bulmak ve Freud etkileri olduğundan söz etmek mümkündür. Ancak "Zevk Komplocuları" kadar Freud üzerinden okuma yapmaya malzeme sunan bir film bulmak imkansız; muhtemelen daha uzun süre de böyle olacak. Gerçek obje/fetiş objesi ikilemi üzerine bu kadar çok detay sunan ve söyleyeceklerini bu kadar aşırı uçlara taşıyan bir filmin çıkması kolay değil. Filmin birkaç kez tekrar izlenmeyi hak eden bir hikaye düzlemi var. Bunda olay örgüsünü muhteşem bir şekilde kuran Svankmajer'in payı büyük. Kurguda Eisenstein ilkelerinin izinden gittiği söylenebilir. Öte yandan objelere takıntılı bir şekilde yaptığı yakın çekimler de filmin can alıcı noktalarından bir tanesi. Keza karakterlerine de objeden farklı bir muamele yapmayan bir görüntü yönetimi var filmin. Nihayetinde Svankmajer de adeta anlattığı ritüellerden biri gibi oluşturmuş filmini: Ritüelin gerçekleştiği andan ziyade hazırlanış evresine büyülenerek.

"Zevk Komplocuları" Svankmajer'in en iddialı ve yüksek amaçlı filmi olmasına rağmen ilginç bir şekilde filmografisinin en az bilinen uzun metrajlarından. Biraz daha yaygın bir şekilde dağıtım şansı bulan "Küçük Otik/Ottosanek" ve hafızalarda çarpıcı bir şekilde yer eden "Faust" ve "Alice" hala Svankmajer'in daha fazla bilinen işleri olabilir ama yine de çoğu Svankmajer hayranı, yönetmenin en iyi işi sözkonusu olduğunda hala aynı filmi işaret eder: "Zevk Komplocuları". Filmin İngilizce altyazı içeren Kino Video baskı DVD'sinin www.amazon.com adresinden sipariş verilebileceğini de not düşelim. DVD'de ayrıca Svankmajer'in en iyilerinden biri olan, muazzam kısa filmi "Food" da bulunuyor. ■

Spiklenci Slasti / Zevk Komplocuları

Yönetmen: Jan Svankmajer Senaryo: Jan Svankmajer Görüntü Yönetmeni: Miloslav Spála Kurgu: Marie Zemanová Müzik: Jaroslav Jancovec Kostüm Tasarımı: Jan Svankmajer Oyuncular: Petr Meissel, Gabriela Wilhelmová, Barbora Hrzánová, Anna Wetlinská, Jirí Lábus, Pavel Nov˘. 1996 Çek Cumhuriyeti, İsviçre, İngiltere ortak yapımı. 85 dakika.

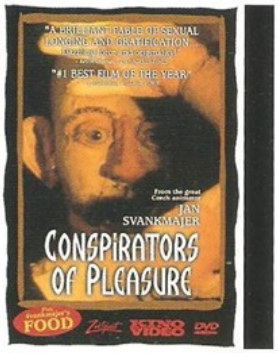

"Zevk Komplocuları" Svankmajer'in en iddialı ve en yüksek amaçlı filmi.

Film, bilinçaltının karanlık köşelerini gündelik alana taşıyor.

TOPLUMSAL BİR TEHDİT OLARAK VAMPİRLER

Son yılların en cüretkar yapımlarından biri TRUE BLOOD. Sadece içerdiği şiddet ya da cinsellik gibi unsurlar yüzünden değil üstelik; işlediği konuya getirdiği yeni bakış açısı ve dünyanın her köşesinde yerini bulacak güçlü toplumsal eleştirisi yüzünden de cüretkar. Dizinin arkasındaki isimse televizyon dünyasının en önemli beyinlerinden, "Amerikan Güzeli"nin senaristi Alan Ball.

Herşey Alan Ball'un diş doktoruna gitmek üzere evden çıktığı gün başladı. Artık saati mi yanlış hatırlıyordu, yoksa trafik mi sandığından daha hafifti, bilemiyoruz ama Ball randevu zamanından bir hayli erken vardı gideceği yere. Doktorun muayene salonunda oturup manasız dergileri karıştırmak yerine yakındaki Barnes & Noble mağazasına girip kitapları gözden geçirmeye karar verdi. Charlaine Harris'in Güneyli Vampir romanlarıyla ilk o zaman karşılaştı işte. Serinin ilk romanı olan Dead Until Dark adlı kitabı aldı ve kısa sürede Harris'in müptelası olarak diğer romanları da okumakla kalmadı, televizyona uyarlamanın hayalini de kurmaya başladı. Biraz boş vakit nelere kadir değil mi sevgili okurlar?

Alacakaranlık'tan önce Sookie vardı

Şu sıralar hem beyazperdede, hem de televizyonda büyük bir vampir modası hakim malumunuz. Özellikle yeniyetme yaş grubuna dahil olan büyük bir kitlenin başını çektiği bu modanın lokomotif ismi Stephenie Meyer gibi görünüyor. Kendisi Twilight / Alacakaranlık serisinin yaratıcısı ve son yılların en çok okunan 3 -5 yazarından biri. Alacakaranlık serisinin ilk romanını 2005'te yayınlayan ve takip eden yıllar boyunca üç roman daha yazan Meyer günümüzün en popüler yazarlarından biri belki ama vampir edebiyatı denince akla daha önce gelmesi gereken isimler var ki, işte onlardan biri de Charlaine Harris. Yazarlık kariyerine polisiye öykü ve romanlar yazarak başlayan Harris, Güneyli Vampir romanlarının geçtiği Louisiana'nın çok da uzağında olmayan Mississippi'de dünyaya gelmiş. "Mississippi'nin kumar tekneleriyle ünlü Tunica kentinde doğup büyüdüm. Ailemdeki herkes çok kitap okurdu ve bunun faydasını çok gördüm. Babam önce öğretmen, sonra da okul müdürü oldu; annemse ev kadınlığından kütüphane memurluğuna geçti," diyor Harris yazarlık serüveninin nasıl başladığı sorulduğunda. Yazarlığının, şiir ve tek perdelik oyunlar yazdığı, ilk döneminin ardından evlenen (ve tekrar evlenen) ve çocuk sahibi olan (ve tekrar çocuk sahibi olan) Harris bir süre kalemini bıraksa da, ikinci çocuğunun ardından yeniden mesleğine dönmeye karar verir. Bir süre alışıldık tarzda polisiye romanlar yazan Harris günün birinde yeni bir şeyler denemek istediğini fark eder. "Açıkçası hep aynı tarzda şeyler yazmaktan sıkılmıştım. Herkesin yazdıklarından çok da farklı değildi benim romanlarım. Hiç benzeri olmayan bir şeyler yazmalıydım ve işte o zaman aklıma bir vampirle aşk yaşayan bir kızın hikayesi geldi. Kız vampir olmayacaktı ama, sevgilisi olacaktı. Ve herhangi bir yayıncıyla görüşmeksizin yazmaya başladım. Menajerim bile karşı çıkmıştı o zaman ama ben yılmadım. Tam iki yıl uğraştık yayınlatabilmek için." Bugün 20 yılı aşkın bir yazarlık kariyeri var geçmişinde ama Harris'in şöhreti yakalayışı ilk Güneyli Vampir romanı olan Dead Until Dark'ın yayınlandığı 2001 yılına rastlar. Sonrası biraz "Yürü ya kulum" misali. Üstüste alınan ödüller, ardarda yapılan baskılar, derken tüm vaktini Sookie Stackhouse romanları yazmaya adar ve tam tamına 10 kitap yayınlar. 11. Güneyli Vampir romanının da yolda olduğunu söyleyelim ve serinin bir süredir dilimize de çevrilmekte olduğu müjdesini vererek (Artemis Yayınları basıyor kitapları) Charlaine Harris'ten True Blood'a yumuşak bir geçiş yapalım.

Hikayemiz Louisana'nın küçük bir kasabasında, Bon Temps'da geçiyor. Vampirlerin tabutlarından çıktığı ve insan içine karıştığı bir dünyayı anlatan True Blood'ın merkez karakteriyse insanların akıllarından geçenleri okuma yetisine sahip bir garson: Sookie Stackhouse. En büyük hayali günün birinde o çok duyduğu vampirlerden birinin çalıştığı mekana gelmesidir. Çok da uzakta olmayan New Orleans vampirlerle doluyken (hep şu Anne Rice yüzünden) Louisiana'nın kuzey kırsalı nedense onlara çekici gelmemektedir. Ama bu günün birinde değişecek ve aslen 170 yaşında olan Bill Compton'ın gelişiyle Sookie'nin hayatı tahmin bile edemeyeceği bir yön alacaktır.

Amerikan Güzeli'nden Six Feet Under'a, oradan...

"Sookie, onun dünyası ve karakterler, o kadar işledi ki içime, her gece yatağa gireceğim saatleri iple çekmeye başladım. Çünkü biliyordum ki yatınca, uyumadan önce kitabı okuyacağım. Her seferinde kendime 'Pekala, sadece 2 bölüm okuyacağım' diyordum ama 7 bölüm okuyordum. O zamana kadar basılmış 4 romanı da okumuştum ama dahasını istiyordum. Harris'i aradım sonunda. Romanları televizyona uyarlama niyetimden bahsettim. Ne yazık ki film hakları o sırada bir yapımcı-

ya verilmişti ama bir kaç ay daha bir şey yapılmazsa haklar yeniden boşa çıkacaktı. Nitekim öyle de oldu ve Harris'i bu kez bana bir şans tanıması için ikna ettim."

Kariyerinde 5 Oscar ödüllü bir film (ki bu ödülleriden birisi yazdığı senaryo yüzünden bizzat kendisine verildi , bol ödülü bir televizyon dizisi olan bir senaristin ağzından çıktı bu sözler. "American Beaty/Amerikan Güzeli" ve Six Feet Under'ın yazarı (ikincinin aynı zamanda yaratıcısı) Alan Ball'dan söz ediyoruz. 90'lı yılların en popüler filmlerinden "Amerikan Güzeli" ile Hollywood'da kendine son derece saygın bir isim yapan Alan Ball kazandığı Oscar ödülüne rağmen sinema yerine televizyona yönelmeye karar verdi ve belki de hayatının en doğru hamlesini yaptı. 2000'li yıllar Hollywood'un yaratıcılığının düşüşe geçtiği, buna karşılık yazarın (yaratıcı ve yazar demeliyiz belki de kral olduğu televizyon sektöründe çok ciddi atılımların gerçekleştiği bir dönem olacaktı.

Sookie (Anna Paquin) ile Bill Compton (Stephen Moyer) arasındaki kimya dizinin en önemli sürükleyici gücü.

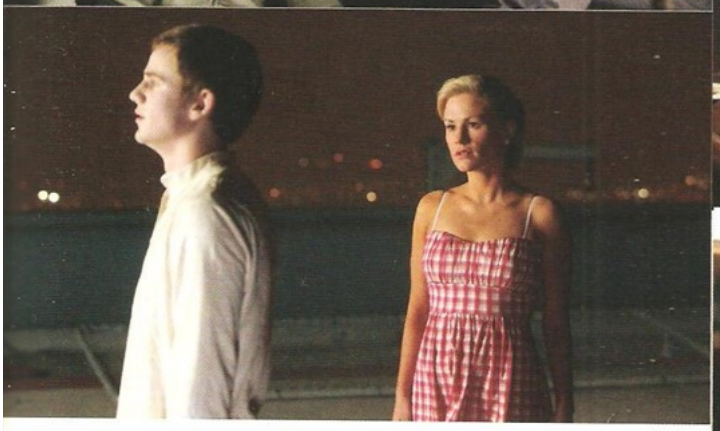

İşte bu hareketli dönemde dahi rakiplerinin arasından rahatlıkla sıyrılan Six Fet Under gibi sıradışı ve cesur bir diziye imza atan Alan Ball kısa süre içinde küçük ekranın kralı haline geldi. 5 sezon boyunca başka hiçbir diziye benzemeyen Six Feet Under'ı yürüten Ball, 2005'ten sonra köşesine çekildi ve yeni arayışlara girdi. Bu arayışlar hem sinema (ki ilk yönetmenlik denemesi olan "Towelhead" 2009'da gelecekti) hem de haliyle televizyon için yapacağı projeleri kapsıyordu. Tesadüfen tanıştığı Güneyli Vampir dünyası ufkunu bir anda açtığında ne yapmak istediğini de bulmuştu.

"HBO'ya diziyi ilk götürdüğümde biri bana True Blood'ın neyi anlattığını sormuştu ve ben de mahremiyetin dehşetiyle ilgili olduğunu söylemiştim. Ne demek istediğimi ben de bilmiyorum ama kulağa iyi geliyor diye düşünmüştüm hatta. Doğrusu az bastırılmış bir şeyler yapmak çok eğlenceliydi. Six Feet Under tüm duyguların bastırıldığı bir hikayeydi ve tüm karakterler ölümlü, ruh sahibi bir yaratık olamamanın da etkisiyle, insanda var olan ilkel güdülerden korkuyordu. Günün birinde ölecek olmalarının yaşattığı dehşetle baş etmeye çalışıyorlardı. O yüzden Charlaine Harris'in romanlarını yapmak, biraz çılgınca işlere kalkışmak çok özgürleştirdi beni."

Başrolde Oscar ödüllü bir yıldız

Çok popüler bir roman serisi, Oscar, Altın Küre ve Emmy ödüllü bir yaratıcı/yazar ve el attığı her projede harikalar yaratan bir televizyon kanalı True Blood'ın başarısı için çok şey anlamına geliyor belki ama kim ne dersin desin izleyici için önce ekrandaki karakterin kendisi yani izlediği oyuncu gelir. Tam da bu noktada, şiddet ve cinselliğin hiç eksik olmadığı dizide oyuncu seçimi giriyor devriye. Alan Ball, Sookie Stackhouse rolü için herhangi birini düşünmediğini ama günün birinde kast direktörünün arayıp Anna Paquin'in rolle ilgilendiğini söylediğini hatırlıyor. Henüz 11 yaşında Oscar kazanan (Jane Campion imzalı The Piano filmiyle Anna Paquin'in adını duyunca "İlginç bir sürpriz. Doğrusu televizyonda çalışacağını düşünmezdim" demiş Ball. "Önceleri biraz kaygılıydım aslına bakarsanız, saçını sarıya boyamak istemeyeceğini düşünüyordum. Ama hiç sorun çıkarmadı. Aksine saçını boyamak için iyi bir bahane olduğunu söyledi." True Blood'ın en kritik rollerinden biri de elbette Sookie'nin aşık olduğu vampir Bill Compton rolü. "Başka bir zamana, başka bir çağa aitmiş hissini veren, trajik bir adam Bill. Stephen Moyer bu aradığım özellikleri yansıtabilen ve çok da yakışıklı bir oyuncu." diyor Alan Ball bu rol için seçtiği Stephen Moyer'i anlatırken. Gerçekten de, daha ilk bölümden itibaren Paquin/Moyer ikilisinin varlığı

(Solda) Tara Thornton rolünde Rutina Wesley.

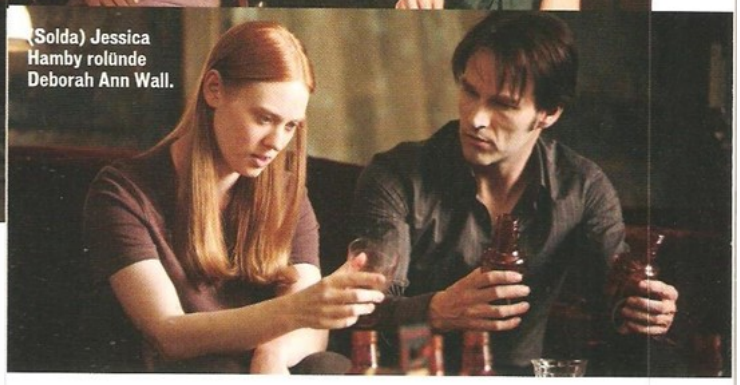

(Solda) Jessica Hamby rolünde Deborah Ann Wall.

çok şey katar diziye ve aralarındaki kimya (iki oyuncunun nişanlanmalarına kadar varacak bir ilişkinin de ilk kıvılcımlarına sebep olan bir kimya bu) True Blood'ın belki de en önemli sürükleyici gücü olur. Tabii, yeniyetme izleyiciye hitap eden Twilight ve Buffy gibi yapımların aksine yetişkinlere yönelik içeriğiyle True Blood sıradan bir vampir romantizminin ötesine geçen ve izleyicinin zekasına da fazlasıyla hitap eden bir dizi. Vampirlerin hemen her toplumda dışlanan, ayrımcılığa uğrayan, moda tabirle "ötekileştirilen" bir topluluk, bir azınlık olarak ele alınışı ise belki de True Blod'ın en can alıcı özelliği. Vampirler aslında vampir değil burada; eşcinseller, siyahiler, kadınlar ya da aynı toprakları paylaşmaya yanaşmadığımız öteki etnik gruplar onlar. True Blood'ın gerçek dehası da bu işte. ■

Hazırlayan: Murat Emir Eren
memireren@gmail.com

Şekerli şurup gibi

Jennifer Garner'lı sade suya tirit kıvamındaki romantik komedi "Keşke 30 Olsam"ın en büyük esprisi harika bir 80'ler potpurisi sunan soundtrack'iydi.

1 Head Over Heels
İcra: The Go-Go's
Beste: Charlotte Caffey, Kathy Valentine

80'li yılların müzik endüstrisine armağan ettiği akımlardan biri de kızlardan oluşan rock gruplarıydı. The Go-Go's da, işte bu furya içinden çıkıp günümüze dek etkisini sürdürebilmiş ender gruplardan. Grubun 1984 yılında single olarak piyasaya sürdüğü parçası Head Over Heels ise, albümün filmden çok daha özenli bir çalışma olduğunun en önemli kanıtlarından biri.

2 Jessie's Girl
İcra/Beste: Rick Springfield

Film, 80'li yıllarda çocukken bir dilek tutup 30 yaşına, günümüze ışınlanan güzel Jenna'nın hikayesini konu ediyordu hatırlarsanız. Üstad Rick Springfield'ın 1981 yılında ortalığı darmaduman eden ve kendisine bir adet Grammy kazandıran parçası Jessie's Girl de Jenna'nın hikayesinin ayrılmaz bir parçası.

3 Burning Down the House
İcra: Talking Heads
Beste: David Byrne

Filmin ilk bölümlerinde Jenna'yı klasik bir Amerikan ailesinin biricik kızı olarak görüyoruz. O doğum gününü kutlarken, çocukluk aşkı Matt bir şarkı patlatıyor listeden. İşte o şarkı, 1983 yılında listelere dokuzuncu sıradan giriş yapan Talking Heads eseri Burning Down The House oluyor.

4 Mad About You
İcra: Belinda Carlisle
Beste: Paula Jean Brown, James Whelan ve Mitchel Young Evans

Filmde de yer alan ve dönemin ender hatırlanan eserlerinden olan bu parça, Belinda Carlisle'ı henüz ilk single'ından itibaren zirveye taşımış, 1986 yılının önemli müzik olaylarından biri olmuştu. Daha sonra parçayı Duran Duran'dan Andy Taylor da seslendirdiyse de yıldızı biraz çabuk söndü.

5 I Wanna Dance With Somebody
İcra: Whitney Houston
Beste: George Merrill, Shannon Rubicam

Daha evvel Whitney Houston'ın en büyük hitlerinden biri olan How Will I Know'a imza atan Shannon Rubicam'in de etkisini taşıyan parça, kadife sesli sanatçının Whitney adlı 1986 tarihli albümünde yer alıyordu. Parça 1988 yılında Houston'a bir adet Grammy getirdi.

6 What I Like About You
İcra: Lillix
Beste: Wally Palmar, Mike Skill, Rich Cole, Jimmy Marinos

Aslen 80'lerin hemen başında The Romantics grubu tarafından piyasaya sürülen What I Like About You, daha sonra birçok kez yeniden yorumlanmış ve en nihayetinde Kanadalı alternatif rock grubu Lillix'in ellerinde en son şekline kavuşmuştu. Lillix parçayı bir Disney komedisi olan "Freaky Friday" için yeniden yorumlamıştı. Aynı versiyon bu filmde de yer alıyor.

7 Ice Ice Baby
İcra/Beste: Vanilla Ice, DJ Earthquake

80'li yıllardan 90'lara geçiş sürecinde ortaya çıkan Vanilla Ice, yahut gerçek adıyla Robert Matthew Van Winkle, bir hiphop parçasını dünya listelerinde bir numaraya taşımış, müzik endüstrisinin gidişatını epey etkileyen bir işe imza atmıştı. Queen'in Under Pressure'ından büyük izler taşıyan parçası Ice Ice Baby'yi, 89-90 mamülü Play That Funky Music albümüyle piyasaya süren ancak çok ilgi görmeyen Van Winkle, daha sonradan sadece Ice Ice Baby üzerinde durarak şarkıyı yeniden parlatmış ve asıl başarıyı yakalamıştı.

8 Crazy For You
İcra/Beste: Madonna

Kraliçemiz Madonna'nın, 1985 yapımı Harold Becker filmi "Quest Vision"ın soundtrack'i için özel olarak besteleyip yorumladığı parça daha sonra yine onun tarafından yeniden düzenlenmiş ve 1990 tarihli Greatest Hits albümü The Immaculate Collection'da yer almıştı. Parça Madonna'ya 1986'da Grammy getirmiş ve "Quest Vision"ın da hatırlanmaya değer tek özelliği olarak hafızalarda yer etmişti. Filmde yalnızca melodisiyle kullanılıyor.

9 Vienna
İcra/Beste: Billy Joel

Bir rock müzisyeni ve klasik müzik bestecisi olan Billy Joel'in tabiri caizse patlamasına vesile olan albümü The Stranger'ın en önemli parçalarından biriydi Vienna. Filmde ağırlıklı bir yer almasa da, albümün ağır toplarından olduğu kesin.

10 Why Can't I?
İcra/Beste: Liz Phair

Amerikalı gitarist ve şarkıcı Liz Phair, 90'lı yılların başından bu yana süregelen kariyerini 2003 yılında kendi ismini taşıyan albümle taçlandırmıştı. İşte bu albümdeki parçalardan biri de Billboard listesine 32'inci sıradan giriş yapan şarkısı Why Can't I idi. Phair'in 93 yılında piyasaya sürdüğü Exile in Guyville'in Rolling Stone'un yayınladığı tüm zamanların en iyi 500 albümü listesine girdiğini belirtelim.

11 Tainted Love
İcra: Sof Cell
Beste: Ed Cobb

Gloria Jones 1964 yılında bu parçayı seslendirdiğinde kimsenin umurunda olmamış, listelerde parçanın esamesi okunmamıştı. Ta ki 1981 yılında vokal ikilisi Marc Almond ve David Ball'dan mütevellit Sof Cell, prodüktör Mike Thorne'un yeniden düzenlemesiyle parçayı yeniden yorumlayana dek. Sadece 80'lerin değil günümüzün bir hiti sayılabilir Tainted Love.

12 Love is a Battlefield
İcra: Pat Benatar
Beste: Holly Knight ve Mike Chapman

Dört kez Grammy kazanan Amerikalı ünlü soprano solist Pat Benatar'ın 1983 yılında çıkardığı single'da yer alan ve sanatçının kariyerindeki en önemli hit olarak dikkat çeken Love is a Battlefield, altı üstü fantastik bir romantik komedi olarak öne çıkan "Keşke 30 Olsam"a apayrı bir hava katmakla kalmıyor filmin sınıfını yükseltiyordu adeta.

13 Will I Ever Make It Home
İcra/Beste: Ingram Hill

Film boyunca 80'li yıllar esintisiyle bizlere nostaljik lezzetler sunan yapım, finali modern bir lezzetle yapıyor ve jenerikte bizleri Memphisli genç rock grubu Ingram Hill'in Will I Ever Make It Home adlı eseriyle baş başa bırakıyor. Parça filmle aynı dönemde 2004'te piyasaya çıkmış ve Billboard'un yakın dönem hit listelerine girmeyi başarmıştı.

Not: Filmde Jennifer Garner, Mark Ruffalo ve Andy Serkis'in tüm ekiple birlikte Thriller dansı yaptığı şahane bir sahne mevcut. Haliyle "E Thriller nerde?" diyebilirsiniz. Muhtemelen yüksek telif ücreti nedeniyle parçayı albüme eklemek pek mümkün olmamış. Filmdeki haliyle idare etmek durumundayız!

Hazırlayanlar: Kerem Sanatel, Murat Erşahin

DVD REHBERİ

AYIN DVD'Sİ:
KARA BÜYÜ
DRAG ME TO HELL (2009)

KLASİK SAHNE

Federico Fellini'nin tartışmasız en iyi filmlerinden biri olarak kabul gören 1954 yapımı "Sonsuz Sokaklar"dan unutulmaz bir an.

İÇİNDEKİLER

Kara Büyü / Drag Me To Hell	✪✪✪✪	Chance Of Meatballs	✪✪✪
2012	✪✪✪	Çıplak / Naked	✪✪✪✪✪
Bush / W.	✪✪	Büyük Lebowski / Big Lebowski	✪✪✪✪
Zamanın Külleri / Ashes Of Time Redux	✪✪✪✪	Kanlı Deney / Town Creek	✪✪
Oyuncu / Gamer	✪✪✪	Direniş / Defiance	✪✪
Kayıp Ada / Land Of The Lost	✪✪	Düşler Tarlası / Field Of Dreams	✪✪✪
Alacakaranlık Efsanesi: Yeni Ay / New Moon	✪	Aşkın (500) Günü / (500) Days Of Summer	✪✪✪✪
Julie & Julia	✪✪	Görevimiz: Tehlike III / Mission: Impossible III	✪✪✪✪
Trainspotting	✪✪✪✪	Ratatuy / Ratatouille	✪✪✪✪✪
Franklyn	✪✪	Yukarı Bak / Up	✪✪✪✪
Taş Yastık	✪	Kuzuların Sessizliği / Silence Of The Lambs	✪✪✪✪✪
Günaha Son Çağrı / Last Temptation Of The Christ	✪✪✪✪		
Köfte Yağmuru / Cloudy With A			

DVD KLASİK: ÖZEL BİR GÜN | UNA GIORNATA PARTICOLARE (1977)

Kara Büyü | Drag Me To Hell (2009)

Sam Amca bizi cehenneme çağırıyor.

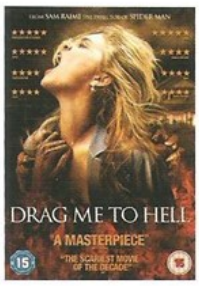

Yön: Sam Raimi
Oyn: Alison Lohman, Lorna Raver, Justin Long, Adriana Barraza
Süre: 99 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪

Raimi korkutmakta usta olduğu kadar kahramanlarını cezalandırmakta da emsalsiz. Açıkçası geleneksel korku sinemasında tüm bir filmi esas kahramanını cezalandıracak şekilde inşa eden başka bir yönetmen akla gelmiyor. Raimi, hem kendi geleneklerine hem de türün asla eskimeyecek köklerine geri döndüğü filminde bizi keyifli bir ikilemde bırakmakla meşgul. Karar vermek çok güç; "Evil Dead"deki Ash mi daha çok eziyet çekti, yoksa bu filmdeki Christine mi?

İkisinin arasındaki benzerlikleri fark etmek için hummalı bir araştırmaya gerek yok. Korku sinemasının ya da Raimi'nin uzmanı olmaya da... Raimi, referanslarını bariz biçimde kullanıyor zaten. Örneğin "Evil Dead II"de Ash'in zafer anlarını geciktirmekle meşgul olan münasebetsiz kesik elin yerini burada manyak bir mendil alıyor. Onun da görevi Christine'e engel çıkarıp kaçınılmaz sonunu anımsatmak. Eğer Ash'in gulyabanilerden birini doğradıktan sonra onun aslında sevgilisi olduğunu anımsadığı sahne derseniz, burada onun da muadili var. Christine, ruhuna musallat olan iblis Lamia'dan kurtulmak için pisiciğini kurban etmek zorunda kalıyor. Üstelik Raimi bu sahneyi kedinin gözünden çekilmiş bir "Sapık" filmine dönüştürerek en komik anlardan birine de imza atıyor.

Fevri kamera kaydırmalarının bile anlamlı bir zamanlaması var. Olur olmaz yerlerde, mesela Christine'in evde tek başınayken Lamia tarafından her ziyaret edildiğinde değil de, onun gerçek formunda ortaya çıktığı saldırganlık anlarında kullanılıyor. Filmin tam bir karnavala dönüştüğü, bir korku senfonisi gibi başlayıp gerçek bir kreşendoyla noktalanan ruh çağırma seansında da coşuyor.

"Kara Büyü" bir bakıma korku sinemasında bugün yoğun olarak hissedilen biçim ve atmosfer kaygılarına anlamlı bir cevap da vermişti. Korkuda sadeliğin sadece titrek HD kameralarla oradan oraya koşturmak demek olmadığının, ürkütmek için seyircinin zamanını çalmanın gerekmediğinin, sadece korku mekanizmasının işleyişini anlama-

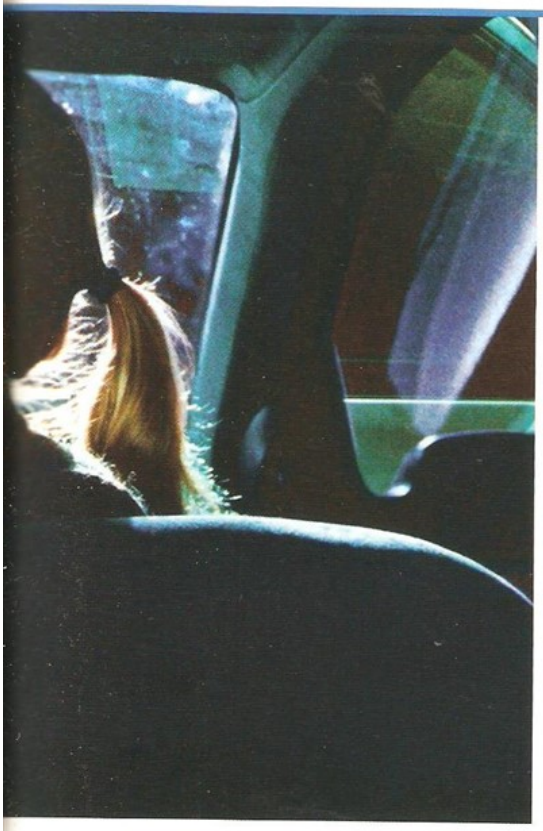

Bu geleneğin kökleri de William Gaines'in 1950'lerde yarattığı rengarenk korku çizgi romanları serisi "Tales From The Crypt"e kadar uzanıyor. Nasıl ki Gaines'in çizerlerinin renkli kareleri bezirganlığın veya iğrençliğin tam hedefi vurmasına mükemmel bir zemin hazırlıyorsa, burada da Christine'in muntazam metropol hayatı, Lamia'nın zihin oyunlarıyla bölününce, amaçlanan şok duygusu boşa gitmiyor.

Christine'in zamanla yarışması da türün leziz kurallarından biri. Neyse ki Lamia çok pratik. Kurbanına video kaset hortlaklarının aksine yedi, paranormal iblislerin aksine 21 gün değil, sadece üç gün tanıyor. İlk iki gün kurbanıyla eğleniyor, üçüncü gün de cehenneme sürüklüyor. Eğlenme faslı fiziksel hasarlara nadiren yol açan ve Freddy'nin eşek şakalarını anımsatan sanrılardan ibaret. Yine şükür ki, geleneksel bir iblis olmasına karşın, Lamia, sadece tekinsiz saatleri (mesela sabaha karşı 3:15'i) beklemiyor, gündüz vakti de ortaya çıkıyor. Raimi, tekinsiz tıkırtılar, uğultular, meşum gölgeler ve sonu gelmeyen "orada kim var?"larla vakit kaybetmiyor ki en çok takdiri hak eden yanı da bu. Filmin hayli kötümser açılışını süsleyen bir şeytan çıkarma ayininde tekinsiz kelimeleri medyumun ağzına

FİLMİN TÜM YAPISI, ASLINDA CEHENNEMİN TÜM KATMANLARIYLA DÜNYADA VAROLDUĞUNU VE EYLEMLERİMİZLE KENDİ KENDİMİZİ CEHENNEME SÜRÜKLEDİĞİMİZİ ÖNE SÜREN UZAKDOĞU FELSEFELERİNE DAYANIYOR.

nın yeterli olduğunun ve daha birçok "klasik yaratıcı" teorinin göstergelerini burada bulmak mümkün.

Mesela, Raimi uzunca bir süre çizgi-roman uyarlamalarıyla haşır neşir olmasının en güzel semerelerinden birini topluyor burada. "Kara Büyü", "Poltergeist" veya "Elm Sokağı'nda Kabus"tan bu yana bir korku filminde gördüğümüz en temiz, en renkli ve en tertipli planlarla dolu.

İLK BAKIŞ

- ✓ Fırlayan gözler, iğrenç vücut sıvıları
- ✓ Mezarlık, hortlak, öcü
- ⛔ Mantığın hurafeye galip çıkması.

tıkıyor. Beklenmedik olma konusunda Raimi'nin enfes bir zamanlaması var. "Bö!" yapan çocuktan farksız olsa da Hollywood'un bayat "hoplat-sıçrat" numaralarını fersah fersah aşan bir yetkinlikle yapıyor bunu.

Filmin tüm yapısı, aslında cehennemin tüm katmanlarıyla dünyada varolduğunu ve eylemlerimizle kendi kendimizi cehenneme sürüklediğimizi öne süren bazı Uzakdoğu felsefelerine dayanıyor. Christine, hırs ve kıskançlık içinde debelendiği sırada Sylvia Ganush'la tanışıyor. Ganush'un onu lanetleyerek başına sardığı Lamia yine onun öfkelendiği ya da nefret duyduğu anlarda ortaya çıkıp taciz ediyor. Christine geçmişinden ve ailesinden de utanıyor. Modern çağ insanının tüm zaaflarına sahip. Raimi, onu bu zaafları yüzünden ölmekten beter ediyor, ama aynı sebeplerle çığlık kraliçesi sığlığında kalmayan makul bir karakter de yaratıyor. Ganush'a da aynı insancıl itinayı göstermesi, oyuncu yönetimindeki başarısını kanıtlamakla beraber, onu gerçek bir korku ustası olarak nitelememizi de kolaylaştırıyor kuşkusuz. Nasıl usta olmasın ki? Beceriksiz birinin elinde kadın düşmanlığına ya da yabancı düşmanlığına meyledebilecek bir öyküyü, saç baş yolma esprileriyle dolu feminen bir korku, yabancıların en kadim sırları bildiğine dair gotik bir şehir bir efsanesi yaratmak için kullanıyor.

Kerem Sanatel

BUNU BEĞENDİYSENİZ

Kapı
The Gate (1987)

Tibor Takacs'ın akla gelebilecek her çeşit iblisle dolu korku filmi bugün daha çok bir 'camp' klasiği olarak biliniyor. Yaratıcı ancak epey ucuz görünen plastik efektlerine rağmen korkutmayı başarması ise, Raimi'ninkine benzer, bir tür has korku anlayışıyla ilintili. Konu ise neredeyse aynı. Kazara serbest bırakılan bir lanet, huzurlu bir Amerikan ailesinin evini cehennemin arka bahçesine dönüştürüyor.

Constantine (2005)

Psişik yeteneği tarafından lanetlenmiş John Constantine tıpkı Christine gibi gün sayıyor ve yine tıpkı onun gibi cehennemin dibini boylamadan önce son gülen kişi olmak istiyor. Bu yakışıklı çizgi roman uyarlamasında kara büyüden ve efsunlu kelimelerden bol bir şey yok. İblisleri de melekleri de, tıpkı Lamia gibi, berbat bir mizah anlayışına sahip. Ayrıca Constantine cehenneme gerçekten gidip dönüyor da.

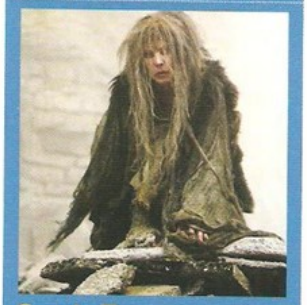

Sessiz Tepe
Silent Hill (2006)

Hak ettiğinden çok daha çabuk unutulmaya terk edilmiş bu uyarlamada, beklenmedik ürperti anlarından, görülmedik yaratıklardan ve umutsuzluk duygusundan müteşekkil bir korku ziyafeti sunuluyor. "Kara Büyü"ye kıyasla fazla ciddi görünebilir, ancak yönetmen Christophe Gans, tüm filmi bir dehşet senfonisi zarafetiyle kurmakta en az Raimi kadar başarılı.

2012 (2009)

Dünyanın son perdesi

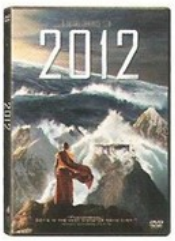

Yön: Roland Emmerich
Oyn: John Cusack, Amanda Peet, Oliver Platt
Süre: 158 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Felaket filmlerinin ve sinemadaki teknik gelişimi duyuran yapımların yönetmeni Roland Emmerich imzalı yapım, Maya uygarlığına göre gezegenin takviminin sona erdiği 2012 yılına götürüyor bizleri. Zanaatkâr yönetmenin bilimkurgu, aksiyon ve gerilimi, kapkara bir dramla buluşturduğu filmin neredeyse tamamı dijital efektlere dayanıyor. Bu alandaki inanılmaz gelişime tanık ettiğimiz ürkütücü öykü, dünyanın sonunu taşıyor perdeye. Başrolünde John Cusack'ı izlediğimiz filmde, Amanda Peet, Woody Harrelson, Chiwetel Ejiofor, Thandie Newton, Danny Glover ve Oliver Platt gibi ünlü isimler diğer önemli rolleri üstleniyorlar. Kolomb öncesi Orta Amerika medeniyetlerinin en önemlisi Mayalar'dan kalan takvimin sona eriş tarihi: 21 Aralık 2012. Özellikle matematik ve astronomi konusunda ilerlemiş Mayalar'ın dünyanın ömrünü bu tarihle sınırlamaları sayısız yorumun ortaya çıkmasına neden oldu. Hollywood'un Almanya'dan transferi Roland Emmerich, 2012'nin gizemi hakkında yaptığı birçok okumanın ardından, yaklaşan felaketi bilen ve bilmeyenlerin arasında oluşan ahlakî meselenin üzerinde durmuş. Özellikle Nuh Tufanı'nın modern bir uyarlaması olarak ele almış öyküsünü. Hikâye, 2009'da, Amerikalı bir bilimadamının Hindistan'daki meslektaşının gizemli ve endişe uyandıran, yaşadığımız gezegeni direkt etkileyecek olan güneşin yüzeyindeki şiddetli patlamalarla ilgili keşfini öğrenmesiyle başlıyor. 2010'a gelindiğinde ABD Başkanı dahil herkes ne olup bittiğinden haberdar. G8 toplantısında bir araya gelen gelişmiş ülkelerin başkanları, önde gelen bilim adamlarının öngörüsünü paylaşıyorlar: Dünyanın sonu çok yakında! Bu kıyametten sonra oluşacak yeni dünyada yeni bir düzen ve medeniyet kurulması için elit tabakadan olanlar, modern Nuh'un Gemisi'nde (yarı denizaltı, yarı gemi) yerlerini ayırtıyorlar. Peki, böyle bir kaosun ortasında, sıradan insan ne yapmalı? Gemiye kimler binmeli, kimler kurtarılmalı? Gelip, gezegenin kapısına dayanan büyük felaket karşısında insanlık ve bizi neyin insan kıldığı konusunda bir şeyler söylemeye çalışan filmi hakkında Emmerich, "2012"nin, önceki yapımları "Kurtuluş Günü" ve "Yarından Sonra"ya nazaran daha zorlu bir proje olduğunu belirtiyor ve ekliyor: "İlk defa maketlerle çalışmak istemedim. Tamamen dijital bir film yapmak oldukça ilginç bir deneyimdi. CGI efektleri sayesinde ortaya çıkanı gerçeğinden ayırmak çok zor. Maketlerin aksine, üzerinde sayısız değişiklik yapabiliyorsun." Dünyanın sonu hakkında bizi kara kara düşündürecek olan yapım, özellikle sinemanın kullandığı son teknolojiyi çıplak gözle görmek açısından izlenmeye değer.

EKSTRALAR: Silinmiş sahneler, alternatif son, yapım belgeseli ve müzik videosu.

Murat Erşahin

İLK BAKIŞ
✓ Son teknoloji dijital efektler
✓ Felaket filmi formülü ⛔ Sağlam bir senaryo

Bush | W. (2008)

Herkes ABD başkanı olabilir.

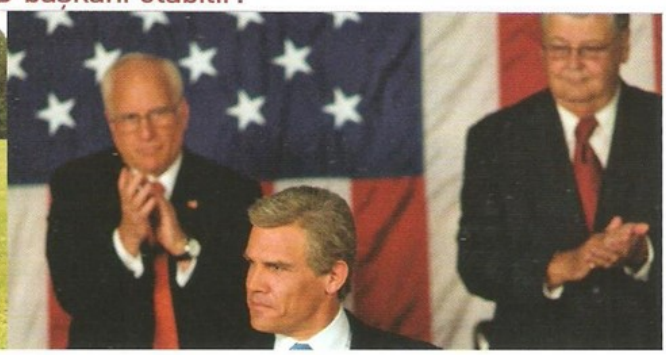

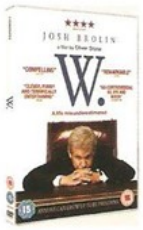

Yön: Oliver Stone
Oyn: Josh Brolin, James Cromwell, Elizabeth Banks
Süre: 129 dk.
Ses: Türkçe 2.0, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Bir zamanlar hırçınlığıyla meşhur olan Stone görünüşe bakılırsa artık o kadar durulmuş ki, yakın tarihin en büyük küresel felaketinin sorumlusuna objektif yaklaşabiliyor. Her açıdan "fazla erken" sayılabilecek bu biyografinin varmaya çalıştığı iki nokta var: Biri, başkanlık koltuğunun büyük sorumluluk, sağduyu, insiyatif ve zeka gerektirdiği. İkincisi de, bu vasıflardan yoksun birinin, manipülasyona tamamen açık olacağı ve uğradığı istismarın sonuçlarından tamamen sorumlu tutulamayacağı. Ucuz bir propagandadan farksız bu tezin birinci kısmını zaten başkanlık biyografilerinin hepsinden, hatta pespaye aksiyon filmlerinden bile biliyoruz. Üzerinde düşünmeye değse de, ikinci kısmının birçok kişiyi tatmin etmeyeceği ise ortada. Özellikle de Amerikan siyasetinde 200 yıllık bir geçmişi olduğu iddia edilen Bush hanedanlığının açtığı yaralar henüz kabuk bağlamamışken...

Filme göre, Irak işgali ve devamındaki gelişmeler, Beyaz Saray'daki en ufak bir açık noktada emperyalist hayallerini uygulamaya geçmek için fırsat kollayan yozlaşmış bürokratların ortak hatasından kaynaklanıyor. W. Bush da Amerikan geleneklerine göre yetişmiş "gerçek bir Amerikalı" olduğu için, CIA'den orduya kadar tüm birimlere sonsuz bir güven besliyor, onların dediklerini büyüleyici buluyor, önderlik etmek yerine fiyakalı abilerinin peşine takılan bir çocuk misali her şeye seyirci kalıyor ve sonunda da büyük bir fiyasko olarak ortada kalakalıyor. Neredeyse Stone'un şöyle dediğini duyar gibiyiz: "Canım ya! Babasının gözüne girmek için ne hallere düştü." Stone'un kanı artık kaynamıyor olabilir. Dünyanın kontrolsüzlüğüne karşı artık iyice uyuşmuş da olabilir. Bunlar filmdeki önermeleriyle seyircisini zıvanadan çıkarmasına engel değil. Sanki biraz daha zorlasa, filmini mitolojik bir baba-oğul çekişmesine dönüştürecek. Evet, dünyadaki her şeyin suçlusu babalardır, tabii ya, ne demezsiniz!

Stone'un tuhaf ayrıntılara odaklanması da filmin muammalarından biri. Mısır koçanına basan bir ayağa, sandviçin salatasını ayıklayan bir ele, söz dinlemeyen bir köpeğe, hatta pornografik biçimde Stacy Keach'in tavşan dudağına zumluyor. Neyi vurgulamak istiyor, hangi yargıya ulaşmamızı istiyor, belirsiz. Oyuncuların, siyasi kişilikleri canlandıracağım derken abartılı mimiklere yüklenerek bir tür "Spitting Image" (ünlü İngiliz kukla şovu) parodisine dönüşmeleri de film açısından büyük bir talihsizlik. Baba Bush rolündeki James Cromwell'i dışarıda tutmak gerek tabii.

EKSTRALAR: Silinmiş sahneler, iki yapım belgeseli.

Kerem Sanatel

DİJİTAL KULAK

Ev sinemanızı ilgilendiren dedikodular

Önce kötü haber. "Borat"ı bile yaya bırakan yeni Sacha Baron Cohen komedisi "Brüno"nun Türkiye'deki akıbeti denetim kurulunun insafına terk edilmiş durumda. O zihniyeti iyi tanıyorsak filmin denetimden geçmesine imkan yok. İyi haber, günümüzde neyi izleyip izleyemeyeceğiniz konusunda hiç kimsenin iznine ihtiyacınız da yok! Yabancı dil konusunda bir sıkıntınız yoksa, amazon'daki DVD ve Blu-ray baskılarından birini kapmayı ihmal etmeyin.

Guy Ritchie'nin yeni ve dinamik Sherlock Holmes uyarlamasını sevenler için Warner'dan müjdeli haber. Önümüzdeki ay çıkması beklenen Blu-ray baskısı, Maximum Movie Mode ve PIP özelliklerini destekleyen, etkileşimli izleme seçenekleri açısından zengin bir içerikle karşımıza çıkabilir. DVD baskısında ise ne yazık ki şimdilik sadece standart bir yapım belgeselinden başka bir şey görünmüyor.

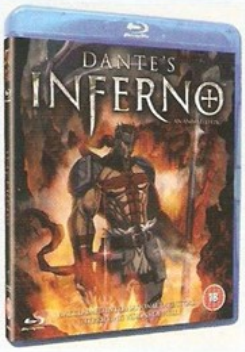

Video oyunlarını tematik olarak tamamlayan animasyon filmlerine bir yenisi daha ekleniyor. Jonathan Knight'ın iddialı yapımı "Dante's Inferno", aynı adlı altı bölümlük bir animasyon serisiyle karşımıza çıkacak. Burada bitmiyor. Knight'ın çarpıcı senaryosu ev eğlencesiyle yetinmeyip 2011'de uzun metrajlı bir filme de dönüştürülecek.

Zamanın Külleri | Dung Che Sai Duk Redux (1994)

Anılar, bazen kılıçtan daha öldürücüdür.

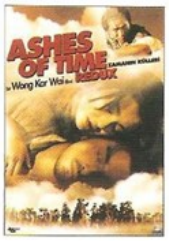

Yön: Wong Kar Wai
Oyn: Leslie Cheung, Maggie Cheung
Süre: 93 dk.
Ses: Türkçe 2.0, Kantonca 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Kırık kalpli suikastçı Ouyang Feng'in (Leslie Cheung) artık hayata dair herhangi bir inancı kalmamıştır. Çölde münzevi hayatı yaşayan Feng geçimini, intikam arayan zenginlerle para karşılığı her şeyi yapmaya hazır kılıç ustalarını buluşturarak sağlamaktadır. Feng, hikâyesini, müşterilerini, eski dost ve yeni düşmanlarını öyküledikçe, kendi hayatını da gözden geçirmeye başlar. Belki de, geçmişin aç gözlü, kalpsiz adamını yalnızlığa iten gerçek sebep reddedilme korkusudur... Usta sinemacı Wong Kar Wai'nin, çok satan dövüş sanatları romanlarıyla ünlenmiş Çin'li yazar Louis Cha'nın The Eagle Shooting Heroes adlı romanından beyazperdeye uyarladığı aksiyon katkılı dram, Wong Kar Wai sinemasının bildik dokusunu içeriyor. Kadim dostu Christopher Doyle'un eşsiz görüntüleri eşliğinde, melankoli yüklü bir yalnızlık hikâyesine dönüşen film, büyük usta Wong Kar Wai'nin filmografisinde yer alan tek dövüş sanatı filmi olma özelliği taşıyor. Distopya üzerine güncel düşünceleri antik dönem Çin'ine uyarlayan epik melodram, eleştirmenlerin 'fırça darbeleriyle yapılan bir tablo' diyerek övdüğü, dolaylı, simgesel anlatım izleyen bir film. Wai, aşk, hafıza ve ölüm hakkındaki bol ödüllü filmine yıllar sonra geri dönerek kurgusunu yeniledi, renklerini iyileştirdi, müziğini elden geçirdi ve süresini yedi dakika kadar kısalttı. Bu 'redux' versiyon, ilk kez Cannes'da özel bir gösterimde izleyicilerin karşısına çıktı.

EKSTRALAR: Yapım belgeseli 'Küllerinden Doğmak' ve 'Wong Kar Wai ile soru cevap' bölümü.

Murat Erşahin

Oyuncu | Gamer (2009)

Oyun için yaşama, yaşamak için oyna!

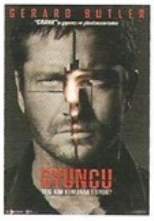

Yön: Mark Neveldine, Brian Taylor
Oyn: Gerard Butler, Michael C. Hall
Süre: 95 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪

Aksiyon bombası "Crank/Tetikçi"nin yaratıcıları Mark Neveldine ve Brian Taylor ikilisinin "Crank 2"den sonra seriye ara verip çektikleri üçüncü sinema filmleri "Oyuncu/Gamer", son gaz aksiyona bilimkurgu eklemiş. Başrolü, hemen her tür filmde oynayan ama en çok "300"ün Kral Leonidas'ı olarak tanınan Gerard Butler üstleniyor. Karizmatik aktöre eşlik eden isimler, sevilen TV dizisi Dexter'ın eksantrik yıldızı Michael C. Hall, Kyra Sedgwick ve çekici güzel Amber Valletta. "Ölüm Pateni/The Rollerball" ve "Koşan Adam/The Running Man" filmlerini mevzusu itibariyle fena halde andıran son derece tempolu aksiyon, yakın gelecekte geçiyor. Slayers adlı oyun, insanlara her çeşit arzu ve fantezilerini sergileyebilmeleri için olanak sağlamaktadır. Online oyun, son derece gelişmiş bir zihin kontrol teknolojisinin eseridir ve kötü ellerdedir. İdam mahkûmlarının nanoteknoloji ile oyuncu haline getirildiği, her şeyin gerçek olduğu bir tür simülasyondur. Beyinlerine yerleştirilen 'nanoks' ile dışarıdaki insanlara bağlanan oyuncuların amacı hayatta kalmaktır. Bunun için yapmaları gerekense birbirlerini öldürmektir. Kendi iradesi dışında savaşmaya zorlanan oyunun kahramanı Kable ise, belki de insanlığın son umududur. Hızlı kurgusu, dur durak bilmeyen gerilimli aksiyon sahneleri ve gerçekten titiz yapım tasarımıyla dikkat çeken filmin belki de en önemli noktası, Marilyn Manson'un enfes yorumuyla dinleyeceğimiz Eurytmics'in ünlü şarkısı Sweet Dreams. Distopyaya göz kırpan yapım, adrenalini tavan yaptıran temposuyla türün hayranları için bulunmaz bir nimet. 'Bir dakika sakin kalmak istiyorum, hızlı tempo başımı döndürür' diyenler oralı olmasın.

Murat Erşahin

Kayıp Ada
Land of the Lost (2009)

Bir çocuk dizisi nasıl kaçık bir komediye dönüştürülür?

Yön: Brad Silberling
Oyn: Will Ferrell, Anna Friel, Danny McBride
Süre: 98 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.78:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

Will Ferrell'in sabıka kaydını iyi bilenler onun yine birşeylerin parodisine kalkıştığını düşünebilirler; mesela dinozor filmlerinin, Ray Harryhausen filmlerinin ya da biraz abartırsanız belgesel filmlerin parodisine... Sakın Ferrell alt tarafı çocukluk anılarına geri dönmek isteyen bir ekipte yer alıyor olmasın? Kesinlikle öyle. Tanık olacağınız tüm kaçıklık bir şeyle dalga geçmek için değil, bir TV tarihini yeniden canlandırmak için burada. Sid Krofft ve Martin Krofft ikilisinin 1974'te yarattıkları aynı adlı dizinin bu sinema filmi uyarlaması, orijinal dizideki "Dünyayı Kurtaran Adam" ruhunu ve pespayeliğini iyice abartarak, hatta biraz da cilalayarak önümüze koyuyor. Yine bir mağara keşfi sırasında tüm zamanların iç içe geçtiği paralel bir evrene geçiş yapan üç kişi söz konusu. Farklı bir dokunuş olarak oraya nasıl düştüklerini bu kez bal gibi biliyorlar ve geri dönmek için uğraşıyorlar. Zamanında çocukları eğlendirdikleri kadar ödlerini de patlatan T-Rex, uzaylı ırk Sleestak'lar ve insaymun Chaka bazı değişikliklerle yerli yerinde. Örneğin aptal olduğu varsayılan T-Rex bu kez çok kurnaz, hatta medeni. Chaka'nın bulunduğu neredeyse tüm sahneler de cinsel içerikli şakalarla doldurulmuş. Hele bir kan emici böcek sahnesi var ki, değme korku filmlerine taş çıkartır. Filmin yaş sınırının kesintilere rağmen hayli yüksek olduğunun altını çizmekte fayda var. Filmdeki gerçeküstü set tasarımları böyle bir filme göre çok başarılı. Yine de bu malzemeyi günümüze uyarlamaya kalkmak çılgınlıktan başka bir şey değil.

EKSTRALAR: Silinmiş sahneler ve özel bölüm "Bir Film Yıldızının Bir Günü".

Kerem Sanatel

Alacakaranlık Efsanesi: Yeni Ay
Twilight: New Moon (2009)

Mitolojiyi batıran genç kız hayalleri.

Korku çizgi romanlarını tekrar ayağa kaldıran en önemli yazarlardan biri kabul edilen ve vampir serisi "30 Gün Gece"yi yaratan Steve Niles, bir söyleşisinde Alacakaranlık için "Beni deli ediyorlar," demiş ve devam etmişti: "Vampirler korkutmak için yaratılmışlardır, ponpon kızlarla flört etsinler diye değil. İnsanları umursadıkları ve duygusal ilişkilere girdikleri an aptalca görünürler." Vampir mitolojisine büyük bir sevgi besleyip "Alacakaranlık" karşısında küplere binmemek nasıl imkansızsa, Niles'ın sözlerine hak vermemek de imkansız. Anne Rice bile duygusal zaaflarla dolu vampirlerini yaratırken onların dehşet verici doğalarından taviz vermemişti. Burada ise 100 küsur yaşındaki bir vampir, daha dün tanıştığı ve sürekli can sıkıntısından ölmek üzereymiş gibi bir yüz ifadesiyle dolaşan Bella'ya "sensiz bir hayat düşünemiyorum," diyor. Niyeyse! Yönetmen Weitz'in ritm konusunda çok ciddi sorunlar içeren filminde duygusallıktan anladığı şey, sonu gelmeyen sessizliklerden, güya anlamlı bakışmalardan, oyuncuların ağzından kerpetenle sökülmüş gibi alınan diyaloglardan ibaret. Kurt adamların bile kurt adama değil, sadece iri kıyım kurtlara dönüştüğü, vampirlerin de sevgi böceği gibi dolaştığı bir filmde mitolojinin çarçur edilmesini bir yana bırakalım. Bu hikayedeki esas oğlanların yerine sıradan insanları koysanız hiçbir şey değişmezdi. Ama o zaman da büyük ihtimalle bir popüler kültür arızası olarak değil, köhnemiş bir aşk filmi olarak anılırdı. *Kerem Sanatel*

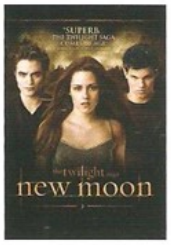

Yön: Chris Weitz
Oyn: Kristen Stewart, Taylor Lautner, Robert Pattinson
Süre: 130 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪

Julie & Julia (2009)

Keşke sadece Julia'lı versiyonu olsa.

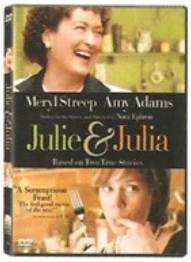

Yön: Nora Ephron
Oyn: Meryl Streep, Amy Adams, Stanley Tucci
Süre: 123 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪

Sinema tarihi açısından ilginç bir vaka karşımızdaki. Farklı zamanlarda yaşamış iki kişinin özyaşam öyküsünden bir kesit sunuyor. Yemek kitabı uyarlaması olmayı kıl payı geçiyor (hiçbir yemeğin ayrıntılı tarifi yok) ama sinemanın ilk blog uyarlaması da oluyor. Açıkçası film, Amerikan mutfağına Fransız mutfağını tanıtarak bir tür devrim gerçekleştiren Julia Child'ı anlatmakla yetinse hiç itirazımız olmazdı. Hatta çok daha keyifli bir film izlemiş olurduk. Julia yemek pişirdiğinde ve 700 sayfayı bulacak devasa kitabına yeni bir tarif eklediğinde gerçekten mutlu oluyor. Ünlü olmak gibi bir çabası yok. Hayatını renklendiren bir uğraşıyla sosyal hayatını sürdürebilmek ve bunu paylaşmak istiyor. Bir de internet çağında yaşayan Julie'ye (Adams) bakın. Pişirmeyi başardığı her tariften sonra suratında kibir tikleri oynaşıyor. Beceremezse şımarık, bazen de zeka özürlü bir çocuğa dönüşüyor. Blogunu açar açmaz tek derdi kaç tane yorum geldiği oluyor. En acıklı yanı da, Julia kitabını bastırabilmek için yıllarca didinip dururken, Julie tek bir röportajdan sonra evine geliyor ve telesekreterindeki onlarca mesajı dinlemeye başladığında art arda sözleşme teklifleri alıyor. Bir de barbar gibi yemek yiyen kocası var tabii. Julia'nın hayatı ne kadar sempatik ve makulsa, Julie'nin hayatı aynı oranda itici ve inandırıcılıktan yoksun. Ephron'un sinemada iştah betimleme konusunda da garip yöntemleri var. İnsanların buradaki gibi yemek yemesi için ya hayatında hiç yemek görmemiş, ya aylarca aç kalmış ya da üç yaşında olması gerekiyor.

Kerem Sanatel

Trainspotting (1996)

Kirli, çılgın ve eleştirel bir kült.

Yön: Danny Boyle
Oyn: Ewan McGregor, Robert Carlyle, Ewen Bremner
Süre: 94 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

İngilizler'in yaratıcı, haşarı ve Oscar'lı yönetmeni Danny Boyle'dan bir kült! Öyküsünü anlatırken, sistemi en ince ayrıntısına kadar eleştiren bu şaşırtıcı film, Boyle'un 94'te çektiği ilk filmi "Mezarını Derin Kaz/Shallow Grave"in ardından yönettiği ikinci uzun metraj. İskoç yazar Irvine Welsh'in aynı adlı romanından uyarlanan senaryo, İskoçya'da sokaklarda yaşamaya çalışan işçi ailelerin çocuklarının problemlerine farklı bir bakış açısı getiriyor. Mark Renton'un Edinburgh'ta yaşayan kendisi gibi eroin bağımlısı bir grup genç İskoç arkadaşı vardır. Hepsi ezilmiş, yalancı, psikopat, hırsız ve uyuşturucu madde bağımlısıdırlar. Kendilerine eroinle zarar verdikçe, kaçınılmaz sona yaklaşırlar ve arkadaşlıkları giderek zedelenmeye başlar. İçlerinden sadece Mark, bu durumdan kurtulabilecek iradeye sahiptir. Ancak, yaşamayı seçip seçmeme konusunda kararsızdır. Ewan McGregor, Robert Carlyle gibi günümüzün önemli aktörlerinin sivrildiği film olarak da tarihe geçen film, anlattığı öykünün ruhuna müthiş bir uyum gösteren soundtrack'iyle de unutulmaz. Iggy Pop, David Bowie, Lou Reed, New Order, Blur, Pulp şarkıları, yaratılan atmosferi besliyor. Ewen Bremner, Jonny Lee Miller, Kelly Macdonald ve usta aktör Peter Mullan, karanlık bir mizah da içeren katmanlı dramın diğer önemli oyuncuları. 90'lı yılların en önemli filmleri arasında sayılan yapım, John Hodge'un yazdığı senaryosuyla, En İyi Uyarlama Senaryo dalında Oscar adayı olmuş, aynı dalda BAFTA'yı kazanmış, toplam 18 ödül elde etmiş bir başucu filmi.

EKSTRALAR: Yönetmenin sesli yorumu ve silinmiş sahneler.

Murat Erşahin

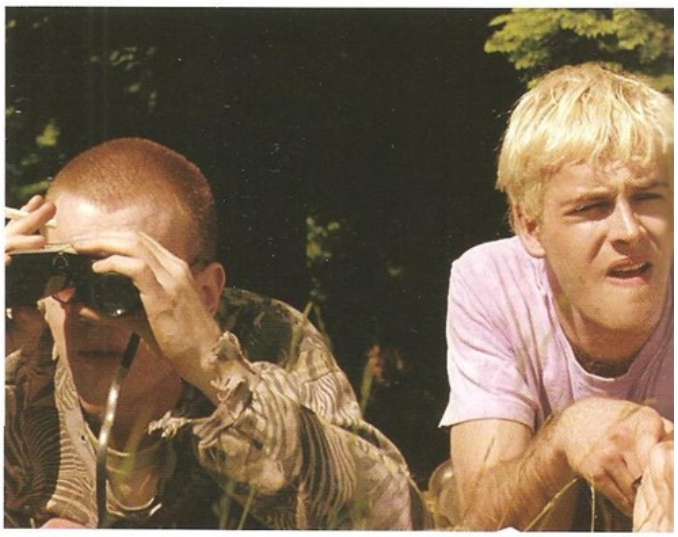

Yön: Gerald McMorrow
Oyn: Eva Green, Ryan Philippe, Bernard Hill
Süre: 98 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Film: ✪✪
Ekstralar: ✪✪

Franklyn | (2008)

Dolambaçlı yoldan sıradanlık.

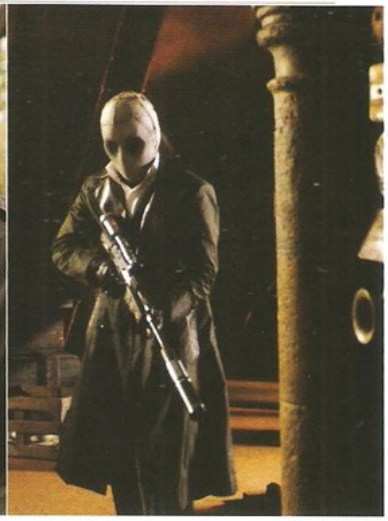

İlk uzun metrajlı filmini çeken yönetmen Gerald McMorrow'un kendi "Gizemli Şehir"ini veya "Donnie Darko"sunu yaratmaya çabaladığı çok belirgin. Ancak üzerinde yeterince çalışmadan ham bir fikri senaryoya döküp alelacele çekince, hele ki darmadağınık bir bütünü anlamlı hale getirme işini tümüyle seyirciye bırakınca, filminizi ne kadar stilize ve seyri ilginç görüntülerle donatırsanız donatın, kült perisinin sihirli değneği değmişçesine ortaya Donnie Darkocuklar çıkmıyor. Bu ağır kanlı filmin son anına kadar sabretmenin tek bir sebebi var, o da hiçbir şey ifade etmeyen onca görüntünün nereye bağlanacağını merak etmek elbette. Gelin sizi zahmetten kurtaralım. Ortada kız kardeşinin trajedik ölümünün vicdan azabını kaldıramayıp akli dengesini yitirmiş bir genç var. Babasına suikast düzenlemek üzere akıl hastanesinden kaçıyor. Sebebi de babasının onu yatıştırmak için "kız kardeşinin ölmesi Tanrı'nın isteğiydi" demesi. Bu genç, hezeyanlı zihninde bir tür maskeli intikamcıya dönüşüyor ve babasına da kız çocuklarını çalan Birey adını takıyor. Gotik ve fütüristik bir Londra'da geçen tüm paralel evren sahneleri de aslında bir şizofrenin dünyayı nasıl gördüğünü gösteriyor. Evet, doğru tahmin ettiniz, hem bu entrikanın hem de ana fikrin çok daha iyi uygulamalarını gördünüz. Yine de intihar saplantılı Emilia'nın, ona çok benzeyen hayali arkadaş Sally'nin ve aşk acısı çeken Milo'nun bu hikayeyle ne alakası var, kendiniz bulmak isterseniz, bol sabır dileriz.

EKSTRALAR: Silinmiş sahneler. *Kerem Sanatel*

Taş Yastık | (2008)

Yön: Fatih Hacıosmanoğlu
Oyn: Suna Selen, Fatih Hacıosmanoğlu
Şirket: Gala
Film: ✪ **Ekstralar:** ✪

Chicago'daki bir kitapçıda çalışan Lodos, absürd bir silahlı saldırıya maruz kalır kalmaz Türkiye'ye geri dönmeye karar veriyor. Duygusal yolculuklar yaşayan bu hisli delikanlı geri dönünce her şeye, özellikle de aşka inancını yitiriyor. Hacıosmanoğlu bir öğrenci filminin tüm acemiliklerini taşıyan ilk işinde insanı hem şiirden hem de sinemadan soğutacak birbirinden gülünç sahneleri art arda diziyor. Ali karakterinin ona söylediği "Biraz sus, her şeyi fazla dramatize ediyorsun," repliği filmin genel durumunu özetler nitelikte. Filmin birçok kopuş anı var, ama en ünlüsü Travis Bickle posteri önünde söyleşi yapmakta ısrar eden asabi şair olurdu herhalde. *K.S.*

Günaha Son Çağrı | The Last Temptation of Christ (1988)

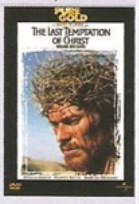

Yön: Martin Scorsese
Oyn: Willem Dafoe, Harvey Keitel
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪

Nazareth'li İsa, sıradan bir hayat süren bir marangozdur. Ancak duyduğu bir takım sesler ve içindeki hisler, Tanrı'nın onun için çok özel bir planı olduğunu söylemektedir. Yüreğindeki çağrıya uyar ve Tanrı'nın istediği görevi yerine getirmeye başlar. Hayatı boyunca kaderi ile istedikleri arasında kalan İsa, bir süre sonra büyük bir ikilem ile karşı karşıya kalır: Görevine devam etmek yahut normal bir insanın hayatını seçmek... Yunanlı yazar Nikos Kazancakis'in (1883-1957) ünlü romanından Paul Schrader tarafından yapılan uyarlamayı dev yönetmen Martin Scorsese yönetmiş. İsa'ya Willem Dafoe hayat verirken, Judas'ı Harvey Kaitel canlandırıyor. Filmin Mary Magdalene'si ise Barbara Hershey. Scorsese'ye En İyi Yönetmen dalında Oscar adaylığı getiren film oldukça tartışılmıştı. *M.E.*

Köfte Yağmuru | Cloudy With A Chance Of Meatballs (2009)

Yön: Phil Lord, Chris Miller
Seslendirenler: Bill Hader, Anna Faris **Şirket:** Tiglon
Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

Gökten yiyecek yağdıracak bir makine icat eden çılgın bilimadamı fikri ilk bakışta sadece tüketime özendirmek için yapılmış gibi görünse de, filmin amacı şükür ki başka bir şey. Buradaki bolluk iştah açmaktan ziyade mide bulandırıyor. Oburluk ve sağlıksız beslenme üzerine verdiği mesaj dolaylı olsa da isabetli. Sempatik karakterler ve zekice espriler konusunda her stüdyo Pixar kadar başarılı değil elbette. Yine de özellikle ünlü güreşçi Don Frye'den esinlenildiği açıkça belli olan baba Lockwood karakteri için bile izlemeye değer. Ekstra içerikte yapım belgeselleri, silinmiş sahneler ve etkileşimli seçenekler de bulunuyor. *K.S.*

Çıplak | Naked (1993)

Varoluşçu, serseri ve öfkeli.

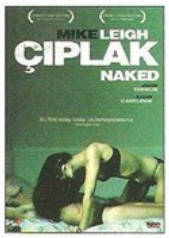

Yön: Mike Leigh
Oyn: David Thewlis, Lesley Sharp
Süre: 131 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 2.0
Görüntü: Geniş ekran 1.66:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪✪

90'ların ayrıksı kahramanıdır Johnny. Anarşist, genç, soğuk, zeki, alaycı, dışarısındadır çemberin. İşçi sınıfından ümitsiz biridir o. Serseri filozof, 'ters durumlar' yüzünden aceleyle terk eder Manchester'ı. Londra'da yaşayan eski sevgilisi Louise'in evine gider. Ağzı iyi laf yapmaktadır. Louise'in ev arkadaşı Sophie ile daha o ilk gün birlikte olurlar. Londra'nın arka sokaklarında çıktığı gece yolculuğu garip anlara sahne olur. Birbirinden ilginç tipler çıkar karşısına: Filozof bir gece bekçisi, sarhoş, kavgacı bir İskoç çift, birdenbire ona yakınlaşan ama aniden çark eden garson kız. Alabildiğine tuhaftır her şey, herkes, her yer... Usta yönetmen Mike Leigh, minimal, çok sert, çarpıcı, tavizsiz ve kızgın filminde, çağdaş İngiltere'yi laboratuar ortamında inceliyor aslında. Acıtan gerçekçiliğiyle hafızalara kazınan yapım, Altın Palmiye için yarıştığı Cannes Film Festivali'nde En İyi Yönetmen ve En İyi Erkek Oyuncu dallarında ödül kazanmış, çeşitli festivallerden toplam 8 ödülün sahibi olmuştu. David Thewlis'in olağanüstü performansı, Mike Leigh'ın ustalığıyla birleşmiş ve bozuk düzen kaldırımlarından taşan asi bir şiir çıkmış ortaya. İçinde nefes alıp verdiğimiz sistemi, düzeni sorgulayan, öfkeli bir şiir. İnsana ait bir şey... Leigh filmi hakkında bakın ne diyor: "Filme karşı duygularımda, 20. yüzyılın sonlarındaki karmaşık dünyamıza karşı olan duygularım kadar kararsızım. Komik olduğu kadar kederli, güzel olduğu kadar çirkin, sevimli olduğu kadar tiksindirici, sorumlu olduğu denli anarşist olduğunu düşündüğüm bu filmin kendisi kadar kararsızım..."

Murat Erşahin

Büyük Lebowski | The Big Lebowski (1998)

Sadece bir isim değil, bir hayat şekli...

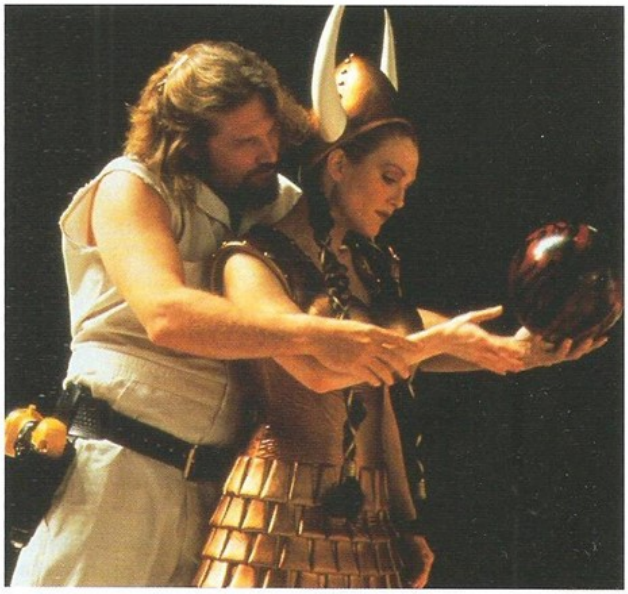

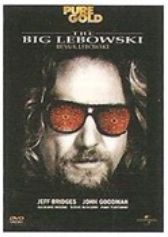

Yön: Joel, Ethan Coen
Oyn: Jeff Bridges, John Goodman
Süre: 117 dk.
Ses: Türkçe 2.0, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪

Dude olarak tanınan Jeffrey Lebowski, işi gücü olmayan, zamanını arkadaşlarıyla bowling oynayıp aylaklık yaparak geçiren kendi halinde bir adamdır. Bir gün eve döndüğünde iki gangsterin onu beklediğini görür. Adamlar kahramanımızı tartaklar, en sevdiği halıyı kirletir ve kendisinden, haberi bile olmadığı bir borcu hemen ödemesini isterler. Aslında ortada basit bir isim benzerliği sorunu vardır. Bizim Jeffrey, Los Angeles'ın ünlü milyoneri olan Jeffrey Lebowski'yle karıştırılmıştır. Dude, halısının tazmini için milyoner adaşını ziyarete gider; çünkü halısı, evinin ve hayatının görünüşünü tamamlamaktadır. Zengin adaşı, ona halısından çok daha fazlasını önerir ama önerilen iş göründüğünden daha çetrefillidir. Tekerlekli sandalyeye mahkûm milyonerin genç karısı kötü adamlara borçlanmış ve borcunu ödememiştir. Dude, kendisine önerilen iş için Vietnam gazisi yakın dostu asabi Walter'dan yardım isteyince, her şeyin alt üst olmasına ramak kalır. Coen kardeşlerin Berlin'de Altın Ayı için yarışmış kült filmi, usta yaratıcıların bildik hünerlerini sergiledikleri özel bir yapım. Başroldeki Jeff Bridges'a, John Goodman, Julianne Moore, Steve Buscemi eşlik ediyor. Philip Seymour Hoffman, John Turturro, Peter Stormare ve Mark Pellegrino, filmin diğer önemli isimleri. Klasik öyküleme tekniğinden hayli farklı yapısıyla 40'lı yılların kara filmlerine saygı duruşunda bulunan absürd komedi, eksantrik karakterleri, tuhaf, uçuk diyalogları, gerçeküstü rüya sahneleri ve soundtrack'iyle (Bob Dylan, Elvis Costello, Nina Simone) kısa sürede büyük bir hayran kitlesi edinmişti kendine.

Murat Erşahin

Kanlı Deney | Town Creek (2009)

Vampir Nazi, zombi atlar ve kara büyü.

Yönetmen Schumacher, 23 yıldan bu yana ilk kez bu kadar kanlı ve tümüyle özel efektlere dayalı bir korku filmi çekiyor. Elinde "Kayıp Gençler" misali yeni bir kült yaratacak her tür malzeme var. Bir çiftlik evinin mahzeninde keşfedilmeyi bekleyen gizemli bir Run taşı bir Nazi subayının ilgisini çekiyor. Taşın ölümsüzlüğe kavuşturan gücünü layıkıyla kullanan bu subay kan emici bir ölümsüze dönüşüyor ve çiftlikte yaşayan aileyi de gönülsüz köleleri haline getiriyor. Hikaye günümüze sıçradığında ise aynı çiftlik evi, bir intikam öyküsüyle "zombileri içeri sokma!" gerilimi için mükemmel bir yuva haline dönüşüyor. Zira bu köleleştirilmiş ailenin işkencelerinden yıllar sonra kaçmayı başaran bir savaş gazisi, kardeşini de yanına alarak çiftliği yok etmek üzere geri dönüyor. Gece olunca da artık karanlık ve adeta yenilmez bir varlığa dönüşmüş olan subayla evde mahsur kalanlar arasında bir mücadele başlıyor. Ne var ki bu bileşim kült potansiyelini birçok açıdan teğet geçiyor. Fassbender'in tekinsiz fısıldamalarının çok ürkütücü olduğunu düşünen Schumacher, bu sahnelere çok fazla vakit ayırıp ritmi sık sık düşürüyor. Önemli bir düğüm noktası gibi sunulan üçüncü gözün işlevi hiçbir yere bağlanmıyor. Film, fazlasıyla ihtiyaç duyduğu şok ve sürpriz duygularından da yoksun. Ülkemizde vizyona çıkmadan ilk kez DVD'de görücüye çıkan film, ev sinemasında rahatlıkla bir seriye dönüşebilir. *Kerem Sanatel*

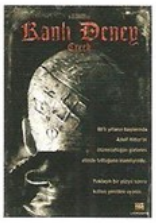

Yön: Joel Schumacher
Oyn: Michael Fassbender, Dominic Purcell, Henry Cavill
Süre: 90 dk.
Ses: Türkçe, İngilizce 5.1 DD
Görüntü: Geniş ekran 2.35:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪

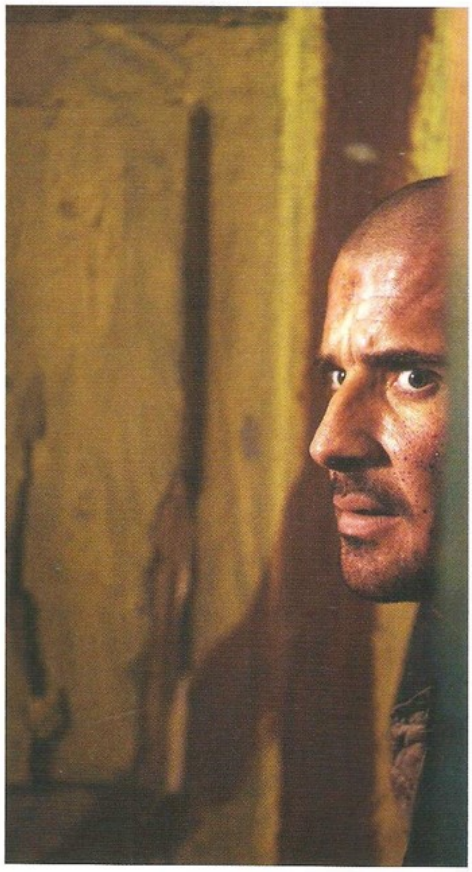

Direniş | Defiance (2008)

Yön: Edward Zwick
Oyn: Daniel Craig, Liev Schrieber
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪

2. Dünya Savaşı'nda Polonya'nın işgali sırasında Naziler'den kaçarak bir avuç Yahudi'yle beraber Belarus ormanlarına sığınan ve savaşın sonunda binlerce Yahudi'nin hayatını kurtarmayı başaran Bielski kardeşlerin gerçek hikayesi. Bielski kardeşler, Schindler'ın aksine bürokratik çalımlarla uğraşacak durumda değiller. Savaş bitene dek ormanı mesken ediniyorlar ve orada yaşayıp orada savaşıyorlar. Sinemada defalarca işlenmiş bir hikayeye son derece çarpıcı bir giriş yapan Zwick'in elinde ne yazık ki hümanist değil, maço bir senaryo bulunuyor. Açılıştaki dinamizmi filmin bütününe yayamasa da, dönemin ezici psikolojisini ve hayatta kalma mücadelesinin depresif tonunu yaratmakta çok başarılı. *K.S.*

Düşler Tarlası | Field of Dreams (1989)

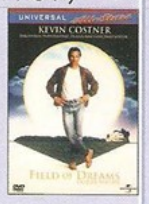

Yön: Phil Alden Robinson
Oyn: Kevin Costner, Amy Madigan
Şirket: Kanal D Home Video
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

"İnanılmaz olanın gerçekleşmesi için, imkânsız görünenlere inanmak gerek" diyen film, W.P. Kinsella'nın Shoeless Joe adlı kitabından uyarlanmış. Phil Alden Robinson'un yönettiği fantastik dramın başrolünü Kevin Costner üstleniyor. En İyi Film, En İyi Uyarlama Senaryo ve En İyi Orijinal Müzik dallarında Oscar için yarışan yapımda diğer önemli rollerde Amy Madigan ve Ray Liotta var. James Earl Jones ve Burt Lancester, filme konuk olan usta isimler. Iowa'da ailesiyle birlikte yaşayan ve çiftçilik yapan Ray, gaipten sesler duymaya başlar. Gizemli sesler, 'inşa ederse' geleceklerini söylemektedir. Ray, herkes ona deli muamelesi yapsa da, tarlasına bir beysbol sahası inşa etmeye başlar. Düşlerine yer açmaya hazırdır artık. Diskte kamera arkası belgeseli de var. *M.E.*

Aşkın (500) Günü | (500) Days Of Summer (2009)

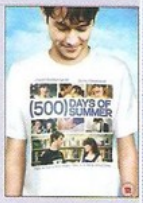

Yön: Marc Webb
Oyn: Joseph Gordon-Levitt, Zooey Deschanel **Şirket:** Tiglon
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Levitt ve Deschanel ikilisi "Manic" filmiyle bir tımarhanede buluştuktan tam sekiz yıl sonra bu kez bazı açılardan tımarhaneden farksız olan bir ofiste buluşuyorlar. Levitt, hayatının aşkını bulduğunu düşünüyor, ama kız öyle düşünmüyor. Bu da onu yine deli divane ediyor. Yönetmen Webb'in birçok açıdan karşı konulamayacak kadar sempatik ve zekice yazılmış filmi romantik komedilere gerçekçi bir bakış açısı getirmekten yana olsa da, bir anda müzikal numaralara başvurmaktan hiç çekinmiyor. Sürprizi, esprisi, melankolisi bol. "Kader yoktur, tesadüf vardır," felsefesi de pek isabetli. Ekstralarda silinmiş sahneler de bulunuyor. *K.S.*

Özel Bir Gün | Una Giornata Particolare (1977)

Bu dünyaya ait olamayacak kadar narin.

Çok rafine bir isimdir Ettore Scola. Müthiş bir kalemdir ve müthiş bir yönetmen. İtalyan Komünist Partisi'nin sadık bir üyesi olan Scola, mizah ve hüzünle yoğurduğu öykülerinde görkemli bir toplumsal irdeleme yaparken nostalji dolu bir yapı kurar. "Birbirimizi Öyle Çok Sevmiştik ki", "Çirkinler, Pisler ve Kötüler", "Teras", "Varennes Gecesi", "Balo" ve özellikle "Özel Bir Gün/Una Giornata Particolare"... Siyasal bir tavırla, benzersiz bir duygusallığı nadir rastlanan biçimde 'eksiksiz' tek vücut kılabilen, alabildiğine narin bir filmdir "Özel Bir Gün"... İki farklı insanın tek ve özel bir gününü anlatır film. Aslında, alışılmadık bir ilişki üzerinden eşine az rastlanmış bir faşizm eleştirisi yapar. Faşizm herkesin hayatında, der Scola, her an ve her gün. Sadece insan olabilmek ve insan kalabilmekle kurtulabilirsiniz bu illetten. Bu öyle bir illettir ki, karşı durabilmek yürek ister. Radyoda, duvarda asılı duran fotoğrafta, ütü masasında, mutfak penceresinden görünen avluda, komşu kadının bakışlarındadır faşizm... 8 Mayıs 1938'i göstermektedir takvim. Hitler, genelkurmayıyla Roma'yı ziyaret etmektedir. Mussolini ile buluşmuştur. İki faşist birliktedir. İtalyan faşizmi ve 'duce' etrafında yoğunlaşan ilgi, görkemli bir törenle Alman diktasıyla paylaşılmaktadır. Lanet işbirliği Roma'yı sarmıştır o gün. Bütün Roma törendedir. Erkeği, kadını, çoluğu çocuğu meydanı doldurmuştur. Yavaş yavaş boşalan kocaman bir binayı gösterir bize Scola. Herkes heyecan içindedir. Kandırılmış, ayartılmış bir ulus törene koşmaktadır. Büyük avludan sokağa çıkan insanlar birer birer apartmanı terk ederken koca binada tek başına kalmıştır Antonietta. Tam bir İtalyan kadınıdır o. Altı çocuk annesi, çalışkan, özverili, kişiliğini kocasının etkisinde yitirmiş bir eş. Tek görevi ailesine ve erkeğine hizmet etmektir. Gündelik işleriyle uğraşırken, kafesteki papağanın açık pencereden uçup karşı dairelerden birine konmasını engelleyemez kadın. O dairede biri daha vardır. Gabriele, sistem dışı biridir, anti faşist-tir, eğitimli biridir ve eşcinseldir. Sırf bu yüzden, radyodaki spikerlik işinden kovulmuştur. Toplum dışı ve ezilmiş bir azınlığın mensubu gibi hissetmektedir kendisini. Bu iki yalnız, ezik, mutsuz insan o özel günde tanışırlar. Konuştukça farklılıklarının kaybolduğunu görürler. Yakınlaşırlar, hatta sevişirler. Aslında, yalnızlığın, kaybolmuşluğun, sindirilmişliğin, korkunun çemberini kırarlar. Yaşadıkları insanca ilişki onları umutlu kılar. Yeniden insan olduklarını hissederler. Antoinette, Gabriele'nin ilk kez kendisine insan gibi davranan kişi olduğunu kavrar. Film boyunca faşizm olgusunu simgeleyen töreni asla görmeyiz. Duyarız sadece. Evdeki radyodan canlı olarak yayınlanan törenin sesleridir faşizm. Tek bir asker, top, tüfek görmeden, faşizmi iliklerimize kadar hissederiz. Radyo, filmin oyuncularından biridir. Ses bandı aracılığıyla duyumsadığımız korku, küçük dairedeki Mussolini resimleri ve tablolarla vücut bulur. Faşizmin küçük insan üzerindeki ezici, yok edici etkisidir anlatılan. Boş avluyu saran boş dairelerde bir de gardiyan vardır: Apartmanın kapıcısı. Kural dışı bireylerin horlanıp, aşağılanması ve azınlık düşmanlığı kapıcı kadının davranışlarında yaşar. Resmi ideolojiye, otoriteye ters düşmüş, kural ve yasalara aykırı davrananların ihbar edilmesi de onun sorumluluğundadır ve maalesef bu tip davranışlar hep var olacaktır. Gabriele, elinde sabahtan hazırladığı bavuluyla gün sonunda sürgüne götürülürken, Antoinette artık o eski kadın değildir. Artık onun özelinde hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır. İki dev aktör, Sophia Loren ve Marcello Mastroianni, leziz ustalıklarıyla kariyerlerinin en önemli performanslarından birini sergilerler. İnandırıcılıkları, yürekte kalakalır. Antoinette'nin kocasını canlandıran John Vernon da kısacık rolüyle ideal bir faşist tiplemesi çizer. Görüntü yönetmeni Pasqualino De Santis, Scola'nın planlaması doğrultusunda son derece kederli, soluk, korku dolu bir atmosfer yaratmıştır kamerasıyla. Filmin pastel tonu, yürek burkan aşk öyküsünü destekler. Cannes'da Altın Palmiye için yarışan romantik dram Altın Küre'de En İyi Yabancı Film seçilir. Oscar ödüllerine, En İyi Yabancı Film ve En İyi Erkek Oyuncu dallarında aday olan Scola başyapıtı, toplam yedi ödül kazanır. Antoinette ve Gabriele'nin çatıdaki ortak kullanıma açık kocaman balkonda çamaşır astıkları sahne, sinema tarihinin en ünlü 'anlarından' biridir. Gabriele'nin, küçük dairede kay kay yapması, önceleri temassız sonra birden alevlenen birleşme anları akıldan asla çıkmaz. 1995'te İstanbul Film Festivali'nin konuğu olarak İstanbul'a gelen Scola, düzenlediği basın toplantısında çok önemli bir şey söyler: "İnsan, gün içinde en azından beş dakikalığına faşistçe davranabilir. Yirmi dört saat içinde en az bir kere durup düşünmelidir insan ve faşizan davranışlarından vazgeçmeye çalışmalıdır. İnsan olduğu için buna mecburdur." "Özel Bir Gün"ü en iyi özetleyen sözlerdir bunlar. Kaç defa izlerseniz izleyin bu önemli filmi, her izleyişinizde tarifi zor duygular kaplar içinizi. Çeşitli hisleri bir anda yaşarsınız: Öfke, keder, korku, neşe ve aşk... Bilinç dolu bir sorgulama yaparsınız sonrasında, çevreniz ve kendiniz üzerine. En çok da, çaresiz ağlarsınız...

Murat Erşahin

Yönetmen: Ettore Scola
Senaryo: Ettore Scola, Maurizio Costanzo, Ruggero Maccari
Oyuncular: Sophia Loren, Marcello Mastroianni
Süre: 105 dk.
Ses: Türkçe 2.0, İtalyanca 2.0 DD
Görüntü: 1.85:1
Altyazı: Türkçe
Şirket: A.E Film

Görevimiz: Tehlike III | Mission: Impossible III (2006)

Abrams'tan bir aksiyon dersi.

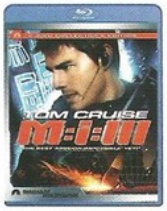

Yön: J.J. Abrams
Oyn: Tom Cruise, Philip Seymour Hoffman
Süre: 126 dk.
Ses: İngilizce 5.1 DD
Görüntü: 1080p
Altyazı: Türkçe
Şirket: Tiglon
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Abrams'ın "Alias" gibi deli fişek casusluk dizilerinde pratiğe döktüğü hünerleri bu büyük bütçeli aksiyonda adeta zincirlerinden boşanmıştı. Eğer sırf Tom Cruise'un ekrandaki her şeyi önemsizleştirip kendisini odak noktası haline getiren devasa egosuna tahammül edemediğiniz için bugüne dek filmden uzak durduysanız epey şey kaçırmış olabilirsiniz. Zira Abrams'ın kahramanlarına iltimas geçtiği pek görülmemiştir. Burada da Chimera virüsüne karşı zamanla yarışan Ethan Hunt, 2000'lerin ilk 10 yıllık diliminde popüler hale gelen bir kurala bağlı kalarak, ölmekten beter oluyor. Paramount, iki diskli setin ilk diskini filmin olağanüstü görüntü aktarımına ayırmış. Bu tür demo niteliğindeki disklerde artık pek tercih edilmeyen tek katmanlı (25GB) diskin tüm veri alanı görüntüye ayrılmış, ama nedense ses konusunda sıkıştırılmamış TrueHD yerine klasik Dolby Digital miksi yeğlenmiş. Ses kuşağı sıkıştırılmış olsa bile alanındaki en dinamik ve agresif çalışmalardan birini karşımıza getiriyor. Bunun bir anlamı daha var. O da eğer daha önce DVD baskısını edinmişseniz ses açısından yeni bir şeyle karşılaşmayacaksınız demek. Aynı şey ekstralar için de geçerli, ancak Paramount ikinci diski dolduran 137 dakikalık kalabalık içeriği HD formatında sunarak durumu telafi ediyor. Abrams'ın sesli yorum seçeneği ise filmin tamamını değil, belli sahneleri kapsıyor.

Kerem Sanatel

Ratatuy | Ratatouille (2007)

Yön: Brad Bird
Seslendirenler: Patton Oswalt, Lou Romano
İngilizce PCM 5.1 / 1080p / Türkçe altyazı **Film:** ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Pixar'ın en parlak işlerinden olan Ratatuy, Julia Child'ı kıskandıracak kadar lezzetli bir öykü anlatıyor. Tabii Julia, mutfaktaki aşçı fare fikrinden pek hazzetmeyebilirdi. Filmin tüm esprisi de burada yatıyor. Özellikle animasyon kamerası, renk paleti, senaryo ve diyaloglar açısından tam bir ders niteliğinde.

EKSTRALAR: Daha önce DVD baskısında izlediğimiz ekstralara ve kısa filmlere ek olarak ilk kez burada gördüğümüz beş adet silinmiş sahne ve epey oyalayıcı sayılabilecek "Cine Explore" moduyla Java destekli bir oyun bulunuyor. **K.S.**

Yukarı Bak | Up (2009)

Yön: Pete Docter
Seslendirenler: Christopher Plummer, Jordan Nagai
İngilizce Dolby DTS-HD 5.1 / 1080p / Türkçe altyazı **Film:** ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪✪

Eğer Pixar'ın Miyazaki geleneğine en çok yaklaştığı filmini üç boyutlu izleme şansını ıskaladıysanız, bunu telafi edebilecek tek şey, bu muhteşem Blu-ray baskısı olabilir ancak. Genellikle boğuk diyaloglar eşliğinde karşımıza çıkan Blu-ray dublajlarının aksine bu kez başarılı bir dublaj çalışması da var. Ancak sıkıştırılmamış ses için kulağınız orijinal mikste olsun.

EKSTRALAR: İlk diskte iki kısa film, Cine-Explore seçeneği, bir adet alternatif sahne ve 25 dakikalık bir belgesel bulunuyor. İkinci disk hem yapım belgesellerinin hem de ek sahnelerin sayısını artırıyor. BD-Live destekli bir masaüstü oyunu da var. **K.S.**

Kuzuların Sessizliği | Silence Of The Lambs (1991)

Yön: Jonathan Demme
Oyn: Jodie Foster, Anthony Hopkins
İngilizce DTS-HD 5.1 / 1080p / Türkçe altyazı
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Bu ölümsüz seri katil gerilimi, yaşı itibarıyla daha önce defalarca ve değişik formatlarda ev sinemasına uğramışsa da, yönetmenin hedeflediği ve daha önce sadece sinemada gördüğümüz orijinal renk paletini ilk kez gerçeğine en yakın haliyle karşımıza getiriyor. Sırf bu bile DVD baskılarını hibe edip bu baskısına terfi etmek için yeterli bir sebep. Yine de dikkat. Bunu yakın tarihli filmlerin kusursuz aktarımlarıyla kıyaslamak pek adil olmaz.

EKSTRALAR: Bizde yayımlanmayan iki diskli koleksiyon baskısındaki ekstraların tümü aynen korunmuş. Bilgi kutucukları eşliğinde izleme seçeneği de var. **K.S.**

Sonsuz Sokaklar | La Strada (1954)

Federico Fellini'nin isminin dünya çapında duyulmasına vesile olan 1954 tarihli bu başyapıt, özellikle sinema tarihinde unutulmazlar arasında yerini alan Gelsomina karakterine hayat veren Giulietta Masina'nın eşsiz performansıyla hatırlanıyor. Anthony Quinn'i de Zampano rolünde izlediğimiz "Sonsuz Sokaklar", Fellini filmografisinin tartışmasız en iyi filmlerinden biri olarak kabul görüyor. Sokaklarda gösteri yaparak hayatını kazanan güçlü ve kaba Zampano ile ailesinden satın alarak yanında çalıştırmaya başladığı naif ve altın kalpli Gelsomina'nın hikayesini anlatan film, En İyi Yabancı Film dalında Oscar ile ödüllendirilmişti.

Filmin unutulmaz sahnelerinden birinde Zampano ile Soytarı'nın sirkteki kavgalarından sonra karakola götürülmelerinin ardından Gelsomina üzgün bir şekilde arabada oturmaktadır. Zampano'yu orada bırakıp sirktekilerle mi gitsin yoksa onunla mı kalsın karar verememektedir. İşte tam bu sırada karakoldan daha erken salınmış olan Soytarı sirk alanına gelir ve Gelsomina'yla konuşmaya başlar. Bu konuşma ve Soytarı'nın verdiği taş örneği Gelsomina'nın kararında etkili olacaktır.

Soytarı: Neden tüymüyorsun?
Gelsomina: Denedim daha önce ama yapamıyorum.
Soytarı: Ne demek "yapamıyorum"? Onunla kalmak istemiyorsan sirktekilerle gidersin.
Gelsomina: Onlarla gitsem de, Zampano ile kalsam da aynı şey. Hiçbir farkı yok. Kimsenin bana ihtiyacı yok. Neden yaşıyorum ki?
Soytarı: Yemek yapmayı biliyor musun?
Gelsomina: Ne?
Soytarı: Yemek yapmayı biliyor musun dedim.
Gelsomina: Hayır.
Soytarı: Ne yapmayı biliyorsun o zaman? Dans etmeyi, şarkı söylemeyi?
Gelsomina: Biraz.
Soytarı: Belki sevişmekten hoşlanırsın, ne dersin? İyi de ne hoşuna gider o zaman? Bu kadar da çirkin olmasaydın.
Gelsomina: Ben bu dünyaya niye geldim ki?
Soytarı: Peki, sana benimle gelmeni teklif etsem? Senden bir ip cambazı yaratırım. En tepede, tüm ışıklar sana dönük. Bir arabam var, hep gezeriz. Çılgınlar gibi eğleniriz. Ne düşünüyorsun? Hiçbir şey istemiyorsun. Demek Zampano ile kalıp, zamanını aptallıklarla harcayacaksın ve sana bir köpek gibi davranmasına izin vereceksin. Ne hayat ama! Ama bir işine yaramasaydın Zampano seni yanında tutmazdı. Bir keresinde kaçmıştın. Ne yapmıştı?
Gelsomina: Beni dövdü.
Soytarı: Acaba neden gitmene izin vermedi? Anlamıyorum. Ben seni, ihtiyacım olmasa bir gün bile tutmam. Belki, belki de seni seviyordur.
Gelsomina: Zampano? Beni mi?
Soytarı: Evet, o köpek gibi konuşmaya çalışan ama sadece havlayan Zampano.
Gelsomina: Zavallı.
Soytarı: Evet, zavallı. Ama onunla kalmazsan onu kim ne yapar? Cahilim ama birkaç kitap okudum. Bu dünyada var olan her şeyin bir amacı var. Mesela... Şu taş.
Gelsomina: Hangisi?
Soytarı: Şu (yerden bir taş alır). Orada tesadüfen bulunmuyor. Ve bu küçük taş...
Gelsomina: Neden orada?
Soytarı: Çünkü... Nereden bileyim ki? Bilseydim, her şeyi bilen Tanrı olurdum. Doğuşu, ölümü bütün bunları kim bilebilir ki. Bu taş neden burada bilmiyorum. Ama tek bildiğim bunun bir nedeni var. Yoksa hiçbir anlamı olmazdı. Hatta yıldızların bile. Ben buna inanıyorum. Sen de. Sen de bir işe yarıyorsun. Suratın enginara benzese bile.
Gelsomina: (Taşı eline alır ve ayağa kalkar)Yarın kibrit alıp her tarafı ateşe vereceğim. Yatağı, yorganı, her şeyi. O zaman anlayacak. Onunla gitmek istediğimi söylemedim. 10.000 liret verdi ama tüm işi ben yapıyorum. Onun tek yaptığı uyumak. Onun doğası böyle. Düşünmüyor. Ona söyledim ama ne cevap verdi: "Ne olmuş?" Ne demek ki bu? Ve hatta çorbasına zehir koyacağım. Yo, belki de en iyisi her şeyi yakmak. Ben kalmazsam kim kalır ki onunla?
Soytarı: Sirktekiler onlarla kalabileceğini söyledi değil mi? (Gelsomina cevap vermez, dalmış ve taşa bakmaktadır) Hey, uyan! Onlarla kalabileceğini gerçekten söylediler mi?
Gelsomina: Evet.
Soytarı: Benim hakkımda bir şey dediler mi?
Gelsomina: Artık ne seninle ne de Zampano'yla çalışmak istemiyorlar.
Soytarı: Onlarla çalışmak umurumdaydı sanki. Onların bana ihtiyacı var, benim değil. Bugün buradayım, yarın başka yerde. Çabuk sıkılırım. Özgürlük benim için en önemli şeydir. Ben böyleyim. Uyuyacak sıcak bir yere bile ihtiyacım yok.
Gelsomina: Neden yakında öleceğini söylemiştin bana?
Soytarı: Ölüm hep kafamda. Yaptığım işe baksana. Bir gün boynumu kıracağım ve kimse benim için ağlamayacak.
Gelsomina: Annen de mi?
Soytarı: Ne yapacaksın? Bekleyecek misin yoksa onlarla gidecek misin? Anladım, sen onunla kalmak istiyorsun. Hadi bin, seni karakola götüreyim. Onu serbest bıraktıklarında orada olursun. Çok şaşıracak.

"Sonsuz Sokaklar"ın DVD'sini ülkemizde DVD satan mağazalardan temin edebilirsiniz. Türkçe altyazı seçeneği bulunan DVD'nin özel seçeneklerindeki Giulietta Masina üzerine çekilmiş 53 dakikalık belgesel ise oldukça ilgi çekici.

DİKKAT ÇEKİCİ SADELİK

Turgut Yasalar'ın "Sis ve Gece"si ve Reha Erdem'in "Beş Vakit"inden sonra, bu ay Ümit Ünal'ın filmi "Ses"te, kafasının içinde sesler duyan Derya rolünde izleyeceğiz SELMA ERGEÇ'i. Başrol aldığı bu ilk filmde, çalışma disiplini ve performansıyla bütün ekibi etkileyen genç oyuncu, duru ve sade güzelliğinden de güç alarak oyunculukta emin adımlarla ilerliyor.

FOTOĞRAF: ELİF ÇAKIRLAR, BARIŞ ARAS

Favori filmleriniz nelerdir?
"Gandhi", "Milk", "Chaplin", "İlişki Durumu: Karmaşık", "Sophie'nin Seçimi", "Aşk Her Yerde", "Tiffany'de Kahvaltı", "İhtiyar Delikanlı", "Başkalarının Hayatı", "Okuyucu", "La Passante du Sans-Souci", "Into the Wild".

Favori yönetmenleriniz kimlerdir?
Ang Lee, Elia Kazan, Clint Eastwood, Quentin Tarantino, Michael Haneke, Pedro Almodovar, Jane Campion, Michael Winterbottom, François Ozon, Kenneth Branagh.

Hangi oyuncuları beğeniyorsunuz?
Meryl Streep, Cate Blanchett, Robert Downey Jr., Sean Penn, Abigail Breslin, Isabelle Huppert, Romy Schneider, Marlon Brando, Christoph Waltz, Moritz Bleibtreu, Klaus Maria Brandauer, Judi Dench, Helen Mirren.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler kimlerdir?
Tutkulu, işini seven ve projeye inanan bir yönetmenle çalışmak isterim.

Yarısında çıktığınız bir film var mı?
Var. Gaza gelip gittiğim ama nefret edip çıktığım film vardır bir iki tane, ama genelde sonuna kadar dayanmaya çalışıyorum.

İş gereği bulunduğunuz en acayip mekan neresiydi ve orada neler yaşadınız?
"Sis ve Gece"de buzdolabı! Tahmin edileceği gibi pek bir şey yaşamadım orada.

Sizce son 10 yılın sinema olayı neydi?
"Yüzüklerin Efendisi" ve "Avatar" olaydı, çünkü bence bu filmler son 10 yılın en iyi filmleri değildi belki ama en olay filmleriydi. Ayrıca 2009 Oscar töreni, çok iyi bir organizasyondu ve müthiş bir Hugh Jackman performansı vardı.

İdealinizdeki set ve yönetmen nasıl olmalı?
Sette en önemli şeylerden biri tüm ekibin birbiriyle uyumlu olması ve tüm programın doğru zamanlamayla yapılması. Yönetmen de çalışmak istediğim yönetmen tarifi gibi, işine aşık, ekibini seven ve idealist biri olmalı.

Çocukken ne olmak isterdiniz?
Prenses Leia. Indiana Jones ya da onun sevgilisi de olabilir.

Hangi konuda güçlüsünüz?
Soru sormak.

Hangi konuda zayıfsınız?
Biraz sabırsızım galiba, aldığım duyumlara göre...

Batıl inançlarınız var mı? Doğaüstü olaylara inanır mısınız?
Hiçbir batıl inancım yok ... Sanırım.

Ölümden sonra ne var?
Vay be, siz bu sorunun cevabını biliyor musunuz?

En büyük hayaliniz nedir?
Önceki sorunun cevabını bilmek en büyük hayalim.

Favori kelimeniz nedir?
Hoşgörü.

Bundan 10 yıl öncesine dönseniz kendinize ne öğüt verirdiniz?
"Korkma!"

Sabırsızlıkla beklediğiniz bir film, konser, sanat olayı vesaire var mı?
Vizyona girmesini beklediğim filmler var ve bir de U2 konseri.

Hayatınız bir filme çekilse adı ne olurdu?
"Much Ado About Nothing"

Yeni bir sinema projeniz var mı?
Henüz kesinleşen yeni bir projem yok ama görüşmelerine devam ettiğim ve beni çok heyecanlandıran film projeleri mevcut.

İstanbul 2010
İKSV FİLM
29
AKBANK
Lale Kart sahiplerine
%25'e varan festival boyunca indirimler
www.lalekart.org
ULUSLARARASI
İSTANBUL
FİLM FESTİVALİ
3-18 Nisan 2010
HAFTA İÇİ GÜNDÜZ SEANSLARI VE TÜM TÜRK FİLMLERİ
3.50 TL
Festival biletleri 17 Mart'ta
Siyah Lale Kart sahiplerine,
18,19 Mart'ta Beyaz, Kırmızı,
Sarı Lale Kart sahiplerine ön satışta.
Genel satış 20 Mart'ta başlıyor.
biletix
İSTANBUL 2010 AKB AJANSI KATKILARIYLA
İstanbul 2010 AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ
www.iksv.org
Bu ilan Sinema dergisinin katkılarıyla yayımlanmaktadır.
iksv öncü sponsor
Eczacıbaşı
iksv resmi taşıyıcı
DHL
İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

sinema KOLEKSİYON

Gece
La notte (1961)

Üç yıl önce hayata veda eden Michelangelo Antonioni'nin, "L'avventura/Macera" ile başlayan ve "L'eclisse/Batan Güneş" ile tamamlanan İletişimsizlik Üçlemesi'nin ikinci halkasıdır "La notte/Gece". İtalyan ustanın tüm dünyada büyük yankı uyandıran ve o yıllarda hem olumlu, hem de olumsuz tepkiler çeken kendine has tarzının dört başı mamur bir örneği de diyebiliriz... Tıpkı "Macera"da olduğu gibi, "Gece"de de klasik anlatıdaki neden/sonuç ilişkileri, bildik karakter motivasyonları yoktur. Antonioni'nin 'modernist kahraman'ları dertlerini sözcükler kadar beden dilleriyle de anlatırlar. Bazen susar, bazen boşluklara dalar, bazen nedensiz yere bir yerlere doğru yürümeye başlarlar. Bu belirli bir kalıba sığmayan hareket şekilleri, üçlemenin de konusu olan iletişimsizliğe işaret eder. "Gece"de Jeanne Moreau'nun canlandırdığı Lidia da bu anlamda tipik bir Antonioni karakteridir. Yazar kocasıyla olan evliliğinin bir yere gitmediğini düşünmekte, bu ilişkiyi sona erdirme kararını almaya çalışırken sıkılmaktadır. Çiftin ölmek üzere olan arkadaşları Tommaso'yu ziyaret edişleriyle başlayıp, milyoner Gherardini'nin villasındaki partide noktalanan bir günlerini anlatan "Gece"de, Moreau'ya başrollerde Marcello Mastroianni ve Monica Vitti eşlik eder. 1961 yılında Berlin'de büyük ödül Altın Ayı'ya kazanan film, festivalin 60. yıldönümü nedeniyle geçtiğimiz ay düzenlenen kapsamlı retrospektifte de yer aldı.

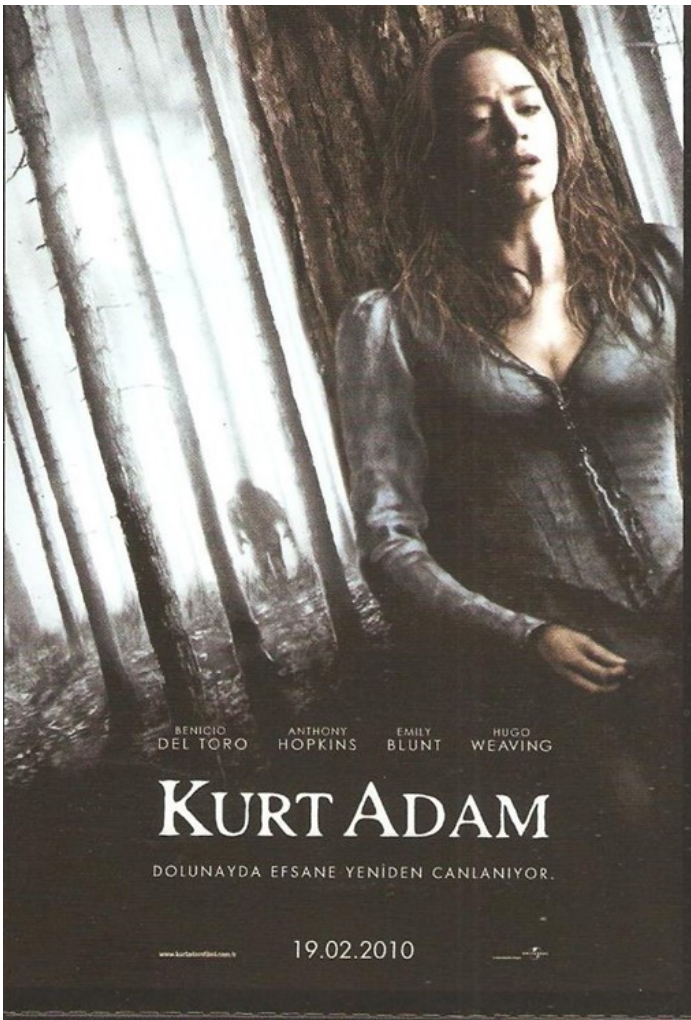
BENICIO DEL TORO
ANTHONY HOPKINS
EMILY BLUNT
HUGO WEAVING
KURT ADAM
DOLUNAYDA EFSANE YENİDEN CANLANIYOR.
19.02.2010

YÖNETMEN PETER JACKSON
CENNETİMDEN BAKARKEN
BİR HAYATIN VE SONRASINDA GELİŞENLERİN ÖYKÜSÜ...
FILM4 İŞBİRLİĞİYLE DREAMWORKS PICTURES SUNAR BİR WINGNUT FILMS YAPIMI
MARK WAHLBERG RACHEL WEISZ SUSAN SARANDON "THE LOVELY BONES" STANLEY TUCCI
MICHAEL IMPERIOLI SAOIRSE RONAN BRIAN ENO PHILIPPA BOYENS NANCY STEINER
KURGU JABEZ OLSSEN NAOMI SHOHAN ANDREW LESNIE, ACS, ASC
STEVEN SPIELBERG TESSA ROSS KEN KAMINS JAMES WILSON
YAPIMCI CAROLYNNE CUNNINGHAM FRAN WALSH PETER JACKSON AIMEE PEYRONNET
ALICE SEBOLD SENARYO FRAN WALSH & PHILIPPA BOYENS & PETER JACKSON
29 OCAK
DREAMWORKS PICTURES

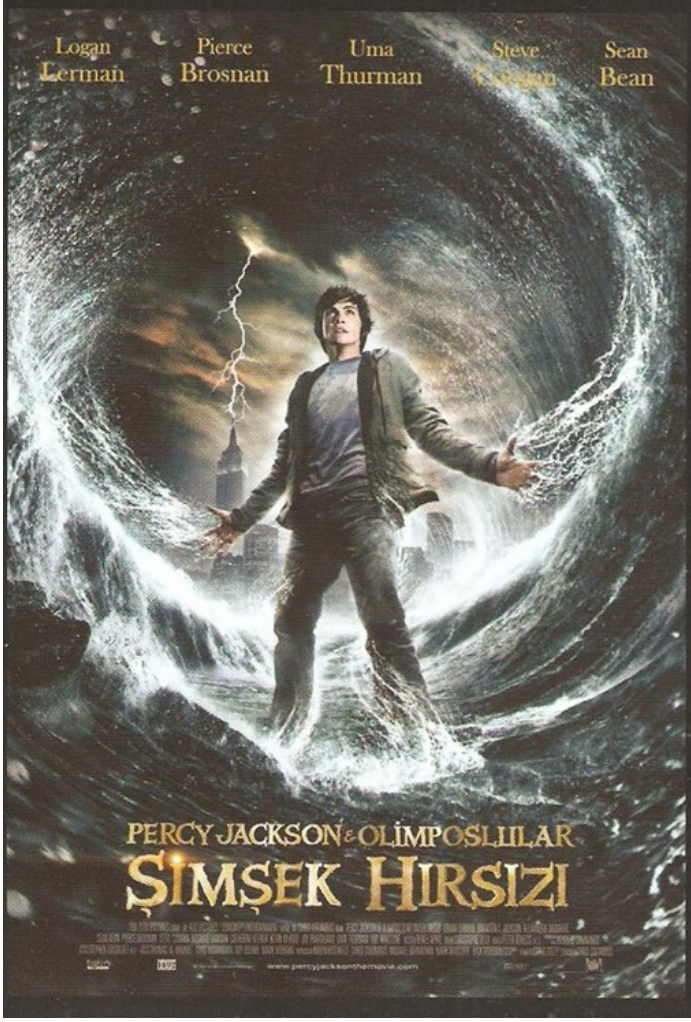
Logan Lerman
Pierce Brosnan
Uma Thurman
Steve Coogan
Sean Bean
PERCY JACKSON & OLİMPOSLULAR
ŞİMŞEK HIRSIZI

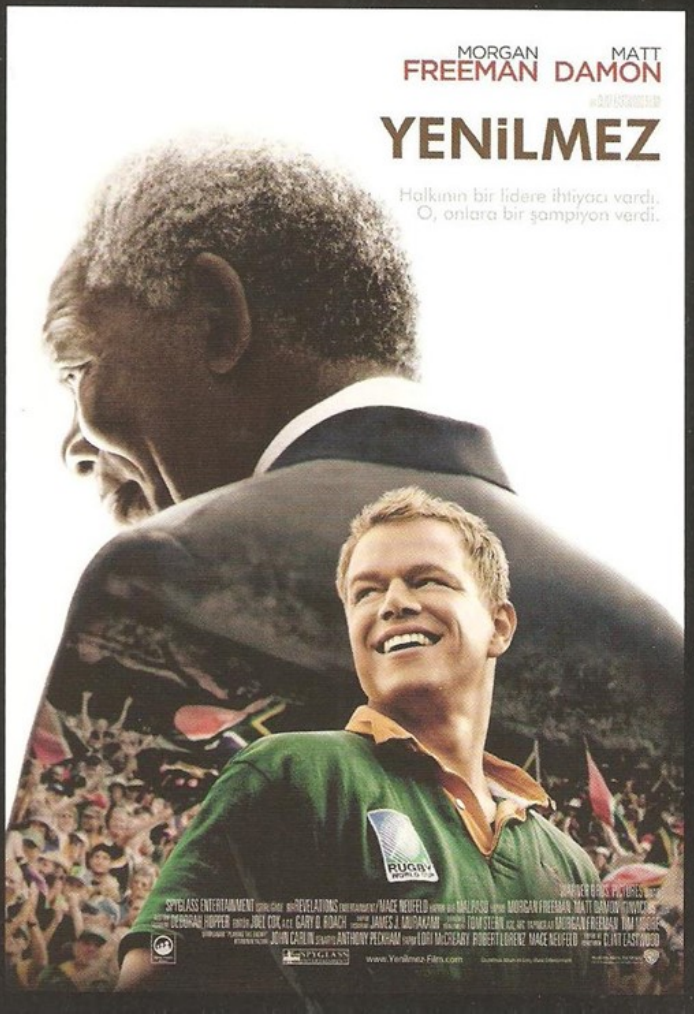
MORGAN FREEMAN
MATT DAMON
YENİLMEZ
Halkının bir lidere ihtiyacı vardı.
O, onlara bir şampiyon verdi.
RUGBY WORLD CUP
SPYGLASS ENTERTAINMENT
REVELATIONS
MACE NEUFELD
MALPASO
MORGAN FREEMAN MATT DAMON
DEBORAH HOPPER
JOEL COX
GARY D. ROACH
JAMES J. MURAKAMI
TOM STERN
JOHN CARLIN
ANTHONY PECKHAM
LORI MCCREARY
ROBERT LORENZ
MACE NEUFELD
CLINT EASTWOOD
SPYGLASS
www.Yenilmez-Film.com

CENNETİMDEN BAKARKEN
THE LOVELY BONES

Yönetmen: Peter Jackson. **Oyuncular:** Saoirse Ronan, Mark Wahlberg, Rachel Weisz, Susan Sarandon, Thomas McCarthy, Stanley Tucci, Michael Imperioli, Jake Abel, Amanda Michalka, Reece Ritchie. **Senaryo:** Fran Walsh, Philippa Boyens, Peter Jackson (Alice Sebold'un aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Andrew Lesnie. **Kurgu:** Jabez Olssen. **Müzik:** Brian Eno. **Yapım Tasarımcısı:** Naomi Shohan. **Yapımcı:** Peter Jackson, Carolynne Cunningham, Aimée Peyronnet, Fran Walsh. **Süre:** 135 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere, Yeni Zelanda (2009). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 26 Şubat 2010

Konu: Aralık 1973'te okulundan eve dönerken bir cinayete kurban giden 14 yaşındaki Susie Salmon (Saoirse Ronan) ölümünden sonra dünyada kalan ailesini izlemeye devam eder. Dikkatini özellikle katili üzerine yoğunlaştırır. Harika ama bir o kadar da esrarengiz görünümlü öbür dünyada sıkışıp kalan Susie, kendi intikam arzusu ile dünyada bıraktığı sevdiklerini mutlu görme isteği arasında bir tercih yapmak zorundadır.

Yönetmen: Peter Jackson "Bad Taste", "Meet the Feebles", "Braindead", "Heavenly Creatures", "The Frighteners", "The Lord of the Rings: The Fellowship of the Ring", "The Lord of the Rings: The Two Towers", "The Lord of the Rings: The Return of the King" ve "King Kong"u yönetti.

Oyuncular: Saoirse Ronan"I Could Never Be Your Woman", "The Christmas Miracle of Jonathan Toomey", "Atonement", "Death Defying Acts" ve "City of Ember"da rol aldı.

sinema

KURT ADAM
THE WOLFMAN

Yönetmen: Joe Johnston. **Oyuncular:** Benicio Del Toro, Emily Blunt, Anthony Hopkins, Hugo Weaving, Geraldine Chaplin, Kiran Shah, Art Malik, Elizabeth Croft, Sam Hazeldine, David Sterne. **Senaryo:** Andrew Kevin Walker, David Self. **Görüntü Yönetmeni:** Shelly Johnson. **Kurgu:** Walter Murch, Dennis Virkler. **Müzik:** Paul Haslinger. **Yapım Tasarımcısı:** Rick Heinrichs. **Yapımcı:** Benicio Del Toro, Sean Daniel, Scott Stuber, Rick Yorn. **Süre:** 125 dk. **Yapım:** ABD, İngiltere (2010). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 19 Şubat 2010

Konu: Lawrence Talbot'un (Benicio Del Toro) çocukluğu, annesinin öldüğü gece sona ermiştir. Lawrence, sessiz sakin Victoria dönemi kasabası Blackmoor'u terk ettikten sonra kendisini toplayıp her şeyi unutmak için uzun yıllar ortalıkta görünmez. Ancak kardeşinin nişanlısı Gwen Conliffe'in (Emily Blunt), kaybettiği biricik aşkını bulmak için yardımını istemesi üzerine arama çalışmasına katılmak için geri döner. Kasabaya ulaştığında kana susamış bir canavarın insanları tek tek öldürdüğünü; olayı araştırmak için Abberline (Hugo Weaving) adlı bir Scotland Yard müfettişinin geldiğini öğrenir. Lawrence, vahşet dolu bulmacanın parçalarını birleştirdikçe dolunayda ortaya çıkan kurt adamlarla ilgili çok eski bir laneti duyar. Canavarı avlamak için ormana girdiğinde ise geçmişi acılarla dolu sıradan bir adamın asla hayal bile edemeyeceği kendi vahşi yönünü keşfetme süreci başlayacaktır.

Yönetmen: Joe Johnston "Honey, I Shrunk the Kids", "The Rocketeer", "Jumanji", "October Sky", "Jurassic Park III" ve "Hidalgo"yu yönetti.

Oyuncular: Benicio Del Toro "Big Top Pee-wee", "Licence to Kill", "The Indian Runner", "Christopher Columbus: The Discovery", "Money for Nothing", "Huevos de oro", "Fearless", "China Moon", "Swimming with Sharks", "The Usual Suspects", "Joyride", "Basquiat", "The Fan", "The Funeral", "Excess Baggage", "Fear and Loathing in Las Vegas", "Snatch.", "The Way of the Gun", "Traffic", "The Pledge", "The Hunted", "21 Grams", "Sin City", "Things We Lost in the Fire" ve "Che"de rol aldı.

sinema

YENİLMEZ
INVICTUS

Yönetmen: Clint Eastwood. **Oyuncular:** Morgan Freeman, Matt Damon, Tony Kgoroge, Patrick Mofokeng, Matt Stern, Julian Lewis Jones, Adjoa Andoh, Marguerite Wheatley, Leleti Khumalo, Patrick Lyster. **Senaryo:** Anthony Peckham (John Carlin'in Playing the **Enemy:** Nelson Mandela and the Game that Made a Nation adlı kitabından). **Görüntü Yönetmeni:** Tom Stern. **Kurgu:** Joel Cox, Gary Roach. **Müzik:** Kyle Eastwood, Michael Stevens. **Yapım Tasarımcısı:** James J. Murakami. **Yapımcı:** Clint Eastwood, Robert Lorenz, Lori McCreary, Mace Neufeld. **Süre:** 133 dk. **Yapım:** ABD (2009). **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi: 26 Şubat 2010

Konu: Nelson Mandela (Morgan Freeman) seçimleri kazanarak Güney Afrika'nın ilk siyahi devlet başkanı olmuştur. Ancak ülkede ırk ayrımcılığı ve siyahlarla beyazlar arasındaki ekonomik uçurum hâlâ devam etmektedir. Güney Afrika'yı ayrımcılığın olmadığı bir ülke haline getirmek isteyen Mandela, sporun insanları birleştirme gücünden faydalanmaya karar verir. 1995'te Rugby Dünya Kupası Güney Afrika'da düzenlenecektir. Güney Afrika'nın milli takımının kaptanı Francois Pienaar (Matt Damon) ve oyuncuları beyazdır. Mandela, Güney Afrika takımını destekleyerek ulusuna 'tek takım, tek ülke' mesajı verir.

Yönetmen: Clint Eastwood "Play Misty for Me", "High Plains Drifter", "Breezy", "The Eiger Sanction", "The Outlaw Josey Wales", "The Gauntlet", "Bronco Billy", "Firefox", "Honkytonk Man", "Sudden Impact", "Pale Rider", "Heartbreak Ridge", "Bird", "White Hunter Black Heart", "The Rookie", "Unforgiven", "A Perfect World", "The Bridges Of Madison County", "Absolute Power", "Midnight In The Garden Of Good And Evil", "True Crime", "Space Cowboys", "Blood Work", "Mystic River", "Million Dollar Baby", "Flags of Our Fathers", "Letters from Iwo Jima", "Changeling" ve "Gran Torino"yu yönetti.

Oyuncular: Matt Damon "Mystic Pizza", "The Good Mother", "Field of Dreams", "School Ties", "Geronimo: An American Legend", "Glory Daze", "Courage Under Fire", "Chasing Amy", "The Rainmaker", "Good Will Hunting", "Saving Private Ryan", "Rounders", "Dogma", "The Talented Mr. Ripley", "The Legend of Bagger Vance", "Finding Forrester", "All the Pretty Horses", "Ocean's Eleven", "Gerry", "The Third Wheel", "Confessions of a Dangerous Mind", "The Bourne Identity", "Stuck on You", "EuroTrip", "Jersey Girl", "The Bourne Supremacy", "Ocean's Twelve", "The Brothers Grimm", "Syriana", "The Departed", "The Good Shepherd", "Ocean's Thirteen", "The Bourne Ultimatum", "Youth Without Youth", "Che: Part Two" ve "The Informant!"da rol aldı.

sinema

PERCY JACKSON VE OLİMPOSLULAR: ŞİMŞEK HIRSIZI
PERCY JACKSON & THE OLYMPIANS: THE LIGHTNING THIEF

Yönetmen: Chris Columbus. **Oyuncular:** Logan Lerman, Uma Thurman, Rosario Dawson, Pierce Brosnan, Sean Bean, Kevin McKidd, Catherine Keener, Steve Coogan, Alexandra Daddario, Joe Pantoliano. **Senaryo:** Craig Titley (Rick Riordan'ın aynı adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Stephen Goldblatt. **Kurgu:** Peter Honess. **Müzik:** Christophe Beck. **Yapım Tasarımcısı:** Howard Cummings. **Yapımcı:** Michael Barnathan, Mark Morgan, Guy Oseary, Mark Radcliffe, Karen Rosenfelt. **Yapım:** ABD, Kanada (2010). **Dağıtımcı:** Tiglon Film.

Gösterim Tarihi: 19 Şubat 2010

Konu: Lise öğrencisi Percy Jackson (Logan Lerman) için Yunan mitolojisi, ders kitaplarında anlatılanlardan ve müzelerdeki heykellerden ibarettir. Genç adamın bilmediği şey ise, babasının denizler tanrısı Poseidon olduğudur. Göklerin yöneticisi ve tanrılar tanrısı Zeus'un şimşek asası çalınır; başşüpheli de Percy'dir. Bu da yetmezmiş gibi Percy'nin annesi Sally (Catherine Keener) ortadan kaybolur. Yarı tanrı olduğunu keşfeden ve kendini Olimpos Dağı'nda bulan Percy, annesini kurtarmak ve çalınan şimşek asayı Zeus'a geri götürüp tanrılar arasındaki savaşa engel olmak zorundadır.

Yönetmen: Chris Columbus "Adventures in Babysitting", "Heartbreak Hotel", "Home Alone", "Only the Lonely", "Home Alone 2: Lost in New York", "Mrs. Doubtfire", "Nine Months", "Stepmom", "Bicentennial Man", "Harry Potter and the Sorcerer's Stone", "Harry Potter and the Chamber of Secrets", "Rent" ve "I Love You, Beth Cooper"ı yönetti.

Oyuncular: Logan Lerman "The Patriot", "What Women Want", "Riding in Cars with Boys", "The Butterfly Effect", "Hoot", "The Number 23", "3:10 to Yuma", "Bill", "My One and Only" ve "Gamer"da rol aldı.

sinema

Yeni Opel

Artık başrolde siz varsınız!

Yolların yeni bir yıldızı var. Yeni Opel Astra. Göz alıcı hatlarıyla bütün ışıkları üstüne çekiyor, çığır açan özellikleriyle kalabalıkları hayran bırakıyor. Siz de Yeni Opel Astra'nın büyüleyici dünyasına girin, yıldız olmanın keyfini yaşayın.

And action.

- Ergonomik Spor Koltuklar
- Sürüşe Duyarlı Ön Farlar
- FlexRide Şasi

www.yeniastra.com

Ortalama yakıt tüketimi 5.5 - 7.1 lt / 100 km. Ortalama CO_2 emisyonu 129 - 170 g / km.

OPEL

Wir leben Autos.